

Työpoliittinen aikakauskirja 3/2013

Finnish Labour Review

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Sisällysluettelo

PÄÄKIRJOITUS

Rajoittaako työvoiman tarjonta työllisyyttä?	3
Heikki Räisänen	

ARTIKKELEITA

Minne ja miten uudet työpaikat syntyvät?	5
Eija-Leena Koponen ja Heikki Räisänen	

Restonomit muuttuvien palvelualojen tienraivaajina	15
Annikki Mikkonen ja Enni Mertanen	

KATSAUKSIA JA KESKUSTELUJA

Työvoiman ulkopuolella olevien määrä kasvanut – keitä he ovat?	31
Johanna Alatalo	

Työllistyvyyyslupauksen mahdollisuuksia ja rajoja	39
Tuomo Alasoini	

Työyhteisökyky: piilokustannus	44
Kari I. Mattila	

UUTTA TYÖ- JA YRITTÄJYYSTUTKIMUKSEN ALALTA	48
NYTT INOM ARBETS- OCH ENTREPRENÖRSKAPSFORSKNING	51
ENGLISH SUMMARIES	54
RECENT EMPLOYMENT AND ENTREPRENEURSHIP STUDIES	57
KUVIDEN LUETTELO – LIST OF CHARTS	1*
TAULUKOIDEN LUETTELO – LIST OF TABLES	2*
KUVIOT – CHARTS	4*
TAULUKOT – TABLES	16*
TAULUKOIDEN SELITYKSIÄ – EXPLANATORY NOTES	56*

TYÖPOLIITTINEN AIKAKAUSKIRJA

FINNISH LABOUR REVIEW

3 / 2013
vsk. 56. vol

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Employment and the Economy
HELSINKI FINLAND

PÄÄTOIMITTAJA * EDITOR-IN-CHIEF

Heikki Räisänen
puh./tel. 029 507 5959

TOIMITTAJA * EDITOR

Päivi Järviniemi
puh./tel. 029 504 9089

TOIMITUSSIHTEERI * EDITOR

Annika Blomster
puh./tel. 029 504 7966
sähköposti: etunimi.sukunimi@tem.fi
e-mail: givenname.surname@tem.fi

TOIMITUSNEUVOSTO * EDITING COMMITTEE

Markku Wallin, puheenjohtaja
Johanna Alatalo
Anne-Mari Mäkinen
Matti Myllylä
Leena Pentikäinen
Santtu Sundvall
Tuomo Alasoini
Kimmo Ruth
Matti Sihto
Pekka Tiainen
Heikki Räisänen, asiantuntija
Päivi Järviniemi, asiantuntija
Petri Syvänen, asiantuntija
Annika Blomster, asiantuntija

TOIMITUKSEN OSOITE * ADDRESS

PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO

TILASTO-OSIO * STATISTICS

Petri Syvänen
puh./tel. 029 504 8050
Ella Laakso
puh./tel. 029 504 8051
sähköposti/e-mail: etunimi.sukunimi@tem.fi

JULKAISIJA * PUBLISHER

Työ- ja elinkeinoministeriö
Työpoliittinen aikakauskirja internetissä:
www.tem.fi/aikakauskirja

Painotuote

Tähän julkaisuun sisältyvä aineisto on tiedotusvälineiden vapaasti käytettävissä. Lainattaessa on lähde kuitenkin mainittava. Tekijän nimellä julkaistut artikkelit edustavat kirjoittajien omia näkemyksiä, jotka eivät välttämättä vastaa ministeriön kantaa.

Taitto: Markku Lahtinen
Edita Prima Oy, Helsinki 2013
ISSN 0787 – 510X

Rajoittaako työvoiman tarjonta työllisyyttä?

Heikki Räisänen¹

Hyvinvointi syntyy työstä. Työ tarkoittaa työpanosta eli työtunteja ja niiden lisääminen edellyttää jonkin ylityörajan jälkeen työpaikkojen määrän kasvua. Mutta miten työpaikkojen määrä kasvaa ja missä se kasvaa? Ja alkaako työvoiman tarjonta jo asettaa rajoitteita työllisyyden tulevalle kasvulle?

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n raporteista selviää, että vuosittain viidennes työpaikoista luodaan ja/tai tuhoutuu ja kaikista työntekijöistä jopa kolmannes rekrytoidaan ja/tai eroaa. Työmarkkinoiden näin tarkasteltu vaihtuvuus on huomattavan suurta. Yrityksiä syntyy ja häviää, mutta paljon enemmän niissä syntyy ja häviää työpaikkoja ja edelleen huomattavan paljon enemmän näihin työpaikkoihin rekrytoidaan ja niistä eroaa työntekijöitä. Nettomääräisen työllisyyden muutos edellyttääkin todella valtavia työmarkkinavirto-

ja. Ja mikäli jokin alkaa padota näitä virtoja, muutoksia ja liikkuvuutta, ei työllisyyскään hevillä muutu. Ja vastaavasti, mikäli jokin alkaa kiihdyttää virtaamia, alkavat nettomuutoksetkin herkästi kasvaa.

Pelkästään julkisessa työnvälityksessä alkaa ja päättyy vuosittain runsaat 800 000 työttömyysjaksoa ja työnantajat ilmoittavat julkiseen työnvälitykseen vuosittain yli puoli miljoonaa avointa työpaikkaa. Vaikka osa töistä on tietysti hyvin lyhytkestoisia ja samoja työntekijöitä rekrytoidaan useaan otteeseen vuoden mittaan, on dynamiikka silti laajaa.

Tilastokeskuksen tiedoista käy ilmi, että kaikesta toimipaikkojen työvoiman hankinnasta 42 % oli viime vuonna uusiin työpaikkoihin rekrytointia. Loppu oli työvoiman poistuman ja vaihtuvuuden korvaamista. Työpaikkoja syntyy kasvualoilla enemmän

¹ Heikki Räisänen, VTT, työvoimapolitiikan dosentti, tutkimusjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

kuin muilla, esimerkiksi palvelualoilla uusia työpaikkoja ilmestyy teollisuutta enemmän.

Eija-Leena Koponen ja Heikki Räisänen esittelevät artikkelissaan uusien työpaikkojen syntyä. Tarina on varsin erilainen kuin julkisesta keskustelusta voisi päätellä. Uudet työpaikat kyllä syntyvät yrityksiin ja nimenomaan kasvuhakuisiin yrityksiin, mutta liki puolet niistä syntyy alle 10 hengen toimipaikkoihin. Tällaiset pienet yritykset paitsi luovat työpaikkoja ja kasvavat, myös tuhoavat niitä helposti. Huomattava osa uusista työpaikoista on myös määräaikaisia. Uusiin työpaikkoihin palkataan useimmin työllisiä, mutta etenkin määräaikaisiin tehtäviin opiskelijoita, koululaisia ja työttömiä. Esimerkiksi vastavalmistuneen tai työmarkkinoiden ulkopuolisen palkkaaminen uuteen työpaikkaan on tuiki harvinaista.

Osa uusista työpaikoista on luonteeltaan kausittaisia tai projektimaisia. Esimerkiksi kaupassa ja puutarha-alalla luodaan joka kaudeksi uusia työpaikkoja, jotka kauden mentyä ohi tuhoutuvat ja vaikka sama yritys loisi samanlaisen paikan seuraavana vuonna ja työntekijäkin olisi sama, on kyseessä uusi työpaikka. Varsinkin pienissä rakennusalan yrityksissä työt ovat projektimaisia ja siten jo lähtökohtaisesti määräaikaisia.

Kauppa, rakennustoiminta sekä arkkitehti- ja insinööripalvelut loivat eniten uusia työpaikkoja v. 2012. Edellisenä vuonna näiden ohella ohjelmistoala ja konsultointi olivat esillä. Kolmisenkymmentä prosenttia Suomen uusista työpaikoista syntyy Uudellemaalle.

Viime aikoina työvoiman ulkopuolisten määrä on alkanut huomattavasti kasvaa. *Johanna Alatalo* käsittelee katsauksessaan tätä ilmiötä. Esimerkiksi heinäkuussa 2013 työmarkkinoiden ulkopuolella oli 64 000 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Tarkemmassa erittelyssä havaittiin, että parhaassa työiässä olevia naisia oli siirtynyt

runsaasti työmarkkinoiden ulkopuolelle. Erityisesti tämä ilmiö näkyy 35–44-vuotiailla naisilla, mutta myös tätä nuoremmilla. Sen sijaan 55–64-vuotiaiden naisten työvoiman ulkopuolella olo on vähentynyt. Myös ikärakenteen muutos näkyy työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtymisessä. Miehillä työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen on ollut vaihtelevaa. Jossain määrin voi olla kyse työttömien luopumisesta aktiivisesta työnhausta työttömyyden pitkittyessä.

Työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen on huolestuttava ilmiö. Samaan aikaan työmarkkinoiden dynamiikka on heikentynyt. Työttömyyteen ei ole tullut juurikaan enempää ihmisiä kuin ennenkään, mutta sieltä pois pääsy on vaikeutunut ja työttömyysjaksot pitkittyneet. Siksi työttömyys on kasvanut ja sen rakenne heikentynyt. Voi olla, että jopa puolet työttömyydestä ei toimi todellisena työvoimapotentiaalina, koska heitä ei ilman uutta osaamista oteta helposti töihin, vaikka töitä olisikin tarjolla. Potentiaalimme työllisyyden kasvulle on todennäköisesti paljon pienempi kuin laajasta työttömyydestä voisi päätellä. Sen vuoksi uudet rakennepoliittiset toimet ovat välttämätön edellytys tulevalle työllisyyden kasvulle.

Aulikki Mikkonen ja Enni Mertanen kirjoittavat restonomien koulutuksesta ja työmarkkinoista. Matkailu-, ravitsemis- ja talousala on laaja ja sen yrityspohja monipuolinen. Mikkonen ja Mertanen tarkastelevat koulutuspaikkoihin tulevien leikkausten mielekkyyttä koulutuksen sisällön ja sen työelämään antamien valmiuksien kannalta. Alan korkeakoulutus näyttäisi olevan kutistumassa lähinnä hotelli- ja ravintola-alaksi, jolloin matkailu-, toimitila- ja kuluttajapalvelut sekä julkisen sektorin ruokapalvelut jäävät vähitellen ilman korkea-asteen koulutusta ja siihen liittyvää tutkimus- ja kehittämistyötä.

Numeron 4/2013 aineiston määräpäivä on 8.11.2013.

Minne ja miten uudet työpaikat syntyvät?

Eija-Leena Koponen¹ – Heikki Räisänen²

Mikä on uusi työpaikka?

Artikkelissa tarkastellaan uusien syntyvien työpaikkojen ominaisuuksia toimipaikkojen tasolla. Käsiteltäviä kysymyksiä ovat ensinnäkin, mille aloille ja sektoreille uudet työpaikat syntyvät, sekä toiseksi mitä hakukanavia ja rekrytointilähteitä nämä toimipaikat käyttävät. Aineistona käytetään Tilastokeskuksen työ- ja elinkeinoministeriölle kokoamaa työnantajahaastattelun aineistoa vuodelta 2012, mikä on 10 000 toimipaikan otantakehikolla edustava otos kaikista Suomen toimipaikoista. Artikkelin perustuu laajempaan analyysiraporttiin (Koponen – Räisänen 2013). Artikkelissa olemme päivittäneet keskeisiä tietoja vuoden 2012 aineiston avulla, joten niitä ei ole aiemmin

julkaistu seurantaraporttia lukuun ottamatta (Koponen 2013).

Aineisto on varsin ainutlaatuinen juuri siinä, että sen avulla voidaan erottaa toimipaikkatasolla rekrytoinnin syyt toisistaan. Nämä syyt eivät ole esimerkiksi liiketoiminnallisia motiiveja, vaan liittyvät työvoiman käyttöön: aineisto kertoo meille, onko edellinen työntekijä poistunut toimipaikasta tai työmarkkinoilta vai onko kyseessä esimerkiksi sijaisuuteen liittyvä vaihtuvuus tai, mikä tässä on keskiössä, onko paikka toimipaikassa kokonaan uusi.

Rekrytoinnin syillä on olennainen merkitys työmarkkinoiden toiminnalle. Kun kyse on poistumasta ja uusista työpaikoista, ei riitä, että työlliset vaihtelevat paikkoja keskenään, vaan silloin työmarkkinoille tarvi-

¹ Eija-Leena Koponen, VTM, erikoissuunnittelija, työ- ja elinkeinoministeriö

² Heikki Räisänen, VTT, dosentti, tutkimusjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

taan aidosti uusia työntekijöitä nykyisten työllisten ulkopuolelta. Toimipaikan tai yksittäisen työnantajan kannalta ei ole rekrytoinnissa niin väliä, mikä rekrytoinnin syy on, mutta työmarkkinoiden kannalta tällä on olennainen vaikutus. Yksittäinen työnantaja rekrytoi, jos on rekrytoitava, oli edellinen työntekijä mennyt minne tahansa tai jos perustetaan uusi paikka.

Rekrytointitutkimuksen käsitemaailma on myös kokemassa muutosta: perinteistä kohtaantofunktion estimointia, jossa työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat ovat panoksia ja uudet työsuhteet tuotoksia, on kutsuttu tuon kysynnän ja tarjonnan yhteensovituksen yksityiskohtien heikon tuntemuksen vuoksi mustaksi laatikoksi (Petrangolo – Pissarides 2001, 424). Vähintäänkin se on osittainen, ellei peräti virheellinen relaatio (Farm 2011). Tuskinpa monikaan työnantaja on erikoistunut työttömien työnhakijoiden rekrytointiin. Toisaalta uudempi rekrytointitutkimus on haastanut avoimen työpaikan käsitteen merkityksen rekrytoinnissa. Nyt katsotaan, että rekrytointi voi tapahtua myös välittömästi, ilman avointa työpaikkaa (Noll – Heckmann – Rebien 2009, Farm 2009). Farm (2011) katsoo myös, että kohtaantofunktio on harhaanjohtava relaatio, koska vakanssivaranto ei määritä rekrytointia, vaan rekrytointivirta määrittää vakanssien määrän. Yritykset luovatkin hänen mukaansa vakansseja yhdessä mielessä (rekrytointiprosessit) välttääkseen vakansseja toisessa mielessä (täyttämättömät tehtävät). Aineistomme on tässä mielessä varsin hyvä, koska se käsittelee työvoiman hankintaa, eikä ole sidottu avoimen työpaikan käsitteeseen. Uudempi rekrytointitutkimus asettaa haastetta ainakin julkiselle työvoimapalvelulle, jonka on hankala toimia ilman työnantajan ilmoittamaa avointa työpaikkaa. Empiirisesti uusien työpaikkojen luominen on ollut Suomessa kansainvälisesti melko voimakasta jaksolla 1997–2004

ja vastaavasti tuhoutuminen suhteellisen vähäistä (OECD 2009, 133).

OECD:n tietojen perusteella työvoiman uudelleenallokaatio on laajaa ja on selvää, että se ylittää nettotyöllisyyden muutokset. Joka vuosi keskimäärin 20 % työpaikoista luodaan ja/tai tuhoutuu ja noin kolmannes kaikista työntekijöistä rekrytoidaan ja/tai eroaa (OECD 2009, 119). Sekä työpaikkojen että työntekijöiden uudelleenallokaatio on kasvualoilla muita suurempaa ja ne ovat palvelualoilla suurempia kuin teollisuudessa. Ilmakunnas ja Maliranta (2008) huomattavat, että työpaikkojen synnyllä tarkoitetaan yritys- tai mieluummin toimipaikkatasolla havaittujen nettolisäysten summaa esimerkiksi vuoden aikavälillä. He ovat kehittäneet alan käsitteitä ja empiirisesti soveltaneet niitä Suomeen. Uusien työpaikkojen, vaihtuvuuden ja poistuman rekrytointiprosessia on aiemmin Suomessa tutkittu vain vähän (vrt. Räisänen 2011). Enemmän tiedetään avointen työpaikkojen ja rekrytointiprosessien tehokkuudesta (Alatalo – Räisänen – Tuomaala 2010).

Kaikesta toimipaikkojen rekrytoinneista vuonna 2012 noin 42 % oli työvoiman hankintaa uusiin työpaikkoihin. Poistuman korvaaminen edusti 26 %:a ja vaihtuvuuden korvaaminen 25 %:a rekrytointisista. Noin 7 %:ssa tapauksista rekrytoinnin syy oli epäselvä. Uusien työpaikkojen osuus rekrytoinnista laski vuodesta 2011 kolmella prosenttiyksiköllä.

Minne uudet työpaikat syntyvät?

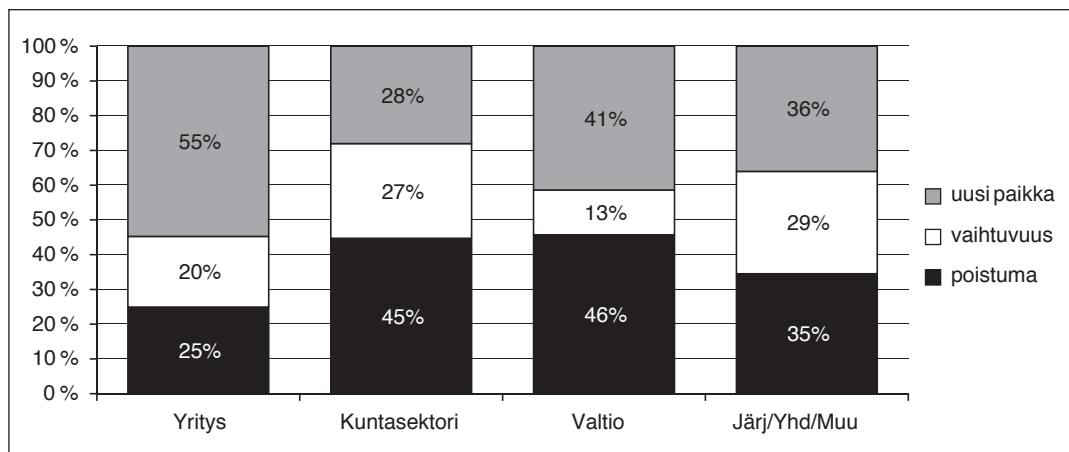
Uudet työpaikat syntyvät erityisesti yritys- ja palvelusektorilla sekä hyvin pienissä yrityksissä (ks. kuviot 1 ja 2). Lähes puolet uusista työpaikoista syntyy alle 10 hengen toimipaikoille kun muu rekrytointi painottuu jonkin verran suurempiin toimipaikkoihin. Kuitenkin kai-

kissa tapauksissa melkein 90 % rekrytoinneissa tapahtui alle 50 hengen yrityksissä. Kaikkein pienimmät yritykset ovat myös todennäköisempiä työpaikkojen tuhoajia.

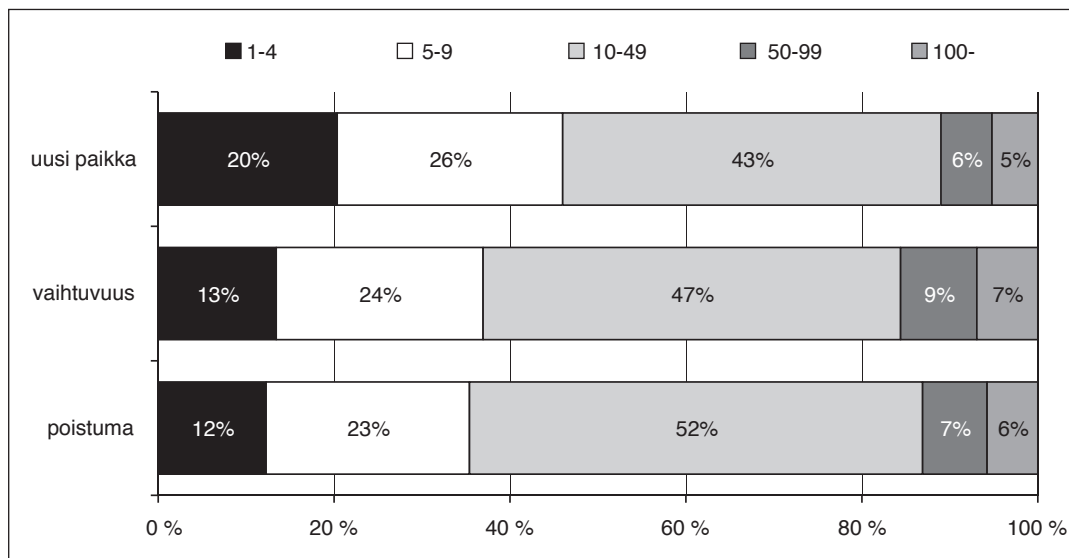
Toinen suuri rekrytoija, kuntasektori, loi vuonna 2012 vain hyvin vähän uusia työ-

paikkoja, sillä selvästi yli puolet kuntien rekrytoinnista oli poistuman korvaamista. Kolmannella sektorilla ja valtiolla syntyy suhteellisesti paljon uusia työpaikkoja, mutta määrällisesti vain vähän.

Kuvio 1. Uusien työpaikkojen ja muiden rekrytointisyiden osuudet työnantajasektoreittain vuonna 2012, %.

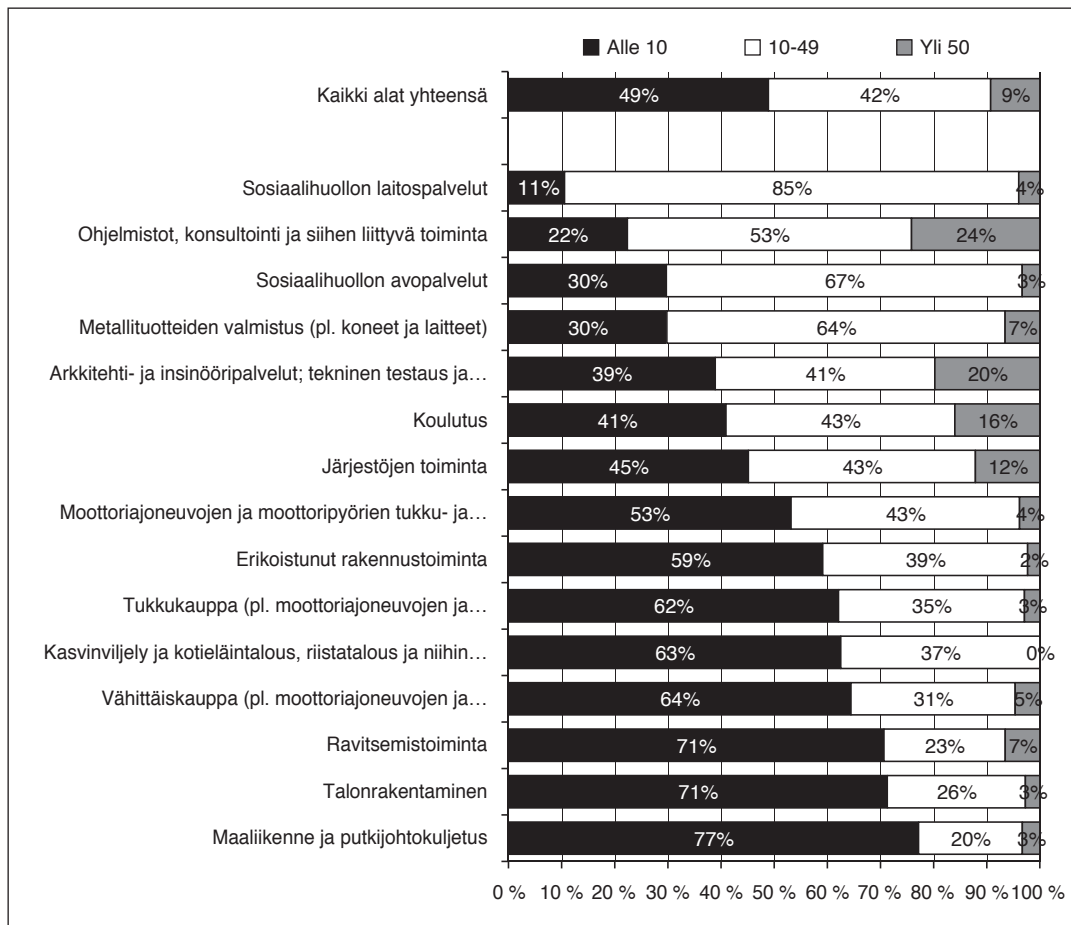
Kuvio 2. Eri rekrytointityyppien osuudet toimipaikan henkilöstömäärän mukaan vuonna 2012, %.

Määrällisesti eniten uusia työpaikkoja syntyi vuonna 2012 vähittäiskauppaan, rakennustoimintaan sekä arkkitehti- ja insinööripalveluihin. Vuonna 2011 yksityiset yritykset loivat uusia työpaikkoja eniten vähittäiskaupassa, mutta myös ohjelmistoissa, konsultoinnissa ja siihen liittyvässä toiminnassa, erikoistuneessa rakennustoiminnassa, maaliikenteessä ja putkijohtokuljetuksessa, ravitsemustoiminnassa, metallituotteiden valmistuksessa, kasvinviljelyssä ja koti-

eläintaloudessa, moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kaupassa sekä korjauksessa, tukkukaupassa sekä talonrakentamisessa. Vähittäiskauppa sekä rakennustoiminta ovat osaksi kausiluontoisia aloja, ja uusia työntekijöitä tarvitaan joka vuosi täyttämään kausityövoiman tarve, mikä voi osaltaan selittää ilmiötä. Rakennustoiminta on puolestaan projektiluontoisiin työsuhteisiin tukeutuva ala, jossa myös syntyy paljon uusia työpaikkoja suhteessa työpaikkavarantoon.

Kuvio 3. Toimialat, joille syntyi eniten uusia työpaikkoja v. 2011 toimipaikan koon mukaan, %

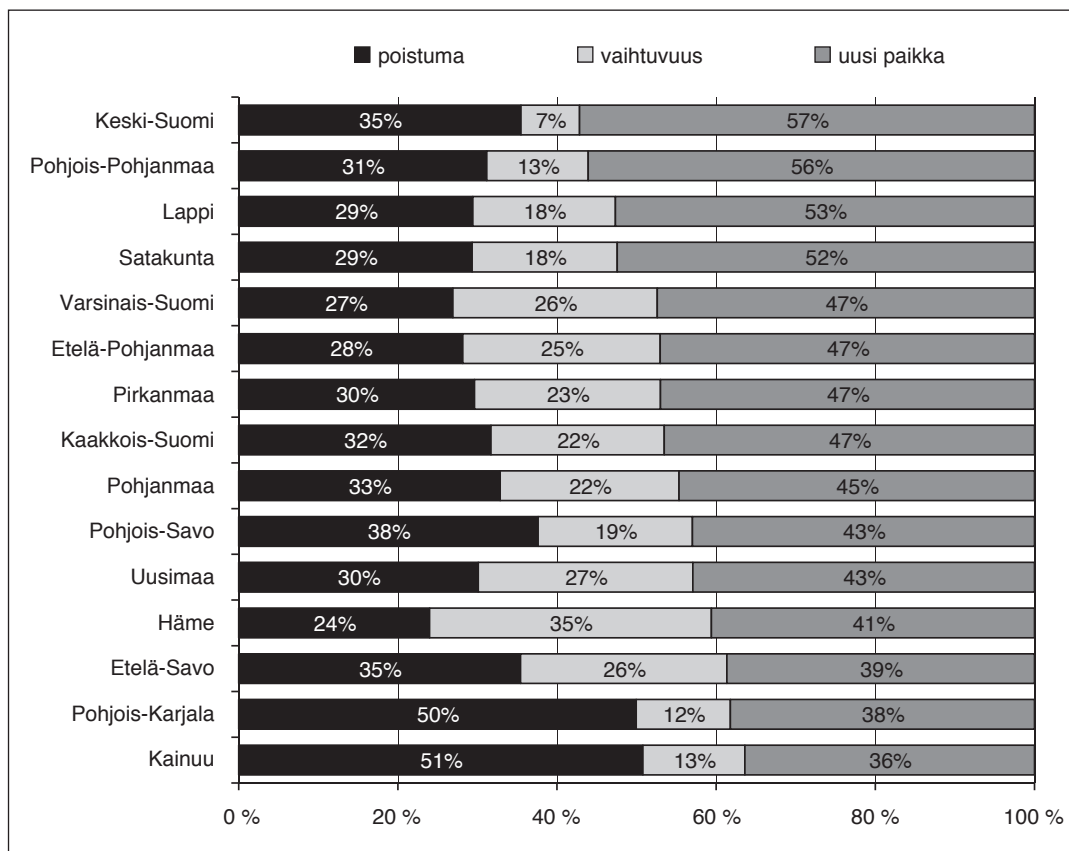
Vuonna 2012 noin 30 % uusista työpaikoista syntyi Uudellemaalle, vähiten niitä syntyi Kainuuseen. Suhteellisesti alueen kaikkiin paikkoihin nähden uusia työpaikkoja kuitenkin syntyi eniten Keski-Suomeen, Pohjois-Pohjanmaalle sekä Lappiin. Vähäisimmät uusien työpaikkojen osuudet olivat Etelä-Savossa, Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa. Vuonna 2011 taas alueen kaikkiin paikkoihin nähden suhteellisesti eniten uusia työpaikkoja syntyi Etelä-Savoon, Pohjanmaalle ja Kainuuseen. Vähäisimmät uusien työpaikkojen osuudet olivat Hämeessä, Satakunnassa ja Pohjois-Karjalassa.

Alueellisten osuuksien sekä toimialojen vuosimuutokset voivat mahtua myös tilastollisen virhemarginaalin sisään, joten muutoksiin tulee suhtautua suuntaa antavina. Voidaan kuitenkin sanoa, että voimakkaasti kausiluontoiset alat ja Uudenmaan alue ovat vahvoja uusien paikkojen luoja.

Ketä rekrytoidaan ja miten?

Uusiin työpaikkoihin rekrytoitiin vuonna 2012 eniten työssä olevia (34 %) ja työttömiä (26 %). Työttömien osuus oli suurempi

Kuvio 4. Uusien työpaikkojen ja muiden rekrytointisyiden osuudet ELY-keskuksittain v. 2012, %.

kuin muissa rekrytointityypeissä. Uusilla paikoilla sekä poistumasta johtuvilla rekrytoinneilla on samanlainen profiili, mutta vaihtuvuudesta johtuvissa rekrytoinneissa profiili on erilainen. Vaihtuvuuden tilanteessa palkataan 54 %:ssa tapauksista työllinen (kuvio 5).

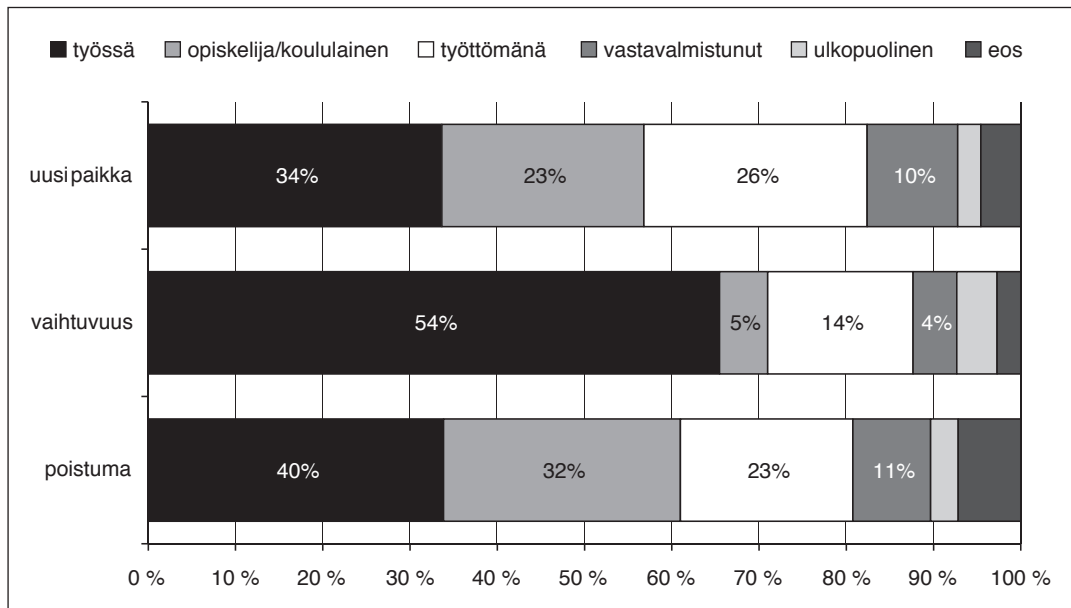
Työllisiä palkattiin eniten vakituisiin tehtäviin, sen sijaan määrä-aikaisiin töihin opiskelijoita ja koululaisia sekä työttömiä. Eniten uusia työpaikkoja luoneista aloista vähittäiskauppa, arkkitehti- ja insinööripalvelut sekä erikoistunut rakennustoiminta ovat rekrytoineet eniten opiskelijoita ja koululaisia sekä vastavalmistuneita. Ainakin vähittäiskaupassa työskentelee paljon vuorotyötä tekeviä opiskelijoita opintojensa ohella. Arkkitehti- ja insinööripalveluissa taas uusien tekniikoiden hallitseminen voisi olla

valttia, milloin opiskelijoita ja vastavalmistuneita kannattaa palkata. Tukkukauppa, sosiaalihuollon avopalvelut sekä koulutus ovat rekrytoineet valtaosin uusiin työpaikkoihin työssä olevia henkilöitä. Metallituotteiden valmistus on taas palkannut työttömiä.

Myös vuonna 2011 uusiin työpaikkoihin rekrytoitiin pääasiassa työllisiä (38 %), opiskelijoita (27 %) sekä työttömiä (25 %). Uusiin paikkoihin rekrytoitiin vähemmän työllisiä ja enemmän koululaisia sekä opiskelijoita kuin poistuman ja vaihtuvuuden tilanteissa. Työttömien osuus on melkein sama poistuman kanssa, mutta suurempi kuin vaihtuvuuden tilanteessa.

Kuviossa 6 on esitetty rekrytointikanavan käyttöasteen³ ja tehokkuuden³ suhde hajontakuvion avulla. Kuviossa on eroteltu uusien työpaikkojen sekä muiden tapausten rekry-

Kuvio 5. Uusiin ja muihin työpaikkoihin rekrytoitujen edeltävä työmarkkina-asema vuonna 2012, %.

³ Tehokkuus= merkityksellisyys paikan täytössä / kanavan käyttöaste.

toinnissa käytettyjen kanavien luvut. Kuvi-
on alue on jaettu nelikenttään siten, että va-
semmassa alakulmassa ovat vähän käytetyt
ja tehottomat kanavat ja vasemmassa yläkul-
massa ovat vähän käytetyt, mutta tehokkaat
kanavat. Oikeassa alakulmassa ovat paljon
käytetyt ja tehottomat ja oikeassa yläkul-
massa paljon käytetyt ja tehokkaat kanavat.

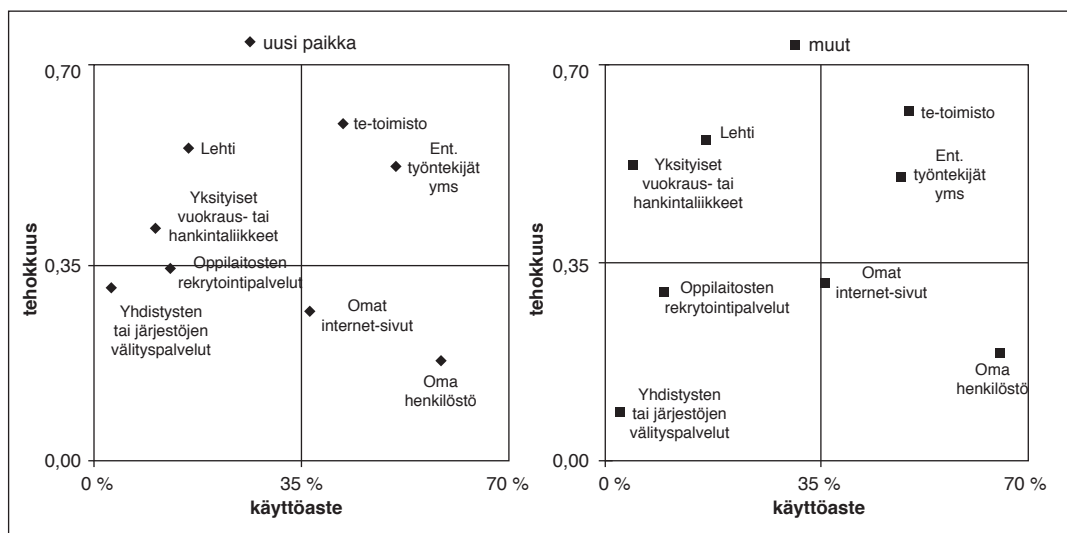
Työnantajan työvoiman haussa sekä uusiin
että muihin työpaikkoihin painottuvat epä-
viralliset hakukanavat kuten oma henkilöstö
ja entiset työntekijät (kuviassa käyttöaste
suuri). Ne ovat helppoja ja halpoja kanavia
käyttää, mutta tavoittavat vain kourallisen
ihmisiä, eivätkä siten ole tehokkaampia. En-
tiset työntekijät ovat kuitenkin tehokkaampi
kanava molemmissa tapauksissa kuin nykyi-
nen henkilöstö. Vähiten käytettyjä kanavia
ovat yhdistysten yms. välityspalvelut sekä
vuokrausliikkeet. Yhdistysten välityspalve-
lut ovat myös hyvin tehottomia, kuitenkin
tehokkaampia uusien paikkojen tapauksessa
kuin muiden rekrytointityyppien.

Näyttääkin siltä että TE-toimistoa ja leh-
teä osataan käyttää tehokkaasti, sen sijaan

epävirallisiin hakukanaviin sisältyy paljon
tuloksetonta hukkakäyttöä. Omien internet-
sivujen käyttö on kasvamaan päin, käytön
osuus on noussut vuoden 2010 tasosta 6
prosenttiyksikköä (Koponen, 2013). Harva
yritys kuitenkaan tavoittaa pelkästään in-
ternet-sivujensa kautta parhaat mahdolliset
hakijat. Sen sijaan TE-toimiston ja lehden
avulla tavoitetaan runsas joukko. Oppilai-
tosten rekrytointipalvelut ovat hieman te-
hokkaampia uusien paikkojen täytössä, joka
voi johtua siitä, että uusiin paikkoihin rekry-
toitiin enemmän opiskelijoita ja koululaisia.

Vuoteen 2011 verrattuna uusiin paikkoihin
rekrytoitaessa TE-toimiston, omien internet-
sivujen ja oman henkilökunnan käyttöaste on
noussut. Näistä kanavista vain TE-toimiston
tehokkuus on laskenut, kun sen merkityksel-
lisyys on laskenut. Muissa rekrytointisyis-
sä sekä lehden että yhdistysten palveluiden
tehokkuus on laskenut, kun taas muiden
yksityisen vuokrausfirmojen tehokkuus on
noussut. Toisaalta kaikkien näiden kanavien
käyttöasteet ovat niin pienet, että heilahduk-
set voivat johtua sattumasta.

Kuvio 6: Rekrytointikanavien käyttöaste ja tehokkuus vuonna 2012.

Mitkä tekijät liittyvät uuden työpaikan syntyyn?

Sitä, mitkä ovat vaikkapa liiketoiminnalliset syyt uuden työpaikan synnylle, ei voida aineistomme avulla tarkastella. Voimme kuitenkin mallintaa logistisen regression avulla uusiin paikkoihin liittyviä tekijöitä, toisin sanoen sellaisia, jotka lisäävät tai vähentävät uuden työpaikan esiintymistä.

Alle yhden arvon saava beta-kerroin vä-

hentää uusien työpaikkojen synnyn riskiä ja yli yhden lisää sitä. Logistisen regressiomallin mukaan uusien työpaikkojen syntyminen keskittyy alle 50 hengen toimipaikoille ja yrityksiin, joilla on kasvuodotuksia. Sama tulos saatiin edellisessä osiossa. Nämä pienet kasvavat yritykset ovat siis työpaikkojen luoja, mutta ne myös todennäköisesti tuhoavat runsaasti työpaikkoja. Kokoaikatyö on tyypillinen työaikamuoto analyysien perusteella.

Taulukko 1: Uusiin työpaikkoihin rekrytoinnin logistinen regressioestimointi v. 2011⁴

	B	keskivirhe	Wald	merkitsevyys	Exp (B)	95 % LV alaraja	Exp (B) yläraja
sektori (yritys)	1,218	,020	3558,318	,000	3,379	3,247	3,517
hlöstömäärä (50-)	-,377	,026	206,221	,000	,686	,652	,722
hlöstömuutos (kasvaa)	,279	,041	46,401	,000	1,322	1,220	1,432
palkattu (opiskelija, koul.)	,163	,027	35,930	,000	1,177	1,116	1,241
haettu vakinaisia (min. 2)	,503	,020	618,169	,000	1,653	1,589	1,720
vakio	-1,366	,022	3976,421	,000	,255		

$n = 52\ 501$, Cox & Snell $r^2 = 9\%$, Nagelkerke $r^2 = 12\%$, $-2 \log$ likelihood = 66 993,5, $khii^2 = ***$, oikein luokiteltuja havaintoja = 64 %

Taulukossa 1 on estimoitu uusiin työpaikkoihin rekrytointia. Estimoitavan binaari-muuttujan luokan 1 arvo on toimipaikkatasolla syntyvä uusi työpaikka, joka on siis rekrytoinnin syy. Luokka 0 on tässä muu rekrytoinnin syy eli poistuman tai vaihtu-

vuuden korvaaminen. Vasteluokassa ei ole siten mukana tapauksia, joissa ei ole rekrytoitu ollenkaan, vaan ne näkyvät aineistossa puuttuvina havaintoina.

Korkein riskisuhde on yrityssektorin työnantajilla, muihin työnantajasektoreihin ver-

⁴ Binaarisessa logistisessa regressioestimoinnissa on käytetty pakottavaa mallia. Selittävien muuttujien väliset keskinäiset korrelaatiot on testattu, eikä .30:n tasoa ylittäviä korrelaatioita esiintynyt. Aineisto on painotettu toimipaikkatasolle.

rattuna uuden työpaikan syntyminen rekrytointitilanteessa on 238 % ”todennäköisempää” yrityksissä. Myös vähintään kahden vakituisen henkilön hakeminen lisää uuden työpaikan syntymisen riskisuhdetta 65 % verrattuna tapauksiin, jossa ei haeta ainakin kahta vakituista henkilöä, samoin henkilöstömäärän kasvuodotus (+32 %) ja opiskelijan tai koululaisen palkkaaminen (+18 %). Sen sijaan vähintään 50:n henkilöstömäärä laskee uuden työpaikan syntymisen riskisuhdetta 31 % pienempiin toimipaikkoihin nähden. Vähintään kahta vakituista hakevat, opiskelijoita tai koululaisia palkkaavat alle 50 hengen kasvuyritykset näyttävät estimoinnin perusteella suotuisimmilta tilanteilta uusien työpaikkojen synnylle.

Kun on edelleen mallinnettu uusien työpaikkojen syntymistä ja käytetty myös kategorisia selittäviä muuttujia (mistä henkilö rekrytoitu ja tärkein kanava paikan täytölle), havaitaan työllisten rekrytointiin verrattuna työttömien rekrytoinnin kasvattavan uuden työpaikan synnyn riskisuhdetta 21 % ja opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamisen kasvattavan sitä peräti 96 %. Vastavalmistuneiden rekrytointi laskee riskisuhdetta 56 % ja työmarkkinoiden ulkopuolisten 19 %. Tärkein täyttökanava TE-toimistoon verrattuna toimii mallinnuksessa siten, että ainoastaan epäviralliset kanavat (yhdistelmäluokka omasta henkilöstöstä ja muista henkilöyhteisistä) lisäävät uuden työpaikan synnyn riskiä 16 % ja kaikki muut kanavat tärkeimpänä täyttökanavana laskevat uuden paikan synnyn riskisuhdetta TE-toimistoon verrattuna.

Logististen regressiomallien tulokset systematisoivat uusien työpaikkojen syntyyn liittyviä tekijöitä ja antavat sille selityksiä kuvaileviin analyysihin nähden. Sen vuoksi ne ovat olennaisia auttaessaan ymmärtämään uusien työpaikkojen synnyn taustalla olevia mekanismeja.

Päätelmät

Artikkelin tulokset piirtävät hyvin erilaisen kuvan uusien työpaikkojen synnystä esimerkiksi julkiseen keskusteluun nähden. Uudet työpaikat ovat usein määräaikaaisia ja niihin palkataan kohtuullisen usein opiskelijoita ja koululaisia. Nämä tulokset eivät selity opiskelijoiden kesätyöllä. Opiskelijoiden ja koululaisten rekrytointi uusiin työpaikkoihin oli voimakkaasti esillä v. 2011, mutta lieveni v. 2012. Vuonna 2012 työttömien rekrytointi nousi muita rekrytointitilanteita suhteellisesti yleisemmäksi uusissa työpaikoissa. Tämä voi tietysti kertoa rekrytointikäytännöjen muuttumista enemmän työmarkkinatilanteen heikentymisestä: työttömiä on työnhakijoissa aiempaa enemmän.

Julkisesta keskustelusta voi helposti syntyä mielikuva, että uusi työpaikka on jotain sellaista, joka kerran synnyttyään kestää pysyväisluonteisesti ja vähintäänkin siihen palkataan kokenut osaaja. On totta, että työllisiä palkataan uusiin työpaikkoihin eniten ja myös työttömiä kohtuullisen paljon, mutta muihin rekrytointitilanteisiin nähden koululaisten ja opiskelijoiden palkkaaminen on huomattavan yleistä. Uudet työpaikat syntyvät pieniin, usein jopa hyvin pieniin kasvuhakuisiin yrityksiin. Tällaiset työnantajat ovat myös hyvin alttiita tuhoamaan pian luomansa työpaikat, sillä sekä kasvun että tuhon dynamiikka on suurta pienimmissä yrityksissä. Osa uusista työpaikoista on kausiluontoisia tai projektimaaisia. Tällöin uusien työpaikkojen syntyminen on suhteessa alan työpaikkavarantoon huomattavan suurta. Esimerkiksi puutarha-alalla tai rakennustoiminnassa syntyy paljon uusia työsuhteita kausiluontoisesta tai projektin alkaessa ja ne myös yleensä päättyvät kauden mentyä ohi tai projektin valmistuttua.

Kun kuntasektori on yritysten jälkeen suhteellisen suuri rekrytoija, ei se kuitenkaan

luo uusia työpaikkoja kuin hyvin niukasti, vaan keskittyy vaihtuvuuden ja poistuman korvaamiseen. Yrityssektori on siten erityisen keskeinen uusien työpaikkojen synnys-sä. Eri työnantajasektoreiden sisällä uusien työpaikkojen suhteellinen osuus rekrytoinnista on tasaisempi ja esimerkiksi valtiolla 41 % rekrytoinnista oli v. 2012 uusia työpaikkoja. Kuntasektorilla osuus oli kuitenkin varsin alhainen (28 %). Uudet työpaikat syntyvät myös jossain määrin pienempiin toimipaikkoihin kuin muutoin rekrytoidaan. Tarkalla toimiala- ja aluetasolla näyttää siltä, että uusien työpaikkojen synty vaihtelee, tulokset vuodelta 2012 olivat jossain määrin erilaisia kuin vuodelta 2011.

Uusien työpaikkojen synnystä tiedetään vielä niiden elinkeino- ja työllisyyspoliittiseen merkitykseen nähden hämmästyttävän vähän. Saamamme tulokset kuitenkin osoittavat, että uusien työpaikkojen syntyyn ja työvoiman hankintaan liittyy useita muista rekrytointitilanteista poikkeavia ominaisuuksia. Niiden tunteminen on lähtökohta myös politiikalle, jolla uusien työpaikkojen syntyedellytyksiä koetetaan vahvistaa.

Lähteet

- Alatalo, Johanna – Räisänen, Heikki – Tuomaala, Mika (2010); Työvoiman hankinta taantumassa – julkisen työnvälityksen näkökulma. TEM-analyyseja 26/2010, www.tem.fi
- Farm, Ante (2009); Unemployment and Vacancies, Swedish Institute for Social Research (SOFI), Stockholm University, Working Paper 8/2009, www.sofi.su.se
- Farm, Ante (2011); Unemployment and Vacancies, Swedish Institute for Social Research (SOFI), Stockholm University, www.sofi.su.se
- Ilmakunnas, Pekka – Maliranta, Mika (2008); Työpaikka- ja työntekijävirtojen viimeaikainen kehitys Suomen yritys-sektorilla. Työpoliittinen aikakauskirja 3/2008, työ- ja elinkeinoministeriö
- Koponen, Eija-Leena (2013); Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2012. TEM-analyyseja 50/2013, työ- ja elinkeinoministeriö, http://www.tem.fi/files/36670/Tyovoiman_hankinta_toimi-paikoissa_2012.pdf
- Koponen, Eija-Leena – Räisänen, Heikki (2013); Minne ja miten uudet työpaikat syntyvät? TEM-analyyseja 51/2013, työ- ja elinkeinoministeriö, http://www.tem.fi/files/36778/Uudet_tyopaikat.pdf
- Noll, Susanne – Heckmann, Markus – Rebi-en, Martina (2009); Erscheinungsformen und Ausmass ungedeckter Arbeitskräfte-nachfrage in der Verlaufsperspektive. IAB Forschungsbericht 7/2009, www.iab.de
- OECD (2009); How do Industry, Firm and Worker Characteristics Shape Job and Worker Flows? In: OECD Employment Outlook, Paris
- Petrongolo, Barbara – Pissarides, Christopher A. (2001); Looking into the Black Box: A Survey of the Matching Function. Journal of Economic Literature vol. XX-XIX (June 2001)
- Räisänen, Heikki (2011); Rekrytoinnin mustan laatikon avaaminen: rekrytoinnin syyt, rekrytointiongelmien ja hakukana-vat Suomessa v. 2010. TEM-analyyseja 38/2011, www.tem.fi

Restonomit muuttuvien palvelualojen tienraivaajina

Annikki Mikkonen¹ – Enni Mertanen²

Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan (Maratala) ammattikorkeakoulutuksen aloituspaikkojen vähennys vuodesta 2013 alkaen (Koulutus ja tutkimus 2012–2016 -ohjelma) oli yksi opetusministeriön vuosia 2012–2016 koskevista linjauksista. Tarkoitus oli vähentää nimenomaan matkailualan koulutuspaikkoja. Mediajulkisuus antoi ymmärtää, että kyseessä on ”maailman lopun ala”, jonne ei kannata nuoria kouluttaa, eikä ainakaan suosia työn vaatimustasoa nostavaa korkeakoulutusta. Neljän yksikön lakkautus ja aloituspaikkojen vähentäminen kolmasosalalla muutti kerralla sekä alueellisen että alan sisällöllisen tarjonnan. Näyttää siltä, että kysymys on koulutusalan sisällöllisestä määrittelystä ja omaksutun restonomi-nimikkeen kapeasta tai kapeutuvasta tulkinnasta. Itse

nimike restonomi on ollut käytössä matkailu- ja ravitsemisalan AMK-tutkinnon suoritaneiden tutkintonimikkeenä vuodesta 1998. Lyytisen (2006) mukaan sanan taustalla ovat antiikin kreikan stauroo- ja nomos-verbit. Latinan kieleen on näistä johtuneet verbit instauro ja restauro. Edellinen merkitsee valmistamista ja toimeenpanemista sekä varustamista, jälkimmäinen taas valmistamista ja toimeenpanemista uudelleen. Artikkelissa taustoitetaan koulutusalan ammattikorkeakoulutuksen kehitystä ja toimialoja, referoidaan tutkimusta matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulutuksen vaikuttavuudesta työelämän näkökulmasta sekä pelitataan niitä vasten tehtyjä korkeakoulupoliittisia ratkaisuja.

¹ Annikki Mikkonen, KT, opetusneuvos, vararehtori emerita, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

² Enni Mertanen, KM, FT, yliopettaja, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Marata-alan ammattikorkeakoulutuksen lyhyt historia

Matkailu-, ravitsemis- ja talousala rakennettiin ammattikorkeakoulukokeilun aikana (1991-) viiden erilaisen opistoasteen tutkinnon pohjalta yhdeksi kokonaisuudeksi niin, että se oli osana vakinaisten ammattikorkeakoulujen koulutusalaajäsennystä vuodesta

1995 lähtien. Koulutuksen tunnettuus kasvoi hitaasti, koska kokeilussa oli vain viisi ammattikorkeakoulua ja vasta vakinaistumisen edetessä koulutus laajeni muihin ammattikorkeakouluihin. 1990-luvulla 1059 henkilöä suoritti matkailu- ja ravitsemisalan amk-tutkinnon (Ammattikorkeakoulut 2002, 41). Koulutus laajeni vuodesta 2001 alkaen ja ylempi amk-tutkinto mahdollistui 2006, kuten taulukosta 1 käy ilmi.

Taulukko 1: Suoritetut tutkinnot: Marata-ala ja ammattikorkeakoulut yhteensä

Vuosi	Kaikki AMK-tutkinnot	Marata AMK-tutkinto	% kaikista amk-tutkinnoista	Kaikki YAMK-tutkinnot	Marata YAMK-tutkinto	% kaikista YAMK-tutkinnoista	Marata Yhteensä	Yhteensä
2000	14 153	574	4,0				574	14 153
2001	17 958	958	5,8				958	17 958
2002	20 478	1 371	6,6				1 371	20 478
2003	20 505	1 485	7,2				1 485	20 505
2004	20 670	1 458	7,0	59			1 458	20 729
2005	21 143	1 432	6,7	182			1 432	21 325
2006	20 767	1 429	6,8	150			1 429	20 917
2007	20 564	1 385	6,7	362	6	1,6	1 391	20 926
2008	21 089	1 512	7,1	681	43	6,3	1 555	21 770
2009	20 044	1 380	6,9	940	65	6,9	1 445	20 984
2010	20 581	1 360	6,5	1 253	74	5,9	1 434	21 834
2011	21 312	1 395	6,6	1 521	89	5,9	1 484	22 833
2012	22 121	1 375	6,2	1 708	106	6,2	1 481	23 829

(Korkeakoulut 2009, 77; Vipunen 2013; Korkeakoulut 2011, 11;)

Alan ammattikorkeatutkintoon johtavien aloituspaikkojen osuus oli 6–7 % kaikista ammattikorkeakoulujen aloituspaikoista ennen vuonna 2013 tehtyjä leikkauksia. Restonomitutkinnon suorittaneiden määrä

pysyi alhaisena verrattuna sairaanhoitajiin, insinööreihin tai tradenomeihin. (Korkeakoulut 2009, 77; Vipunen 2013; Korkeakoulut 2011, 11.)

Matkailu-, ravitsemis- ja talousala palvelualojen ytimessä

Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan on monialainen, laaja ja yrityspohjaltaan monipuolinen. Valtaosa alan yrityksistä on pieniä, mutta enemmistö alan henkilöstöstä on isoissa yrityksissä töissä. Julkinen sektori on Suomessa ollut perinteisesti suuri palvelujen tuottaja, ja organisaatiot ovat suuria.

Matkailun merkitys kansantalouksissa ja elinkeinona on kiistaton, kun matkailijoiden maailmanlaajuinen kokonaismäärä on World Tourism Organizationin tilastojen mukaan ylittänyt miljardin rajan (yöpymiset). Lentomatkustajamäärien ennakoidaan nousevan vuonna 2013 jo yli kolmeen miljardiin (IATA ennakoii 2013). Suomen matkailijamäärä ylitti vuonna 2012 jo 20 miljoonan rajan yöpymisvuorokausilla mitattuna, josta määrästä ulkomaisten osuus oli 5,8 %. Ennakoitu matkailutoimialojen osuus oli viime vuonna 3,2 % bruttokansantuotteesta. (Majoituspalvelujen kysyntä 2012, Matkailun tunnusluvut 2012.) Valtioneuvoston hyväksymän matkailustrategian (2011, 3–4) mukaan matkailutoimialat voisivat vuonna 2020 työllistää 171 000 henkilöä, tuoda vuosituloja 7,5 miljardia euroa ja niiden bruttokansantuoteosuus voisi olla 5,1 %. Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) mukaan matkailuelinkeinon katsotaan kuuluvan ensisijaisesti ne toimialat, jotka saavat välitöntä tuloa matkailusta. Näitä ovat majoitus- ja ravitsemistoiminta, henkilöliikenne-, matkatoimisto-, kulttuuri-, ohjelma-, virkistys- ja urheilupalvelut. Matkailu hyödyttää useita muita palveluja, kuten autojen vuokraustoimintaa. Kokous- ja kongressipalvelut nähdään osana matkailua; erityisesti puhutaan usein yläkäsitteellä tapahtumamatkailu (myös Riley ym. 2002, 10–11). Matkailualalla on vahvoja yhtymäkohtia muihin talouden sektoreihin ja ne yhdessä muodosta-

vat turismiteollisuuden, jota käsitettä soisi vähitellen myös Suomessa käytettävän alan ammattimaisuuden ja kasvun myötä.

Hospitality -ala on oleellinen osa matkailua ja se on myös merkittävä paikallisen palvelun sektori. Hospitality-käsitettä voidaan tarkastella yksityisestä näkökulmasta (isäntävierassuhteesta), kaupallisesta näkökulmasta (on kaupallista toimintaa) ja sosiaalisesta näkökulmasta (Lashley 2000). Laajimmassa mielessä se vertautuu matkailun käsitteeseen ja kapeimmillaan hospitality-alalla tarkoitetaan ruoka- ja juomatarjoilua sekä majoituspalveluja kaupallisessa tarkoituksessa (jopa vain yksityinen hotelli- ja ravintola-ala). Kuluttajakäyttäytymisen ja demografisten muutosten seurauksena hospitality-alan palvelutoiminta laajenee sekä vähittäiskaupan että sosiaali- ja terveysalan suuntaan eikä kapeimmalle käsitteen tulkinnalle ole enää perusteita. Hospitality-käsitteen määrittelyä käydään kansainvälisessä tieteellisessä keskustelussa: Lynch ym. (2011) kritisoivat käsitteen kaupallista ja kaventavaa määrittelyä, Bell (2012) määrittää käsitteen palvelutyönä ja palvelutiloina (hospitality work and hospitable spaces) ja Candea & da Col (2012) tuovat mukaan antropologisen näkökulman. Hospitality-käsite on laajenemassa ja siinä lähestytään asiakaslähtöisyyttä, mistä ei ole enää pitkä matka palvelututkimuksen asiakasarvon tuottamiseen (Grönroos & Voima 2013, Heinonen ym. 2013). Suomessa on hospitality-käsitettä käytetty sen laajassa merkityksessä matkailu- ja ravitsemisalan ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa (Palveluliiketoiminnan koulutusohjelma, Master of Hospitality Management).

Ravitsemisala on Suomessa harvinaisen laajaa juuri julkisen ruokapalvelun takia, vaikka alan merkitystä ei tilastoista saa selville. Usein mainitaan ruokapalvelujen osuuden kuntien taloudesta olevan 2–3 %. Siten vuonna 2011 se olisi tällä logiikalla

733, 6 milj. – 1,1 miljardia euroa, jos lähtötietona käytetään kuntien käyttökustannuksia (Suomen virallinen tilasto, SVT 2011). Toisena esimerkkinä alan merkityksestä sekä ihmisten hyvinvoinnin että taloudelliselta kannalta kertoo kodin ulkopuolella nautittujen aterioiden määrän kasvu 2000-luvulla Suomessa. Taloustutkimuksen HORECA-rekisterin (www.taloustutkimus.fi/ajankoh- taista, 2012) mukaan vuonna 2011 nautittiin Suomessa kodin ulkopuolella 889 miljoonaa ateriala, joista julkiset keittiöt tuottivat 419 miljoonaa ateriala. On laskettu, että suomalaiset syövät elämänsä aikana noin 20 000 – 25 000 ateriala kodin ulkopuolella, näistä noin 5000 on vapaa-aikaan liittyviä itse maksettuja aterioita (Mertanen & Väisänen 2012). Ammattikorkeakouluilla on keskeinen merkitys suurten julkisten ruokapalveluorganisaatioiden esimiesten koulutuksessa (Mertanen & Väisänen 2013) ja organisaatioiden kehittämisprojekteissa opinnäytetöiden kautta (Mertanen 2012). Jyväskylän ammattikorkeakoulun palveluliiketoiminnan koulutusohjelmassa tehdyistä YAMK-opinnäytetöistä 39 % on ollut ruokapalveluja kehittäviä vuoden 2013 alkuun mennessä.

Ammattikorkeakouluissa matkailu-, ravitsemis- ja talousala on kehittänyt *Facility management* -sektorille suuntautuvaa koulutusta ja toimintaa. Käsitteelle ei ole suoraa suomennosta, mutta tarkoituksena on erilaisen ydinliiketoimintaa koskevien palvelujen tuottaminen ja kehittäminen (van den Ende 2006). Suomessa käytetään myös käsitettä toimitilapalvelujen johtaminen. Facility Management -palveluista on muodostunut kokonaan uuden tyyppinen, vanhat toimialarajat ylittävä toimiala, joka yhdistää monia perinteisiä palvelualoja. Arantolan (2010, 50–60) mukaan yhteistä työlle on palveluprosessiosaaminen ja omasta liiketoiminnasta viereisille kilpailuareenoille kasvaminen.

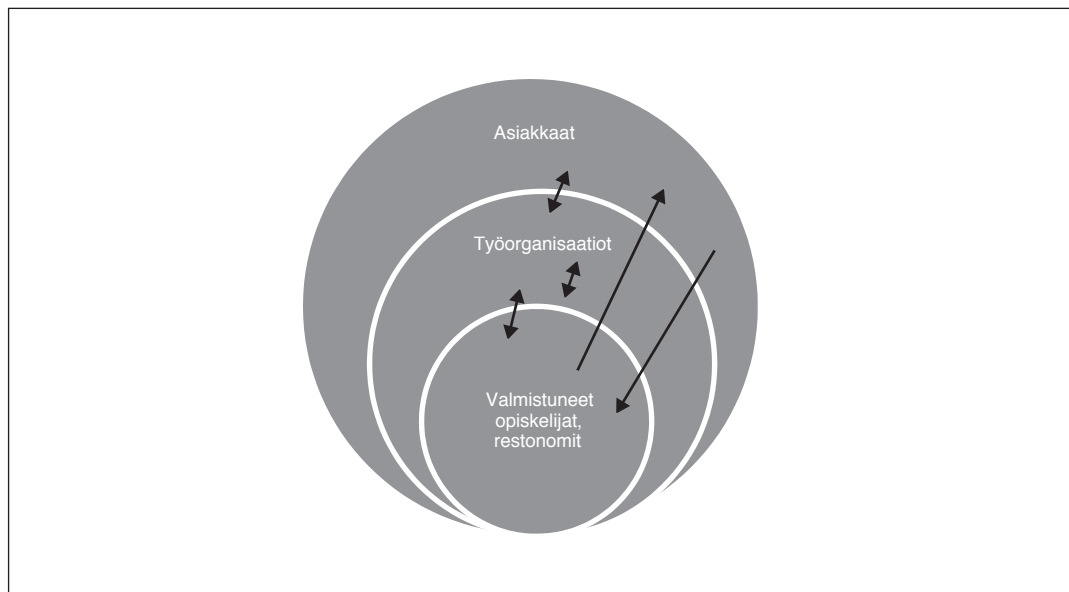
Kuluttajien ohjaus-, neuvonta- ja tukipal-

velujen tarve on kasvanut merkittävästi sekä julkisella (esimerkiksi kuluttaja- ja velkaneuvonta, opintotoimistot) että yksityisellä sektorilla (esim. pankkien ohjauspalvelut, elintarvikeyritykset), kun samaan aikaan sosiaalisen median kasvun myötä kuluttajien ja asiakkaiden suorat palautekanavat mahdollistavat heidän osallistumisensa yritysten kehittämiseen. Haasteet kasvavat palveluprosessien kehittämisen ja johtamisen lisäksi sekä yhteiskunnallisen että vuorovaikutus- ja viestintäosaamisen suuntaan.

Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulutuksen vaikuttavuus työelämän näkökulmasta

Ammattikorkeakoulutuksessa asetettiin tavoitteeksi aiempaa syvällisemmän asiantuntijuuden sekä joustavan ja laaja-alaisen ammatti-identiteetin synnyttäminen niin, että työelämään siirtyvillä asiantuntijoilla olisi mahdollisuus sekä oman uransa että alan kehittämiseen. Koulutuksen vaikuttavuudessa on kyse koulutukselle asetettujen lähi- ja etäistavoitteiden saavuttamisesta. Vaikuttavuus on määritelty myös yksilön ja yhteisön oppimisen tulosten avulla syntyväksi yksilölliseksi tai yhteiskunnalliseksi relevanssiksi eli tarkoituksenmukaisuudeksi, käyttöön sopivuudeksi, hyödyllisyydeksi ja mielekkyydeksi (Raivola 2000, 90; vrt. Korkeakoski 2008). Vaikuttavuus toteutuu koulutuksen ulkopuolella, mutta koulutuksen sisäisillä panoksilla ja prosesseilla on merkitystä tuloksille (Mertanen 2012). Tarkastelu pohjautuu vuonna 2012 julkaistun tutkimukseen matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulutuksen vaikuttavuudesta työelämän näkökulmasta (Mikkonen 2012). Seuraava kuvio 1 ilmentää tutkimuksen lähtökohtia.

Kuvio 1. Vaikutusketjun jatkumo (Mikkonen 2012, 143)

Työelämässä vaikuttavat niin monet yhteiskunnalliset ja työelämän muutoksiin liittyvät asiat, että ammattikorkeakoulutuksen vaikuttavuuden tunnistaminen työelämässä on erittäin vaikeaa. Vaikutusketjun jatkumo korostaa monenkeskisiä vaikutussuhteita ja sen avulla niitä voidaan jäsentää.

Aineisto ja menetelmät

Ammattikorkeakoulun kehittäjien, työelämään siirtyneiden restonomien ja ammattikorkeakoulun kehittämistyössä mukana olleiden työelämän edustajien käsitysten kautta tutkittiin ammattikorkeakoulun vaikuttavuutta restonomitutkinnon suorittaneiden asiantuntijuuteen ja työelämään sijoittumiseen sekä ammattikorkeakoulun toimintaa matkailu-, ravitsemis- ja talousalan työelämän kehittäjänä. Vastauksia haettiin seuraaviin kysymyksiin: 1) Millaisia käsityksiä

ammattikorkeakoulutuksen kehittäjillä oli ammattikorkeakoulun työelämälähtöisyydestä? 2) Miten matkailu- ja ravitsemisalan ammattikorkeakoulututkinnon vaikuttavuus näkyi restonomien työhön sijoittumisessa ja heidän arvioinneissaan opintojensa merkityksestä vuoden kuluttua tutkinnon suorittamisesta? 3) Millaisia käsityksiä työelämän edustajilla oli ammattikorkeakoulun vaikuttavuudesta matkailu-, ravitsemis- ja talousalan työelämässä?

Mikkosen (2012) tutkimusaineiston muodostivat ammattikorkeakoulutuksen kehittäjien ja työelämän edustajien teemahaastatteluaineisto (n = 14) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulusta vuosina 2000–2007 valmistuneille restonomeille suunnatun kyselyn vastauksista muodostettu pitkäjäsenaineisto (n = 490). Restonomit olivat opiskelleet matkailu-, ravitsemis- ja kuluttajapalvelujen, matkailun, palvelujen tuottamisen ja johtamisen sekä Facility Management

-koulutusohjelmissa ja he vastasivat vuosi valmistumisen jälkeen kyselyyn. Työelämän edustajilla oli joko aiemmin suoritettu restonomikoulutus ammattikorkeakoulussa (JAMK) ja/tai yhteyksiä alan ammattikorkeakouluihin sekä usein myös kokemusta eri ammattikorkeakouluista työelämään siirtyneistä restonomeista. Seuraavassa tarkastellaan tuloksia ottaen lähtökohdaksi tutkintonsa jälkeen vuoden työelämässä olleiden restonomien vastaukset kyselyyn ja peilataan haastateltujen käsityksiä niihin.

Aineiston on katsottu kuvaavan hyvin Suomen tilannetta, koska JAMK :n restonomikoulutuksen aloituspaikkojen osuus oli 2000-luvulla noin 10 % koko maan ammattikorkeakoulujen alan nuorten koulutuksen aloituspaikoista. Ylempään AMK -tutkintoon johtavien aloituspaikkojen osuus oli noin 20 % (Vipunen 2013). Näillä kriteereillä mitaten JAMK oli yksi suurimmista alan kouluttajista ammattikorkeakouluissa ja suurin pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Tulokset

Ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulututkinnon tutkintonimikkeen tunnettuus ja nimikkeen osuvuus

Vuosina 2000–2007 valmistuneiden restonomien vastausten mukaan (Mikkonen 2012, 234–235) nimike restonomi oli suhteellisen tuntematon muilla kuin ruoka- ja ravitsemisalalla sekä koulutus- ja opetuslalla. Muille aloille sijoittuneet kokivat nimikkeen tunnettuuden selvästi heikommaksi, vaikka olisivat sijoittuneet koulutustaan vastaaviin tehtäviin; he olivat joutuneet selittelemään opintojensa sisältöjä työnantajilleen muita enemmän. Taustalla näyttäisi vaikuttavan kaikkien tiedonantajaryhmien mukaan res-

tonomikäsitteen historia eli aiempi hotelli- ja ravintola-alan nimike, joten sen sisällön muuttaminen on ollut todella hidasta. Tämä tuli esiin myös sekä Ohtosen (2005,62) että Havaksen ym. (2006, 68) tutkimuksissa, joiden mukaan ammattikorkeakoulussa suoritettua restonomin tutkintoa ei tunnettu kovin hyvin työelämässä ja ravintola-alaan työntajien mielissä kytkeytyvä restonomi-nimike häiritsi monien restonomien työnsaantia.

Restonomikoulutuksesta hankitut valmiudet

Enemmistö (81 %) vastaajista koki teoreettisen taustansa riittäväksi vuoden kuluttua valmistumisestaan. Useimmat kokivat myös asiantuntijatehtävissä toimimisen edellyttämät perustietonsa ja -taitonsa riittäviksi. Vuosittaista vaihtelua oli vain vähän eikä se ollut systemaattista. Koulutuksen kehittäjät uskoivat yleisesti restonomien asiantuntijaosaamiseen. Työelämän edustajat pitivät matkailu- ja ravitsemisalan ammattikorkeakoulututkintoa hyvänä koulutuksena, joskin heille oli tärkeätä tietää, mitä restonomien tutkinto oli sisältänyt ja millaisia kompetensseja sen suorittaneilla oli. Lähes kolme neljäsosaa tähän tutkimukseen vastanneista restonomeista katsoi, että opinnot olivat edistäneet heidän kieli- ja viestintävalmiuksiaan. Noin puolet (55 %) restonomeista katsoi opintojensa kehittäneen heidän valmiuksiaan kansainvälisiin tehtäviin. Työelämän edustajat pitivät nykyisten restonomien kansainvälistä osaamista hyvänä.

Yrittäjyyteen oli saatu valmiuksia heikosti, vain 40 % koki vastaajista katsoi saaneensa edes osittaisia valmiuksia yrittäjänä toimimiseen. Sitten yrittäjyys on määritelty ammattikorkeakoulututkinnon tavoitteeksi Hallituksen esityksessä laiksi kansallisten tutkintojen ja muun osaamisen viitekehykseksi (3.5.2012).

Mikkosen aineistossa (2012) useimmat vuosina 2000–2007 tutkinnon suorittaneet restonomit pitivät harjoittelua työllistymisen kannalta tärkeimpänä opintojen osana. Haastattelujen mukaan **työelämäläheisyys** muodosti toimintamallin, joka lisäsi työelämän organisaatioiden vastuuta opetus- ja ohjaustehtävistä. Samalla se avasi opiskelijoille yritysten ajatusmaailmaa ja auttoi luomaan yhteistyöverkostoja tulevaa työtä varten kasvattaen siten heidän sosiaalista pääomaansa. Työelämäläheisessä toimintamallissa opiskelijaprojektien, opinnäytetöiden ja ammattikorkeakoulun yhdessä työelämän kanssa toteuttamien hankkeiden kautta oli mahdollisuuksia myös yritysten kehittämiseen, joskin koulutuksen kehittäjät näkivät näitä esimerkkejä enemmän kuin työelämän edustajat. Työelämäläheisyys toimintamallina voi sisältää myös uhkia siten, ettei nähdä nykytilan ”yli” tai laajemman, syvällisemmän näkökulman tai teoreettisen pohjan syntyminen estyy (mm. Airey 2005).

Koulutusohjelmien ja opetussuunnitelmien kehittämistyössä työelämälähtöisyys ei näytä kiinnittyneen varsinaisesti alueen yrityksiin, vaan enemmänkin alan kehitystarpeiden ennakkointiin. Syvällistä palvelualojen kehityksen ennakkointia ja sen ulottamista työelämän asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin saakka pidettiin ammattikorkeakoulun vaikuttavuuden perusedellytyksenä. Pyrkimys proaktiiviseen toimintaan sai työelämän edustajien kannatuksen ja ammattikorkeakoulun ennakkoivasta toiminnasta saatuja kokemuksia oli heidän mukaansa pystytty hyödyntämään työelämässä. (Mikkonen 2012; myös Nukari & Mertanen 2012.)

Työllistymisen moninaiset polut ja työllistyvyys

Työllistymistä pidetään yhtenä vaikuttavuuden indikaattorina. Onnistuneen työllisty-

misen kriteerejä ovat muun muassa sujuva siirtyminen työelämään, alhainen työttömyys, epätyypillisten työsuhteiden vähäinen osuus sekä lisäksi työhön sijoittumisen vertikaalinen (koulutusinvestoinnin tuoton muodostuminen mahdollisimman korkeaksi) ja horisontaalinen (tutkinto, ammatti ja työ vastaavat toisiaan tai työssä pystyy hyödyntämään koulutuksen tuottamia tietoja ja taitoja) onnistuminen. (Teichler 1999, 177; Vuorinen & Valkonen 2007, 16; Raivola 2000.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulusta vuosina 2000–2007 valmistuneet restonomit olivat työllistyneet hyvin, vain 4 % oli työttömänä vuoden kuluttua valmistumisestaan. Suurin osa (85 %) oli kokoaikatyössä. Vastaajien sijoittuminen vastasi hyvin ammattikorkeakoulun koulutusohjelmarakennetta (taulukko 2), jossa kuvataan myös eri tehtäväalueille sijoittuneiden vastanneiden työt tehtävien tasot. (Mikkonen 2012.)

Lähes joka viides restonomi toimi tehtävissä, jotka olivat uusia avauksia työelämässä tai joihin ei ollut määriteltyä koulutusta tai ne eivät näyttäneet suoraan kuuluvan matkailu-, ravitsemis- ja talousalan asiantuntijuusalueille. Lähes kolmannes oli sijoittunut ruoka- ja ravitsemispalveluihin. Seuraavaksi eniten sijoituttiin matkailu- ja elämystuotannon tehtäviin. Noin kolme neljäsosaa tutkimusaineistoon kuuluvista restonomeista oli sijoittunut asiantuntija- tai johto- ja esimiestehtäviin. Osalla ammattityössä olevista restonomeista oli erilaisia vastuutehtäviä. Vähiten asiantuntijatehtäviin oli sijoitettu ruoka- ja ravintola-alalla, joskin tehtäväalueella oli eniten johto- ja esimiestehtävissä olevia restonomeja. Kokonaisuutena taulukosta 2 voi päätellä toimialojen rakenteen erilaisuuden ja jopa kehitystahdinkin. Erityisesti huomiota kiinnittää sijoittuminen asiantuntijatyöhön toimitilapalveluissa. Haastatteluissakin tuli esiin, että alalla on ollut mahdollisuus

Taulukko 2. Työtehtävien tasot tehtäväalueittain % (lukumäärä)

Tehtäväalue	Johto/esimies	Ammattityö+	Asiantuntija	Ammattityö	Yhteensä
Toimitila-palvelut	40 (15)	5 (2)	50 (19)	5 (2)	100 (38)
Neuvonta, ohjaus, asiakas-palvelu	31 (13)	2 (1)	64 (27)	2 (1)	99 (42)
Matkailu- ja elämyspalvelut	25 (20)	1 (1)	40 (32)	34 (27)	100 (80)
Ruoka- ja ravitsemis-palvelut	64 (77)	7 (8)	2 (2)	28 (34)	101 (121)
Opetus ja koulutus	5 (3)	2 (1)	94 (60)	0	101 (64)
Muut palvelut	18 (14)	5 (4)	36 (28)	41 (32)	100 (78)
Yhteensä	34 (142)	4 (17)	40 (168)	23 (96)	101 (423)

(Mikkonen 2012, 211)

sijoittua suoraan koulutuksen jälkeen asian-tuntija- tai esimiestehtäviin. Restonomien hyvästä työllistymisestä on runsaasti näyttö-ä myös muissa seurantatutkimuksissa (AM-KOTA 2000–2008; Ohtonen ym. 2005, 14; Ohtonen ym. 2011; Mikkonen 2011; Vastavalmistuneiden työllisyys heikkeni 2011).

Työtehtävät vastasivat koulutusta

Matkailu- ja ravitsemisalan ammattikorkeakoulututkinto näytti vastanneen useimpien restonomien ammatillisia päämääriä, joskin työtehtävittäin oli jonkin verran vaihtelua. Johto-, päällikkö-, esimies- ja asiantuntija-tehtävissä toimivista kolme neljäsosaa arvioi työnsä vaativuuden vastaavan koulutustaan, mutta ammattityössäänkin lähes puolet koki työnsä vastaavan vaativuudeltaan ainakin osittain koulutustaan. Johto-, päällikkö- tai

esimiestehtävissä sekä asiantuntijatehtävissä olevat pystyivät parhaiten hyödyntämään oppimaansa työssään, mikä kertoo koulutuksen relevanssista ja koulutuksen tuomasta, koulutuksen ulkopuolella toteutuneesta lisäarvosta. Restonomien iällä näytti olevan yhteyttä koulutuksen ja työn vastaavuuteen eli vastaajien iän noustessa näytti koulutuksen ja työn vastaavuus lisääntyvän. Vaikka restonomit olivat tämän tutkimuksen mukaan sijoittuneet hyvin työelämään, lähes puolet alle 25-vuotiaista tutkinnon suorittaneista koki, että heidän työnsä vastasi melko huonosti tai ei lainkaan heidän koulutustaan. Kehittäjien ja työelämän edustajien käsitysten mukaan lukuisat restonomit olivat tehneet jo merkittävän uran työelämässä ja olivat työroolissaan alan kehittäjiä. Restonomitutkinto saattoi olla väline hankkia työtä vastaavaa koulutusta ja päivittää osaamista

tai työssä tarvittiin alan ammattikorkeakoulutusta. Työelämän edustajat kaipaivat käytännön osaamista enemmän ruoka- ja ravitsemispalveluissa, mutta myös teoreettista osaamista arvostettiin. (Mikkonen 2012.)

Palveluosaaminen ja palvelujohtajuus, strateginen ajattelu, liiketoiminnan ymmärtäminen, tietotekninen osaaminen, verkostoituminen ja kansainvälinen osaaminen katsottiin restonomien toiminnalle ominaisiksi. Tällaisella asiantuntijuudella katsottiin olevan käyttöä monella ammattialueella, joten restonomikoulutus oli antanut hyviä valmiuksia joustavan ammatillisen identiteetin kehittymiseen. Hankittu osaaminen oli siirrettävissä uusiin ja ennalta tuntemattomiinkin tehtäviin, eli tässä näkyi korkeakoulututkinnon monikäyttöisyys. Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan toimialojen yritysten monialaistuminen ja palvelun merkityksen kasvu myös muilla toimialoilla luo tilaa alan ammattikorkeakoulutasoiselle asiantuntijaosaamiselle. Poikkialaisuus näytti tulleen oleelliseksi osaksi työelämän kehitystä matkailu-, ravitsemis- ja talousalan toimialoilla. Tiukka toimialarajojen varjelu ei näytä enää palvelevan työelämän tavoitteita, vaikka niistä monin tavoin edelleen pidetään kiinni. Työelämässä vanhat identiteetit voivat olla esteenä uudenlaisen osaamisen käytölle, mutta myös koulumaailmassa pysytellään helposti vanhoissa rakenteissa. (Mikkonen 2012.)

Työelämän edustajien käsitykset toimialasta tukivat laaja-alaista näkemystä matkailusta ja yleensä palvelualoista. Restonomien monipuolinen työhön sijoittuminen näytti palvelevan hyvin toimialojen muutosta, kun aiemmin erillään olleet toimialat rakentuvat uudelleen ja syntyy uusia palvelukokonaisuuksia. Erityisesti neuvonta-, ohjaus- ja asiakaspalvelutehtävissä, toimitilapalvelutehtävissä sekä muiden alojen tehtävissä oli näitä rajojen ylittäjiä.

Työllistymiselle löytyi selkeät perustelut yhteiskunnan ja työelämän muutoksesta, ja tutkimusaineistosta löytyi tästä lukuisia esimerkkejä. Muun muassa kuluttajapalveluihin erikoistuneet restonomit pystyivät omaksumaank nopeasti uusia työtehtäviä sekä julkiselta sektorilta (opintotoimistot, kuluttajaneuvonta, nuorten velkaneuvonta) että yrityksistä (isot elintarvikeyritykset, pankit, media, tietoliikenneoperaattorit) perinteisen järjestösektorin lisäksi. Restonomien henkilökohtainen pääoma näytti olevan avainasemassa, kun tutkintojen merkitystä arvioitiin. Koulutuksen kehittäjien käsityksen mukaan uudenlaisen koulutuksen saaneet restonomit veivät muutosta työelämään työnsä kautta. Sen edellytyksenä olivat restonomin oma asiantuntijuus ja vahvuus sekä mahdollisuus päästä näyttämään osaamistaan työpaikalla. Pienissä yrityksissä se merkitsi ammattirakenteen muutosta ainakin pitkällä tähtäimellä. (Mikkonen 2012.)

Ladkin (2004) näkeekin erityisesti matkailualan opiskelijoiden urakehityksessä kaksi haastetta. Koulutuksen ja työelämän suhteeseen liittyvänä haasteena on, että korkeakoulua ei arvosteta työelämässä, joskin yhteistyötä sen kanssa halutaan. Alan työtehtävien vetovoimaisuuteen ja haluun työllistyä alalle liittyvänä haasteena puolestaan on, että alalta siirrytään helposti muille aloille. Tarvittaisiin siis luontevaa ja toisiaan arvostavaa yhteistyötä elinkeinon ja korkeakoulujen välillä.

Tulosten tarkastelua

Yksilölle ammattikorkeakoulutus merkitsi asiantuntijuuden ja verkostoitumisen kehittämisen mahdollistamista. Haastattelujen mukaan oman asiantuntijuuden tunnistaminen ja vahvistaminen näytti kuitenkin luovan pohjaa ammatilliselle identiteetille enemmän kuin tutkinto tai tutkintonimike.

Koulutuksen aikaisilla toimintamalleilla oli merkitystä tutkinnon tunnettuuden ja opintojen työelämärelevanssin kannalta. Työelämän edustajat ja koulutuksen kehittäjät arvostivat restonomien persoonallisia ominaisuuksia ja asennetta ammattitaidon osana. Koulutuksen arvostus keskittyikin usein vain asenne- ja persoonallisuustekijöihin, eikä nähdä koulutuksen vaikutusta niiden virittäjinä tai kirittäjinä. Restonomien sijoittumisen laaja-alaisesti työmarkkinoille voi katsoa kuvaavan heidän hyvää työllistyvyyttään (employability), eli omalle asian- tuntuudelle on etsitty käyttöä työelämän eri organisaatioista (Mikkonen 2012; vrt. Ohtonen ym. 2005, 40–41).

Restonomikoulutuksen laaja-alaisuus ja opiskelijoiden mahdollisuus yksilöllisten opintopolkujen muodostamiseen käy ilmi ammattikorkeakoulujen tarjoamasta koulutuksesta. Syksyllä 2011 tehdyn kartoituksen (Mikkonen 2011) mukaan restonomikoulutuksen ytimenä olivat palveluosaaminen, palveluprosessiosaaminen, palvelukulttuuri- ja palvelujen johtamisa osaaminen sekä liiketoimintaosaaminen. Koulutusohjelmien opintotarjonnassa oli ammattikorkeakouluitaista ja alueittaista vaihtelua. Kartoituksen mukaan matkailuun liittyviä painopistealueita olivat a) matkailupalvelujen (yritysten) tuotanto, johtaminen ja kehittäminen, b) matkailupalvelujen viestintä, myynti ja markkinointi ja c) erilaisten matkailutuotteiden/ tuotantosuuntien/ ympäristöjen osaaminen ja kehittäminen. Palveluihin liittyviä painopistealueita olivat ravitsemis- ja palvelujen johtaminen, hotelli- ja ravintola- alan johtaminen, ruokajärjestelmä ja ravitsemus, toimitilapalvelujen ja -yritysten palvelut ja johtaminen, tuotekehitys palveluissa ja palvelualoilla sekä kuluttajapalvelut ja niiden kehittäminen.

Työelämän edustajien käsitykset ammattikorkeakoulun vaikuttavuudesta yritys- tai

organisaatiotasolla kulminoituivat siihen, että he näkivät ammattikorkeakoulun vielä työvoimaa kouluttavana organisaationa ja oman roolinsa korkeintaan sen tukijana tässä työssä. Tosin todettiin, että tarpeeseen suunnitellut, hyvin ohjatut ja tulokselliset opintoihin liittyvät tehtävät veivät organisaation tavoitteita eteenpäin ja kolmikan taperaa- teella toteutettu yhteistyö koulutuksen aikana varmistaisi työelämän edustajien näkemyksen mukaan koulutuksen relevanssia ja samalla sillä olisi työelämää, alaa kehittäviä vaikutuksia. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tärkeys ja uudenlainen käytännön tarpeista lähtevän ja käytäntöä palvelevan tiedon tuottaminen ja alan teorian kehittäminen palvelu-aloille nousi esiin eniten koulutuksen kehittäjien arvioinneissa.

Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattirakenne hahmottuu, vahvistuu ja mahdollisesti selkeytyy myös restonomien työllistymisen ja urakehityksen myötä. Työllistyminen on tärkeä alan työvoimaksi siirtyville yksilöille ja sille, kuinka heidän taitojaan käytetään ja arvostetaan alan työelämässä (vrt. Ladkin 2004). Ammattirakenteen muutoksesta voi nähdä merkkejä muun muassa työtehtävänimikkeiden pirstaleisuudessa ja englanninkielisten nimikkeiden lisääntymisessä, mutta myös restonomien urapoluissa (Mikkonen 2012). Ammattikorkeakoulutut- kinnon aseman vahvistumisesta huolimatta alan käsitteistössä, toimialoja ylittävän osaamisen hyödyntämisessä ja työelämäyhteis- työn tiivistämisessä oli edelleen tehtävää (vrt. Taipale-Laine 2012).

Kehityksen edellytyksenä on, että ammat- tikorkeakoulujen ja työelämän organisaatioi- den pystyvät ennakoimaan tulevaa kehitystä ja muuttamaan omaa toimintaansa. Pelkkä tiivistyvä yhteistyö ole riittävä muutoksen aikaansaaja. Työssä oppiminen, uuden osaamisen hankinta, toiminnallinen joustavuus ja rohkeus kohdata uutta tai muutosta ovat

avainasemassa kehitystyössä sekä ammattikorkeakouluissa että työelämän organisaatioissa.

Tässä tutkimuksessa on tarkasteltu ainoastaan tiedonantajien käsityksiä vaikuttavuudesta. Millaisilla indikaattoreilla voitaisiin todella saada esiin organisaatioiden ja palvelutoiminnan vaikuttavuus? Raivolan (2000) tutkijaryhmä on tehnyt koulutuksen alalla uraa uurtavaa työtä. Palvelujen tuottavuuden indikaattoreitten kehittämiseksi on tehty pohjatyötä (esim. Lönqvist ym. 2010). Myös Jyväskylän ammattikorkeakoulun kehittämä palvelujen vaikutusten arviointimenetelmä (Mertanen 2010) on yksi varteen otettava tutkimusmenetelmä, joka ulottaa arvioinnin asiakastasoon saakka (vrt. kuvio 1).

Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ennakkoinnin haasteellisuus – restonomikoulutuksen tulevaisuus

Ennakointiosaaminen ja tulevaisuuden signaalien lukeminen on haasteellista, samoin niiden edellyttäminen konkreettisten muutosten tunnistaminen ja toimintaan vieminen. Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulutuksen ja restonomien työllistymisen näkökulmasta tarkastellen valtakunnalliset ennakkoinnit vaikuttavat hatarilta. Tulevaisuutta ajatellen matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla on monenlaista palvelupotentiaalia eikä niihin sisältyvien liiketoimintamahdollisuuksien tunnistaminen ole aina helppoa. Arantola (2011, 22) toteaaakin, että yrityksiltä ja innovoijilta edellytetään uudenlaista valppautta, jotta ne pystyvät tunnistamaan uudet aluksi pieniltä ydinliiketoiminnan rönsyiltä vaikuttavat liikeideat. Verkostossa työnjako voi muuttua, jos aiempi ytimenä pidetty toiminta voidaankin ulkoistaa. Tätä taustaa vasten matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutuspaikka-

leikkausten tarve ei vakuuta.

Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen leikkausesitykset eivät ole sinänsä uusi asia. Niitä alettiin vaatia koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmissa heti koulutuksen laajenemisen jälkeen ja uudelleen vuoteen 2016 ulottuvassa suunnitelmassa (Tasapainoiseen työllisyyskehitykseen 2025, 2011). Raportissa todetaan: *Matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla on laskennallisesti huomattavaa aloittajamäärien lisätarvetta. ... Koulutuksen näkökulmasta alan ongelmana on kuitenkin sen pitkittynyt ylitarjonta ja toisaalta poistuman vähäisyys. Näiden tekijöiden takia alan koulutusta ehdotetaan vähennettäväksi.* (Emt. 53–54). OKM näyttää pitävän 2000-luvun alun ennusteesta kiinni, vaikka alan kehitys on ollut merkittävää kuluneiden 10 vuoden aikana ja amk-tutkinnon suorittaneiden restonomien työllistyminen on ollut hyvää. Poropudaksen (2011) mukaan tutkimuksen pohjana olleet vanhentuneet työvoimantarve-ennusteet ovat *systemaattisesti 1) aliarvioineet korkeakoulutuksen ja yliarvioineet ammatillisen koulutuksen tarvetta sekä samalla 2) yliarvioineet tekniikan alan ammattikoulutuksen ja aliarvioineet sosiaali- ja terveysalan, kulttuurialan ja muiden palvelualojen koulutustarvetta.*

Leikkausten vaikutuksia alkaa näkyä. Opetus- ja kulttuuriministeriön esityksen (OKM/47/210/2011) mukainen päätös vähentää reilun kolmannes restonomikoulutuksen aloituspaikoista (vuoden 2011 tasosta) on jo merkinnyt suurta muutosta. Vähennysten toteutuminen merkitsee matkailu-, ravitsemis- ja talousalan kutistumista lähinnä hotelli- ja ravintola-alaksi, jolloin työelämän kannalta suuri osa matkailupalveluista, merkittävät julkisen sektorin ruokapalvelut, toimitila- ja kuluttajapalvelujen kehittäminen jäänevät vähitellen vaille korkea-asteen koulutusta ja sitä kautta mahdol-

listuvaa tutkimus- ja kehittämistyötä. Näistä aloista vain kuluttaja- ja matkailualan koulutusta löytyy jonkin verran yliopistoista. Turun, Lahden, Centrian (Keski-Pohjanmaan AMK) ja Vaasan ammattikorkeakouluissa ei opetus- ja kulttuuriministeriön linjauksen mukaan enää otettu uusia opiskelijoita restonomikoulutukseen syksyllä 2013 ja tuntuva aloituspaikkaleikkauksia on muun muassa Tampereen ja Jyväskylän ammattikorkeakouluissa. Restonomi nimikkeen harhastako on kysymys, kun valmistelutyössä työllisyystä ennakoitiin alalle nimeltään kauppa, hotelli- ja ravintola-ala (Ahokas & Honkatukia 2010, 20; Tasapainoiseen työllisyyskehitykseen 2025, 2011, 53–54) eli hospitality-, matkailu- ja facilityalojen tulkinta on täysin erilainen kuin kansainvälisessä alan tarkastelussa tai ammattikorkeakoulujen kehitystyössä. Onko kysymys sittenkin tutkinnon sisällön tunnistamisen kapeudesta?

Käytännössä restonomikoulutus on lakautettu Länsi-Suomesta ja sen edellytyksiä on heikennetty koko maassa. Tämä merkitsee ainakin seuraavia asioita: 1) alan koulutus valuu pääkaupunkiseudulle, 2) restonomikoulutuksen eri alueiden työelämän kehitykseen tarjoamat palvelut supistuvat tai kokonaan lakkaavat, 3) eri alueille työllistyminen vähenee ja 4) yritysten henkilöstön kouluttautumismahdollisuudet vähenevät. Onko todella niin, ettei ruoka- ja ravitsemispalveluihin tarvita asiantuntijoita, uusia esimiehiä ja johtajia tai uusien palveluorganisaatioiden kehittäjiä? Eikö matkailulla ole merkitystä Länsi-Suomen elinkeinoelämälle? Onko edes tunnistettu, että Facility management –aihealueen häviäminen ammattikorkeakoulutasolta lopettaa vähitellen koko alan koulutuksen, vaikka juuri toimitila- ja puhtaushuoneissa todettiin merkittävin työvoimatarve (Tasapainoiseen työllisyyskehitykseen 2025 2011, 53–54)? Lisäksi hankintaosaamisen tarve juuri julkisten or-

ganisaatioiden osalta on esillä toistuvasti.

Monessa ammattikorkeakoulussa aloituspaikkavähennyksiä on kompensoitu siirtämällä matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutusta tradenomikoulutuksen yhdeksi suuntautumisvaihtoehdoksi. Näin on tehty muun muassa Jyväskylän, Lahden, Tampereen ja Turun ammattikorkeakouluissa (ks. ammattikorkeakoulujen www-sivut hakijoille). Marata-alan ongelmana on, että kun alan sisällöllinen rakenne ei noudata tilastoluokituksia, sen koulutustarpeet jäävät helposti huomiotta. Koulutusalan edustajat sen tunnistavat, mitä kautta tehdyt ratkaisut voi ymmärtää. Koko tämän palvelusektorin kehitykselle ne eivät kuitenkaan tuo lisäarvoa, pikemminkin entisestään hämmentävät alan työelämää ja sen kanssa tehtävää yhteistyötä. Oliko koulutusalan hajottaminen tarkoituksellista, vai onko kyseessä vain onneton sattuma? Lisäksi jää nähtäväksi, mitä alan koulutukselle tapahtuu, kun opetus- ja kulttuuriministeriön aloituspaikkavähennysten jälkeen ammattikorkeakoulut tekevät omia päätöksiään koulutusvastuiden hakemisesta.

Koulutusalan määrittely

Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan korkeakoulutuksesta on runsaasti erilaisia kansainvälisiä esimerkkejä, ja alan koulutusta on liitetty useiden eri tieteenalojen yhteyteen (kauppatieteet, maantiede, sosiologia, logistiikka, talous, kielet, ravitsemus). Koulutusalan sisällyttämisestä liiketalouden koulutusalaan on kansainvälisiä esimerkkejä runsaasti erityisesti matkailun ja hotelli- ja ravintola-alalta. Monet tutkijat (esim. Rodgers 2009; Riley ym. 2002; Ayrey 2005; Ineson ym. 2011) katsovat, että siten menetetään mahdollisuuksia alojen syvällisempään ja omaleimaiseen kehittämiseen kaupallisten palvelujen ohjauksessa oppimista operatiiviseen suuntaan. Näin voi käydä Suomessakin,

jossa ala on nuori ja vasta laajentunut korkeakoulutasolle. Olisi nähtävä, että matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla koulutusala on oma substanssinsa ja että sen tuote- että palveluosaamista tarvitaan.

Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan toimialojen pitäminen läpikulkualoina ja -ammatteina saattaa peittää näkyvistä alan johtamiseen ja kehittämiseen liittyvät osaamistarpeet. Siksi on vaikea nähdä, että ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän klusteripohjainen uudistaminen ja matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulutuksen rinnastaminen vain matkailu ja ravitseminen- klusteriin (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti 2010, 53) ratkaisisi alan profiloitumisen. Se ei itse asiassa vie edes klusterin sisäistä kehitystä eteenpäin, kun kansainvälisestä kehityksestä poiketen matkailu- ja majoituskäsitteet on irrotettu toisistaan, vaikka esimerkiksi yksi matkailun volyymin mittari on sidottu yöpymisiin. Valtakunnallinen ammatillisten osaamistarpeiden ennakointi (VOSE, 2012, Taipale-Lehto 2012) ei tuottanut riittävästi aineksia alan ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen pohjaksi. Ammattikorkeakoulun matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutusohjelmien pitkäjänteinen kehittämistyö on korostanut alan merkitystä hyvinvoinnin edistäjänä ja asemoitunut kehittämään myös ympäristö- ja rakennetun ympäristön palveluja palvelun rahoittajasta riippumatta. Toisen asteen koulutuksen jäsentämismalli ei kuvaa riittävästi ammattikorkeakoulun tehtäväaluetta työelämässä. Restonomit joutuvat asiantuntija- ja esimiestyössään suunnittelemaan, toteuttamaan ja ohjaamaan monenlaisia palvelu- ja myös liiketoimintaprosesseja, joten laaja-alaisuus ja esitettyjen toimialarajojen (klusterien) ylittäminen on ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen keskiössä. Esimerkiksi Lehtinen (2012) totesi, että suurin

haaste esimiestehtävissä on monipalveluiden johtaminen ja mainitsi Turun ja Jyväskylän ammattikorkeakoulut positiivisena esimerkkinä laaja-alaisuudesta. Marata-alan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon on todettu vastaavan hyvin alan kehitystarpeita (Mertanen ja Turpeinen 2012, Nukari ja Mertanen 2012) ja kehittävän alaa itsenäisesti (Mertanen 2012).

Ammatillinen koulutus vs. ammatillinen korkeakoulutus

Kysymyksiä herättävä asia tässä referoidun tutkimuksen (Mikkonen 2012) ja tapahtuneen kehityksen pohjalta on suhtautuminen palvelualojen osaamisen tunnistamiseen ja kehittämiseen. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen painoarvoa korostetaan lukuisissa esityksissä ja yhteyksissä (esim. Valtioneuvoston periaatepäätös matkailun strategisesta kehittämisestä 2011, 6; Tasapainoiseen työllisyyskehitykseen 2025 2011, 54), mutta kehitetäänkö palveluorganisaatioiden prosesseja tai johdetaanko budjetiltaan kymmenien miljoonien organisaatiota toisen asteen tutkinnolla? Voisi sanoa, että riittävä ammatitaitoinen työvoima on yrityksen tai organisaation välttämätön, mutta ei riittävä ehto. Tarvitaan laaja-alaisempaa palveluprosessien ja -kulttuurin osaamista, liiketoimintaprosessien osaamista sekä ennen kaikkea näiden innovatiivista asiakaslähtöistä kehittämistä. Haasteena tulevat olemaan muun muassa uusien kunta- ja palvelurakenteiden tarvitsemien ravitsemis- ja toimitilapalvelukokonaisuuksien kehittäminen ja johtaminen. Niissä on kysymys sekä merkittävästä hyvinvointisektorin palveluista että mittavista taloudellisista arvoista. Ammattikorkeakoulun matkailu-, ravitsemis- ja talousalan koulutukset ja toiminta ovat siihen linkittyville palvelualoille merkittävä mahdollisuus, jos sitä osataan hyödyntää. Suomessa on oltu

tämän alan koulutuksessa kansainvälisesti-kin edelläkävijöitä, mutta voi kysyä, onko hyödyntämisen aika jo ohi?

Lähteet

- Airey, D. (2005). United Kingdom. Teoksessa D. Airey D. & J. Tribe J (ed.) An international handbook of tourism education. Amsterdam: Elsevier Ltd., 271–282.
- Ammattikorkeakoulut 2002 (2003). Taulukoita AMKOTA-tietokannasta. Opetusministeriön julkaisuja 32. Opetusministeriö. Helsinki.
- Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2010:15 ja siitä annettujen lausuntojen kooste (OKM 6.6.2011)
- Arantola, H. (2010). Palveluiden Suomi. EVA. Helsinki: Taloustieto Oy.
- van den Ende, M. (2006). Effective facility management. Amsterdam. 2nd edition.
- Bell, D. (2012). Hospitality is society. *Hospitality & Society* 1 (2), 137–152.
- Brotherton, B. Ed. (2003). The International Hospitality Industry. Structure, characteristics and issues. Oxford: Butterworth-Heinemann, 5–29.
- Candea, M. ja daCol, G. (2012). *Journal of Royal Anthropological Institute* 18 (Supplement S1), 1–19.
- Grönroos, C. ja Voima, P. (2013). Critical service logic: making sense of value creation and co-creation. *Journal of the Academy of Marketing Science* 41 (2), 133–150.
- Heinonen, K., Strandvik, T. ja Voima, P. (2013). Customer dominant value formation in service, *European Business Review* 25 (2), 104–123.
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tutkintojen ja muun osaamisen viitehyöksek-si, annettu 3.5.2012.
- Havas, K., Jaakonaho, K., Rantanen, P. ja Sievers, Kristian. (2006). Matka 2020: matkailukoulutuksen määrällinen ja laadullinen ennakkointi. Haaga Instituutin julkaisuja. Helsinki: Haaga tutkimuksia.
- Honkatukia, J., Ahokas, J. ja Marttila, K. (2010). Työvoima tarve Suomen taloudessa vuosina 2010–2025. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Tutkimukset 154.
- IATA (International Travel Transportation Association) ennakoi matkailijamäärien nousevan. <http://www.dw.de/iata-upgrades-airlines-global>. viitattu 4.6.2013
- Ineson, EM., Miller, AR. ja Mitchell, C. (2011). Assessing hospitality research futures. Report prepared for the CHME. Food and Tourism Management Department, Manchester Metropolitan University.
- Koulutus ja tutkimus vuosina 2012–2016. (2011). Koulutus ja tutkimus 2012–2016. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Helsinki .
- Korkeakoski, E. 2008. Arvotietoisuus, teorialähtöisyys ja vaikuttavuus arviointimenetelmien kehittämisessä. Teoksessa Avaimia arvioinnin kehittämiseen. Toim. E. Korkeakoski & H. Silvennoinen, H. Jyväskylä: Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 31, 201–215.
- Korkeakoulut 2009. (2009). Yliopistot ja ammattikorkeakoulut koulutuspolitiikan toteuttajina. Opetusministeriön julkaisuja 49. Opetusministeriö. Helsinki.
- Korkeakoulut 2011 – yliopistot ja ammattikorkeakoulut. (2011). Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 11. Opetusministeriö. Helsinki.
- Lehtinen, H. (2012). Restonomikoulutuksen työelämätarpeet. Luento Tulevaisuuden restonomit- seminaarissa 8.10.2012. Suomen restonomit- SURE ry. (myös http://www.restonomit.fi/arkistoidut_artikkelit/Lehtinen).

- Lyytinen, H.K. (2006). Restonomien etymologiasta. Henkilökohtainen tiedonanto 10.4.2006.
- Ladkin, A. (2004). Careers and employment. Teoksessa Airey, D. & Tribe, J.(ed.) An international handbook of tourism education. Amsterdam: Elsevier Ltd., 437–450
- Lashley, C. (2000). Towards theoretical understanding of hospitality. Teoksessa C. Lashley & A. Morrison (Ed.) In search of hospitality. Oxford: Butterworth-Heinemann, 1–17.
- Lönnqvist, A., Jääskeläinen, A., Kujansuu, P., Käpylä, J., Laihonon, H., Sillanpää, V. ja Vuolle, M. (2010). Palvelutuotannon mittaaminen johtamisen välineenä. Helsinki: Tietosanoma Oy.
- Lyns, P., Molz, J.G., McIntosh, A., Lugosi, P. & Lashley, C. (2011). Theorizing hospitality. Editorial. Hospitality & Society 1(1), 3–24.
- Majoituspalvelujen kysyntä 2012. <http://www.ti/matk/index.html>. viitattu 4.6.2013
- Matkailun tunnusluvut Suomessa 2012. <http://www.mek.fi/w5/mekfi/indexnsf>. viitattu 4.6.2012
- Mertanen, E. ja Ryttyläinen, K. (2010). PVA menetelmänä. Teoksessa Toim. E. Mertanen, A. Mikkonen ja A. Nurminen . Oppimista kehittämässä. Ylempi AMK-tutkinto matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 104. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, 16–28.
- Mertanen, E. (2011). Ylempi AMK-tutkinto ja työelämä- voidaanko koulutusohjelmalla kehittää alaa ja aluetta? Teoksessa Kannattaako korkeakoulutus? Artikkelikokoelma Korkeakoulutuksen XI kansallisesta symposiumista 22.–23.8.2011. Toim. H. Aittola ja J. Saarinen. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. koulutuksen tutkimuslaitos, 207–223.
- Mertanen, E. ja Väisänen, K. (2012). Ruokapalvelut hyvinvoinnin edistäjinä. Amk-lehti 4/2012
- Mertanen, E. ja Väisänen, K. (2013). Ruokapalvelujen kehittäminen ammattikorkeakouluissa. AMK-lehti 1/2013
- Mertanen, E. ja Turpeinen, V. (2012). Ammattitaito, osaaminen ja asiantuntijuus ruokapalvelujen johtamisessa. Teoksessa E. Mertanen (toim.) Ruokapalveluja kehittämässä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 129. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, 20–48.
- Mikkonen, A. (2011) Marata-kartoitus ja kehittämistyöprojektin loppuraportti 31.10.2011. Julkaisematon
- Mikkonen, A. (2012) Matkailu-, ravitsemis- ja talousalan ammattikorkeakoulutuksen vaikuttavuus työelämän näkökulmasta. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 130. Jyväskylä.
- Ohtonen, P. (2005). Restonomien palkka- ja työllisyystutkimus. HAAGA Tutkimus. Helsinki.
- Ohtonen, P., Väyrynen, J. ja Jaakonaho, K. (2011). Restonomien palkka- ja työllisyystutkimus 2011. Helsinki: Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.
- Poropudas, O. (2011). Vinoutuneet koulutustarve-ennusteet. Työpoliittinen aikakauskirja 3, 58–66.
- Raivola, R. (2000). Tehoa vai laatua koulutukseen. Helsinki: WSOY.
- Raivola, R. (toim.) 2000. Vaikuttavuutta koulutukseen. Suomen Akatemian koulutuksen vaikuttavuusohjelman tutkimuksia. Suomen Akatemian julkaisuja 2. Helsinki: Edita.
- Riley, M., Ladkin, A. ja Szivas, E. (2002). Tourism Employment. Analysis and Planning. Aspects of Tourism 6. Clevedon: Channel View Publications.
- Rodgers, S. (2009). The state of technological sophistication and the need for new

- specialized tertiary degrees in food services, *Internal Journal of Hospitality Management* 28, 71–77.
- Selvitys koulutus- ja osaamistarpeiden kehittämisestä sekä ennakkoinnin tilasta ja kehittämistarpeista 2010. (2011). Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 11. Helsinki: Opetusministeriö. Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto.
- Taipale-Lehto, U. (2012). Matkailu- ja ravitsemisalalan osaamistarveraportti 13. Raportit ja selvitykset. Opetushallitus. Helsinki.
- Tasapainoiseen työllisyyskehitykseen 2025. (2011). Ehdotus koulutustarjonnan tavoitteiksi vuodelle 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 16. Opetusministeriö. Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto. Helsinki.
- Teichler, U. (1999). Research on the relationship between higher education and the world of work: Past achievements, problems and challenges. *Higher Education* 38, 169–190.
- TEM. <http://www.tem.fi/index.phtml?s=4751>. viitattu 12.4.2013
- Työvoima- ja koulutustarpeen ennakkoinnin yhteistyöryhmän loppuraportti. (2011). Työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelma 4/2011. TEM raportteja 15/2011.
- Valtakunnallinen osaamistarpeiden ennakkointi. VOSE 2008–2012. (2012). <http://www.oph.fi/tietopalvelut/ennakkointi>. Viitattu 18.4.2013.
- Valtioneuvoston periaatepäätös Suomen matkailupolitiikasta 24.3.2011. (2011). Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. Innovaatio-osasto. <http://www.tem.fi/index.phtml?s=2548>, viitattu 12.4.2013
- Vastavalmistuneiden työllisyys heikeni. (2011). Tilastokeskus. Viitattu 18.10.2011. <http://www.tilastokeskus.fi/til/sijk/index.html>.
- Vipunen 2013. (2013) Ammattikorkeakoulutusta koskevia tilastoja. [http://www.minedu.fi/OKM/Koulutus/ammattikorkeakoulutusta koskevia tilastoja](http://www.minedu.fi/OKM/Koulutus/ammattikorkeakoulutusta_koskevia_tilastoja). Viitattu 4.5.2013.
- Vuorinen, P. ja Valkonen, S. (2007). Korkeakoulutuksesta työelämään. Työhön sijoittuminen ja työelämävalmiudet kaupan ja tekniikan alalla. Tutkimusselosteita 37. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos.

Työvoiman ulkopuolella olevien määrä kasvanut – keitä he ovat?

Johanna Alatalo¹

Viimeisimmät työllisyys- ja työttömyysluvut heinäkuulta 2013 herättivät paljon huomiota ja kysymyksiä. Työttömien määrä väheni työvoimatutkimuksen mukaan (-10 000 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan kuukauteen) – kuten myös työllisten määrä (-43 000). Samaan aikaan työttömien työnhakijoiden määrä työnvälitystilastossa on systemaattisesti kasvanut jo pidemmän aikaa. Lukuja uutisoitiin näkyvästi ja ihmetystä herätti etenkin se, että kun talous- ja työmarkkinatilanne on edelleen heikko, työttömien määrän lasku työvoimatutkimuksessa ei oikein sopinut tähän kuvaan eikä se näyttänyt kertovan samaa tarinaa kuin muut indikaattorit.

Ristiriitaisilta vaikuttaviin lukuihin oli kuitenkin yksinkertainen selitys, joka myös tuotiin kohtalaisen hyvin esille uutisoin-

nissa. Selitys oli tietysti se, että työttömien määrä työvoimatutkimuksessa heikosta työmarkkinatilanteesta huolimatta laski jonkin verran siksi, että työvoiman ulkopuolella olevien määrä kasvoi samanaikaisesti ennätyksellisen paljon (+ 64 000 heinäkuussa 2013 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan kuukauteen). Muutos oli niin suuri, että se herätti keskustelua siitä, keitä työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneet oikein ovat ja mitkä ovat olleet syinä siirtyä työmarkkinoiden ulkopuolelle.

Osa muutoksesta selittyi ikärakenteen muutoksella

Eri tilastolähteet antavat työttömyydestä erilaisia lukuja – kokonaisuudessaan, ja etenkin

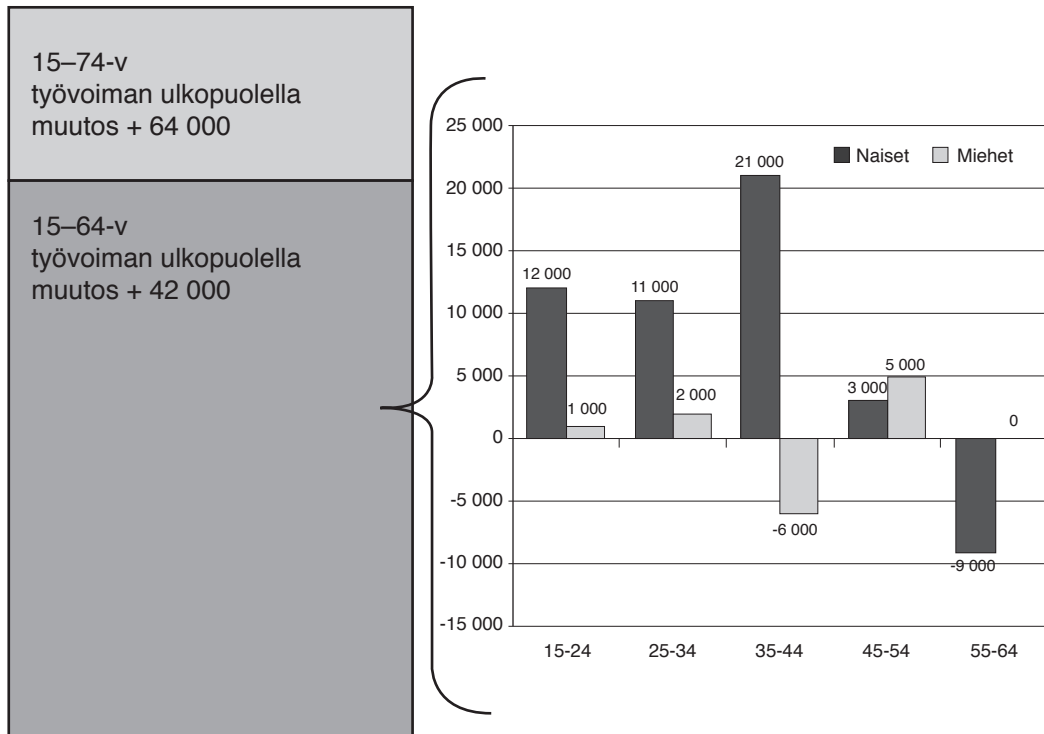
¹ Johanna Alatalo, VTL, neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö.

eri ikäryhmissä²: Nuorten osalta tyypillisesti työvoimatutkimuksen (Tilastokeskus, TK) työttömyys on noin kaksinkertainen työnvälitystilastoon (TEM) verrattuna³. Ikääntyneiden kohdalla tilanne on päinvastainen: Ikääntyneitä työttömiä on tilastokeskuksen luvuissa tyypillisesti vähemmän kuin työnvälitystilastossa. Eri tilastojen antamasta erilaisesta kuvasta löytyy Sihdon ja Myrskylän (2000) artikkeli. Uudempaa julkaistua tutkimusta aiheesta ei ole, vaikka tilastollisia vertailuja onkin aika ajoin tehty. Kun sa-

maan aikaan työvoiman ulkopuolella olevien määrä on kasvanut (TK) ja ikääntyneiden työttömien työnhakijoiden määrä (TEM) on kasvanut, sillä voi olla yhteys siihen, että juuri ikääntyneitä on siirtynyt työmarkkinoiden ulkopuolelle.

Tämän katsauksen laadinnassa käytettiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen perustuvaa aineistoa, joka kuvaa työmarkkinoiden ulkopuolella olevien määrää kuukausittain ajanjaksoilla 1–7/2012 sekä 1–7/2013. Samalla tietysti nähdään keskei-

Kuvio 1. Työmarkkinoiden ulkopuolella olevat, muutos heinäkuu 2013–heinäkuu 2012

² Työvoimatutkimuksessa työttömän määritelmä on tiukempi: vaikka henkilö olisi työtä vailla, hän ei ole työtön, ellei ole tutkimuksessa ilmoittanut aktiivisesti etsineensä työtä. Työlliseksi puolestaan määritetty hyvinkin pienten työtuntien perusteella. Siten esimerkiksi piilotyöttömät tai kaikki vajaa-työlliset eivät ole työttömiä.

³ Syynä on se, että opiskelijat voivat työvoimatutkimuksessa olla työttömiä (etsiä töitä), kun taas he eivät voi olla *työttömiä* työnhakijoita työnvälitystilastossa.

simmat muutokset kuukausi kuukaudelta – verrattuna aina edellisen vuoden vastaavaan kuukauteen (ilmiössä on toki paljon satunnaisuuttakin, joka tekee päätelmistä suuntaa antavia). Aineistosta saadaan siis selville työmarkkinoiden ulkopuolella olon syy (”opiskelija”, ”vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke”, ”hoitaa lapsia tai omaisia”, ”varusmies” ”muu tai ei osaa sanoa”). Lisäksi taustatietona löytyy ikäryhmä ja sukupuoli.

Aineiston perusteella ryhdyttiin rajaamaan ilmiötä. Ensimmäinen rajausta tehtiin katsoamalla, miten tuo heinäkuussa nähty muutos selittyi iällä. Tällöin nähdään, että tuosta aika dramaattisesta muutoksesta – 64 000 henkeä enemmän työmarkkinoiden ulkopuolella verrattuna vuotta aiempaan tilanteeseen – selittyi sillä, että ikäryhmässä 65–74-vuotiaat oli 21 000 enemmän työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtynyttä, kuten alla oleva kuvio havainnollistaa.

Yllä oleva kuvio kertoo siis muutoksesta yhden kuukauden osalta (heinäkuu 2013 verrattuna heinäkuu 2012). Kyse ei ole kuitenkaan vain yhden kuukauden tilanteesta. Kuluvan vuoden aikana (tammikuuta lukuun ottamatta) sama ilmiö on nähtävissä jokaisena kuukautena, voimakkaimmin kuitenkin juuri heinäkuussa ja myös maaliskuussa. Myös työmarkkinoiden ulkopuolella olon synnä ”vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke” on kasvanut. Aineisto ei erottele näitä kahta syytä. Aineisto ei myöskään tarjoa tarkempaa selitystä sille, liittyikö ikääntyneiden työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen työvoiman kysyntätilanteeseen vai ei. Joka tapauksessa työmarkkinoiden ulkopuolelle on siis siirtynyt

nyt paljon eläkeikäisiä – ikärakenteen muutos näkyy siis myös tässä ilmiössä.

Sen sijaan ikäryhmässä 55–64-vuotiaat työmarkkinoiden ulkopuolella olevien määrä on kasvanut selvästi vähemmän alkuvuodesta 2013 – ja heinäkuussa 2013 se jopa väheni. Tässä ikäryhmässä ei siis ole siirtynyt laajasti työmarkkinoiden ulkopuolelle, mutta työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut⁴. Tosin tämän ikäryhmän osalta työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneiden miesten määrä on kasvanut joinakin kuukausina melko paljon – mutta myös laskenut toisina kuukausina. Naisten osalta työvoiman ulkopuolella olevien määrä tässä ikäryhmässä on vuoden 2013 aikana pikemminkin hienan laskenut.

Yllä olevasta kuvioista nähdään siis, että 15–64-vuotiaita oli työvoiman ulkopuolella 42 000 enemmän kuin vuotta aiemmin, ja heistä suurin osa oli naisia. Kuvioista nähdään myös, että lukumääräisesti suurin muutos koski 35–44-vuotiaita naisia. Näin siis oli heinäkuussa 2013 – mutta oliko kyseessä vain tätä yhtä kuukautta koskeva satunnainen muutos? Onkin paikallaan tarkastella naisten tilannetta yksityiskohtaisemmin.

Työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneissä paljon parhaassa työiässä olevia naisia

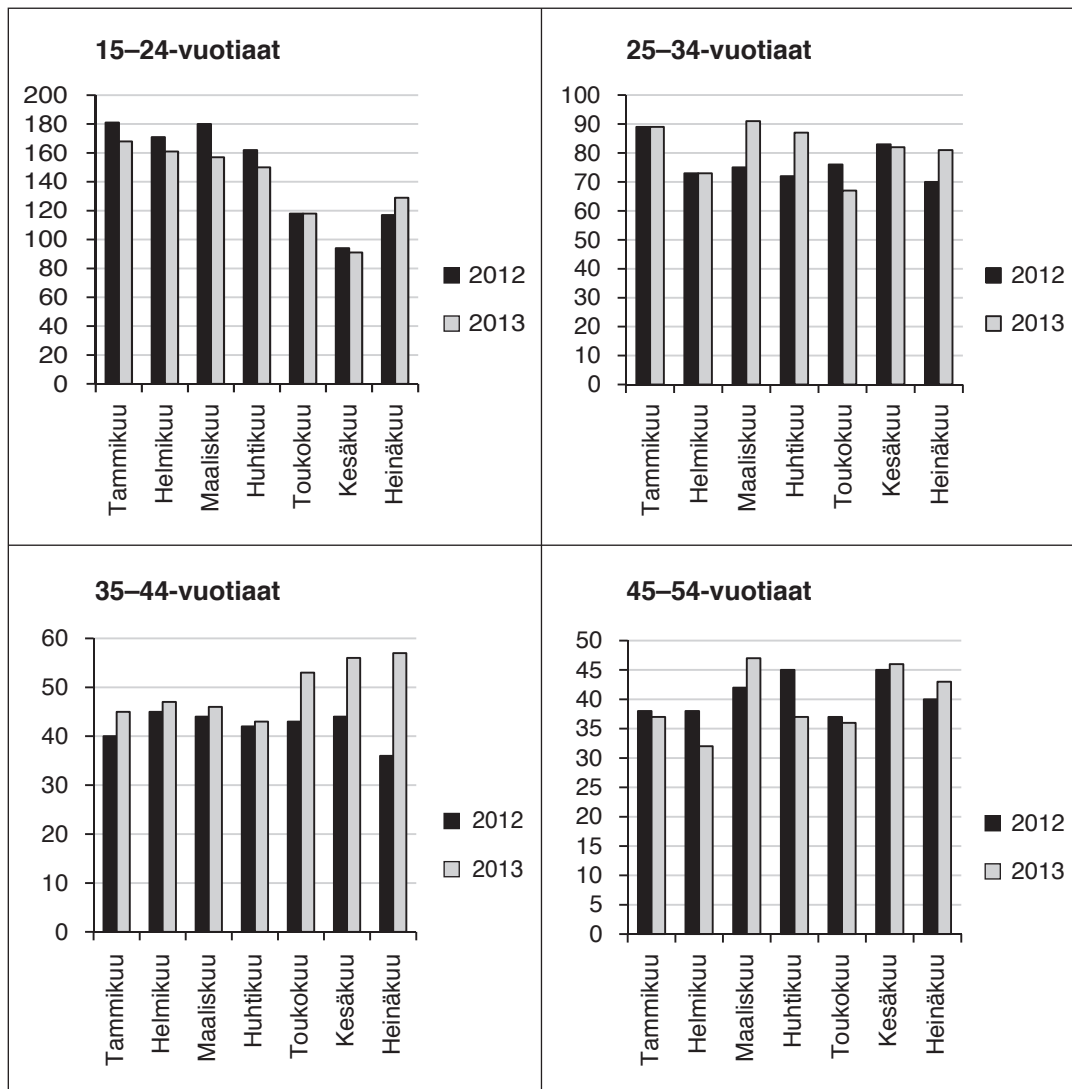
Työvoiman ulkopuolella olevien naisten määrä kasvoi heinäkuussa siis yhteensä 38 000 hengellä. Ikäryhmässä 15–54-vuotiaat muutos oli kuitenkin suurempi – työ-

⁴ Aiemmin tehdyt eläkeputken ikärajojen muutokset ovat saattaneet vaikuttaa siihen, että nyt koetussa heikossa työmarkkinatilanteesta tästä ikäryhmästä on siirtynyt aiempaa vähemmän työmarkkinoiden ulkopuolelle. Sen sijaan työttömien työnhakijoiden määrä tässä ikäryhmässä on kasvanut, mutta samassa ikäryhmässä ei työvoimatutkimuksessa näy laajaa työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtymistä eikä siten kyselyssä aktiivisesta työhausta luopumista.

voiman ulkopuolella olevien naisten määrä kasvoi 47 000 hengellä. Selityksenä on se, että tämän joukon vanhimmissa ikäryhmässä olevien eli 55–64-vuotiaiden työmarkkinoiden ulkopuolella olevien määrä itse asiassa väheni 9 000 hengellä (heinäkuu 2013 verrattuna tilanteeseen vuotta aiemmin, kuvio 1).

15–54-vuotiaiden työvoiman ulkopuolella olevien naisten määrä siis kasvoi todella voimakkaasti. Alla olevasta kuviosta nähdään, miten tämä muutos jakaantui tarkemmin. Eniten työvoiman ulkopuolella olevien määrä kasvoi ikäryhmässä 35–44-vuotiaat (+ 21 000). Myös 25–34-vuotiaiden ryhmässä työvoiman ulkopuolella olevien

Kuvio 2. Työmarkkinoiden ulkopuolella olevat naiset eri ikäryhmittäin, tuhatta henkeä

määrä kasvoi, vaikkakaan ei joka kuukausi. Samoin 45–54-vuotiaiden kohdalla työvoiman ulkopuolella olevien määrä kasvoi vähemmän selkeästi – joinakin kuukausina se myös laski. Mielenkiintoista on myös se, että kaikkein nuorimpien naisten eli 15–24-vuotiaiden kohdalla työvoiman ulkopuolella olevien määrä kasvoi ainoastaan heinäkuussa (+ 12 000).

Mistä kaikesta naisten työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen sitten kertoo? Edellä todettiin, että on mahdollista, että vanhimmassa ikäryhmässä (55–64) on ehkä siirrytty työttömiksi työnhakijoiksi työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtymisen sijaan. Voi myös olla, että keski-ikäiset (45–54) ovat säilyttäneet työpaikkansa kohtuullisen hyvin. Nuorimmassa ikäryhmässä (15–24) on mahdollisesti siirrytty enemmän koulutukseen tai jatkettu opintoja – paitsi kesällä. Aineiston perusteella tällaiset päätelmät jäävät kuitenkin spekulatiivisiksi. Työmarkkinoiden ulkopuolella olevia kuvaavat luvut eivät myöskään kerro, onko työvoiman ulkopuolelle siirrytty työttömyyden kautta vai työllisyydestä.

Kun aineiston perusteella pohditaan tarkemmin juuri parhaassa työiässä (35–44) olevien naisten työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtymistä ja samalla eniten lisääntyneitä syitä, huomio kiinnittyy kahteen syyhyn eli ”muu syy” tai ”hoitaa lapsia tai omaista”⁵. Aineisto ei tietenkään kerro, miten juuri nämä syyt jakautuvat kyseisten ikäryhmien naisilla⁶. Voi kuitenkin olettaa, että edelleen valtaosa niistä, jotka hoitavat lasta tai omais-

ta, on naisia. Samaan aikaan on nähtävissä, että kotihoidon tuen saajien määrä on kasvanut vuoden 2012 loppupuolelta lähtien – ei kuitenkaan likikään yhtä paljon kuin työvoiman ulkopuolella hoitosyiden vuoksi olevien määrä. Osa naisten työmarkkinoiden ulkopuolella olon kasvusta voi liittyä siihen, että aiempaa useampi on hakenut kotihoidontukea joko niin, että olisi sitä joka tapauksessa hakenut, tai on hakenut sitä siksi, että ensisijainen vaihtoehto olisi ollut työ, mutta työtä ei ole löytynyt. Kotihoidontuen käytön kasvu ei kuitenkaan koko muutosta selitä.

Koska naisten (35–44) työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneiden määrä ei ehkä selity pelkästään lasten tai omaisten hoidolla, eikä (vanhuus)eläkkeelle siirtyminen sitä myöskään selitä, voi päätellä, että ”muu syy” tai ei osaa sanoa” koskee myös parhaassa työiässä olevia naisia – vaikka ei pelkästään heitä. ”Muu syy” voi osin olla yhteydessä aktiivisesta työnhausta luopumiseen. Voi myös spekulatiivisesti pohtia, mitä tilanne kertoo naisten työmarkkinoista. Naiset – myös parhaassa työiässä – ovat yliedustettuina määräraikaisissa työsuhteissa, joita ehkä on ollut tavallista vähemmän heikossa suhdannetilanteessa tarjolla, mikä puolestaan on saattanut vaikuttaa työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtymiseen.

Mitä miehille on tapahtunut?

Ilmiö on koskenut huomattavasti enemmän naisia kuin miehiä (helmi-maaliskuussa ti-

⁵ Kosonen (2011) on tutkinut sitä, miten kotihoidontuen korotus vaikuttaa pienten lasten vanhempien (naisten) työvoiman tarjontaan. Hänen tulostensa mukaan sillä oli vaikutusta ja yllättäen vaikutus oli voimakkaampi enemmän koulutetuilla kuin vähemmän koulutetuilla naisilla.

⁶ Työvoimatutkimuksessa kysytään myös syytä työmarkkinoiden ulkopuolella olemiseen (kategoriat ”opiskelija”; ”vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeellä”; ”hoitaa lapsia tai omaisia”; ”varusmies”; ”muu tai ei osaa sanoa”).

lanne oli toisin päin, mutta muutokset olivat kaiken kaikkiaan pienempiä tuolloin). Kaiken kaikkiaan viimeisimmissä, heinäkuun 2013 luvuissa työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneitä miehiä oli vain 3000 enemmän kuin vuotta aiemmin heinäkuussa. Kun sitten tarkastellaan tilannetta vuoden 2013 aikana ja toisaalta tarkemmin eri ikäryhmissä, kovin selkeitä päätelmiä ei voi tehdä. Yksi päätelmä on se, että pääosin työvoiman ulkopuolelle siirtyneiden miesten määrä on pysynyt hyvin vakana, kun puhutaan koko ikäryhmästä 15–64-vuotiaat. Määrä nousi hieman maaliskuussa 2013, mutta toisaalta laski helmikuussa 2013.

Nuorimmassa miesten ikäryhmässä (15–24-vuotiaat) työvoiman ulkopuolella olevien määrä ei ole noussut lukuun ottamatta helmikuuta ja maaliskuuta (nousua 5000 molempina kuukausina). Sen jälkeen luvut hieman laskivat (3000–4000) ja viimeisimmissä luvuissa ei ollut muutosta. Nuoria miehiä siirtyi siis hieman useampana kuukautena työmarkkinoiden ulkopuolelle kuin saman ikäisiä naisia. Kummankaan ryhmän tilanteessa ei kuitenkaan tapahtunut radikaalia muutosta – vaikkakin heinäkuun osalta muutos naisten kohdalla oli suuri.

Seuraavassa ikäryhmässä tilanne on vaihdellut kuukausittain – eniten nousua oli helmi-maaliskuussa, (+9 000 ja + 4 000). Tilanne oli samankaltainen kuin saman ikäryhmän naisilla ja jopa ajoittui samalla tavoin. Samassa ikäryhmässä, jossa naisilla työmarkkinoiden ulkopuolella olevien määrä nousi eniten, eli 35–44-vuotiailla, miehillä vastaavaa muutosta ei näy, vaan luvut päinvastoin ovat laskeneet.

Miesten kohdalla systemaattisimmin työvoiman ulkopuolella olevien määrä on kasvanut 45–54-vuotiailla – mutta lisäys on ollut määrällisesti melko pientä (1000–5000). Kaikkien vanhimmassa ikäryhmässä tilanne on miesten osalta kuukausittain vaihdellut ja

ollut parin viimeisen kuukauden ajan vakaa.

Sukupuolittain tarkasteltuna kuva siitä, missä ikäryhmissä työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneitä on ollut eniten, onkin hyvin erilainen. Naisten osalta eniten työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyneitä on ollut parhaassa työiässä olevista ja ennen kaikkea ikäryhmästä 35–44-vuotiaat. Saman ikäryhmän miehiä ilmiö ei ole koskettanut lainkaan. Silti kaiken kaikkiaan työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen on lisääntynyt myös miesten keskuudessa, mutta eri kuukausina eri ikäryhmissä. Lisäksi muutokset ovat olleet enimmäkseen kohtuullisen pieniä.

Kuinka paljon kyse on luopumisesta aktiivisesta työnhausta?

Mitkä sitten olivat keskeisiä syitä työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtymiseen? Aineisto tarjoaa informaatiota sekä syistä että taustamuuttujista, mutta ei tietenkään suoraa vastausta siitä, ketkä mistäkin syystä työmarkkinoiden ulkopuolelle ovat päätyneet. Yleistämällä voi kuitenkin päätellä, että oletettavasti suurin osa yli 64-vuotiaista on siirtynyt eläkkeelle, opiskelijoista valtaosa on nuoria tai nuorehkoja, lastaan tai omaista hoitavista enemmistö on naisia ja varusmiehistä valtaosa on miehiä. Sinänsä heikko työmarkkinoiden kysyntätilanne voi lisätä työmarkkinoiden ulkopuolella olemista näissä kaikissa kategorioissa. Kuitenkin etenkin kategoria ”muu syy tai ei osaa sanoa” voi osin liittyä aktiivisesta työnhausta luopumiseen.

Aineiston perusteella voi tehdä ainakin seuraavia päätelmiä: 1) viimeisten kolmen kuukauden aikana (touko-heinäkuu 2013) sekä absoluuttisesti että prosentuaalisesti eniten on kasvanut työmarkkinoiden ulkopuolella olevien ryhmä, joka kertoo syyksi

”muu tai ei osaa sanoa” 2) Useina kuukausina vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke työmarkkinoiden ulkopuolella olon syynä kasvoi melko paljon – absoluuttisesti, mutta ei niinkään prosentuaalisesti voimakkaasti. 3) Se, että hoitaa lapsia tai omaisia ja on siksi työmarkkinoiden ulkopuolella, on lisääntynyt selvästi. Kuten edellä todettiin, kotihoidon tuen lisääntyneellä käytöllä ei kuitenkaan voi selittää likikään kaikkea naisten työmarkkinoilta vetäytymisestä.

Keskustelua onkin herättänyt etenkin vaihtoehto ”muu syy tai ei osaa sanoa”, joka on yksittäisistä syistä lisääntynyt kaikkein voimakkaimmin. Tämä kategoria siis sulkee edellä mainittuja muita syitä (ainakin osin) pois ja sen on osin tulkittu heijastavan sitä, että henkilö luopuu aktiivisesti työnhausta – esimerkiksi siksi, että ei usko työllistytvänsä. Aineistomme avulla ei pääse käsiksi siihen, kuinka suuri osa näin vastanneista todella on juuri työnhausta luopuneita. Jo pitkään jatkuneen heikon työmarkkinoiden dynamiikan valossa on kuitenkin uskottavaa, että tällainen ilmiö on tällä hetkellä työmarkkinoilla olemassa, vaikka sen laajuutta on tällä aineistolla mahdotonta tarkemmin arvioida.

Tiedetään kuitenkin, että työttömien siirtyminen työvoiman ulkopuolelle lisääntyy työttömyyden pitkittyessä. Laukkanen (2012) tarkastelee työttömiä, jotka ovat lopettaneet työnhaun ja siirtyneet työvoiman ulkopuolelle. Heidän osuutensa on tarkastelujaksolla (1995–2011) lisääntynyt pitkäaikaistyöttömien joukossa. Työttömien siirtyminen työvoiman ulkopuolelle alkaa kasvaa jo 26 työttömyysviikon kohdalla, mutta voimistuu 52 työttömyysviikon jälkeen. Erityisen voimakasta tämä kasvu on ollut jaksolla 2007–2011.

Laukkasen aineisto päättyy vuoteen 2011 eikä siksi tarjoa suoraan selityksiä viime aikojen kehitykseen. Pitkäaikaistyöttömyys on jo pidemmän aikaa kasvanut ja sen va-

lossa olisi helppo tulkita, että juuri he ovat nyt siirtyneet työmarkkinoiden ulkopuolelle. Välttämättä viime kuukausien luvussa ei ole kyse pelkästään tai pääasiassa tästä – vaikka uskottavaa evidenssiä onkin siitä, että yleensä työttömyyden pitkittyminen lisää työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtymistä ja aktiivisesta työnhausta luopumista. Pitkäaikaistyöttömistä merkittävä osa on ikääntyneitä – joiden siirtymät eivät kuitenkaan viimeaikaisia työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtymisiä riitä selittämään. Toisaalta – pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut jossain määrin myös parhaassa työssä olevien keskuudessa. Silti on mahdollista, että työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen on koskenut tavallista enemmän myös lyhyen aikaa työttömänä olleita (ilmiö, jonka Laukkanen havaitsi vuoden 1995 osalta).

Loppujen lopuksi kuitenkin vastaukseksi tämän aineiston perusteella jää, että vaikka oletettavasti työvoiman ulkopuolelle on siirrytty jonkin verran aiempaa enemmän siksi, että on luovuttu aktiivisesta työnhausta, emme kuitenkaan tiedä, ketkä siitä ovat luopuneet. Etenkin ”muu syy tai ei osaa sanoa” –vastanneiden osalta olisi tiedettävä, kuinka suurelta osin kyse on juuri työnhausta luopumisesta, ja edelleen mitä ryhmiä ilmiö koskee, kuinka pitkään he ovat olleet työttöminä vai ovatko lainkaan ja onko työnhausta luopuminen tilapäistä vai pysyvää.

Pohdintaa

Mitä ilmiöstä ja näistä luvuista sitten voi päätellä? Ensinnäkin tilanne kertoo hyvin siitä, kuinka keskeistä on seurata nimenomaan työllisten määrää ja työllisyysastetta. Työttömien määrään saattaa ainakin tilapäisesti – monista syistä – laskea myös heikossa työmarkkinatilanteessa. Työttömyyden laskua laajan työmarkkinoiden ulkopuolelle

vetäytymisen vuoksi ei tietenkään voi tulkita positiiviseksi indikaattoriksi työmarkkinoiden tilanteesta. On tietysti hyvä, että (avoin) työttömyys ei ole voimakkaasti kasvanut, mutta samalla on huolestuttavaa, etenkin pitkän aikavälin näkökulmasta, että työllisten määrä kehittyy heikosti. Työllisyysaste ja työllisten (sekä työtuntien) määrä ovatkin etenkin pitkän aikavälin tarkastelussa olennaisia indikaattoreita. Toki myös työttömyysaste on tärkeä indikaattori – mutta ei yksin se.

Toiseksi voi päätellä, että tässäkin ilmiössä näkyy ikärakenteen muutos. Heinäkuussa 2013 nähdystä poikkeuksellisen suuresta muutoksesta työmarkkinoiden ulkopuolella olevien määrässä (+ 64 000) hieman yli 20 000 selittyi 65–74-vuotiaiden siirtymisellä pois työmarkkinoilta. Ikärakenteen muutos vähentää työvoiman tarjontaa ja siten se vaimentaa myös työttömyyden kasvua. Tämä näkyi myös tässä tarkastelussa käytetyssä aineistossa. Työvoiman ulkopuolelle on kuitenkin nyt siirtynyt myös muita kuin ikääntyneitä.

Kolmanneksi aineisto kertoo siitä, keitä työmarkkinoiden ulkopuolelle siirtyminen (15–64-vuotiaiden osalta) viime aikoina on erityisesti koskenut. Ilmiö on koskenut huomattavasti enemmän naisia kuin miehiä, ja naisista kaikkein eniten parhaassa työiässä olevia. Yhteensä heinäkuussa 2013 työmarkkinoiden ulkopuolella oli 44 000 15–44-vuotiaista naista enemmän kuin vuotta aiemmin. Kaikkein suurimmat muutokset koskivat 35–44-vuotiaita naisia, ja muutokset ovat heidän kohdallaan olleet saman suuntaisia useana kuukautena. Ilmiö on toki koskenut myös miehiä, mutta miesten osalta kuva on

pirstaleisempi ja muutokset ovat olleet pienempiä.

Neljäs keskeinen päätelmä on se, että kaikkein eniten kasvanut syy työmarkkinoiden ulkopuolella olemiseen oli ”muu syy tai ei osaa sanoa”. Sen on osin tulkittu heijastavan sitä, että henkilö on luopunut aktiivisesti työhausta – esimerkiksi siksi, että ei usko työllistytvänsä. Aineistomme avulla ei pääse käsiksi siihen, kuinka suuri osa näin vastanneista todella on juuri työhausta luopuneita. Jo pitkään jatkuneen heikon työmarkkinoiden dynamiikan valossa on kuitenkin uskottavaa, että tällainen ilmiö on tällä hetkellä työmarkkinoilla olemassa, vaikka sen laajuutta on tällä aineistolla mahdotonta tarkemmin arvioida. Jatkoselvittelyn paikka olisi myös se, keitä ovat työhausta tilapäisesti tai pysyvämmiin luopuneet. Arvauksena voi esittää, että ilmiö ei ehkä ole identifioitavissa yhteen ryhmään.

Lähteet

- Kosonen Tuomas (2011): To work or not to work? The effect of child-care subsidies on the labour supply of parents. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Working papers 23, April 2011.
- Laukkanen Erkki (2012): Mitä työttömyyden päättymisen syyt kertovat julkisen työvoimapalvelun pitkästä linjasta? Työpoliittinen aikakauskirja 3/2012.
- Sihto Matti – Myrskylä Mikko (2000): Erilaisia työttömiä erilaissa tilastoissa. Kansantaloudellinen aikakauskirja vsk 96, 4/2000.

Työllistyvyyslupauksen mahdollisuuksia ja rajoja

Tuomo Alasoini¹

Taustaksi

Analysoin aikoinani työministeriön työolo-barometrin aikasarjoja vuosilta 1992–2005 etsien vastausta siihen, miksi palkansaajien näkemykset työnteon mielekkyydestä olivat 2000-luvun alussa synkentyneet suotuisankin talouskehityksen oloissa. Esitin tulkintana, että globalisoituvassa taloudessa työntekijän ja työnantajan välinen entinen psykologinen sopimus on murtumassa (Alasoini 2006a; 2006b). Vuoden 2005 jälkeen palkansaajien näkemykset työnteon mielekkyyden muutoksesta ovat olleet barometrissa vieläkin synkempiä kuin 2000-luvun alussa (Lyly-Yrjänäinen 2013, 58).

Tulkintani mukaan entinen psykologinen sopimus rakentui Suomen työelämässä kah-

delle perususkomukselle (Alasoini 2012, 106–107). Näistä ensimmäinen oli, että työntekijän kelpoisesti tekemä työ, uskollisuus ja lojaalisuus työnantajalle riittävät ja ne palkitaan turvallisuudella ja luottamuksella. Toisena oli, että työnantajan taloudellinen menestyminen palkitsee automaattisesti myös työntekijöitä erityisesti lisäämällä työnantajan palkanmaksuvaraa ja työntekijöiden varmuutta työsuhteiden jatkuvuudesta.

Esitin, että uusi kilpailutilanne on kuitenkin murentamassa kumpaakin perususkomusta. Työntekijän ahkeruus, uskollisuus ja lojaalisuus eivät ole työnantajalle enää yhtä tärkeitä ominaisuuksia. Kun aiemmin hyvään työsuoritukseen riitti oman työtehtävän hoitaminen odotusten mukaisesti, on arvi-

¹ Tuomo Alasoini, VTT, DI, dosentti, johtava asiantuntija, Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus

oinnin kriteeriksi tullut yhä enemmän oman hyödyllisyyden enemmän tai vähemmän jatkuva osoittaminen lisäarvon tuottamisessa. Myös toinen perususkomus, jonka mukaan oman työnantajan hyvä taloudellinen menestyminen hyödyttää automaattisesti myös työntekijöitä, on muuttunut hämärämmäksi. Kilpailua ei enää käydy vain kokonaisten toimialojen tai yritysten ja niiden yksiköiden kesken, vaan myös yksittäisten toimintojen ja työtehtävien tasolla. Arvoketjuja organisoidaan uudelleen ja esimerkiksi ulkoistamisista päätetään jopa tehtäväkohtaisesti. Talouden verkostoituessa on muutoksista tullut samalla ylipäättään äkillisempiä ja arvaamattomampia.

Hahmottelin myös sitä, millainen voisi olla uusi, globalisoituvan talouden oloissa realistinen psykologinen sopimus. Esitin kirjallisuuden pohjalta, että sen ytimenä voisivat olla työnantajan tarjoamat mahdollisuudet jatkuvaan oppimiseen ja kehittymiseen. Tähän perustuvaa ”ennakoivaa muutosturvaa” työntekijöille kutsuin työnantajan työllistävyytlupaukseksi.

Mitä työllistävyytlupaus on ja mitä se ei ole

Järvensivu (2013) on lehden edellisen numeron ansiokkaassa kirjoituksessaan jatkanut keskustelua aiheesta. Hänen keskeinen väitteensä on, että työn tarjoamien kehitymis- ja oppimismahdollisuuksien varaan rakennettu työllistävyytlupaus tuskin pystyy paikkaamaan entisen psykologisen sopimuksen murtumista, koska siitä puuttuvat entisen sopimuksen sosiaaliset ja emotionaaliset ulottuvuudet. Samalla hän päätyy pitämään näkemystäni uuden psykologisen sopimuksen perustasta liian kapeana ja epärealistisena.

Olen kirjoittajan kanssa samaa mieltä sii-

tä, että sellainen uusi psykologinen sopimus, jota hän kirjoituksessaan kritisoi kapeudesta, tuskin pystyykään paikkaamaan entistä. Kirjoituksen ongelmana on kuitenkin se, että siinä tulkitaan omaa näkemystäni liian kapeasti. En ole uudesta psykologisesta sopimuksesta puhuessani rajannut työnantajan tarjoamia mahdollisuuksia oppimiseen ja kehittymiseen jossain tietyssä työssä tai työpaikassa tarvittaviin kognitiivis-rationaaliisiin taitoihin, kuten kirjoituksesta voisi päätellä. Päinvastoin, olen korostanut sitä, että yhtä tärkeitä ovat muutoksissa tarvittavat ns. metataidot kuten reflektiivisyys, oppimaan oppiminen, luovuus ja innovatiivisuus (Alasoini 2006a, 56; 2006b, 135). Tällaiset metataidot eivät rajoitu tiettyyn työhön, ammattiin tai työpaikkaan, vaan niitä voi pitää modernin, nopeasti muuttuvan työelämän eräänlaisina kansalaistaitoina. Esitin, että metataitoja tulisi tukea myös osana proaktiivista työpolitiikkaa toteutettavia koulutus- ja työelämän kehittämistoimia.

Olen kirjoittajan kanssa samaa mieltä myös siitä, että uudessa(kin) psykologisessa sopimuksessa tarvitaan jonkinlaista sosiaalista ja emotionaalista – ja jopa moraalista – elementtiä. Tästä syystä pidän uuden psykologisen sopimuksen yhteydessä välttämättömänä puhua *hyvästä* johtamisesta ja työn organisoinnista uuden sopimuksen edellytyksenä (Alasoini 2006a, 54; 2006b, 134). Sentyypinen tapaus, jota kirjoituksessa käytetään esimerkkinä kapeasti määriteltyjen kehittymismahdollisuuksien varaan rakentuvasta ”paikatusta” psykologisesta sopimuksesta (Järvensivu 2013, 11–14), ei missään tapauksessa vastaa myöskään omaa käsitystäni perään kuuluttamastani ”hyvästä” johtamisesta ja työn organisoinnista.

Olen kirjoittajan kanssa edelleen samaa mieltä siitä, ettei työllistävyytlupauksen varaan rakentuva uusi psykologinen sopimus voi *kokonaan* kompensoida ”varmojen”

ja ”elinikäisten” työsuhteiden katoamista. Olen todennut, että näin voi tapahtua vain ”parhaassa tapauksessa” (Alasoini 2012, 115). Näkemykseni työllistävyyyslupauksen mahdollisuuksista ei ole siinä määrin absoluuttinen kuin kirjoitus esittää, vaan pikemminkin pragmaattinen. Sen mukaan työllistävyyyslupaus on työelämän nopeissa muutoksissa kapeassakin merkityksessä edes jonkinlainen muutosturva ja parempi kuin ei mitään, vaikkei sillä voisiakaan täysimääräisesti kompensoida entistä työllisyyslupauksen varaan rakentuvaa sopimusta.

Yhtenä perusteluna työssä kehittyminen- ja oppimismahdollisuuksien varaan rakentuvan psykologisen sopimuksen kelpaamattomuudesta on kirjoituksessa näkemys, jonka mukaan työelämä on nykyään jo siinä määrin ”kehittymismahdollisuuksien kyllästä-mää”, ettei tätä kautta ole välttämättä enää mahdollista lisätä työelämän laatua tai työnteon mielekkyyttä (Järvensivu 2013, 10). On totta, että esimerkiksi TEMin vuoden 2012 työolobarometrin mukaan selvä valtaosa palkansaajista katsoo työpaikkansa olevan sellainen, jossa voi oppia uutta koko ajan. Näkemys asiasta muuttuu kuitenkin selvästi, jos mukaan luetaan vain ne, jotka katsovat, että väite sopii ”erittäin hyvin” heidän työpaikalleen. Esimerkiksi työntekijäasemassa olevista näin katsoo enää 22 % ja teollisuudessa osuus kaikkien palkansaajien osalta on vain 24 % (Lyly-Yrjänäinen 2013, 49). Myös Tilastokeskuksen työolotutkimuksessa vuodelta 2008 vain alle puolet suomalaisista palkansaajista piti kehittymismahdollisuuksiaan nykyisessä työpaikassaan hyvinä (Lehto & Sutela 2008, 51–52). Näiden lukujen valossa ei voi minusta päätellä, että työelämä olisi vielä nykyäänkään niin katavasti ”kehittymismahdollisuuksien kyllästä-mää”, ettei työn tarjoamia kehittyminen- ja oppimismahdollisuuksia voisi edelleen pitää sekä tärkeänä työelämän laadun tekijänä että

merkittävänä ihmisten tulevaisuuden mahdollisuuksia eriyttävänä seikkana.

Kirjoituksessa todetaan, että työnteon mielekkyyttä koskevat yleiset arviot ovat selvästi kielteisempiä kuin ihmisten arviot oman työnsä mielekkyydestä ja psykologisen sopimuksensa tilasta (Järvensivu 2013, 11). Taipumus arvioida ”yleistä kehitystä” kielteisempään sävyyn kuin omaa tilannetta on tuttu havainto jo aiemmista tutkimuksista. Tämän perusteella kirjoituksessa esitetään, että työnteon negatiivinen mielekkyyden nuste kuvaakin todennäköisesti suurelta osin jotain muuta kuin vastaajan oman psykologisen sopimuksen epätasapainoa. Tästä olen samaa mieltä. Oma tulkintani on ollut, että palkansaajien viime vuosina negatiivisemmiksi kääntyneet käsitykset työnteon mielekkyyden muutoksesta ovat liittyneet enemmän käsityksiin talouden ja työmarkkinoiden yleisestä lisääntyneestä epävarmuudesta ja ennakoimattomuudesta sekä globalisoidun talouden mukanaan tuomista uusista toimintamalleista kuin omaa työpaikkaa tai työtä välittömästi koskeneista muutoksista (Alasoini 2006a, 33, 42; 2006b, 132). Tällaisesta näkökulmasta käsin en pidä yllättävänä sitä, että kirjoittajan aineistostaan löytämät korrelaatiot jäivät mataliksi. Havainto ei ole muutoinkaan ristiriidassa aiemmin esittämini tulkintojen kanssa.

Oma kysymyksensä on, miksi ihmisten käsitykset työnteon mielekkyydestä yleisesti ovat negatiivisempia kuin heidän käsityksensä oman työnsä mielekkyydestä. Kirjoittaja etsii selitystä tähän attribuutioteorioista (Järvensivu 2013, 11). Monia muitakin selityksiä tulee helposti mieleen. On esimerkiksi mahdollista, että käsitystä työelämän muutoksen kielteisyydestä ruokkivat joukkotiedotusvälineet, jotka voittopuolisesti uutisoivat vain negatiivisista työelämän ilmiöistä kuten toimintojen alasajoista, irtisanomisista, työtaisteluista, jaksamisongelmista, työpaikkakiu-

saamisesta, ikään perustuvasta syrjinnästä, sukupuolisesta häirinnästä jne. (esim. Juuti 2010). On myös mahdollista, että erilaisiin kyselyihin vastaavat jo lähtökohtaisesti työelämässä keskimääräistä paremmin menestyvät. Työmarkkinakelpoisuuden reuna-alueella liikkuvat ja varsinkaan työelämästä pudonneet eivät välttämättä vastaa tai edes pääse vastaamaan palkansaaja-asemassa oleville rajattuihin kyselyihin. Kolmas selitys voi liittyä erilaisiin sopeutumismekanismeihin. Ihmiset hakeutuvat työtehtäviin, joita he pitävät vähintäänkin siedettävinä. He ovat myös taipuvaisia sopeuttamaan omia odotuksiaan vallitsevien realiteettien mukaisesti välttääkseen kognitiivista dissonanssia. Viimeksi mainitusta syystä voi kynnys ilmaista korostetun negatiivisia omaa työtään koskevia näkemyksiä olla jo lähtökohtaisesti korkea.

Lopuksi

Keskustelulla psykologisista sopimuksista on organisaatiotutkimuksessa pitkä, jo 1960-luvulle ulottuva perinne. Vilkkainta keskustelu on kuitenkin ollut vasta aivan viime vuosina. Itse psykologisen sopimuksen käsite on ristiriitainen monella tapaa. Esimerkiksi Guest (1998) on nostanut esiin ”sopimus”-käsitteen käytön ongelmallisuuden psykologisista sopimuksista puhuttaessa samoin kuin sen, että käsitteen alla tehty tutkimus on keskittynyt viime vuosina yksipuolisesti työntekijöiden uskomuksiin ja odotuksiin. Sopimuksen toisen osapuolen – työnantajan – uskomusten ja odotusten operationalisointi on osoittautunut käytännössä vaikeaksi. Guest, joka itsekin on käyttänyt psykologisen sopimuksen käsitettä, puhuu käsitteen sisältöä vaivaavasta ”analyttisestä painajaisesta” (mt., 650).

Järvensivu puhuu kirjoituksen lopussa

psykologisen sopimuksen sijaan moraalista sopimuksesta, joka käsite hänen mukaansa tarjoaa monipuolisemman perustan keskustelulle hyvästä työstä ja työelämästä (Järvensivu 2013, 18). En ole täysin vakuutunut siitä, auttaisiko tämäkään alan tutkijoita pakenemaan Guestin mainitsemää analyttistä painajaisesta. Moraalisen sopimuksen käsitettä on jo aiemmin käytetty käytännössä samassa merkityksessä kuin psykologisen sopimuksen käsitettä (Ghoshal ym. 2001). Puhuminen moraalista sopimuksista ei myöskään ratkaise kumpakaan niistä kahdesta ongelmasta, joihin Guest edellä viittaa. Psykologisista sopimuksista puhuttaessa ”sopimuksen” toinen osapuoli – työntekijä – on ekplisiittisesti määritelty. Siirtyminen puhumaan psykologisten sopimusten sijaan moraalista sopimuksista sisältää vaaran, että sopimuksen toinenkin osapuoli hämärtyy, jos yksittäisen työntekijän sijasta sopimusosapuolena aletaan nähdä työyhteisöä kuten esimerkiksi tiimi.

Haluttaessa hyödyntää edellä mainittua sopimustematiikkaa entistä monipuolisemmin keskustelussa hyvästä työstä ja työelämästä näen kaksi vaihtoehtoa edetä. Ensimmäinen on, ettei psykologisen sopimuksen käsitettä nähdä vain hyvin kapeasti määriteltynä ja pitkälti välineellisenä vaihtosuhteena työnantajan ja työntekijän välillä. Tämä on tapa, jolla itse olen halunnut viedä keskustelua eteenpäin. Toinen vaihtoehto on jättää psykologisen sopimuksen käsite tarkkoihin operationalisointeihin pyrkiville organisaatiopsykologeille ja lähteä kehittämään uudenlaista ymmärrystä esimerkiksi juuri moraalisen sopimuksen käsitettä kehittämällä. Tällaisen ratkaisun riskinä on työelämän tutkijoiden lisääntyvä jakautuminen erilaisten käsitemaailmojen erottamiin leireihin ja moraalisen sopimuksen käsitteen jääminen työnsosiologien käyttämäksi korkean abstraktion käsitteeksi, jota voi olla vaikea tutkia empiirisesti.

Lähteet

- Alasoini, T. (2006a) Työnteon mielekkyyden muutos Suomessa vuosina 1992–2005: työolobarometrin aineistoihin perustuva analyysi. Työelämän kehittämisohjelman raportteja 45. Helsinki: Työministeriö.
- Alasoini, T. (2006b) Työnteon mielekkyys uhattuna? Kohti uutta psykologista sopimusta? Työelämän tutkimus 4(2), 122–136.
- Alasoini, T. (2012) Psykologinen sopimus organisaation ja työntekijöiden yhteisenä etuna, teoksessa P. Pyöriä (toim.) Työhyvinvointi ja organisaation menestys. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press, 99–118.
- Ghoslan, S., Bartlett, C.A. & Moran, P. (2001) A New Manifesto for Management, teoksessa M.A. Cusumano & C.C. Markides (toim.) Strategic Thinking for the New Economy. San Francisco: Jossey-Bass, 1–32.
- Guest, D.E. (1998) Is the Psychological Contract Worth Taking Seriously? Journal of Organizational Behavior 19, 649–664.
- Juuti, P. (2010) Mitä lehdet kertovat työelämästä? Oitmäki: JTO.
- Järvensivu, A. (2013) Voiko työllistyvyyslupaukseen luottaa? Työpoliittinen aikakauskirja 56(2), 6–20.
- Lehto, A.-M. & Sutela, H. (2008) Työolojen kolme vuosikymmentä: Työolotutkimusten tuloksia 1977–2008. Helsinki: Tilastokeskus.
- Lyly-Yrjänäinen, M. (2013) Työolobarometri syksy 2012: ennakkotietoja. TEM raportteja 6/2013. Työllisyys- ja yrittäjyysosasto. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö.

Työyhteisökyky: piilokustannus

Kari I. Mattila¹

Parhaiden tiimien tuottavuus voi olla jopa 1,5-kertainen verrattuna vastaavaa työtä vastaavilla työkaluilla tekevien keskimääräiseen tuottavuuteen. Harvard Business Review on useasti nostonut esille, että merkittävä osa henkilöstöstä jää tuottavuudessa huomattavasti alle keskiarvon, saati sitten verrattuna huipputekijöihin. Nämä ”alimittaiset” tuottavuustasot ovat piilokustannuksia, joista vain osa saadaan näkyville perinteisillä mittausmenetelmillä. Eikä niihin myöskään pystytä kunnolla puuttumaan perinteisillä menetelmillä. Miksi sitten jotkut organisaatiot pystyvät kehittämään tuottavuuttaan ja tuloksellisuuttaan toimialansa muita toimijoita merkittävästi paremmin?

Tuottamisessa (niin teollisessa kuin palvelutuotannossa) ja tuloksen aikaansaamises-

sa on kyse johtamisen ja tekemisen laadun kohtaamisesta. Piilokustannusten esille saamisessa täytyy katsoa näitä molempia näkökulmia, yhdessä ja erikseen.

Johtajuuteen yhden näkökulman tuo Abraham H. Maslow (1998). Hän on kuvannut kokemuksiaan eräästä tuotannollisesta organisaatiosta, sen toimintojen sujuvuudesta ja mahdollisuuksista. Hän nostaa esille johtajuuden merkityksen ja vaikutuksen (lyhenelmä kirjoittajan):

”The best managers increase the health of the workers whom they manage. They do this in two ways: one is via the gratification of basic needs for safety, for belongingness... the other is via the gratification of the metamotivations or the metaneeds...”

¹ Kari I. Mattila, M. Sc. Env. Man., Senior Adviser, Arffman Consulting/Dazzle

Työstä suoriutumisen vaatimaa osaamisra-kennettu kuvaa mm. professori Pekka Ruohotie. Hän on kuvannut (mm. TTS-koulutus, 50 vuotis – juhlaseminaari 2005) yleisiä työelämässä tarvittavia ammattitaidon osia kolmen pääluokan ja yhteensä kuuden alaluokan kautta:

1. Perusvalmiudet
 - a. Perustaidot; mm. luku- kirjoitus- ja laskentataito
 - b. Persoonallisuuden piirteet; mm. avoimuus, rehellisyys, luotettavuus
2. Tiedot, taidot ja asenteet
 - a. Ammattispesifiset taidot; esim. kirjanpito, hitsaaminen, autolla ajo
 - b. Yleiset taidot; mm. kommunikointi, ongelman ratkaisu, päättelykyky
 - c. Henkilökohtaiset kompetenssit; mm. itsevarmuus, johtamiskyky, aloitekyky
3. Strateginen kyvykkyys
 - a. Systeeminen ajattelu; mm. tiimityöskentely, itsen johtaminen, laatutietoisuus, asiakassuuntautuneisuus jne.

Erityisesti johtamisen tasolla on monien tutkimusten mukaan todettavissa, että epäonnistumiset esimiestyössä johtuvat noin 75 % muista kuin ammattispesifisistä taidoista. Tätä tukee oma henkilökohtainen empiirinen kokemukseni, jonka mukaan suurin osan menestyneistä ja arvostetuista johtajista ei ole osoittanut häikäiseviä ammattispesifisiä kompetensseja.

Pia Lappalaisen väitöstutkimus (2012) nosti osaltaan esille tarpeen sosiaalisten kompetenssien taitojen tunnistamiseen ja kehittämiseen. Hän (monen muun rinnalla) nostaa myös esille sitä, että rationaalisen älykkyyden (IQ) kyky ennustaa menestystä erilaisissa työtehtävissä on huono. Samalla hän nostaa esille tarpeen sosiaalisen kyvykkyyden taitojen kehittämiseen jo opiskeluaikana.

Työyhteisökyky muodostuu professori Ruohotien kuvaamasta kokonaisuudesta. Työyhteisökyvykkyyden nykyisen ja mahdollisen tason välinen ero on piilokustannus, potentiaali, jonka näkyväksi tekeminen ja käyttöön saaminen on mahdollista. Työyhteisökyvyn yhtenä, jo monissa organisaatioissa käytössä olevana, vaikuttavuusmittarina voidaan pitää henkilöstötyytyväisyysmittausta. Tutkimustiedot viittaavat siihen, että työyhteisön ilmapiirin nouseminen yhdellä prosenttiyksiköllä, nostaa organisaation tuottavuutta kahdella prosenttiyksiköllä. Arkisimpia ja selkeimmin nähtäviä esimerkkejä työyhteisökyvyn merkityksestä näemme jatkuvasti urheilun saralla, niin hyvässä kuin pahassakin. Miksi parhaista yksilöistä kerätty joukkue ei voitakaan mestaruutta tai miten ”kääpiö” seura voikin päihittää jonkin suuren ja mahtavan (esim. Suomen koripallomaajoukkueen polku EM-kisoissa 2013).

Professori Esa Saarisen juhlaseminaarissa 12.8.2013 monet johtavat ja menestyneet huippujohtajat nostivat esille ihmisten johtamisessa merkityksen, merkityksellisyyden ja ihmisissä olevien voimavarojen esille saamisen. Esimerkiksi Jorma Ollila puhui miltä ihmisissä tuntui, kun Nokian nousua rakennettiin.

Edellä oleva on pintaraapaisu tilanteesta ja mahdollisuuksista. Suomalainen kilpailukyky (suhteessa muuhun maailmaan) ei enää pysty kehittymään nopeutta lisäämällä, eikä perusopetuksen tai edes ammattispesifisten koulutusten rakenteita muuttamalla. Suomalainen kilpailukyky voidaan nostaa uudelle tasolle puuttamalla noihin piilokustannuksiin, ei poistamalla työyhteisöstä jotain, vaan antamalla tilaa koko työyhteisökyvykkyyden kehittämiselle ja hyödyntämiselle.

Piilokustannusten esille saamiseen eivät enää perinteiset teknokraattiset ajattelu- ja ratkaisumallit riitä. Haasteena on mittaamisen kolmitasoisuus (yksilö, työyhteisö ja

ulkoinen rajapinta) yhdistettynä jatkuvasti muuttuviin viitekehyksiin (tilanne- ja tuotesidonnaisuus). Organisaation pitää siis etsiä uusia menetelmiä nähdä tuottavuuden (tai ehkä vielä laajemmin tuloksellisuuden) osalta, mikä on toteutuneen ja mahdollisuuden ero. Tuo ero on se piilokustannus, joka on saavutettavissa tuottavuudeksi ilman palkan alennuksia tai töiden siirtämistä alhaisemman palkkarakenteen yhteiskuntiin.

Oikea ihminen, oikealla kokonaisuasaimisella, oikeaan aikaan ja oikeaan paikkaan – ajattelu on piilokustannuksen leikkaamisessa se kaikkein tärkein työkalu. Piilokustannukseen tarttuakseen työyhteisön on otettava käyttöön sellaiset työkalut, jotka mahdollistavat ihmissuhdetaitojen ja ihmisten välisten suhteiden tilan tunnistamisen ja kehittämisen. Suomessakin on käytössä tätä rajapintaa koskettelevia työkaluja (esim. IIP, Great Places to Work). Kansainvälisessä perspektiivissä (esim. Fortune 500 yhtiöt) yhtenä merkittävänä kokonaisvaltaisena työkaluna on kuitenkin Emotional Intelligence, tunneälyksi suomennettu.

Tunneälytaidot vaikuttavat työyhteisössä ihmisten turvallisuuden kokemukseen, positiivisuuteen, innovatiivisuuteen, motivoitumiseen ja sitoutumiseen. Ja nämä taas tutkitusti vaikuttavat sairauspoissaoloihin, asiakkaan kokemukseen yhteistyöstä (mm. Fishcer 2012) ja sen kautta asiakkaan valmiuteen ostaa enemmän, jopa maksaa enemmän. Tunneälytaitojen tunnistamisen ja kehittämisen kautta yksilö ja työyhteisö saavat osaamista ja valmiuksia, jotka ylittävät tilanne ja tuotesidonnaisuudet. Nämä mahdollistavat organisaatioille piilokustannusten leikkaamisen sekä joustavuuden reagoida muuttuviin tilanteisiin ja uusiin tuotteisiin.

En missään mielessä halua vähätellä teknisten ratkaisujen, logististen innovaatioiden ja muiden merkitystä kustannustehokkuuden aikaansaajina. Merkityksellinen ja merkittä-

vä piilokustannuksen leikkaus on nykyään kuitenkin saavutettavissa ihmisten kautta, ihmisistä itsestään. Ei tehokkaammin, vaan (tunne)älykkäämmällä ja viisaammalla johtajuudella (itsen ja muiden). Kysymys ei ole siitä, paljonko jokin organisaatio menettää piilokustannusten vuoksi. Kysymys on paljonko jää saamatta niiden vuoksi?

Mitkä sitten ovat askeleet piilokustannuksiin käsiksi pääsemisessä? Vastaus löytyy kahden elementin tasapainoista; ymmärretään että asiaan pitää tarttua oikealla tavalla ja pitää tarttua oikeisiin asioihin eikä antaa pintakuohan johtaa harhaan.

Oikea tapa rakentuu sille, että ymmärretään kyseessä olevan muutosprosessi. Sen viitekehyksenä voidaan käyttää vaikkapa Kotterin 8 – askeleen mallia (2013). Tässä työssä on tärkeää olla rohkeutta hakea näkemyksiä ja kokemuksia laajalta rintamalta. Arviointien ja vertaisoppimisen (joka on eri asia kuin benchmarkkaus alan sisällä) kautta voidaan päästä ulos perinteisten toimintamallien puitteesta ja pystytään tekemään oikeat ratkaisut.

Oikea asia organisaation kehittämisessä on tunnistaa millainen tavoitetilä tuo kilpailuedun. Vaikka puhutaan yleisellä tasolla työyhteisökyvystä, niin hienosäädössä on tarve ymmärtää, mikä tuo kyseiselle organisaatiolle todellista lisäarvoa. Kun tiedetään mihin halutaan päästä, niin sitten onkin jo hyvät edellytykset kartoittaa, miten erilaisilla työkaluilla päästään kohti tuota tavoitetta.

Työyhteisökykyjen ”ei-kovien” osien nykytilanteen kartoittamiseksi ja kehittämiseksi on monia erilaisia työkaluja;

- Big5-persoonallisuustesti, joka katsoo ihmistä ekstroversion, neuroottisuuden, tunnollisuuden, miellyttävyyden ja avoimuuden näkökulmista
- MBTI eli Mayers-Briggs type -indikaattori, joka jakaa neljän pääakselin kautta ihmiset 16 eri tyyppiin

- MSCEIT eli Mayer-Salovey-Caruso -tunneälytesti, joka katsoo ihmistä neljän päälinjan kautta (tunteiden tulkinta, tunteiden ymmärtäminen, tunteiden hallinta ja ajattelun fasilitointi)
- EQ-i eli Reuven Bar-On, joka katsoo ihmistä viiden teeman kautta (intrapersonaaliset ja interpersonaaliset suhteet, stressin hallinta, sopeutuvuus ja yleinen hyvinvointi).

Minulle (ja monille organisaatioille) laajan ja perusteellisen selvitys- ja kokeilutyön kautta parhaaksi, työyhteisökykyyn fokusoituvaksi työkaluksi on ilmennyt EBW (Emotions and Behaviour at Work, www.ebwonline.com). EBW on rakennettu työelämän palautteen ja laajan tieteellisen tutkimuksen perusteella. Näkökulmia on kahdeksan: päätöksenteko, motivaatio, vaikutushalu, joustavuus, empaattisuus, järjestelmällisyys ja sääntöjen noudattavuus, stressin hallinta sekä itsetuntemus. Sen työelämäperusteiset kysymykset ja niiden pohjalle rakentuvat

erilaiset yksilö- ja tiimiraportit konkretisoivat asiat arkeen. Näihin raportteihin perustuvat kehitysohjelmat saavat näkyviä ja vaikuttavia tuloksia aikaiseksi.

Lähteet

- Maslow, Abraham H. (1998). *Maslow on Management*, John Wiley&Sons. New York, USA 1998.
- Fishcer, Merja (2012). *Linkage between employee and customer perceptions in business-to-business services – Towards positively deviant performances*. Aalto University Doctoral Dissertations 7/2012 Helsinki.
- Lappalainen, Pia (2012). *Socially Competent Leadership – predictors, impacts and skilling in engineering*, Lappeenranta teknillinen yliopisto. Digipaino 2012.
- Kotter (2013) 8-steps (<http://www.kotterinternational.com/our-principles/changes-teps>).

Uutta työ- ja yrittäjyystutkimuksen alalta

Tässä osastossa julkaistaan tiivistelmiä TEM:n Työ- ja yrittäjyys teemaan liittyvistä julkaisuista.

Petri Ruuskanen, Kirsikka Selander ja Timo Anttila (2013). Palkkatyössä kolmannella sektorilla. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 20/2013.

Kolmannen sektorin työllistävä vaikutus on kasvanut viime vuosina nopeasti. Suomessa kolmannen sektorin työvoima on viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana kasvanut 70 %. Samalla työnantajina toimivien järjestöjen määrä on kaksinkertaistunut. Vuonna 2011 kolmannella sektorilla tehtiin palkkatyötä 77 000 henkilötyövuotta, joka vastaa n. 5 % kansantalouden palkkatyöpanoksesta.

Kolmannen sektorin palkkatyön nopea lisääntyminen on tapahtunut 1990-luvun puolivälin jälkeen. Tuolloin kunnat alkoivat ulkoistaa toimintojaan kolmannelle sektorille. Järjestöt saivat aiempaa merkittävemmän roolin valtion, kuntien ja Euroopan Unionin

kumppaneina työvoimapolitiikan ja sosiaalipolitiikan toteuttamisessa. Tämä toi sektorille uutta projektirahoitusta ja palkkatuettua työtä.

Kolmannen sektorin palkkatyötä koskevassa kansainvälisessä kirjallisuudessa on esitetty, että kolmannen sektorin työntekijät ovat työhönsä muiden sektoreiden työntekijöitä tyytyväisempiä. Suomalaisten kolmannen sektorin työntekijöiden keskuudesta kerätyn aineiston perusteella työtyytyväisyys kolmannella sektorilla on kuitenkin julkista ja yksityistä sektoria matalampi. Myös työelämän laatu poikkeaa kolmannella sektorilla muusta työelämästä. Kolmannen sektorin työhön liittyy muuta työtä enemmän työaika-autonomiia. Samalla kolmannen sektorin työhön liittyy enemmän kiirettä.

Työntekijät kokevat saavansa vähemmän mahdollisuuksia omien ideoiden käyttöön työssään. He kokevat työnsä muita epävarmempana sekä työn jatkuvuuden että työn

sisältöjen muutosten suhteen. Työn ja perhe-elämään yhteensovittaminen koetaan ongelmallisena. Kolmannen sektorin työntekijät pohtivat myös työpaikan vaihtamista muita useammin.

Tutkimustulosten mukaan julkisen sektorin palvelutuotannon siirtyminen kolmannen sektorin toteuttamisvastuulle voi heikentää työntekijöiden kokemusta työnsä laadusta. Sektorin palkkatyön laajetessa tulisikin jatkossa pohtia sitä, kuinka työn organisointia voitaisiin kehittää siten, että työntekijät voisivat hallita ja ennakoida työtään paremmin. Lisäksi tulisi kehittää organisaatioiden johtamiskäytäntöjä siten, että ne ottaisivat paremmin huomioon vapaaehtoistoimijoiden ja palkkatyöntekijöiden työn yhteensovittamisen. Työelämän laatuun panostaminen on tärkeää myös kolmannen sektorin työnantajien näkökulmasta, sillä aiemman tutkimuksen mukaan työelämän laatuun panostaminen vähentää työntekijöiden työpaikan vaihtohalukkuutta.

Satu Aaltonen, Elisa Akola, Jarna Heinonen, Hanna Laalo ja Laura Nummelin (2013). Yritystukilain vaikuttavuuden ja toimivuuden arviointi. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 23/2013.

Yritystukilain vaikuttavuuden ja toimivuuden arviointitutkimuksessa selvitetään, miten hyvin yrityksen kehittämisavustukselle ja yritysten toimintaympäristön kehittämisavustukselle määritellyt tavoitteet on saavutettu sekä sitä miten toimiviksi avustukset koetaan. Tutkimuksessa tuotetaan tietoa

avustusten vaikuttavuudesta ja toimivuudesta eri toimijoiden näkökulmista sekä mahdollisista avustusten kehittämistarpeista. Tutkimuksen painopiste on yrityksen kehittämisavustuksen arvioinnissa.

Tutkimusta varten kerättiin tietoa avustusta hakeneilta yrityksiltä (n=1022), ELY-keskuksilta (n=71) sekä sidosryhmiltä (n=97). Kyselyaineiston taustatietoina hyödynnettiin TEM:n rekisteriaineistoja. Lisäksi tutkimusaineistoja täydennettiin case-tutkimuksen keinoin.

Yritykset ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä yrityksen kehittämisavustukseen. Kehitysehdotukset kohdistuvat asiakaslähtöisyyden ja joustavuuden lisäämiseen. Tarjolle toivotaan myös lisää sähköisen asioimisen mahdollistavia palveluja ja maksatuksen muuttamista osittain etukäteiseksi. Itä- ja Pohjois-Suomen teollisuusyritykset profiloituvat investointipainotteisten hankkeiden toteuttajiksi ja muita kehittämissankkeita toteutetaan yleisimmin Etelä- ja Länsi-Suomen asiantuntija-alan yrityksissä. Itä- ja Pohjois-Suomessa toteutetuilla hankkeilla parannetaan muuta maata yleisemmin yritysten käyttämän teknologian tasoa sekä tuotteiden ja palvelujen laatua. Avustuksella näyttää olevan suurin merkitys kasvuyrityksille. Sitä vastoin avustuksen vaikutukset yritysten osaamiseen ja verkostoitumiseen ovat melko vaatimattomia.

Yrityksen kehittämisavustusta saaneilta yrityksiltä kysyttiin avustuksen vaikutusta hankkeen toteuttamiseen. Vastanneista yrityksistä 93 % kertoi avustuksella olleen vaikutusta hankkeen toteuttamiseen siten, että avustuksen johdosta hanke voitiin toteuttaa laajempaan, korkeampitasoisena tai hankkeen aikataulua voitiin aikaistaa. Avustusta saaneista yrityksistä 26 % ei olisi käynnistänyt hanketta lainkaan ilman avustusta. Avustusta saaneista 7 % ilmoitti, että avustuksella ei ollut vaikutusta hankkeen toteuttamiseen.

Yrityksen kehittämisavustuksen tulisi kohdistua nykyistä enemmän pienten yritysten riskipitoisiin hankkeisiin. Tutkimuksen mukaan kasvulle, aidolle uusiutumiselle, kansainvälistymiselle ja työllisyydelle – niin yrityksen kuin yhteiskunnan näkökulmasta – on annettava nykyistä voimakkaampi paino. ELY-keskusten tulee aktiivisesti etsiä nuoria ja kasvavia yrityksiä ja kannustaa näitä rohkeisiin kehittämishankkeisiin. Lisäksi avustushakemuksia käsiteltäessä tulisi ELY-keskuksissa kiinnittää erityistä huomiota kehittämishankkeen luonteeseen: sen onnistumiskriteereihin ja tavoiteltuihin vaikutuksiin. Näiden ohella on tarpeellista, että markkinapuute ja kilpailutilanteen vääristyminen otetaan nykyistä vahvemmin osaksi kehittämishankkeen arviointia.

Kehittämistilanteessa yritykselle suunnitellaan usein kokonaispaketti erilaisista

palveluista ja tukimuodoista, jolloin asiakkaan näkökulmasta tukiorganisaatioiden ja tukimuotojen rajat hämärtyvät. Pitkän aikavälin tavoitteena tulee olla koko suomalaisen yritystukijärjestelmän yksinkertaistaminen ja virtaviivaistaminen niin organisaatioiden kuin instrumenttien tasolla. Toimijoiden välisen yhteistyön tiivistäminen on tässä oleellista, mikä tarkoittaa myös politiikan toimijoilta uudenlaista paikallista, alueellista ja kansallista yhteistyötä sekä ennakkoluulottomuutta.

Yritysten toimintaympäristön kehittämisavustuksen vaikutukset kohdentuvat suunniteltua enemmän toteuttajaorganisaation omaan kehittämiseen.

Suurempaa huomiota tulee kiinnittää siihen, että avustuksen vaikutukset saataisiin kohdistettua selkeämmin suoraan alueen yrityksiin ja niiden toimintaympäristöön.

Nytt inom arbets- och entreprenörskapsforskning

Petri Ruuskanen, Kirsikka Selander och Timo Anttila (2013). I lönearbete inom tredje sektorn. Arbets- och näringsministeriets publikationer, Arbete och företagssamhet 20/2013.

Den tredje sektorns betydelse för sysselsättningen har ökat snabbt under de senaste åren. I Finland har arbetskraften inom den tredje sektorn under de senaste 20 åren ökat med 70 procent. Samtidigt har antalet organisationer som fungerar som arbetsgivare fördubblats. År 2011 uppgick lönearbetet inom den tredje sektorn till 77 000 årsverken, vilket motsvarar cirka 5 procent av den nationalekonomiska insatsen av lönearbete.

Det har skett en snabb ökning av lönearbete inom den tredje sektorn efter mitten av 1990-talet. Då började kommuner lägga ut sin verksamhet till den tredje sektorn. Or-

ganisationer fick en mer betydande roll än tidigare när det gällde att genomföra arbetsmarknads- och socialpolitik med stat, kommuner och Europeiska unionen som partner. Detta innebar att sektorn fick ny projektfinansiering och lönestöd för arbetet.

Den internationella litteraturen om lönearbete inom den tredje sektorn har visat, att arbetstagare inom den tredje sektorn är mer nöjda med sitt arbete än arbetstagare inom övriga sektorer. Enligt material som samlats in bland finländska arbetstagare inom den tredje sektorn är arbetstillfredsställelsen bland dem emellertid lägre än inom den offentliga och den privata sektorn. Också arbetslivets kvalitet inom den tredje sektorn avviker från det övriga arbetslivet. Det finns mer autonomi när det gäller arbetstider inom den tredje sektorn än i annat arbete. Samtidigt är arbetet i den tredje sektorn också mer hektiskt. Arbetstagarna upplever att de har färre möjligheter att använda sina egna idéer

i arbetet. De upplever sitt arbete som mer osäkert både tidsmässigt och när det gäller förändringar i arbetets innehåll. Man upplever det som problematiskt att samordna arbete och familjeliv. Arbetstagare inom den tredje sektorn funderar också oftare än andra på att byta arbetsplats.

Enligt forskningsresultat kan det försvaga arbetstagarnas upplevelse av kvaliteten på sitt arbete om ansvaret för den offentliga sektorns tjänsteproduktion överförs till den tredje sektorn. Då lönearbetet inom sektorn expanderar, borde man i fortsättningen tänka över hur organiseringen av arbetet kan utvecklas så att arbetstagarna bättre kan styra och förutse sitt arbete. Därtill borde man utveckla organisationers ledningspraxis så att de bättre tar hänsyn till samordning av frivilliga utförare och lönearbetares arbete. Att satsa på arbetslivets kvalitet är viktigt också ur arbetsgivarsynpunkt inom den tredje sektorn, därför att en satsning på arbetslivets kvalitet enligt en tidigare undersökning minskar önskan att byta arbetsplats.

Satu Aaltonen, Elisa Akola, Jarna Heinonen, Hanna Laalo och Laura Nummelin (2013). Utvärdering av effektivitet och funktionalitet av företagsstödslagen. Arbets- och näringsministeriets publikationer, Arbete och företagsamhet 23/2013.

I undersökning ”Utvärdering av effektivitet och funktionalitet av företagsstödslagen” utreds hur bra man har uppnått målsättningarna för understöd för utvecklande av företag och understöd för företagens verksamhetsmiljö, samt hur funktionella upplever man att dessa

understöd är. I undersökningen produceras information om effektiviteten och funktionaliteten av dessa understöd, sett från olika aktörers perspektiv, samt om eventuella utvecklingsbehov av dessa understöd. Tyngdpunkten i undersökningen är i utvärderingen av understöd för utvecklande av företag.

För undersökningen samlades information från företag som har ansökt för understöd (n=1022), från ELY-centraler (n=71) samt från intressenter (n=97). Som bakgrundsinformation utnyttjades registermaterial från arbets- och näringsministeriet. Dessutom kompletterades undersökningsmaterialet med medel från case-undersökning. Företag är huvudsakligen nöjda med understödet för utvecklande av företag. Utvecklingsförslag riktar sig på att utöka kundfokus och flexibilitet.

Det önskas också mer service som möjliggör att utträta ärenden elektroniskt samt att utbetalningen kunde ske delvis på förhand. Industriella företag i norra och östra Finland profilerar sig att förverkliga projekt med investeringsfokus medan andra utvecklingsprojekt förverkligas mest allmänt i expertföretag i södra och västra Finland. Projekt i norra och östra Finland höjer nivån på den använda teknologin i företagen samt kvaliteten på produkter och service mer än projekt i andra delar av Finland. Understödet verkar ha den största betydelsen för växande företag. Däremot, understödets effekter till företagets kunnande och nätverksaktivitet är ganska anspråkslösa.

Företagen som hade fått understödet för utvecklande av företag tillfrågades effektiviteten av understödet till förverkligandet av projekt. 93% av svaranden berättade att understödet hade påverkat projektet så att projektet kunde förverkligas i bredare skala, på högre nivå eller att man kunde starta projektet tidigare. 26% av företag som fick understödet skulle inte alls ha startat projek-

tet utan understödet. 7% av dem som fick understödet meddelade att understödet hade inte påverkat förverkligandet av projektet.

Understödet för utvecklande av företag borde i framtiden riktas mera mot småföretag och deras riskfyllda projekt. Enligt undersökningen borde man sätta mera fokus på växt, äkta förnyelse, internationalisering och sysselsättning – både från företagets och samhällets synvinkel.

ELY-centraler måste aktivt söka efter unga, växande företag och uppmuntra dem till modiga utvecklingsprojekt. Dessutom, när man behandlar understödsansökningar, ELY-centralerna borde uppmärksamma speciellt karaktären på utvecklingsprojekt: dess framgångskriterier och eftersträlvade effekter. Vid sidan om dessa aspekter är det nödvändigt att marknadsbrist och förvrängt konkurrensläge tas mera i beaktande i utvärderingen av utvecklingsprojekt.

I utvecklingssituation planerar man ofta ett helhetspaket av olika service och stödformer för företaget: ur kundsynvinkel, detta förbryllar gränser mellan stödorganisationer och stödformer. Ett långsiktigt mål borde vara att förenkla hela det finska systemet för företagsstöd: både gällande organisationer och instrument. Här är det väsentligt med ett tätare samarbete mellan aktörerna, vilket betyder också för de politiska aktörerna en ny typ av lokalt, regionalt och nationellt samarbete och fördomsfrihet.

Effektiviteten av understödet för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö riktar sig mot den förverkligande organisationens egen utveckling mer än planerat. Mera uppmärksamhet måste riktas till att understödet påverkar mer direkt regionens företag och deras verksamhetsmiljö.

English Summaries

WHERE AND HOW ARE NEW VACANCIES CREATED?

Eija-Leena Koponen, M.Pol. Sc., Senior Planning Officer, Ministry of Employment and the Economy

Heikki Räisänen, Dr. Pol. Sc., Adjunct Professor, Research Director, Ministry of Employment and the Economy

The analysis discusses the characteristics of new vacancies and branches creating them, as well as recruitment channels and sources of recruited workforce. It is based on an earlier work made by authors with updated micro data from 2012. The data applied is the employer survey (provided additionally to open vacancy survey) by Statistics Finland for the Ministry of Employment and the Economy.

Creation of new jobs is a process of renewal of the economy and the business sector. It is of vital importance to get acquainted to the factors connected to new job creation in terms of branches, occupations and also as to other properties of the establishments. This analysis evokes a different picture about new vacancies than prevailing one: new vacancies are not permanent and students are fairly often recruited.

According to the analysis a total of 42 per cent of all recruitment consisted of new jobs in 2012, as replacing outflow stands for 31 per cent and replacing turnover 18 per cent of all. New jobs are being created especially in the corporate sector of the economy and specifically in very small companies. The largest number of new jobs was created in retail trade, architectural and engineering activities as well as in construction. Some 30 per cent of new jobs were born in Uusimaa region, but the highest share of new jobs

were found in Keski-Suomi and Pohjois-Pohjanmaa.

The employed (34 %) were most often recruited to new jobs, and unemployed were hired in 26 % and students including recently graduates in 33 % of the cases. The employed were often recruited to open-ended jobs, when schoolchildren and students and the unemployed were hired for fixed-term new jobs.

When employers are searching for applicants for the new jobs the unofficial search channels (e.g. unofficial personal contacts) are emphasized. Public employment services (PES, TE office) are used less than in other recruitments, but it is still the second most important channel. Taking into account the relevance of the channel in really filling the vacancy in relation to the use of the channel, the PES office is the most efficient channel followed by newspaper, other electronic services (other than own Internet pages) and former employees and applicants. This indicates that the PES and newspaper work pretty well, when the unofficial channels on their part are used much without significant result.

BACHELORS OF HOSPITALITY MANAGEMENT AS PIONEERS OF THE CHANGING SERVICE INDUSTRY

Annikki Mikkonen, Ph. D., Vice rector emerita, JAMK University of Applied Sciences

Enni Mertanen, Ph.D., M.SC (Nutr), MEd Principal Lecturer, School of Business and Services Management JAMK, University of Applied Sciences

Higher education at the field of tourism and hospitality in Finland has enlarged significantly when education started at the universities of applied sciences (UAS) twenty years ago. The amount of graduates of this field has been 6–7 % of all UAS graduates during the latest decade. Ministry of Education and Culture has implemented serious cuts to student places of this field, concerning especially higher education level. We want to open a discussion concerning the future of higher education in these service sectors.

This article refers shortly the research about the impact of UAS from the perspective of working life, field of tourism and hospitality (Mikkonen 2012) where the impact was interpreted through the visions and views of developers of the education in UAS, graduated Bachelors of Hospitality Management and representatives of the working life. Tourism and hospitality management UAS examination met the professional expectations of most of the graduates of this field. They were well employed one year after graduation and most of the employments (85 %) were full-time positions. Most of the Bachelors of Hospitality Management were positioned in expert position or in the management. Majority of the Bachelors of Hos-

pitality Management considered that their work corresponded to their education. This correspondence was weakest in the under 25-year-old group. Majority of the Bachelors of Hospitality Management (81 %) considered that their theoretical skills were adequate and most of them also felt that their basic skills and knowledge required for expert positions. Entrepreneurship skills were considered less adequate than the other skills. The practical, close to working life, operation models of the Bachelor of Hospitality Management education functioned as skill developers in students and partially also in working life. The practicality transferred tutoring responsibility to working life organizations, albeit there was large variation in the student tutoring and guidance between organizations. Both the developers of education and the representatives of the working life considered that Bachelors of Hospitality

Management graduated from UAS were well employed and had found novel employment possibilities. Personal traits and motivation towards work were seen decisive for employment and career development.

Discrepancies in both with the title of higher educated in the hospitality field, Bachelor of Hospitality Management, and in the definition of hospitality or the field of hospitality seem to lead fading of the education field as such and so hindering new openings and new business innovations, while education narrows to the restaurant and hotel business only. The referred study reports that the benefits of the wide-area approach can be clearly seen both in graduates and their industries. In this article we evaluate solutions made by Ministry of Education and Culture and try to anticipate the meaning of the cuts to these professions in a long run.

Recent Employment and Entrepreneurship Studies

Petri Ruuskanen, Kirsikka Selander and Timo Anttila (2013). Paid Work in the Third Sector. Publications of the Ministry of Employment and the Economy, Employment and entrepreneurship 20/2013.

Recently the third sector has been one of the most rapidly growing labour market sectors in Finland. In the last twenty years third sector employment has increased by 70 % and the number of employer organizations has doubled. In 2011 there were 77,000 full-time-equivalent third sector employees, representing 5% of the total employment in the Finnish economy.

The number of paid staff in third sector organizations (TSOs) started growing rapidly in the aftermath of the recession of the 1990's. In the mid 1990's municipalities in-

creasingly started sourcing their services to TSOs. Furthermore, TSOs started acting as partners of both national and local governments and European Union in the fields of employment and social policy, which created new project based employment in the third sector.

In the international literature it has been stated that employees in non-profit organizations enjoy greater job satisfaction than others. The analysis conducted among Finnish third sector employees suggests that employees in the third sector are actually less satisfied with their jobs than employees in other labour market sectors. The analysis also shows that the job quality in the third sector substantially differs from both the public and private sectors. First, third sector work offers more autonomy in terms of schedule control. At the same time, however, the skills discretion in the third sector is lower and

high work intensity is more common in third sector. Third sector employees also find their work more insecure than others in terms of both employment insecurity and qualitative insecurity. Furthermore, they experience more work-family conflicts than their counterparts in public and private sectors. They also report significantly more turnover intentions than employees in other sectors.

The results suggest that the role of third sector organizations as co-producers of public services may lead to bargaining of job quality in terms of deskilling and insecurity. Earlier research has shown that job quality has a strategic importance that affects organizational performance. Job quality has a positive impact on organizational commitment and job satisfaction, as well as job effort and performance. In addition, good job quality decreases employees' turnover intentions. Thus it is important for third sector organizations to be able to provide high-quality jobs to attract and retain employees.

Satu Aaltonen, Elisa Akola, Jarna Heinonen, Hanna Laalo and Laura Nummelin (2013). Evaluation of the effectiveness and functionality of the business development subsidies based on the Act on State Aid for Business Development (1336/2006). Publications of the Ministry of Employment and the Economy, Employment and entrepreneurship 23/2013.

The study on the development subsidy for companies and the development subsidy for the operational environment evaluates how well the goals set for these subsidies have

been achieved and how effective the subsidies are from the viewpoints of companies, the Centres for Economic Development, Transport and the Environment (ELY) and interest groups. In addition, suggestions for the development of the subsidies are given.

The focus is on the evaluation of the development subsidy for companies. The surveys conducted were targeted to companies (n=1022) which have applied for the subsidy, to ELY Centres (n=71) and interest groups (n=97). The data registers of Ministry of Employment and the Economy were also utilized in the analysis. In addition, case studies on the development projects were conducted.

The companies were mostly very satisfied with the development subsidy for companies. The suggestions to improve the scheme were mainly targeted to increasing of customer orientation and flexibility. In addition, more e-services were asked for and the subsidy was suggested to be paid partly in advance. The analysis showed that the industrial companies in the Eastern and Northern Finland are mostly granted for implementing their investment projects, whereas the expert companies in the Southern and Western Finland rather carry out development projects. The aim of the granted projects in the Eastern and Northern Finland is to increase the level of the technology used or the quality of the products or services more often than in companies in other parts of Finland. The subsidy seems to be most significant for growth companies. On the other hand, the effects of the subsidy on improving know-how or networking are quite modest.

How much did the development subsidy for companies effect on the realization of the project? Based on the company responses, the subsidy increased the scale or quality of the project or it advanced the project in 93 %

of the cases. The project would not have been implemented without the subsidy by 26 % of the companies. The project would have been implemented unchanged by 7 % of the companies even without the subsidy.

The development subsidy for companies should be targeted better to high-risk projects of small companies. More emphasis should be put on growth, renewal, internationalization and employment. ELY Centres should be more proactive in their search for young and growing companies and encourage them to development projects with higher risks. The nature of the development project – its success criteria and the intended outcomes – should be evaluated in more detail at the ELY Centres. In addition, it is important that the market deficiencies and effects on the competition will be integrated more strongly to the evaluation of the development project.

Often a holistic service and financing solution is designed for the development project at the planning stage. Customer's understanding of the boundaries between different organizations and different subsidies can easily get blurred in that occasion. In the long run the aim must be the simplification of the Finnish business subsidy system as a whole – both on the level of organizations and measures/schemes. It is essential to increase the cooperation between the actors, which also calls for renewal in local, regional and national cooperation of the policy makers.

The effects of the development subsidy for the operational environment focus on the development of the funded organization itself more than anticipated. Greater attention should be paid on the ways to channel the effects more directly to the local companies and to their operational environment.

KUVIOIDEN LUETTELO

	Sivu
1. Työvoima ja työvoimaosuudet	4*
2. Työvoimaosuudet sukupuolen mukaan	4*
3. Työlliset ja työllisyysasteet	5*
4. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan ..	5*
5. Työllisyysasteet ELY-keskuksittain	6*
6. Työlliset toimialoittain	7*
7. Työttömyysasteet työvoimatutkimuksen mukaan.....	8*
8. Työttömät työvoimatutkimuksen sekä työnvälitystilaston mukaan. Kausipuhdistetut neljännesvuosiluvut	8*
9. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä kuukausittain	9*
10. Työttömät työvoimatutkimuksen mukaan kuukausittain.....	9*
11. Työttömät työnhakijat ja avoimet paikat työnvälityksessä kuukausittain ja kausitasoitettuina.....	10*
12. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä kuukausittain sukupuolen mukaan	10*
13. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä ikäryhmittäin, neljännesvuosittain	11*
14. Työttömät työnhakijat työttömyyden keston mukaan, kesto viikkoina	11*
15. Kuukauden uudet työnhakijat ja uudet työttömät työnvälityksessä neljännesvuosittain	12*
16. Avoimet työpaikat kuukauden aikana sekä näistä uudet avoimet työpaikat työnvälityksessä neljännesvuosittain...	12*
17. Palveluissa olevat	13*
18. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskusten alueet	14*
19. Työttömyysasteet ELY-keskusalueittain vuonna 2012, työvoimatutkimuksen mukaan	15*

LIST OF CHARTS

	Page
1. Labour force and labour force participation rates	4*
2. Labour force partisipation rates by sex	4*
3. Employed persons and employment rates	5*
4. Employment rates by sex.....	5*
5. Employment rates by administrative district.....	6*
6. Employed persons by industry	7*
7. Unemployment rates by Labour Force Survey	8*
8. Unemployed persons according to the Labour Force Survey and Employment Service Statistics. Seasonally adjusted quarterly figures	8*
9. Unemployed persons seeking work at the Employment Service. Original monthly figures.....	9*
10. Unemployed persons according to the Labour Force Survey. Original monthly figures.....	9*
11. Unemployed persons seeking work and unfilled vacancies at the Employment Service, orig. monthly figures and seasonally adjusted fig.....	10*
12. Unemployed persons seeking work at the Employment Service by sex, monthly figures.....	10*
13. Unemployed jobseekers at the Employment Service by age, quart.fig.....	11*
14. Unemployed persons seeking jobs at the Employment Service by duration of unemployment (in weeks).....	11*
15. New jobseekers and new unemployed during a month at the Employment Service, quarterly figures	12*
16. Vacancies during a month and of these new vacancies at the Employment Service, quarterly figures	12*
17. Participants in different services	13*
18. Administrative districts of Ministry of Employment and the Economy	14*
19. Unemployment rates by administrative districts in the year 2012, according to the Labour Force Survey	15*

TAULUKOIDEN LUETTELO**VÄESTÖ JA TYÖVOIMA**

	Sivu
1. 15–74-vuotias väestö iän ja sukupuolen mukaan	16*
2. 15–74-vuotias väestö työvoimaan kuulumisen mukaan	17*
3. Työvoima iän ja sukupuolen mukaan ..	18*
4. Työvoimaosuudet iän ja sukupuolen mukaan	19*

TYÖLLISET

5. Työlliset toimialoittain, molemmat sukupuolet (supistettu luokitus)	20*
6. Työlliset toimialoittain, miehet (supistettu luokitus)	21*
7. Työlliset toimialoittain, naiset (supistettu luokitus)	22*
8. Työlliset toimialoittain	23*
9. Työlliset ammattiaseman mukaan	25*
10. Työlliset normaalin työajan mukaan ...	26*

TYÖTTÖMYYS

11. Työttömyys ja työttömyysasteet työvoimatutkimuksen mukaan	27*
12. Työttömyysasteet iän ja sukupuolen mukaan, työvoimatutkimuksen perusteella	28*
13. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä sukupuolen mukaan sekä lomautetut ja lyhennetyllä työviikolla olevat	29*
14. Työttömät työnhakijat iän ja sukupuolen mukaan	30*
15. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä ammateittain	31*
16. Työttömät työnhakijat työttömyyden keston mukaan	34*
17. Päättäneiden työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto iän ja sukupuolen mukaan	35*

LIST OF TABLES**POPULATION AND LABOUR FORCE**

	Page
1. Population from 15 to 74 years by age and sex	16*
2. Population from 15 to 74 years by activity	17*
3. Labour force by age and sex	18*
4. Labour force participation by age and sex	19*

EMPLOYED PERSONS

5. Employed persons by industry, both sexes (condensed classification)	20*
6. Employed persons by industry, males (condensed classification)	21*
7. Employed persons by industry, females (condensed classification)	22*
8. Employed persons by industry	23*
9. Employed persons by industrial status	25*
10. Employed persons by normal hours of work	26*

UNEMPLOYMENT

11. Unemployment and unemployment rates according to the Labour Force Survey	27*
12. Unemployment rates by age and sex according to the Labour Force Survey	28*
13. Unemployed jobseekers at the Employment Service by sex, and persons laid off and on reduced working week	29*
14. Unemployed jobseekers at the Employment Service by age and sex	30*
15. Unemployed jobseekers at the Employment Service by occupation	31*
16. Unemployed jobseekers at the Employment Service by duration of unemployment	34*
17. Average duration of the completed spells of unemployment by age and sex	35*

TYÖNVÄLITYSTOIMINTA

18. Avoimet työpaikat työnvälityksessä ammateittain	36*
19. Työnvälitystoiminta: työnhakijat	39*
20. Työnvälitystoiminta: avoimet työpai- kat	40*

EMPLOYMENT SERVICE

18. Vacancies at the Employment Service by occupation	36*
19. Employment Service: jobseekers	39*
20. Employment Service: vacancies	40*

TYÖVOIMAPOLIITTISET TOIMENPITEET

21. Palveluissa olevat	41*
22. Työvoimakoulutus	42*
23. Työttömien toimeentuloturva	43*

LABOUR MARKET POLICY MEASURES

21. Participants in different services	41*
22. Labour market training	42*
23. Unemployment security	43*

KANSAINVÄLISTÄ TILASTOA

24. Siirtolaisuus	44*
25. Työttömyysasteet eräissä OECD- maissa	45*

INTERNATIONAL STATISTICS

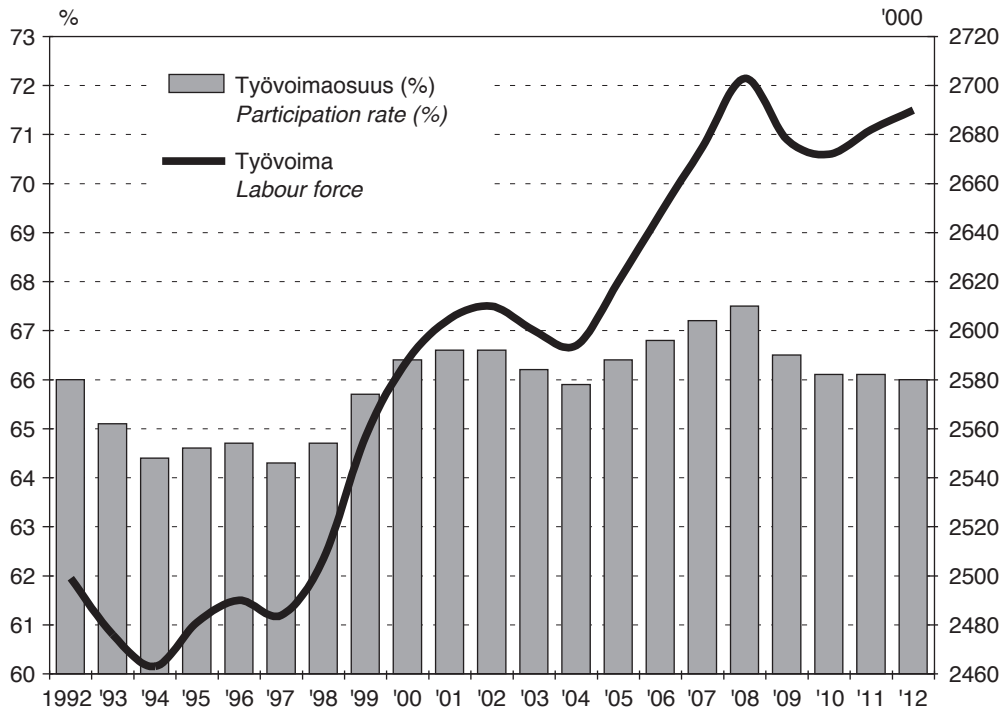
24. Migrations to and from Finland	44*
25. Unemployment rates in some OECD countries	45*

ALUEELLISET TAULUKOT

26. Työvoima ELY-keskusalueittain	46*
27. Työlliset ELY-keskusalueittain	47*
28. Työllisyysasteet ELY-keskusalueittain työvoimatutkimuksen perusteella	48*
29. Avoimet työpaikat työnvälityksessä ELY-keskusalueittain	49*
30. Työttömyysasteet ELY-keskusalueit- tain työvoimatutkimuksen perusteella	51*
31. Työttömät työnhakijat työnvälitykses- sä ELY-keskusalueittain	52*
32. Työttömyyden kesto keskimäärin ELY-keskusalueittain	54*
33. Yli vuoden työttömänä olleiden osuus kaikista työttömistä ELY-keskusalueit- tain	55*

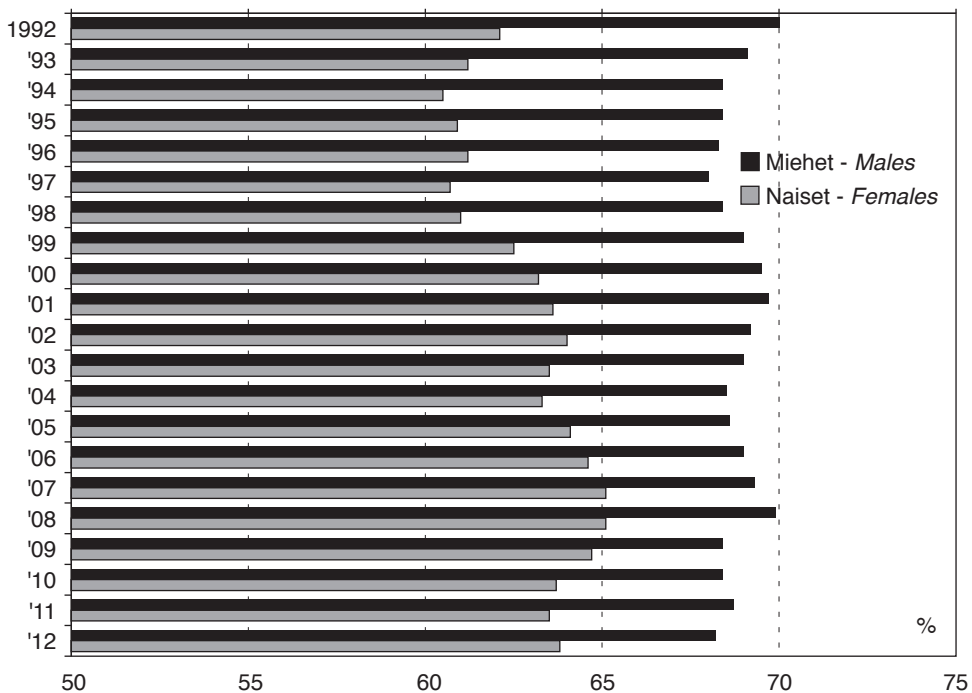
TABLES BY DISTRICT

26. Labour force by administrative district	46*
27. Employed persons by administrative district	47*
28. Employment rates by administrative district according to the Labour Force Survey	48*
29. Vacancies at the Employment Service by administrative district	49*
30. Unemployment rates by administrative district according to the Labour Force Survey	51*
31. Unemployed jobseekers at the Em- ployment Service by administrative district	52*
32. The average duration of unemploy- ment by administrative district	54*
33. Jobseekers unemployed over a year, proportion of all unemployed, by administrative district	55*

Kuvio 1. Työvoima ja työvoimaosuudet

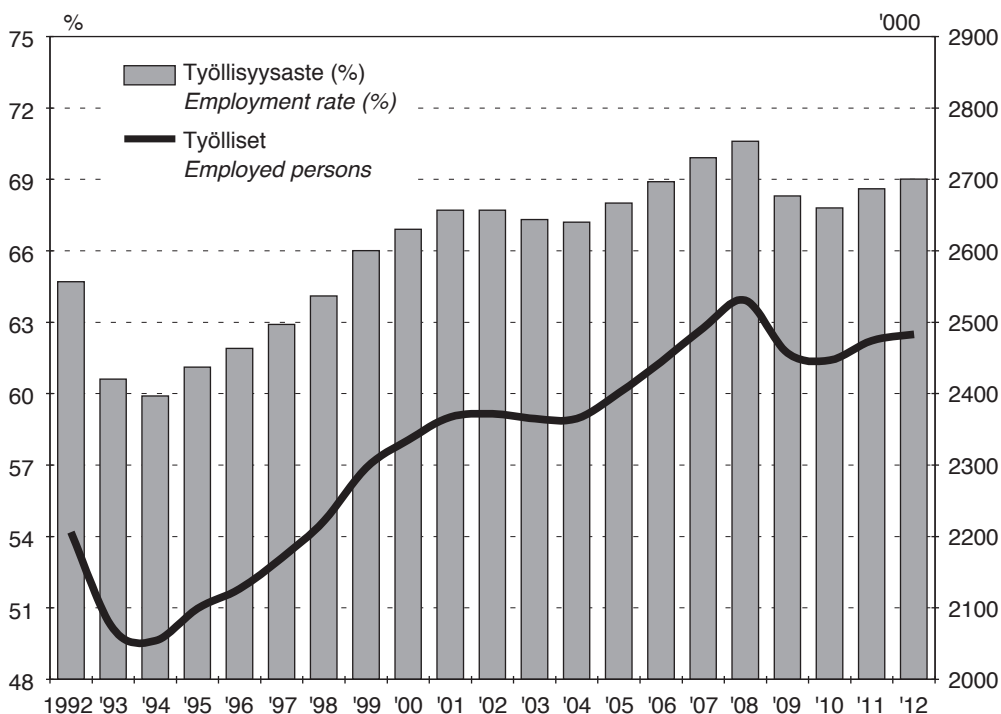
Chart 1. Labour force and labour force participation rates

Kuvio 2. Työvoimaosuudet sukupuolen mukaan

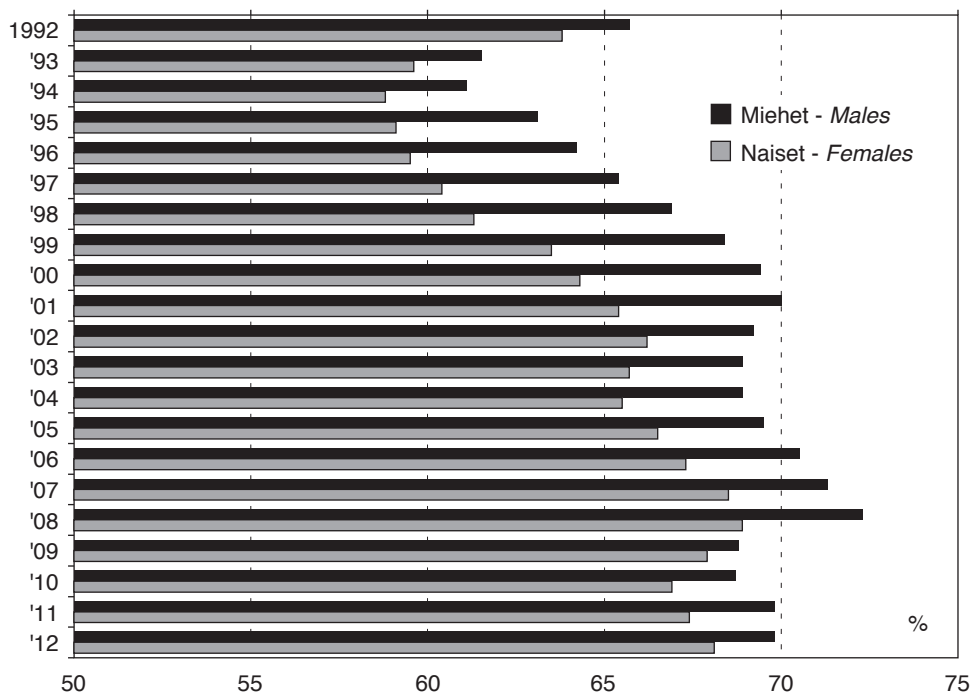
Chart 2. Labour force participation rates by sex

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus – Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Kuvio 3. Työlliset ja työllisyysasteet

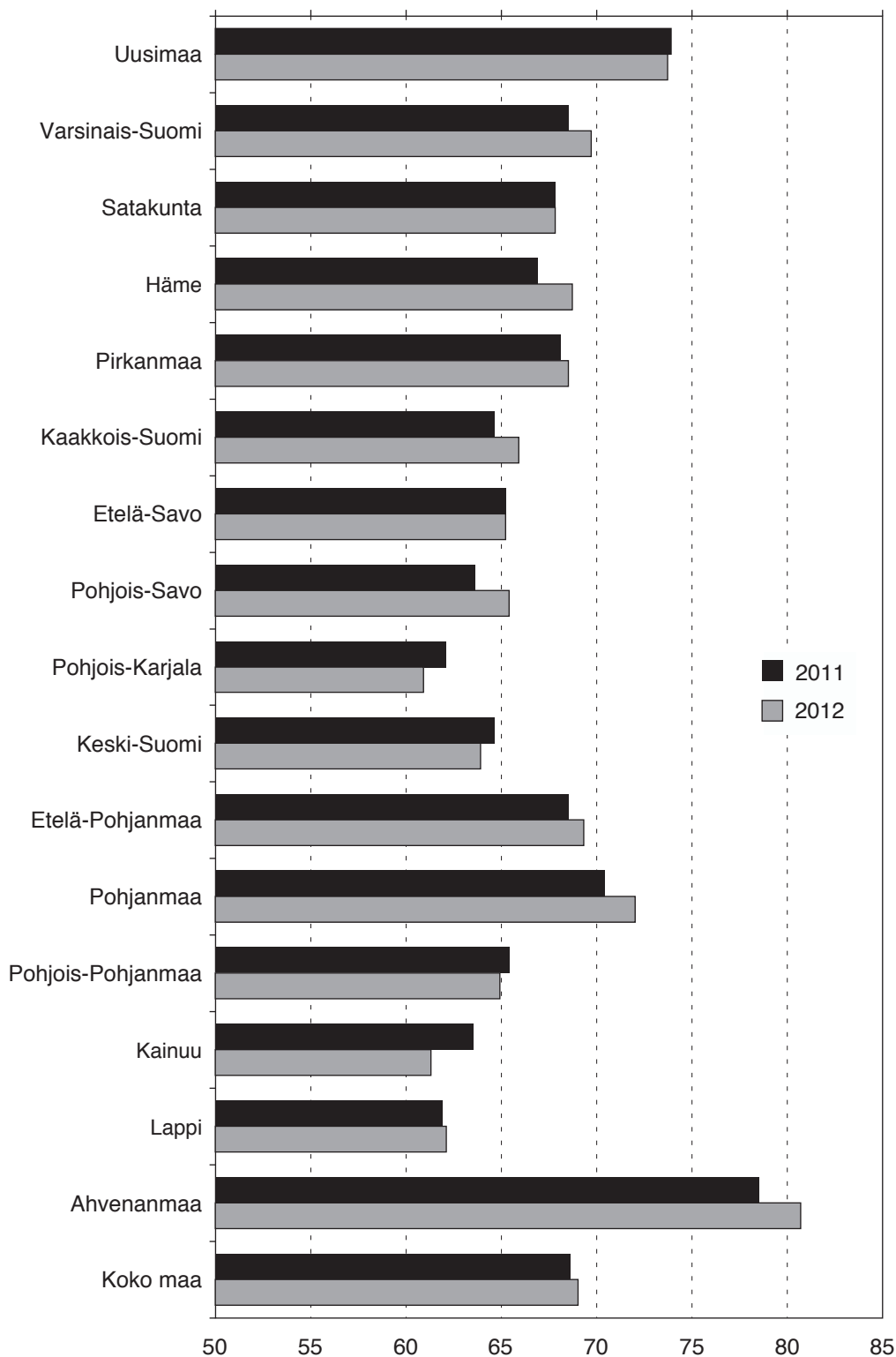
Chart 3. Employed persons and employment rates

Kuvio 4. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan

Chart 4. Employment rates by sex

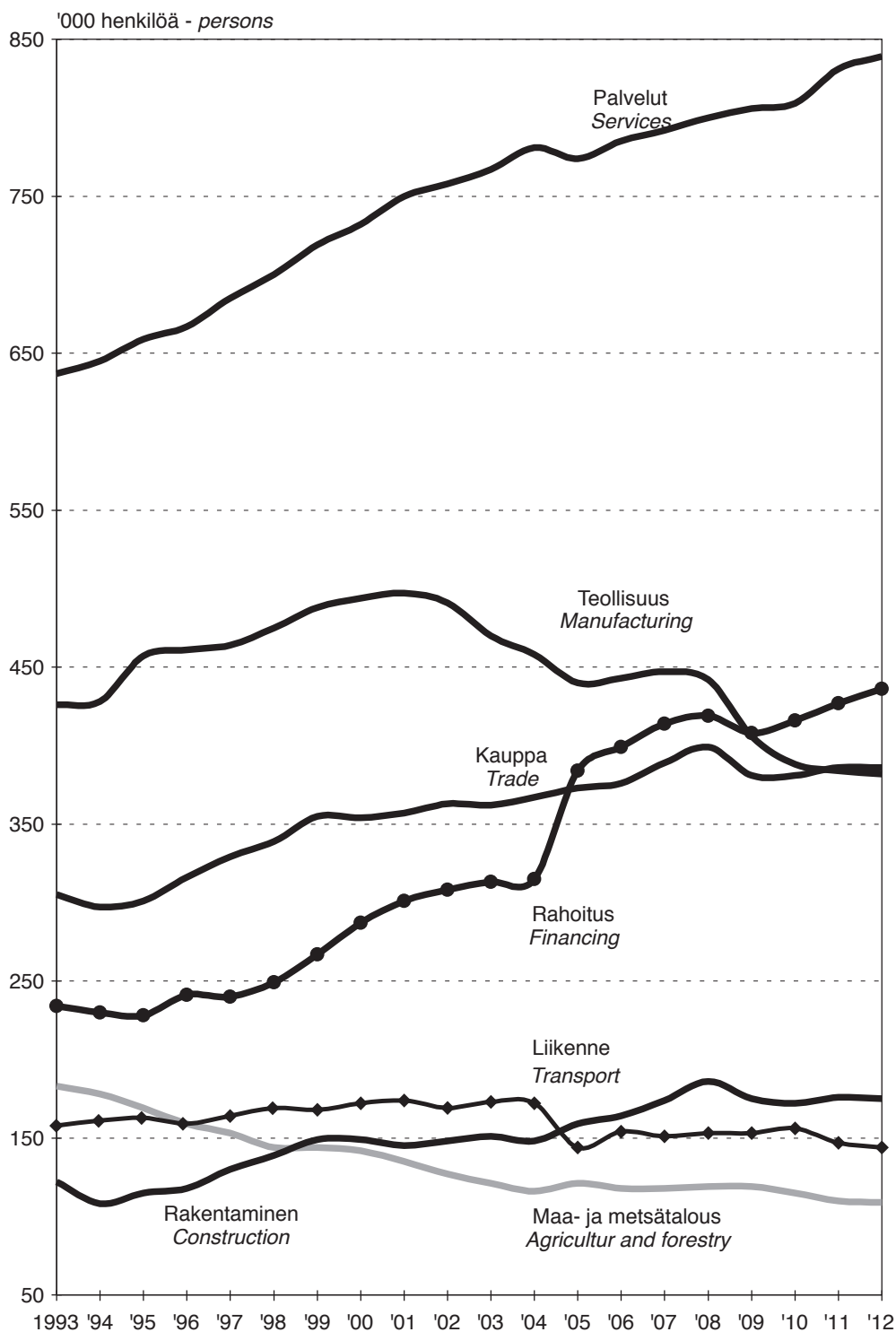
Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus – Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Kuvio 5. Työllisyysasteet ELY-keskuksittain

Chart 5. Employment rates by administrative district

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus – Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

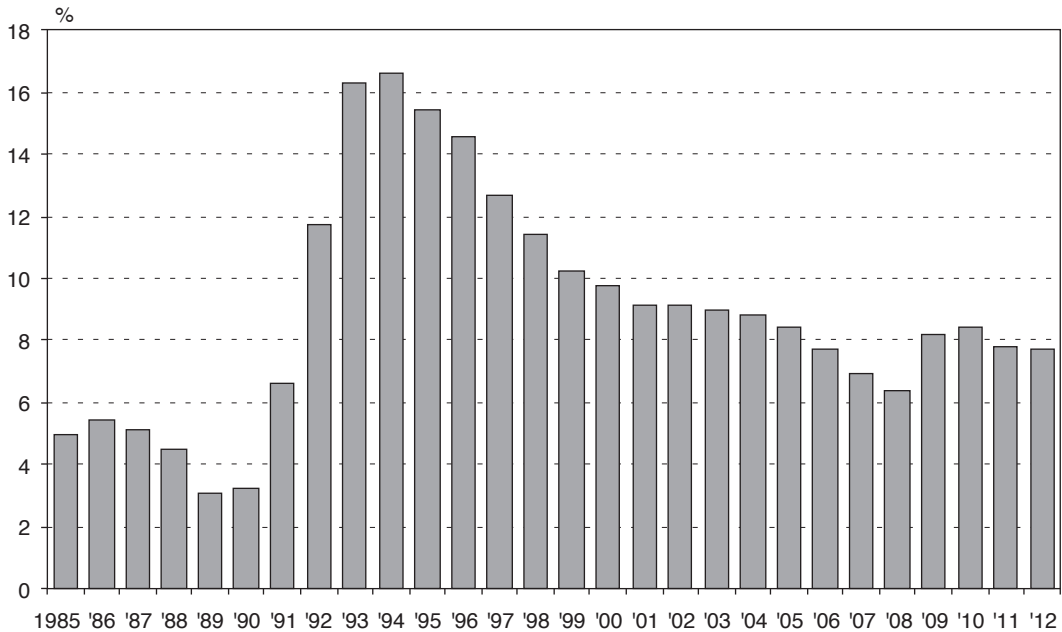

Kuvio 6. Työlliset toimialoittain

Chart 6. Employed persons by industry

Vuodesta 2005 lähtien uuden TOL2008 toimialaluokituksen mukaan, joka aiheuttaa tasomuutoksen.
 From 2005 based on new TOL2008 industrial classification which cause break in series.

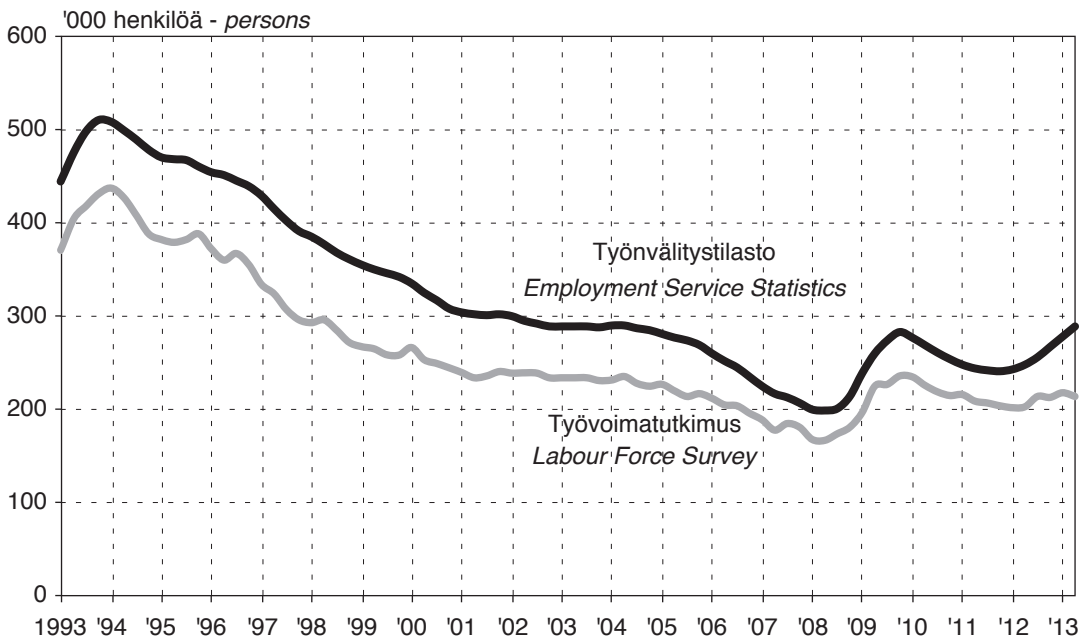
Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus – Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Kuvio 7. Työttömyysasteet työvoimatutkimuksen mukaan. Vuodesta 1989 alkaen ILO/EU-määritelmän mukaan

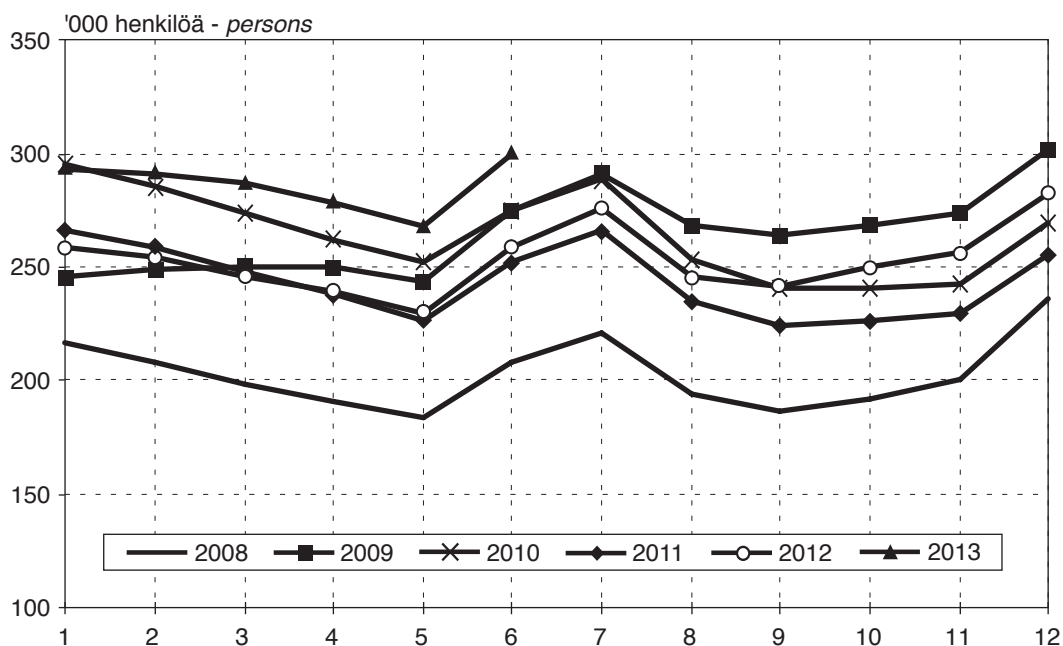
Chart 7. Unemployment rates by Labour Force Survey. From 1989, according to ILO/EU definition

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus – Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Kuvio 8. Työttömät työvoimatutkimuksen sekä työnvälitystilaston mukaan. Kausipuhdistetut neljännesvuosiluvut

Chart 8. Unemployed persons according to the Labour Force Survey and according to the Employment Service Statistics. Seasonally adjusted quarterly figures

Kuvio 9. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä kuukausittain

Chart 9. Unemployed persons seeking work at the Employment Service.
Original monthly figures

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

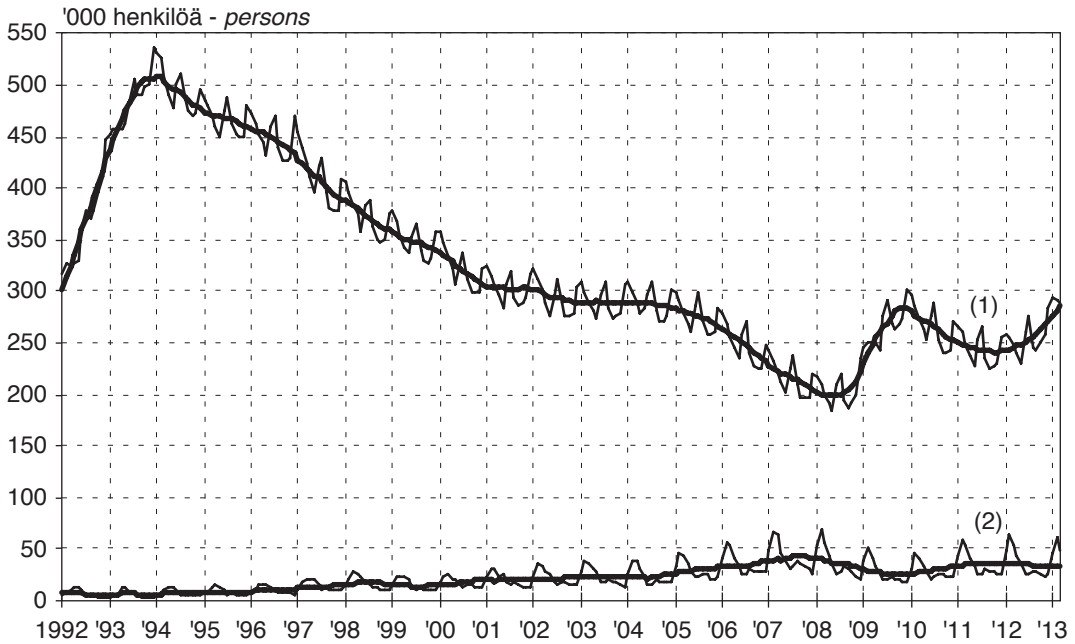
Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

Kuvio 10. Työttömät työvoimatutkimuksen mukaan kuukausittain

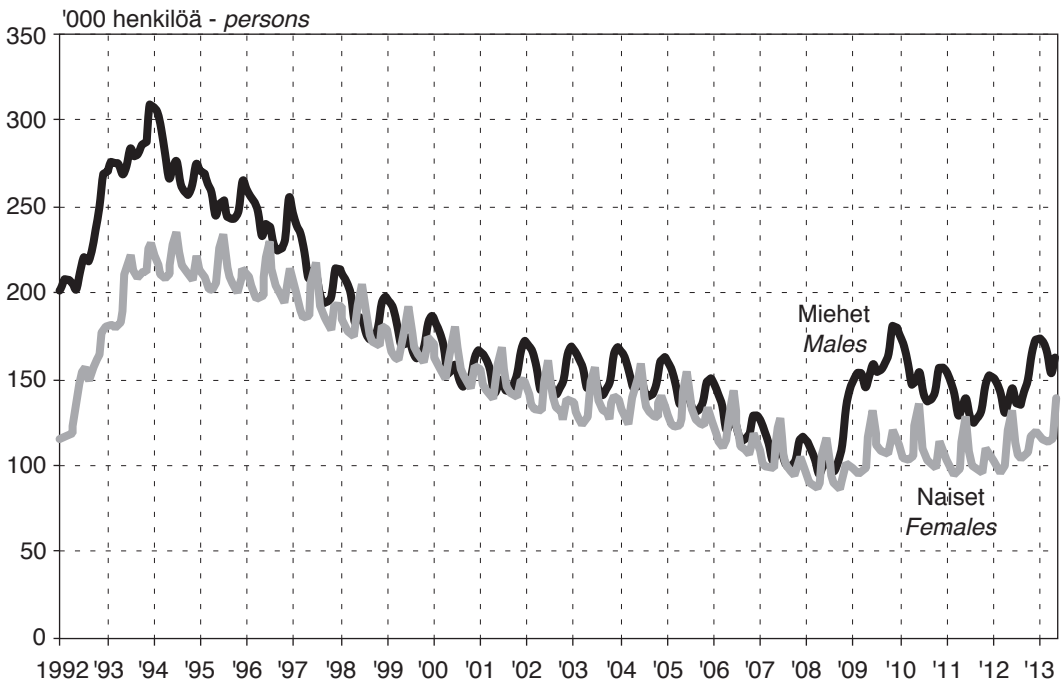
Chart 10. Unemployed persons according to the Labour Force Survey.
Original monthly figures

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus – Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Kuvio 11. Työttömät työnhakijat (1) ja avoimet paikat (2) työnvälityksessä kuukausittain ja kausitasoitettuina

Chart 11. Unemployed persons seeking work (1) and unfilled vacancies (2) at the Employment Service, original monthly figures and seasonally adjusted figures

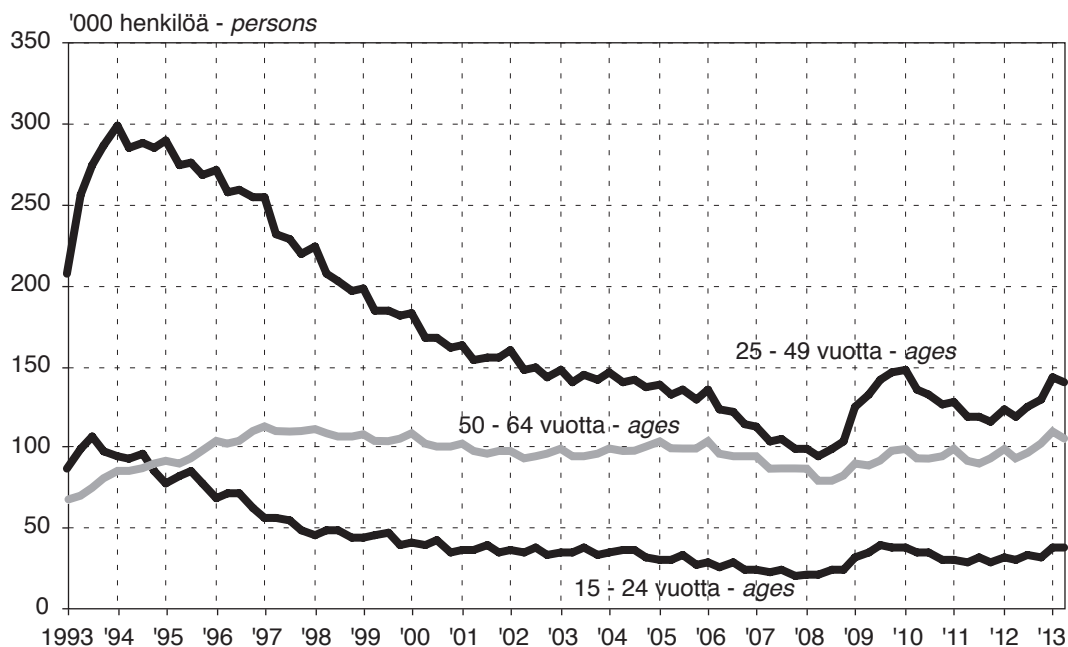

Kuvio 12. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä kuukausittain sukupuolen mukaan

Chart 12. Unemployed persons seeking work at the Employment Service by sex, monthly figures

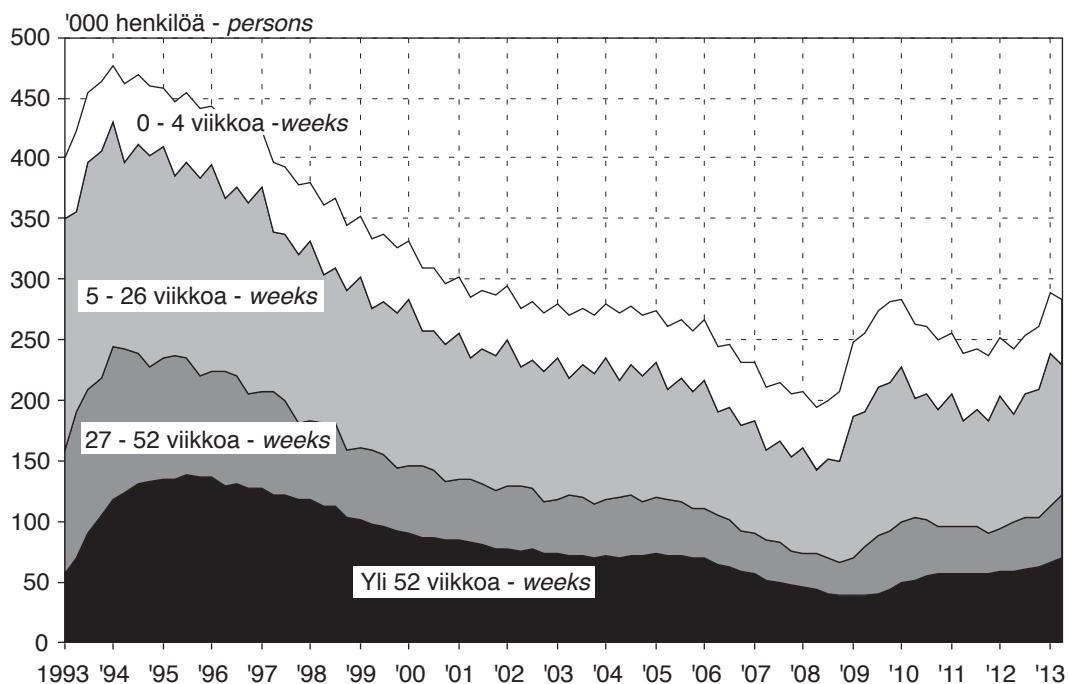
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

Kuvio 13. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä ikäryhmittäin, neljännesvuosittain

Chart 13. Unemployed jobseekers at the Employment Service by age, quarterly figures

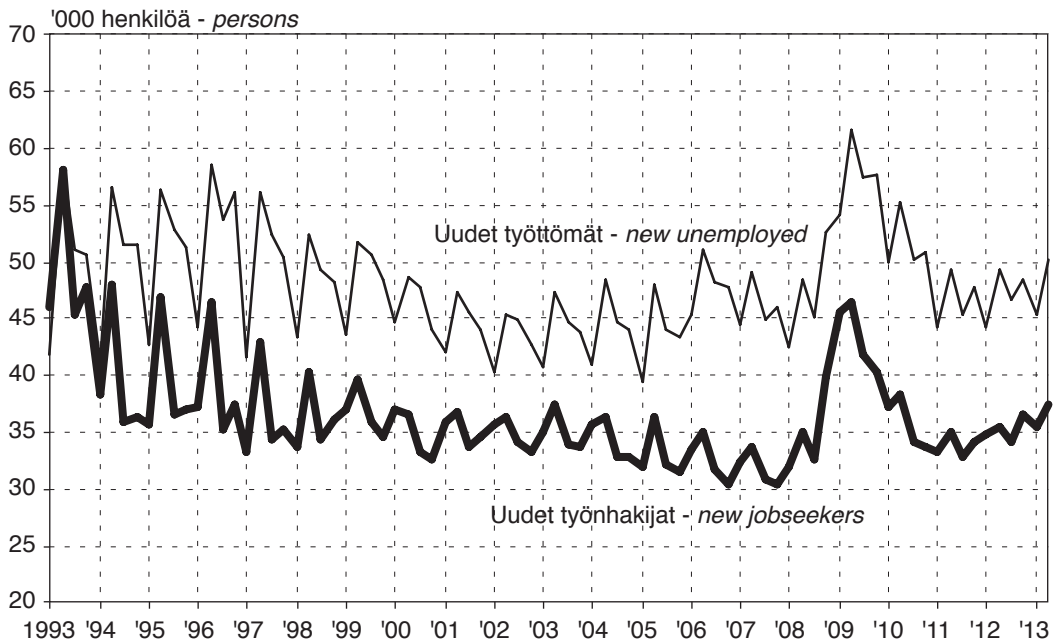

Kuvio 14. Työttömät työnhakijat työttömyyden keston mukaan, kesto viikkoina

Chart 14. Unemployed persons seeking jobs at the Employment Service by duration of unemployment, duration in weeks

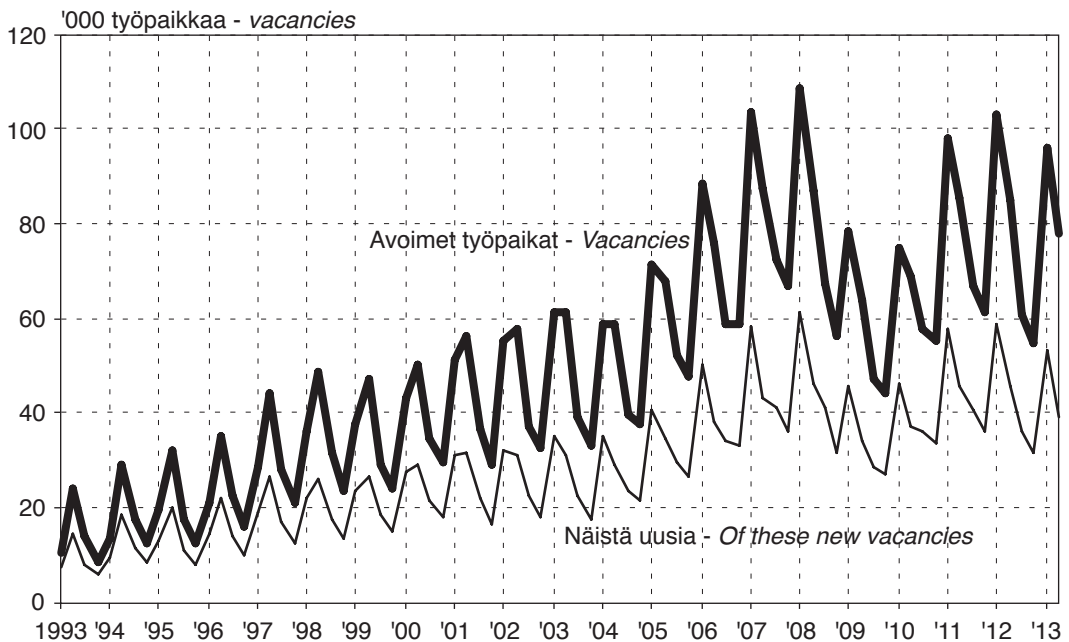
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

Kuvio 15. Kuukauden uudet työnhakijat ja uudet työttömät työnvälityksessä neljännesvuosittain

Chart 15. New jobseekers and new unemployed during a month at the Employment Service, quarterly figures

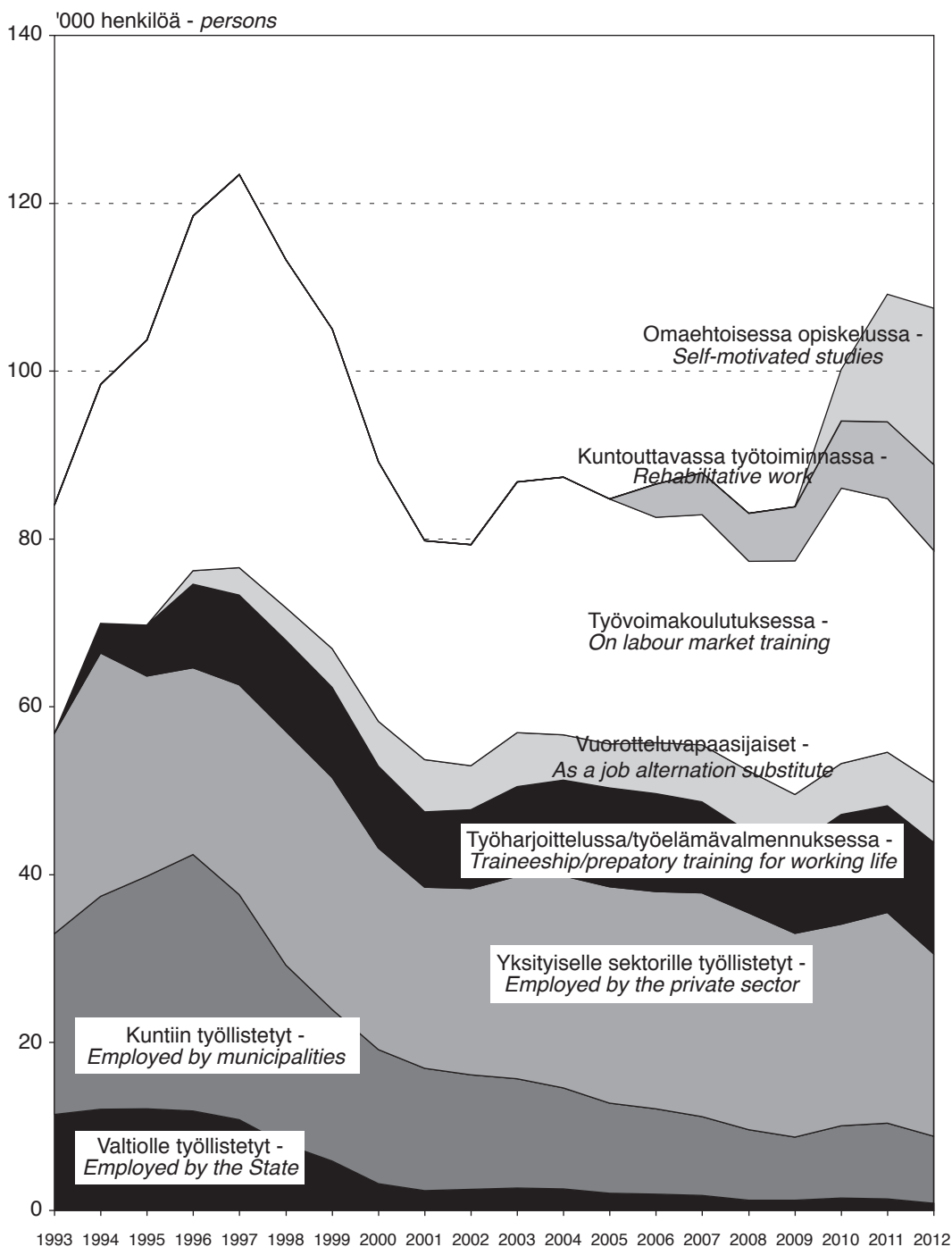

Kuvio 16. Avoimet työpaikat kuukauden aikana sekä näistä uudet avoimet työpaikat työnvälityksessä neljännesvuosittain

Chart 16. Vacancies during a month and of these new vacancies at the Employment Service, quarterly figures

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

Kuvio 17. Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa olevat

Chart 17. Number of persons participating services included in the activation rate

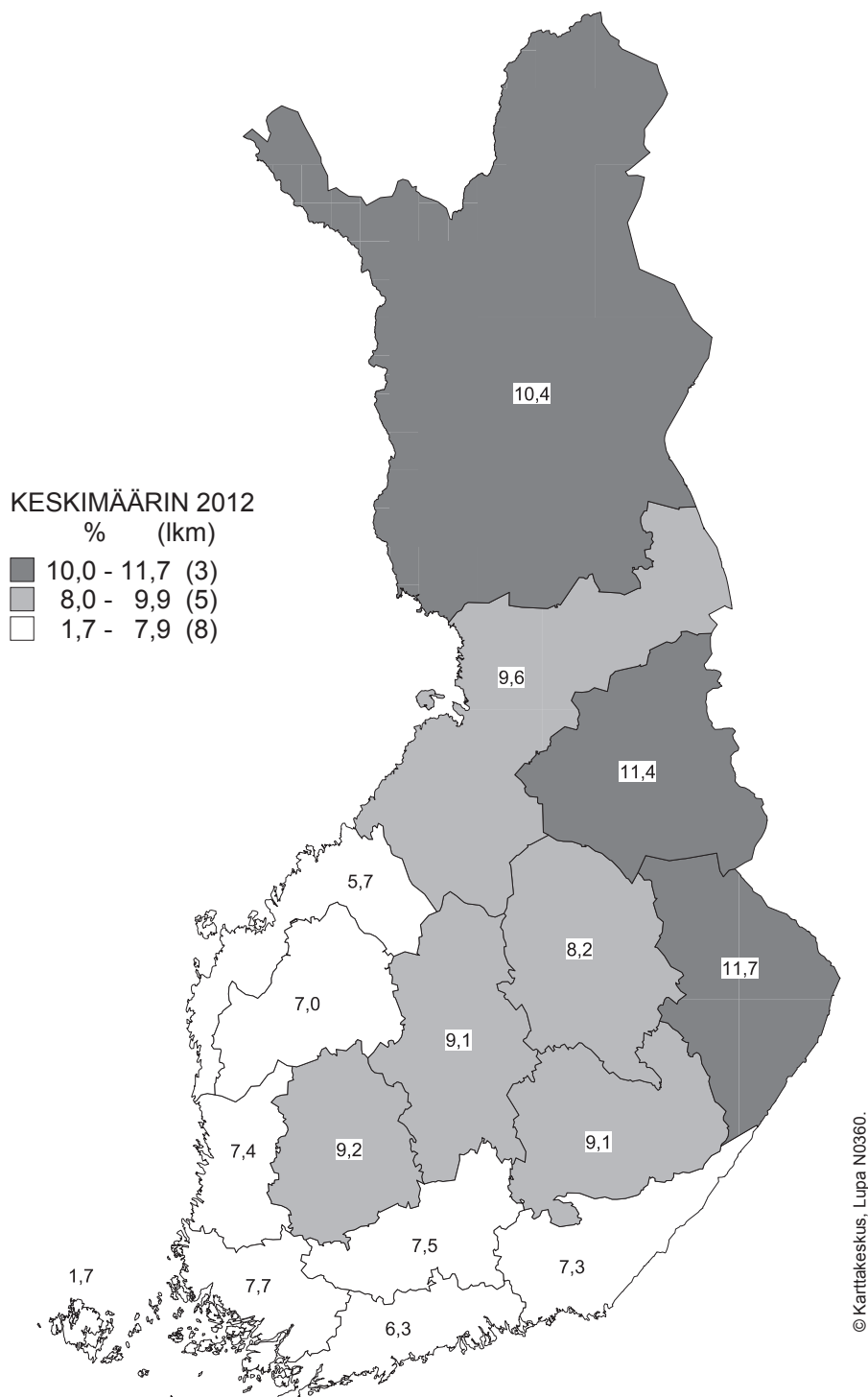
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

Kuvio 18. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten alueet

Chart 18. Administrative districts of Ministry of Employment and the Economy

Kuvio 19. Työttömyysasteet elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusalueittain vuonna 2012

Chart 19. Unemployment rates by administrative districts in the year 2012

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus – Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

1. 15 - 74-VUOTIAS VÄESTÖ IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN
POPULATION FROM 15 TO 74 YEARS BY AGE AND SEX

Vuosi ja neljännes		Ikä - Age										Yhteensä	
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64		65-74
Year and quarter		1 000 henkilöä - persons										Total	
Molemmat sukupuolet - Both sexes													
1998		329	322	314	372	380	394	417	387	280	246	437	3 878
1999		331	327	305	364	381	389	408	412	283	255	435	3 890
2000		332	328	305	353	380	385	402	432	288	261	436	3 901
2001		331	326	309	341	378	380	399	425	317	265	437	3 909
2002		326	326	315	329	375	378	396	418	343	272	439	3 918
2003		322	329	324	315	371	378	390	410	377	269	442	3 926
2004		318	332	329	307	363	380	385	401	401	272	447	3 935
2005		319	333	331	307	353	379	381	395	421	276	452	3 948
2006		323	333	331	312	342	377	377	392	414	305	456	3 963
2007		328	330	332	319	331	375	375	390	407	330	464	3 981
2008		333	326	337	329	318	372	376	384	400	362	468	4 004
2009		334	324	342	336	311	364	378	380	391	386	478	4 025
2010		334	326	345	339	312	355	378	376	386	405	488	4 043
2011		330	330	346	339	317	345	377	373	384	399	520	4 059
2012		325	336	343	342	325	334	375	371	381	393	550	4 075
2012	I	327	333	345	340	322	338	375	372	383	395	538	4 070
	II	325	335	343	341	324	336	375	371	382	393	546	4 073
	III	324	336	343	342	326	333	374	371	381	392	554	4 076
	IV	322	339	342	344	328	329	374	371	380	391	561	4 080
2013	I	320	340	341	345	331	326	373	371	379	389	567	4 083
	II	317	340	341	347	333	322	372	373	378	387	575	4 085
Miehet - Male													
1998		167	166	162	188	194	200	215	192	138	118	188	1 927
1999		169	168	158	183	192	200	211	204	141	120	189	1 935
2000		171	166	157	179	194	195	207	214	141	127	192	1 942
2001		170	166	162	170	196	189	202	214	154	131	193	1 948
2002		167	167	163	166	195	187	198	213	166	136	195	1 954
2003		162	170	165	161	191	190	194	210	187	130	198	1 959
2004		163	170	170	156	184	193	190	206	201	131	202	1 965
2005		165	169	173	154	180	192	190	200	210	135	205	1 972
2006		168	168	173	156	172	194	189	198	208	148	208	1 981
2007		172	164	173	161	169	190	192	192	206	159	213	1 990
2008		173	164	175	167	165	186	190	192	201	176	215	2 003
2009		169	168	176	172	158	185	191	189	196	188	220	2 014
2010		167	171	179	172	155	184	191	188	192	198	227	2 024
2011		167	170	182	170	162	176	190	187	191	195	243	2 032
2012		164	174	176	176	167	170	189	186	186	195	258	2 041
2012	I	166	172	178	174	162	175	188	188	187	197	252	2 038
	II	163	175	179	173	167	170	189	187	189	193	256	2 040
	III	165	173	173	178	167	169	190	185	187	194	260	2 041
	IV	163	176	173	179	171	165	189	186	183	197	263	2 044
2013	I	165	173	177	176	169	166	189	186	182	196	266	2 045
	II	158	179	176	177	170	165	190	185	183	193	270	2 046
Naiset - Female													
1998		161	156	151	184	186	194	202	195	143	129	249	1 951
1999		162	160	147	180	189	189	198	208	142	135	245	1 955
2000		161	161	148	174	186	190	194	218	147	134	244	1 958
2001		161	160	147	171	182	191	197	211	163	134	244	1 961
2002		160	159	152	163	180	190	198	205	177	136	244	1 964
2003		159	159	158	153	180	188	196	200	189	139	244	1 967
2004		156	162	160	151	179	187	195	196	200	141	245	1 970
2005		154	165	159	153	173	187	190	195	211	142	247	1 975
2006		155	166	157	156	171	183	188	195	206	157	248	1 982
2007		156	166	159	158	162	185	183	198	201	171	251	1 990
2008		160	162	162	162	153	186	187	192	198	187	252	2 001
2009		165	157	166	164	153	179	187	190	195	198	257	2 011
2010		167	155	166	167	157	171	187	188	194	207	262	2 020
2011		163	159	164	169	155	169	187	185	193	204	277	2 027
2012		160	162	167	166	158	164	186	185	195	197	292	2 034
2012	I	162	161	167	167	160	163	187	184	197	198	287	2 032
	II	162	160	165	169	157	166	186	185	193	200	291	2 033
	III	159	164	169	164	158	164	185	186	193	198	294	2 035
	IV	160	163	169	165	157	165	185	185	197	193	298	2 037
2013	I	155	167	165	169	162	160	184	186	196	193	301	2 038
	II	159	161	165	169	164	157	182	188	194	194	305	2 039

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

2. 15 - 74-VUOTIAS VÄESTÖ TYÖVOIMAAN KUULUMISEN MUKAAN
POPULATION FROM 15 TO 74 YEARS BY ACTIVITY

Vuosi ja neljännes	15 -74- vuotias väestö	Työvoima - <i>Labour force</i>			Työvoimaan kuulumattomat - <i>Persons not in labour force</i>		
<i>Year and quarter</i>	<i>Population from 15 to 74 years</i>	Yhteensä	Työlliset	Työttömät	Yhteensä	Koululaiset, opiskelijat	Kotitaloustyötä tekevät
		<i>Total</i>	<i>Employed</i>	<i>Unemployed</i>	<i>Total</i>	<i>Students</i>	<i>Performing domestic work</i>
1 000 henkilöä - <i>persons</i>							
1961	3 133	2 147	2 121	26	986
1962	3 187	2 160	2 132	28	1 027
1963	3 240	2 158	2 126	32	1 082
1964	3 291	2 186	2 153	33	1 105
1965 ¹	3 215	2 185	2 155	30	1 030
1966	3 249	2 192	2 159	33	1 057
1967	3 288	2 177	2 114	63	1 111
1968	3 324	2 158	2 073	85	1 166
1969	3 341	2 158	2 097	61	1 183
1970 ¹	3 349	2 263	2 217	46	1 086
1971	3 379	2 270	2 215	55	1 109	298	328
1972	3 422	2 277	2 215	62	1 145	310	310
1973	3 461	2 322	2 265	57	1 139	316	272
1974	3 495	2 370	2 326	44	1 125	329	231
1975	3 522	2 374	2 312	62	1 148	339	213
1976	3 542	2 370	2 278	92	1 172	303	225
1977	3 560	2 371	2 232	140	1 189	311	206
1978	3 579	2 372	2 200	172	1 207	319	207
1979	3 597	2 399	2 256	143	1 198	318	192
1980	3 616	2 442	2 328	114	1 174	310	181
1981	3 636	2 474	2 353	121	1 162	313	169
1982	3 659	2 512	2 377	135	1 147	324	149
1983	3 681	2 528	2 390	138	1 153	326	149
1984	3 697	2 546	2 413	133	1 152	319	141
1985	3 708	2 566	2 437	129	1 142	308	130
1986	3 716	2 569	2 431	138	1 148	304	119
1987	3 720	2 554	2 423	130	1 167	300	106
1988	3 720	2 546	2 431	116	1 174	298	104
1989 ¹	3 725	2 588	2 507	80	1 138	273	105
1990	3 737	2 586	2 504	82	1 151	282	107
1991	3 761	2 544	2 375	169	1 217	308	114
1992	3 784	2 499	2 206	292	1 285	349	117
1993	3 802	2 476	2 071	405	1 326	366	117
1994	3 825	2 463	2 054	408	1 362	384	117
1995	3 839	2 481	2 099	382	1 358	375	116
1996	3 850	2 490	2 127	363	1 360	383	113
1997	3 862	2 484	2 170	314	1 379	358	105
1998	3 878	2 507	2 222	285	1 370	354	109
1999	3 890	2 557	2 296	261	1 333	325	100
2000	3 901	2 588	2 335	253	1 312	316	97
2001	3 909	2 605	2 367	238	1 304	318	95
2002	3 918	2 610	2 372	237	1 308	324	84
2003	3 926	2 600	2 365	235	1 327	332	88
2004	3 935	2 594	2 365	229	1 342	334	96
2005	3 948	2 620	2 401	220	1 327	332	91
2006	3 963	2 648	2 444	204	1 315	325	93
2007	3 981	2 675	2 492	183	1 306	318	91
2008	4 004	2 703	2 531	172	1 301
2009	4 025	2 678	2 457	221	1 347
2010	4 043	2 672	2 447	224	1 372
2011	4 059	2 682	2 474	209	1 376
2012	4 075	2 690	2 483	207	1 385
2009	I	4 017	2 650	2 448	202	1 367	..
	II	4 022	2 762	2 497	264	1 261	..
	III	4 028	2 679	2 476	202	1 349	..
	IV	4 033	2 623	2 408	215	1 410	..
2010	I	4 037	2 632	2 388	244	1 405	..
	II	4 041	2 748	2 485	263	1 293	..
	III	4 046	2 686	2 490	195	1 360	..
	IV	4 050	2 621	2 426	195	1 429	..
2011	I	4 053	2 635	2 408	227	1 418	..
	II	4 057	2 761	2 517	244	1 296	..
	III	4 060	2 697	2 514	183	1 364	..
	IV	4 065	2 637	2 456	181	1 428	..
2012	I	4 070	2 644	2 432	211	1 426	..
	II	4 073	2 762	2 524	238	1 311	..
	III	4 076	2 721	2 529	193	1 354	..
	IV	4 080	2 633	2 448	185	1 447	..
2013	I	4 083	2 640	2 408	232	1 444	..
	II	4 085	2 758	2 506	252	1 327	..

1. Luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa työvoimatutkimuksessa tapahtuneiden menetelmämuutosten ja aikasarjojen korjausten vuoksi. - *Due to changes in method and corrections of timeseries in the labour force survey, the figures are not comparable with the figures for earlier years.*

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - *Source: Statistics Finland, Labour Force Survey*

3. TYÖVOIMA IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN
LABOUR FORCE BY AGE AND SEX

Vuosi ja neljännes		Ikä - Age										Yhteensä	
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-74	
Year and quarter		1 000 henkilöä - persons											Total
Molemmat sukupuolet - Both sexes													
		93	206	255	321	342	356	373	327	169	52	15	2 507
		108	217	253	317	343	353	364	351	177	59	15	2 557
		111	224	253	307	341	350	362	370	190	64	17	2 588
		108	223	258	298	341	345	356	366	222	71	17	2 605
		106	220	268	288	337	341	353	358	246	75	18	2 610
		99	221	270	274	329	342	347	350	270	77	20	2 600
		95	217	273	267	321	345	346	341	286	83	20	2 594
		96	225	279	265	313	341	345	339	298	96	23	2 620
		99	229	277	270	303	343	340	338	302	119	28	2 648
		107	234	280	278	295	341	338	336	298	135	33	2 675
		108	232	286	287	286	337	341	336	300	155	34	2 703
		100	222	285	294	279	332	341	331	300	159	34	2 678
		96	221	286	289	276	322	341	329	301	175	38	2 672
		97	226	287	288	282	313	341	326	300	177	45	2 682
		100	231	282	287	287	302	342	323	302	180	53	2 690
2012	I	76	215	282	285	284	306	345	323	301	179	50	2 644
	II	143	250	286	289	283	307	341	324	305	180	55	2 762
	III	107	241	286	288	292	300	342	326	306	180	55	2 721
	IV	74	217	274	287	291	297	342	321	299	180	52	2 633
2013	I	79	220	273	287	292	293	340	324	299	182	52	2 640
	II	146	254	288	288	290	290	338	328	300	182	54	2 758
Miehet - Male													
		44	111	143	174	182	184	194	162	85	29	11	1 317
		52	115	142	171	180	185	188	173	89	30	11	1 336
		52	118	140	168	181	180	187	184	92	36	12	1 350
		50	117	146	160	186	174	180	185	107	39	13	1 357
		47	116	147	156	182	173	177	182	118	42	13	1 352
		45	116	147	151	176	175	173	177	133	42	15	1 351
		44	113	153	144	172	178	170	172	141	43	15	1 346
		45	115	155	143	167	176	172	169	145	51	15	1 353
		47	118	155	145	159	180	170	168	148	61	17	1 367
		50	119	154	151	158	176	173	163	147	69	22	1 380
		50	119	157	157	155	172	172	166	149	79	24	1 400
		43	115	155	160	149	171	173	163	147	79	22	1 377
		41	117	158	160	144	170	173	164	146	88	25	1 385
		43	117	160	158	151	163	172	165	147	90	29	1 395
		42	121	153	161	156	156	174	161	143	92	34	1 392
2012	I	30	115	153	159	151	158	173	162	142	91	32	1 367
	II	64	132	158	161	154	156	174	162	147	92	34	1 434
	III	47	124	153	162	158	155	174	162	145	89	35	1 403
	IV	29	112	147	164	162	153	173	160	138	97	32	1 366
2013	I	28	110	151	160	157	152	172	160	138	95	32	1 355
	II	65	134	159	162	158	152	172	163	142	92	33	1 432
Naiset - Female													
		48	95	112	147	160	173	179	165	85	23	4	1 190
		56	102	112	146	164	168	176	177	88	29	5	1 221
		59	105	112	139	160	170	175	186	98	29	5	1 239
		58	105	112	138	155	171	176	182	115	32	5	1 248
		59	104	122	133	155	168	176	176	127	33	5	1 258
		54	104	123	123	153	167	174	172	137	35	5	1 248
		51	104	120	122	149	167	175	169	145	40	5	1 247
		51	110	124	122	146	165	173	170	153	46	8	1 267
		52	112	122	125	144	164	170	170	154	57	11	1 281
		58	115	126	127	137	166	165	173	151	66	11	1 295
		59	114	129	130	131	165	169	170	151	76	10	1 303
		57	107	130	133	130	160	169	168	154	80	12	1 301
		55	104	128	129	132	152	168	165	155	87	13	1 287
		54	109	126	130	131	150	169	162	153	87	16	1 287
		58	110	129	126	131	147	169	162	159	87	19	1 298
2012	I	46	100	128	126	133	148	171	161	159	88	18	1 277
	II	79	118	128	128	129	151	167	162	158	88	21	1 329
	III	60	117	134	126	135	145	168	163	161	91	19	1 318
	IV	46	106	127	124	129	144	169	161	160	83	20	1 267
2013	I	50	110	121	128	135	141	168	164	161	87	20	1 285
	II	80	120	130	126	133	138	166	165	159	90	21	1 327

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

4. TYÖVOIMAOSUUDET IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN
LABOUR FORCE PARTICIPATION BY AGE AND SEX

Vuosi ja neljännes		Ikä - Age											
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	15-64	15-74
Year and quarter		1 000 henkilöä - persons											
Molemmat sukupuolet - Both sexes													
1998		28,2	63,9	81,2	86,2	90,0	90,5	89,2	84,5	60,5	20,9	72,4	64,7
1999		32,6	66,2	83,0	87,3	90,0	90,9	89,2	85,0	62,4	23,1	73,6	65,7
2000		33,3	68,2	82,9	87,0	89,8	91,1	90,0	85,6	66,2	24,7	74,2	66,4
2001		32,7	68,4	83,4	87,2	90,2	90,7	89,3	86,2	70,0	26,8	74,5	66,6
2002		32,4	67,5	85,0	87,6	89,9	90,3	89,1	85,7	71,6	27,5	74,5	66,6
2003		30,8	67,1	83,6	87,1	88,6	90,5	89,1	85,2	71,7	28,5	74,0	66,2
2004		29,9	65,5	82,9	86,9	88,2	90,8	89,8	85,0	71,4	30,5	73,8	65,9
2005		29,9	67,5	84,1	86,3	88,7	90,0	90,5	85,8	70,9	34,9	74,3	66,4
2006		30,7	68,7	83,7	86,5	88,5	91,0	90,3	86,1	73,0	38,9	74,7	66,8
2007		32,7	70,9	84,3	87,1	89,1	91,1	90,2	86,2	73,3	40,8	75,1	67,2
2008		32,6	71,2	84,7	87,5	90,1	90,8	90,6	87,4	75,0	42,8	75,5	67,5
2009		30,0	68,5	83,4	87,4	89,8	91,0	90,3	87,2	76,8	41,2	74,5	66,5
2010		28,7	67,8	82,8	85,3	88,4	90,8	90,1	87,3	78,1	43,1	74,1	66,1
2011		29,3	68,7	83,0	84,9	88,9	90,8	90,6	87,5	78,1	44,3	74,5	66,1
2012		30,8	68,7	82,1	84,0	88,5	90,5	91,4	87,0	79,3	45,7	74,8	66,0
2012	I	23,1	64,5	81,6	83,6	88,2	90,5	91,8	86,9	78,4	45,3	73,5	65,0
	II	44,0	74,7	83,2	84,6	87,4	91,3	91,0	87,1	79,8	45,8	76,8	67,8
	III	32,9	71,6	83,6	84,1	89,8	90,1	91,5	87,7	80,3	45,8	75,7	66,8
	IV	23,1	64,2	80,0	83,6	88,6	90,2	91,5	86,3	78,7	46,0	73,3	64,5
2013	I	24,6	64,7	79,9	83,2	88,2	89,7	91,1	87,1	78,9	46,9	73,6	64,6
	II	45,9	74,6	84,6	83,1	87,1	90,0	90,7	88,1	79,5	47,0	77,1	67,5
Miehet - Male													
1998		26,5	67,1	88,0	92,5	94,0	92,1	90,0	84,0	61,5	24,2	75,1	68,4
1999		30,9	68,5	89,9	93,5	93,5	92,7	89,5	84,9	62,6	24,9	75,9	69,0
2000		30,3	71,0	89,5	94,0	93,6	92,1	90,1	85,7	65,8	28,1	76,4	69,5
2001		29,7	70,9	89,7	94,0	94,6	92,1	89,4	86,2	69,4	30,0	76,6	69,7
2002		28,2	69,9	89,6	93,7	93,0	92,3	89,4	85,5	71,4	30,5	76,2	69,2
2003		27,5	68,4	89,2	93,7	92,3	92,1	89,4	84,6	71,3	32,3	75,9	69,0
2004		27,2	66,7	90,0	92,8	93,2	92,3	89,7	83,6	70,4	32,8	75,5	68,5
2005		27,1	68,3	89,6	92,6	93,2	91,8	90,3	84,8	69,3	37,6	75,7	68,6
2006		28,1	70,2	89,3	92,9	92,9	92,4	90,0	84,8	71,2	41,5	76,2	69,0
2007		28,8	72,5	88,7	94,0	93,3	92,5	90,2	84,6	71,3	43,2	76,4	69,3
2008		28,8	72,5	89,9	94,4	94,0	92,7	90,7	86,2	74,1	45,1	77,0	69,9
2009		25,5	68,6	88,1	93,3	94,1	92,4	90,3	86,2	74,9	41,9	75,6	68,4
2010		24,6	68,6	88,1	93,0	92,5	92,4	90,3	87,1	76,2	44,4	75,7	68,4
2011		25,7	69,0	88,3	93,1	93,5	92,3	90,9	87,8	77,1	46,0	76,3	68,7
2012		25,8	69,5	86,8	91,7	93,6	91,7	92,1	86,6	76,7	47,2	76,2	68,2
2012	I	18,1	66,9	85,9	91,3	93,4	90,6	92,2	86,5	76,0	46,2	74,7	67,1
	II	39,1	75,5	88,1	93,1	92,2	91,7	92,3	86,7	77,8	47,8	78,4	70,3
	III	28,5	72,0	88,1	90,8	94,4	91,8	92,0	87,4	77,3	45,7	76,8	68,8
	IV	17,6	63,6	85,1	91,6	94,4	92,8	91,8	85,8	75,8	49,0	74,9	66,8
2013	I	17,2	63,8	85,7	90,6	93,0	91,2	91,2	86,0	75,6	48,5	74,4	66,2
	II	41,3	74,4	90,2	91,6	93,1	92,1	90,6	88,1	77,3	47,8	78,7	70,0
Naiset - Female													
1998		29,8	60,5	74,0	79,8	85,8	88,8	88,4	84,9	59,5	17,9	69,7	61,0
1999		34,4	63,8	75,6	80,9	86,4	89,0	89,0	85,1	62,3	21,4	71,2	62,5
2000		36,5	65,3	76,0	79,8	85,8	89,9	89,9	85,5	66,6	21,5	72,0	63,2
2001		35,9	65,7	76,4	80,5	85,5	89,3	89,2	86,3	70,6	23,6	72,4	63,6
2002		36,7	65,0	79,9	81,3	86,4	88,4	88,9	85,9	71,8	24,5	72,8	64,0
2003		34,1	65,8	77,8	80,2	84,8	88,9	88,8	85,9	72,2	25,0	72,1	63,5
2004		32,8	64,2	75,4	80,8	83,1	89,1	89,9	86,4	72,4	28,5	72,0	63,3
2005		32,9	66,8	78,3	79,9	84,2	88,2	90,7	86,9	72,5	32,4	72,8	64,1
2006		33,6	67,3	77,5	80,2	84,0	89,6	90,6	87,4	74,8	36,4	73,3	64,6
2007		36,9	69,2	79,4	80,1	84,7	89,6	90,2	87,7	75,3	38,6	73,8	65,1
2008		36,7	69,9	79,2	80,3	86,0	88,9	90,5	88,5	75,9	40,6	73,9	65,1
2009		34,6	68,5	78,3	81,2	85,3	89,6	90,3	88,3	78,7	40,6	73,5	64,7
2010		32,9	66,9	77,1	77,5	84,4	89,1	89,9	87,5	79,9	41,9	72,5	63,7
2011		33,0	68,3	77,1	76,7	84,0	89,2	90,4	87,3	79,1	42,7	72,6	63,5
2012		35,9	67,9	77,2	75,8	83,1	89,3	90,8	87,4	81,8	44,3	73,4	63,8
2012	I	28,3	62,0	77,0	75,6	82,9	90,4	91,4	87,3	80,8	44,5	72,2	62,9
	II	49,0	73,8	78,0	75,9	82,2	90,8	89,7	87,6	81,7	43,8	75,1	65,3
	III	37,6	71,1	79,0	76,8	84,9	88,5	90,9	88,0	83,2	45,9	74,6	64,8
	IV	28,6	64,7	74,8	75,0	82,4	87,5	91,1	86,8	81,4	43,0	71,7	62,2
2013	I	32,5	65,6	73,8	75,5	83,3	88,1	91,0	88,3	81,9	45,1	72,8	63,0
	II	50,5	74,8	78,7	74,3	80,9	87,7	90,7	88,0	81,7	46,3	75,3	65,1

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

5. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN, MOLEMMAT SUKUPUOLET (Supistettu luokitus)
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY, BOTH SEXES (Condensed classifications)

Vuosi ja neljännes	Kaikki toimialat ¹	Alkutuotanto	Jalostus	Palveluelinkeinot
Year and quarter	All industries ¹	Primary industries	Secondary industries	Tertiary industries
1 000 henkilöä - persons				
1966	2 159	623	725	811
1967	2 114	567	725	822
1968	2 073	532	705	836
1969	<u>2 097</u>	<u>505</u>	<u>728</u>	<u>864</u>
1970 ²	2 217	538	752	928
1971	2 215	508	765	942
1972	2 215	461	772	982
1973	2 265	432	793	1 041
1974	2 326	424	822	1 079
1975	2 312	391	812	1 104
1976	2 278	367	790	1 109
1977	2 232	336	775	1 113
1978	2 200	316	757	1 121
1979	2 256	309	779	1 159
1980	2 328	314	803	1 201
1981	2 353	305	821	1 221
1982	2 377	312	801	1 258
1983	2 390	302	789	1 295
1984	2 413	293	784	1 335
1985	2 437	279	776	1 378
1986	2 431	266	774	1 388
1987	2 423	251	753	1 417
1988	<u>2 431</u>	<u>238</u>	<u>741</u>	<u>1 450</u>
1989 ²	2 507	233	760	1 512
1990	2 504	222	757	1 522
1991	2 375	210	681	1 481
1992	2 206	197	603	1 403
1993	2 071	183	548	1 334
1994	2 054	178	536	1 333
1995	2 099	170	572	1 351
1996	2 127	159	579	1 383
1997	2 170	153	594	1 417
1998	2 222	144	613	1 457
1999	2 296	144	637	1 509
2000	2 335	144	642	1 544
2001	2 367	135	642	1 583
2002	2 372	127	639	1 599
2003	2 365	120	620	1 616
2004	2 365	<u>116</u>	<u>606</u>	<u>1 635</u>
2005	2 401	121	599	1 675
2006	2 444	118	607	1 714
2007	2 492	118	621	1 746
2008	2 531	119	628	1 771
2009	2 457	119	581	1 748
2010	2 447	115	560	1 762
2011	2 474	110	560	1 792
2012	2 483	109	557	1 805
2009 I	2 448	115	586	1 738
2009 II	2 497	122	592	1 772
2009 III	2 476	121	586	1 760
2009 IV	2 408	117	560	1 723
2010 I	2 388	115	543	1 719
2010 II	2 485	116	573	1 787
2010 III	2 490	120	573	1 787
2010 IV	2 426	110	554	1 751
2011 I	2 408	110	534	1 755
2011 II	2 517	112	567	1 827
2011 III	2 514	114	583	1 805
2011 IV	2 456	106	556	1 783
2012 I	2 432	104	543	1 775
2012 II	2 524	111	568	1 836
2012 III	2 529	116	568	1 833
2012 IV	2 448	106	550	1 781
2013 I	2 408	100	541	1 756
2013 II	2 506	115	565	1 817

1. Ryhmä "tuntematon" mukaanlukien. - Including the category "unknown".

2. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
 From 2005 based on new industrial classification TOL2008

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

6. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN, MIEHET (Supistettu luokitus)
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY, MALES (Condensed classifications)

Vuosi ja neljännes	Kaikki toimialat ¹	Alkutuotanto	Jalostus	Palveluelinkeinot
<i>Year and quarter</i>	<i>All industries¹</i>	<i>Primary industries</i>	<i>Secondary industries</i>	<i>Tertiary industries</i>
	1 000 henkilöä - persons			
1966	1 221	344	530	347
1967	1 193	310	535	348
1968	1 152	293	509	350
1969	<u>1 173</u>	<u>279</u>	<u>532</u>	<u>362</u>
1970 ²	1 236	307	514	415
1971	1 228	290	527	410
1972	1 217	261	531	427
1973	1 240	249	543	447
1974	1 266	244	562	461
1975	1 247	220	559	469
1976	1 220	215	535	459
1977	1 181	198	528	450
1978	1 184	188	519	453
1979	1 197	182	539	469
1980	1 240	186	555	492
1981	1 244	184	569	487
1982	1 248	193	556	494
1983	1 249	185	554	507
1984	1 262	179	552	528
1985	1 264	173	547	542
1986	1 263	169	546	547
1987	1 260	161	534	564
1988	<u>1 264</u>	<u>153</u>	<u>532</u>	<u>578</u>
1989 ²	1 311	153	553	604
1990	1 308	143	553	611
1991	1 224	134	497	591
1992	1 130	130	439	560
1993	1 063	123	401	536
1994	1 059	117	397	541
1995	1 096	112	430	551
1996	1 116	106	439	568
1997	1 143	103	451	584
1998	1 174	97	465	608
1999	1 206	98	481	623
2000	1 228	99	489	637
2001	1 240	93	487	657
2002	1 229	85	486	654
2003	1 227	83	478	662
2004	1 229	<u>82</u>	<u>466</u>	<u>676</u>
2005	1 243	86	468	687
2006	1 266	85	478	702
2007	1 290	86	492	708
2008	1 315	86	502	720
2009	1 255	84	461	703
2010	1 259	82	444	729
2011	1 278	81	450	742
2012	1 277	81	449	743
2009 I	1 247	82	468	692
2009 II	1 275	87	471	714
2009 III	1 272	85	465	716
2009 IV	1 225	82	442	697
2010 I	1 220	81	429	704
2010 II	1 277	83	453	735
2010 III	1 291	84	452	745
2010 IV	1 249	80	440	721
2011 I	1 243	80	424	732
2011 II	1 306	82	460	759
2011 III	1 297	82	472	737
2011 IV	1 266	79	445	737
2012 I	1 246	74	440	726
2012 II	1 300	81	455	761
2012 III	1 302	86	457	754
2012 IV	1 260	82	443	732
2013 I	1 224	75	431	713
2013 II	1 288	84	455	745

1. Ryhmä "tuntematon" mukaanlukien. - Including the category "unknown".

2. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
 From 2005 based on new industrial classification TOL2008

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

7. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN, NAISET (Supistettu luokitus)
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY, FEMALES (Condensed classifications)

Vuosi ja neljännes	Kaikki toimialat ¹	Alkutuotanto	Jalostus	Palveluelinkeinot
Year and quarter	All industries ¹	Primary industries	Secondary industries	Tertiary industries
1 000 henkilöä - persons				
1966	938	278	195	465
1967	921	257	190	474
1968	921	238	197	486
1969	924	225	198	501
1970 ²	980	230	238	513
1971	986	219	237	530
1972	997	200	242	556
1973	1 025	184	243	597
1974	1 059	180	261	617
1975	1 065	171	260	634
1976	1 059	152	253	649
1977	1 050	138	248	662
1978	1 035	128	237	668
1979	1 058	126	241	689
1980	1 088	127	249	708
1981	1 109	121	253	734
1982	1 129	119	245	762
1983	1 141	117	234	787
1984	1 152	114	230	806
1985	1 173	106	230	836
1986	1 167	97	228	841
1987	1 163	90	219	853
1988	1 166	84	209	871
1989 ²	1 196	80	208	907
1990	1 196	79	204	912
1991	1 151	76	184	890
1992	1 077	68	164	844
1993	1 008	60	147	798
1994	996	61	140	792
1995	1 003	57	142	801
1996	1 011	53	140	815
1997	1 028	50	142	833
1998	1 048	47	148	850
1999	1 090	46	156	886
2000	1 108	43	154	908
2001	1 127	42	155	926
2002	1 144	41	154	946
2003	1 138	38	142	954
2004	1 136	34	141	958
2005	1 158	34	132	988
2006	1 178	33	129	1 014
2007	1 202	32	128	1 039
2008	1 216	33	126	1 052
2009	1 202	35	119	1 044
2010	1 188	33	117	1 033
2011	1 196	29	110	1 051
2012	1 206	29	108	1 063
2009 I	1 201	33	118	1 047
2009 II	1 222	36	120	1 059
2009 III	1 204	36	121	1 042
2009 IV	1 182	35	117	1 026
2010 I	1 169	34	114	1 012
2010 II	1 208	33	120	1 048
2010 III	1 199	36	120	1 037
2010 IV	1 177	30	113	1 028
2011 I	1 165	30	110	1 020
2011 II	1 211	30	107	1 068
2011 III	1 217	32	111	1 068
2011 IV	1 190	27	111	1 047
2012 I	1 186	30	102	1 048
2012 II	1 225	30	113	1 073
2012 III	1 227	30	111	1 080
2012 IV	1 187	25	105	1 052
2013 I	1 184	25	110	1 042
2013 II	1 219	31	110	1 071

1. Ryhmä "tuntematon" mukaanlukien. - Including the category "unknown".

2. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
 From 2005 based on new industrial classification TOL2008

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

8. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Jatkuu -Continued				
	Kaikki toimialat Employed persons total	Maatalous Agriculture	Metsätalous Forestry	Teollisuus Manufacturing	Talonrakennus Construction of buildings
	1 000 henkilöä - persons				
1966	2 159	526	96	526	127
1967	2 114	485	82	528	123
1968	2 073	449	82	522	112
1969	<u>2 097</u>	<u>425</u>	<u>79</u>	<u>541</u>	<u>122</u>
1970 ¹	2 217	451	91	552	143
1971	2 215	424	88	568	145
1972	2 215	389	74	579	140
1973	2 265	354	79	594	145
1974	2 326	353	73	622	145
1975	2 312	327	66	616	145
1976	2 278	306	61	602	130
1977	2 232	278	57	595	127
1978	2 200	261	55	579	125
1979	2 256	251	58	601	124
1980	2 328	251	63	627	128
1981	2 353	250	55	636	133
1982	2 377	255	57	618	133
1983	2 390	246	56	606	140
1984	2 413	242	52	601	143
1985	2 437	228	52	598	137
1986	2 431	218	47	589	142
1987	2 423	206	45	569	143
1988	<u>2 431</u>	<u>197</u>	<u>41</u>	<u>553</u>	<u>145</u>
1989 ¹	2 507	192	41	563	155
1990	2 504	183	39	556	161
1991	2 375	177	33	505	137
1992	2 206	166	31	456	111
1993	2 071	154	29	426	89
1994	2 054	153	25	428	80
1995	2 099	141	28	457	87
1996	2 127	133	26	461	88
1997	2 170	130	23	464	101
1998	2 222	120	24	475	107
1999	2 296	121	23	488	117
2000	2 335	118	24	494	122
2001	2 367	112	23	497	115
2002	2 372	106	21	491	117
2003	2 365	99	22	470	118
2004	2 365	<u>93</u>	<u>23</u>	<u>458</u>	<u>115</u>
2005	2 401	91	30	440	141
2006	2 444	90	28	443	146
2007	2 492	87	31	447	155
2008	2 531	88	31	442	165
2009	2 457	88	31	406	152
2010	2 447	84	31	388	152
2011	2 474	80	31	384	157
2012	2 483	78	31	382	155
2009 I	2 448	87	28	414	148
2009 II	2 497	92	30	415	154
2009 III	2 476	87	34	407	157
2009 IV	2 408	86	31	388	151
2010 I	2 388	85	30	382	141
2010 II	2 485	83	33	401	151
2010 III	2 490	88	32	390	162
2010 IV	2 426	80	30	381	156
2011 I	2 408	80	30	371	146
2011 II	2 517	81	31	386	163
2011 III	2 514	81	33	399	163
2011 IV	2 456	75	30	380	156
2012 I	2 432	75	29	376	149
2012 II	2 524	79	32	393	155
2012 III	2 529	83	33	386	159
2012 IV	2 448	76	30	373	155
2013 I	2 408	70	30	373	151
2013 II	2 506	83	32	388	158

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
 From 2005 based on new industrial classification TOL2008

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

8. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Jatkoa - Continued				
	Maa- ja vesi- rakennus	Kauppa	Liikenne	Rahoitus- ja vakuutus	Palvelukset
	<i>Other construction</i>	<i>Trade</i>	<i>Transport</i>	<i>Financing, insurance</i>	<i>Services</i>
1 000 henkilöä - persons					
1966	72	300	143	..	369
1967	74	303	140	..	379
1968	72	306	141	..	389
1969	67	305	146	..	412
1970 ¹	58	294 ²	165	84 ²	385
1971	53	298	160	84	400
1972	54	305	166	90	421
1973	54	326	167	99	449
1974	56	334	170	109	466
1975	58	329	177	118	480
1976	57	333	173	117	486
1977	54	320	170	117	506
1978	52	313	174	117	517
1979	53	318	179	120	542
1980	48	328	184	127	562
1981	51	326	184	130	581
1982	50	326	180	136	616
1983	43	337	177	135	646
1984	40	343	180	148	664
1985	41	355	186	156	681
1986	43	355	183	160	690
1987	41	348	182	177	710
1988	43	354	182	190	724
1989 ¹	42	388	178	262	684
1990	39	395	179	268	681
1991	39	364	175	263	679
1992	36	325	165	250	663
1993	33	305	158	234	637
1994	28	297	161	230	645
1995	28	301	163	228	659
1996	30	316	159	241	667
1997	29	329	164	240	685
1998	32	339	169	249	700
1999	32	355	168	267	719
2000	27	354	172	287	732
2001	30	357	174	301	750
2002	31	363	169	308	758
2003	33	362	173	313	767
2004	33	367	172	315	781
2005	18	373	144	384	774
2006	18	376	154	399	785
2007	19	389	151	414	792
2008	21	399	153	419	800
2009	23	381	153	408	806
2010	20	381	156	416	809
2011	19	386	147	427	832
2012	20	386	144	436	839
2009 I	24	381	154	404	799
2009 II	23	387	154	413	818
2009 III	22	386	151	411	812
2009 IV	21	371	154	402	796
2010 I	20	365	156	402	796
2010 II	21	394	162	423	808
2010 III	21	392	156	426	813
2010 IV	17	375	151	408	817
2011 I	17	368	149	416	822
2011 II	18	401	151	433	843
2011 III	21	395	146	430	834
2011 IV	20	379	144	433	828
2012 I	18	362	145	433	834
2012 II	20	400	141	444	851
2012 III	23	401	150	442	840
2012 IV	22	382	140	429	830
2013 I	18	377	140	421	818
2013 II	19	405	143	437	832

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

2. Vuosina 1961 - 1969 "rahoitus- ja vakuutustoiminnan" luvut sisältyvät "kaupan" lukuihin. -
In the years 1961 - 1969 the figures for "financing and insurance" include in the figures for "trade".

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
From 2005 based on new industrial classification TOL2008

9. TYÖLLISET AMMATTIASEMAN MUKAAN
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRIAL STATUS

Vuosi ja neljännes	Työlliset yhteensä	Palkansaajat - <i>Salary and wage earners</i>			Yrittäjät ja yrittäjä-perheenjäsenet
<i>Year and quarter</i>	<i>Employed total</i>	Yhteensä	Työntekijät	Toimihenkilöt	<i>Employers and unpaid family workers</i>
		<i>Total</i>	<i>Wage earners</i>	<i>Salaried employees</i>	
1 000 henkilöä - <i>persons</i>					
1966	2 159	1 524	896	628	635
1967	2 114	1 533	883	650	581
1968	2 073	1 529	888	641	544
1969	2 097	1 569	905	664	528
1970	2 126	1 626	930	696	500
1971	2 123	1 639	916	723	484
1972	2 118	1 672	906	766	446
1973	2 164	1 750	938	812	414
1974	2 229	1 826	967	859	403
1975	2 221	1 846	939	907	375
1976 ¹	2 278	1 819	947	856	437
1977	2 232	1 823	925	886	395
1978	2 200	1 812	921	880	374
1979	2 256	1 865	953	901	375
1980	2 328	1 930	991	928	379
1981	2 353	1 962	988	966	375
1982	2 377	1 990	968	1 014	377
1983	2 390	2 004	961	1 040	386
1984	2 413	2 035	960	1 073	378
1985	2 437	2 077	957	1 117	360
1986	2 431	2 071	941	1 127	359
1987	2 423	2 051	919	1 130	372
1988	2 431	2 062	912	1 148	368
1989 ¹	2 507	2 112	932	1 177	395
1990	2 504	2 116	914	1 199	388
1991	2 375	2 012	832	1 177	363
1992	2 206	1 862	738	1 120	344
1993	2 071	1 742	679	1 054	329
1994	2 054	1 722	671	1 041	332
1995	2 099	1 773	696	1 068	325
1996	2 127	1 803	692	1 098	324
1997	2 170	1 845	695	1 141	323
1998	2 222	1 905	727	1 170	317
1999	2 296	1 975	745	1 225	321
2000	2 335	2 016	749	1 264	319
2001	2 367	2 060	767	1 289	307
2002	2 372	2 068	758	1 307	304
2003	2 365	2 061	748	1 310	304
2004	2 365	2 064	733	1 328	301
2005	2 401	2 098	736	1 360	303
2006	2 444	2 129	746	1 382	314
2007	2 492	2 178	761	1 413	314
2008	2 531	2 207	764	1 437	324
2009	2 457	2 123	697	1 419	334
2010	2 447	2 120	682	1 431	328
2011	2 474	2 143	695	1 439	331
2012	2 483	2 146	697	1 442	337
2009 I	2 448	2 114	686	1 422	334
II	2 497	2 161	723	1 431	337
III	2 476	2 145	722	1 416	331
IV	2 408	2 071	657	1 408	336
2010 I	2 388	2 061	640	1 415	328
II	2 485	2 159	701	1 450	327
III	2 490	2 158	718	1 433	333
IV	2 426	2 101	669	1 425	324
2011 I	2 408	2 079	656	1 414	329
II	2 517	2 187	713	1 463	330
III	2 514	2 184	735	1 439	330
IV	2 456	2 122	676	1 438	334
2012 I	2 432	2 095	656	1 430	338
II	2 524	2 185	728	1 450	339
III	2 529	2 186	727	1 453	342
IV	2 448	2 119	678	1 434	329
2013 I	2 408	2 085	647	1 433	323
II	2 506	2 174	707	1 461	332

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

10. TYÖLLISET NORMAALIN TYÖAJAN MUKAAN
EMPLOYED PERSONS BY NORMAL HOURS OF WORK

Vuosi ja neljännes	Työlliset - <i>Employed</i>					Osa-aikaisten osuus työllisistä	
	Yhteensä	Tuntia viikossa - <i>Hours per week</i>					
Year and quarter	Total	1 - 29	30 - 40	41 -	Tuntematon <i>Unknown</i>	Proportion of part-time employed	
1 000 henkilöä - <i>persons</i>							
1981	2 353	173	1 852	316	12	7,4	
1982	2 377	181	1 859	322	15	7,6	
1983	2 390	197	1 847	321	24	8,2	
1984	2 413	201	1 874	312	26	8,3	
1985	2 437	201	1 896	310	30	8,2	
1986	2 431	195	1 895	308	32	8,0	
1987	2 423	194	1 882	315	32	8,0	
1988	2 431	177	1 907	319	28	7,3	
1989 ¹	2 507	192	1 956	328	32	9,8	
1990	2 504	186	1 959	328	32	9,5	
1991	2 375	185	1 856	298	36	10,1	
1992	2 206	176	1 711	285	34	10,5	
1993	2 071	181	1 583	271	36	11,4	
1994	2 054	180	1 556	280	39	11,5	
1995	2 099	176	1 586	283	54	11,7	
1996	2 127	174	1 603	298	52	11,5	
1997	2 170	203	1 612	339	16	11,0	
1998	2 222	213	1 639	358	12	11,4	
1999	2 296	226	1 682	371	17	12,1	
2000	2 335	240	1 701	372	22	12,3	
2001	2 367	246	1 735	364	23	12,2	
2002	2 372	260	1 736	358	19	12,7	
2003	2 365	266	1 730	352	17	13,0	
2004	2 365	266	1 739	344	16	13,5	
2005	2 401	269	1 768	346	18	13,7	
2006	2 444	278	1 800	345	20	14,0	
2007	2 492	288	1 840	345	18	14,1	
2008	2 531	290	1 855	372	13	13,4	
2009	2 457	299	1 796	349	12	14,0	
2010	2 447	304	1 778	351	14	14,6	
2011	2 474	313	1 790	356	14	14,9	
2012	2 483	321	1 791	358	13	15,1	
2005	I	2 337	278	1 708	334	17	14,5
	II	2 425	267	1 791	349	19	13,6
	III	2 444	250	1 815	360	19	12,7
	IV	2 398	281	1 758	341	17	14,1
2006	I	2 381	283	1 743	336	19	14,4
	II	2 461	270	1 808	363	20	13,6
	III	2 494	259	1 864	352	19	13,2
	IV	2 438	301	1 786	328	24	15,0
2007	I	2 415	304	1 769	324	18	14,7
	II	2 524	274	1 873	358	19	13,6
	III	2 542	264	1 903	356	18	13,0
	IV	2 485	311	1 816	340	19	15,1
2008	I	2 474	311	1 790	358	15	14,2
	II	2 574	278	1 906	378	13	12,9
	III	2 566	260	1 911	383	12	12,0
	IV	2 509	309	1 818	370	13	14,2
2009	I	2 448	314	1 775	347	12	14,6
	II	2 497	284	1 837	363	12	13,3
	III	2 476	280	1 841	344	10	13,1
	IV	2 408	321	1 731	343	12	14,9
2010	I	2 388	318	1 721	334	16	15,2
	II	2 485	300	1 811	359	14	14,4
	III	2 490	277	1 836	360	15	13,7
	IV	2 426	319	1 742	351	13	15,2
2011	I	2 408	331	1 713	346	16	15,8
	II	2 517	311	1 822	368	15	14,5
	III	2 514	282	1 857	360	14	13,8
	IV	2 456	326	1 766	351	13	15,6
2012	I	2 432	326	1 740	352	14	15,4
	II	2 524	315	1 828	366	13	14,9
	III	2 529	302	1 847	364	12	14,4
	IV	2 448	338	1 751	347	12	15,6
2013	I	2 408	332	1 721	341	13	15,7
	II	2 506	305	1 836	351	12	14,4

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

11. TYÖTTÖMYYS JA TYÖTTÖMYYSASTEET TYÖVOIMATUTKIMUKSEN MUKAAN
UNEMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT RATES ACCORDING TO THE LABOUR FORCE SURVEY

Vuosi ja neljännes	Työttömät - <i>Unemployed persons</i>			Työttömyysasteet - <i>Unemployment rates</i>		
	Mol. sukupuolet	Miehet	Naiset	Mol. sukupuolet	Miehet	Naiset
	<i>Both sexes</i>	<i>Male</i>	<i>Female</i>	<i>Both sexes</i>	<i>Male</i>	<i>Female</i>
	1 000 henkilöä - <i>persons</i>			Prosenttia - <i>Per cent</i>		
1961	26	18	8	1,2	1,5	0,8
1962	28	20	7	1,3	1,7	0,8
1963	32	24	8	1,5	2,0	0,8
1964	33	27	7	1,5	2,2	0,6
1965 ¹	30	20	10	1,4	1,6	1,0
1966	33	22	11	1,5	1,8	1,2
1967	63	52	11	2,9	4,2	1,2
1968	85	70	15	3,9	5,7	1,6
1969	61	46	15	2,8	3,8	1,6
1970 ¹	46	35	11	2,0	2,7	1,1
1971	55	38	17	2,4	3,0	1,6
1972	62	42	20	2,7	3,3	1,9
1973	57	32	25	2,4	2,5	2,3
1974	44	21	23	1,8	1,6	2,1
1975	62	35	27	2,6	2,7	2,4
1976	92	60	32	3,9	4,7	2,9
1977	140	88	52	5,9	6,9	4,7
1978	172	106	66	7,3	8,4	6,0
1979	143	82	61	6,0	6,4	5,4
1980	114	61	53	4,7	4,7	4,7
1981	121	67	54	4,9	5,1	4,6
1982	135	73	62	5,4	5,5	5,2
1983	138	76	62	5,5	5,7	5,2
1984	133	72	61	5,2	5,4	5,0
1985	129	73	56	5,0	5,5	4,6
1986	138	82	56	5,4	6,1	4,6
1987	130	78	53	5,1	5,8	4,3
1988	116	68	48	4,5	5,1	4,0
1989 ¹	80	43	38	3,1	3,2	3,1
1990	82	49	33	3,2	3,6	2,7
1991	169	106	63	6,6	8,0	5,2
1992	292	178	114	11,7	13,6	9,6
1993	405	235	170	16,3	18,1	14,4
1994	408	235	174	16,6	18,2	14,9
1995	382	204	178	15,4	15,7	15,1
1996	363	186	176	14,6	14,3	14,8
1997	314	160	154	12,7	12,3	13,0
1998	285	143	142	11,4	10,9	12,0
1999	261	130	131	10,2	9,8	10,7
2000	253	122	131	9,8	9,1	10,6
2001	238	117	121	9,1	8,6	9,7
2002	237	123	114	9,1	9,1	9,1
2003	235	124	111	9,0	9,2	8,9
2004	229	118	111	8,8	8,7	8,9
2005	220	111	109	8,4	8,2	8,6
2006	204	101	103	7,7	7,4	8,1
2007	183	90	93	6,9	6,5	7,2
2008	172	85	87	6,4	6,1	6,7
2009	221	122	99	8,2	8,9	7,6
2010	224	126	98	8,4	9,1	7,6
2011	209	117	91	7,8	8,4	7,1
2012	207	115	92	7,7	8,3	7,1
2009 I	202	114	89	7,6	8,4	6,9
2009 II	264	150	114	9,6	10,5	8,5
2009 III	202	106	96	7,5	7,7	7,4
2009 IV	215	119	96	8,2	8,9	7,5
2010 I	244	143	101	9,3	10,5	8,0
2010 II	263	146	116	9,6	10,3	8,8
2010 III	195	106	89	7,3	7,6	6,9
2010 IV	195	109	86	7,4	8,0	6,8
2011 I	227	127	100	8,6	9,3	7,9
2011 II	244	136	108	8,8	9,4	8,2
2011 III	183	101	83	6,8	7,2	6,4
2011 IV	181	106	75	6,9	7,7	5,9
2012 I	211	120	91	8,0	8,8	7,1
2012 II	238	134	104	8,6	9,4	7,8
2012 III	193	101	91	7,1	7,2	6,9
2012 IV	185	105	80	7,0	7,7	6,3
2013 I	232	131	101	8,8	9,7	7,8
2013 II	252	144	108	9,1	10,1	8,1

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

12. TYÖTÖTTÖMYYSASTEET IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN, TYÖVOIMATUTKIMUKSEN PERUSTEELLA
UNEMPLOYMENT RATES BY AGE AND SEX, ACCORDING TO THE LABOUR FORCE SURVEY

Vuosi ja neljännes		Ikä - Age										Keski- määrin		
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	15-24		
Year and quarter		Prosenttia - Per cent										Weighted mean		
Molemmat sukupuolet - Both sexes														
		1998	32,2	19,6	12,5	9,8	8,5	9,3	8,5	8,8	15,4	6,3	23,5	11,4
		1999	31,5	16,4	11,2	8,6	7,9	8,1	7,8	7,7	11,5	6,4	21,5	10,2
		2000	30,5	16,8	10,7	8,8	7,0	7,7	7,2	7,4	10,4	5,4	21,4	9,8
		2001	28,3	15,6	9,4	8,6	6,4	7,1	6,7	7,0	10,2	5,8	19,8	9,1
		2002	31,9	15,8	10,2	7,6	6,2	6,7	6,7	7,2	9,1	5,1	21,0	9,1
		2003	31,3	17,5	9,9	7,6	6,6	6,5	6,7	6,8	8,5	4,4	21,8	9,0
		2004	30,4	16,5	9,6	7,2	6,9	6,7	7,2	6,3	8,0	4,5	20,7	8,8
		2005	29,5	16,1	8,6	6,6	6,2	6,9	6,2	6,6	7,8	4,2	20,1	8,4
		2006	27,6	14,9	7,7	6,1	5,3	5,5	6,2	6,1	7,7	4,4	18,7	7,7
		2007	25,7	12,3	7,0	5,3	4,9	5,0	4,7	5,3	7,3	4,2	16,5	6,9
		2008	26,6	11,7	6,7	5,0	4,6	4,4	4,0	4,9	6,3	3,6	16,5	6,4
		2009	31,6	17,0	9,7	6,7	5,6	5,7	6,0	6,1	7,0	4,7	21,5	8,2
		2010	31,6	17,0	9,2	6,3	6,5	6,0	6,4	6,6	7,2	5,3	21,4	8,4
		2011	29,6	16,0	8,9	6,2	5,4	5,6	5,1	6,1	6,9	5,6	20,1	7,8
		2012	29,4	14,4	8,9	6,2	5,0	5,5	5,5	5,8	6,8	6,2	19,0	7,7
2012	I	36,7	16,4	9,0	6,5	4,5	6,2	5,8	6,1	7,1	6,3	21,7	8,0	
	II	37,9	15,6	9,5	6,3	4,5	5,8	5,1	5,6	6,8	6,8	23,7	8,6	
	III	19,6	11,1	8,9	6,7	5,2	5,4	5,7	5,3	6,7	5,9	13,7	7,1	
	IV	19,5	14,8	8,3	5,4	5,9	4,5	5,7	6,0	6,5	5,9	16,0	7,0	
2013	I	33,7	18,4	9,4	6,3	7,6	5,0	6,2	7,2	8,7	7,2	22,4	8,8	
	II	40,2	18,2	9,4	5,7	6,0	5,3	5,0	6,5	6,8	6,1	26,2	9,1	
Miehet - Male														
		1998	31,1	19,4	11,3	8,3	7,7	9,5	8,3	8,8	15,9	6,2	22,8	10,9
		1999	30,4	16,4	9,7	7,7	6,7	7,8	8,2	7,9	12,6	6,5	20,8	9,8
		2000	30,7	16,9	9,3	7,1	5,5	7,1	7,3	7,3	10,8	5,0	21,1	9,1
		2001	29,1	15,5	7,6	7,5	5,3	6,8	7,0	7,2	10,6	5,5	19,6	8,6
		2002	32,6	16,6	9,7	6,9	6,2	7,2	7,3	7,4	9,6	5,6	21,2	9,1
		2003	31,6	18,2	9,8	7,4	6,5	6,8	7,3	7,6	9,0	3,7	21,9	9,2
		2004	31,8	18,2	9,5	6,5	6,0	6,4	7,0	6,8	8,3	4,7	22,0	8,7
		2005	28,5	17,6	8,0	6,1	5,8	6,6	6,2	6,0	8,4	3,6	20,6	8,2
		2006	28,9	15,1	7,0	5,1	4,2	4,9	6,4	6,2	7,7	4,9	19,0	7,4
		2007	27,4	11,9	6,7	4,4	3,3	4,8	4,8	5,6	8,1	4,1	16,4	6,5
		2008	28,7	12,3	6,4	4,1	3,6	3,6	3,8	4,7	6,9	3,6	17,1	6,1
		2009	36,2	19,6	10,1	6,8	6,2	5,8	6,4	7,1	7,5	6,1	24,1	8,9
		2010	34,7	19,9	9,9	6,5	6,5	6,3	7,1	7,8	8,3	5,8	23,8	9,1
		2011	30,9	18,4	9,4	6,2	5,9	6,0	5,4	7,1	8,5	5,9	21,8	8,4
		2012	31,0	16,1	9,7	5,8	4,8	6,2	5,8	7,4	8,5	7,5	19,9	8,3
2012	I	40,3	19,3	9,8	6,0	3,9	7,8	6,0	7,5	9,3	7,9	23,6	8,8	
	II	41,9	16,4	10,8	6,1	4,4	6,9	6,0	7,5	8,1	7,4	24,7	9,4	
	III	16,4	12,8	9,0	5,8	4,4	5,2	5,3	6,8	8,5	7,2	13,8	7,2	
	IV	21,0	16,0	9,2	5,2	6,6	4,8	5,9	7,7	8,0	7,7	17,0	7,7	
2013	I	40,3	23,2	10,3	5,2	7,0	4,7	6,7	9,6	11,3	9,2	26,7	9,7	
	II	46,5	22,0	10,2	6,1	5,5	5,6	5,1	8,0	7,6	8,7	30,1	10,1	
Naiset - Female														
		1998	33,2	19,9	14,1	11,6	9,3	9,1	8,8	8,7	14,8	6,3	24,3	12,0
		1999	32,5	16,4	13,2	9,7	9,2	8,6	7,4	7,5	10,5	6,3	22,1	10,7
		2000	30,3	16,8	12,5	10,9	8,7	8,4	7,1	7,5	10,1	5,8	21,6	10,6
		2001	27,7	15,7	11,6	10,0	7,6	7,4	6,3	6,8	9,8	6,0	20,0	9,7
		2002	31,4	14,9	10,8	8,5	6,2	6,3	6,1	7,0	8,6	4,6	20,9	9,1
		2003	31,2	16,6	10,0	7,9	6,7	6,3	6,1	5,9	8,1	5,3	21,6	8,9
		2004	29,1	14,6	9,7	8,1	7,9	7,0	7,5	5,8	7,8	4,4	19,4	8,9
		2005	30,4	14,5	9,4	7,1	6,5	7,1	6,2	7,2	7,1	4,9	19,5	8,6
		2006	26,4	14,7	8,7	7,2	6,4	6,1	6,0	6,0	7,7	3,8	18,4	8,1
		2007	24,2	12,7	7,4	6,4	6,8	5,2	4,7	5,0	6,6	4,3	16,6	7,2
		2008	24,8	11,1	7,0	6,0	5,7	5,2	4,3	5,0	5,7	3,7	15,8	6,7
		2009	28,2	14,1	9,3	6,6	5,0	5,6	5,6	5,2	6,5	3,4	19,0	7,6
		2010	29,3	13,6	8,3	6,0	6,5	5,8	5,6	5,5	6,1	4,8	19,0	7,6
		2011	28,6	13,4	8,2	6,2	4,8	5,1	4,8	5,1	5,4	5,3	18,4	7,1
		2012	28,2	12,7	8,0	6,8	5,3	4,8	5,3	4,1	5,3	4,8	18,0	7,1
2012	I	34,3	13,1	8,0	7,0	5,2	4,6	5,5	4,6	5,0	4,6	19,8	7,1	
	II	34,7	14,7	8,0	6,6	4,7	4,8	4,1	3,7	5,6	6,3	22,7	7,8	
	III	22,2	9,4	8,7	7,9	6,2	5,6	6,1	3,8	5,1	4,7	13,7	6,9	
	IV	18,6	13,6	7,3	5,6	5,1	4,2	5,5	4,4	5,3	3,7	15,1	6,3	
2013	I	29,9	13,6	8,2	7,7	8,2	5,3	5,6	4,8	6,5	5,0	18,8	7,8	
	II	35,2	14,0	8,3	5,3	6,6	5,0	4,8	5,0	6,1	3,5	22,5	8,1	

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

13. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ SUKUPUOLEN MUKAAN SEKÄ LOMAUTETUT JA LYHENNETYLLÄ TYÖVIIKOLLA OLEVAT
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY SEX, AND PERSONS LAID OFF AND ON REDUCED WORKING WEEK

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Työttömät työnhakijat - <i>Unemployed jobseekers</i>					Lomautetut <i>Laid off</i>	Lyhennetyllä työviikolla <i>On reduced working week</i>
	Yhteensä <i>Total</i>	Miehet <i>Male</i>	Naiset <i>Female</i>	Alle 25-vuotiaat <i>Under 25 years old</i>	Yli vuoden työttömänä <i>Unemployed over a year</i>		
Henkilöä - <i>Persons</i>							
1971	44 100	27 000	17 100	4 300	2 000
1972	59 500	36 800	22 700	4 700	2 100
1973	50 200	28 700	21 500	4 500	1 800
1974	40 100	20 300	19 800	4 300	2 100
1975	50 900	29 500	21 400	7 500	6 900
1976	80 200	51 400	28 800	10 800	8 900
1977	132 500	82 700	49 900	19 900	21 600
1978	175 200	106 800	68 400	17 000	24 700
1979	150 300	87 200	63 200	9 500	8 000
1980	109 500	58 300	51 200	6 600	5 000
1981	115 400	61 200	54 200	35 700	11 500	11 400	10 200
1982	138 100	75 000	63 100	40 900	14 000	15 600	14 200
1983	143 900	80 000	63 900	40 800	17 100	14 900	10 600
1984	135 300	76 100	59 200	37 600	15 500	11 400	7 800
1985	141 400	79 600	61 800	36 700	13 200	11 900	6 500
1986	150 700	87 100	63 600	36 900	14 800	14 800	5 300
1987	140 500	81 100	59 400	33 800	16 700	10 000	3 800
1988	127 600	71 100	56 500	28 600	12 100	8 300	3 400
1989	103 400	54 800	48 700	22 100	6 400	6 700	2 700
1990	103 200	59 500	43 700	21 800	3 000	9 700	2 400
1991	213 200	134 600	78 600	45 800	5 300	32 300	5 900
1992	363 100	221 500	141 600	77 800	29 200	43 600	11 000
1993	482 200	280 700	201 400	97 700	86 000	45 900	14 400
1994	494 200	276 900	217 300	92 200	133 600	26 800	12 900
1995	466 000	254 900	211 100	80 500	140 200	15 100	9 200
1996	448 000	241 400	206 600	68 600	134 900	13 900	8 000
1997	409 000	214 900	194 000	53 900	124 600	10 700	6 300
1998	372 400	190 200	182 200	46 900	112 600	10 000	4 900
1999	348 100	177 200	170 900	44 300	98 000	11 100	4 100
2000	321 100	161 600	159 500	39 300	89 000	9 500	3 200
2001	302 200	153 400	148 700	36 600	82 700	10 400	2 700
2002	294 000	154 500	139 500	35 800	77 700	12 700	2 400
2003	288 800	153 500	135 400	35 200	72 400	14 200	2 300
2004	288 400	152 200	136 200	34 900	73 000	13 200	2 100
2005	275 300	144 100	131 200	30 500	72 400	10 600	1 700
2006	247 900	128 800	119 100	26 800 ¹	64 400	8 000	1 300
2007	215 800	111 000	104 800	22 500	51 700	6 600	1 100
2008	202 900	107 400	95 500	22 400	43 100	9 000	1 100
2009	264 800	156 200	108 600	36 200	41 300	31 000	3 800
2010	264 800	154 300	110 500	34 600	54 000	21 300	3 700
2011	243 900	138 800	105 100	30 000	57 200	14 200	2 000
2012	253 200	144 800	108 400	32 100	61 200	15 200	2 300
2007	I	231 000	124 900	106 100	23 900	56 000	1 200
	II	212 600	107 800	104 900	22 100	52 500	1 100
	III	214 700	104 800	109 900	23 900	50 700	930
	IV	204 700	106 500	98 200	20 300	47 400	1 000
2008	I	207 700	113 200	94 500	21 400	46 100	1 000
	II	194 400	99 500	95 000	20 500	43 600	940
	III	200 500	100 500	100 000	23 500	42 300	890
	IV	209 000	116 300	92 700	24 100	40 500	1 400
2009	I	247 900	149 500	98 400	32 400	39 800	3 000
	II	256 200	150 700	105 500	35 200	39 400	3 800
	III	274 000	156 200	117 800	39 900	41 300	3 900
	IV	281 100	168 500	112 600	37 200	44 900	4 600
2010	I	284 500	174 700	109 900	37 500	50 200	4 700
	II	263 000	151 900	111 100	35 100	52 800	4 000
	III	260 700	144 600	116 200	35 500	56 300	3 000
	IV	251 000	146 100	104 900	30 200	56 900	2 900
2011	I	257 500	153 800	103 700	31 000	58 000	2 500
	II	238 900	135 000	104 000	29 200	56 900	2 000
	III	241 800	130 900	110 900	31 600	57 400	1 600
	IV	237 300	135 500	101 700	28 400	56 400	2 000
2012	I	252 700	150 500	102 200	31 600	58 500	2 400
	II	242 500	136 800	105 800	30 700	60 400	2 100
	III	254 400	139 100	115 200	33 900	61 800	2 000
	IV	263 000	152 700	110 300	32 100	63 900	2 800
2013	I	290 100	172 800	117 300	38 000	67 700	3 400
	II	283 400	160 600	122 800	37 600	70 700	3 500

1. Vuoteen 2005 asti lomautetut pois lukien. - *Until 2005 excluding laid offs.*

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

14. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY AGE AND SEX

Vuosi ja neljännes		Ikä - Age										Yhteensä
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	
Year and quarter		Henkilöä - persons										Total
Molemmat sukupuolet - Both sexes												
1998		11 100	35 800	37 700	41 400	41 100	42 400	44 800	40 500	57 200	10 400	362 500
1999		10 900	33 400	33 100	37 200	37 700	38 400	40 900	40 300	53 900	11 300	337 100
2000		10 000	29 300	29 100	33 200	34 700	35 300	37 500	40 000	50 300	12 200	311 700
2001		9 700	26 900	26 600	29 600	32 400	32 900	35 500	38 000	47 300	12 900	291 800
2002		9 200	26 600	26 200	27 400	31 300	31 500	33 800	36 300	46 500	12 300	281 300
2003		8 600	26 600	26 200	25 300	29 800	30 400	31 900	34 100	49 200	12 300	274 600
2004		8 200	26 700	26 700	24 400	29 200	30 300	30 800	32 900	52 500	13 200	275 200
2005		6 700	23 800	24 900	22 900	27 100	29 200	29 500	31 600	55 500	13 200	264 700
2006	I	5 800	21 000	22 800	21 400	24 500	27 300	27 500	29 700	52 600	15 200	247 900
2007		5 200	17 400	19 500	18 300	20 000	23 200	23 500	25 800	46 100	16 700	215 800
2008		5 300	17 000	19 100	17 800	17 800	21 600	22 400	24 300	39 300	18 000	202 900
2009		8 400	27 800	29 000	25 500	23 700	28 600	29 600	30 800	40 000	21 100	264 800
2010		8 000	26 600	28 600	25 600	23 500	27 900	29 600	30 600	39 000	25 200	264 800
2011		7 000	23 000	25 400	23 000	21 100	24 200	26 700	27 600	36 400	29 300	243 900
2012		7 200	24 900	26 200	24 400	22 100	23 800	27 100	28 000	35 700	33 400	253 200
2012	I	6 000	25 600	26 100	23 700	21 400	24 000	27 400	28 900	37 100	32 200	252 700
	II	6 900	23 800	25 300	23 300	21 000	22 900	25 800	26 500	34 400	32 200	242 500
	III	8 700	25 200	26 500	24 900	22 600	23 900	26 700	27 200	34 600	33 700	254 400
	IV	7 100	25 000	27 100	25 600	23 300	24 500	28 300	29 400	36 900	35 500	263 000
2013	I	6 700	31 200	30 600	28 600	25 700	26 800	31 200	32 300	39 400	37 200	290 100
	II	8 000	29 500	30 100	28 700	25 800	26 000	29 900	30 700	37 300	37 000	283 400
Miehet - Male												
1998		5 700	19 000	19 100	20 700	20 500	21 900	23 700	20 500	27 100	4 600	182 800
1999		5 700	17 500	16 500	18 300	18 800	19 600	21 400	20 400	25 500	4 900	168 600
2000		5 000	15 200	14 300	16 100	17 000	17 800	19 500	20 100	24 000	5 400	154 400
2001		4 900	14 100	13 200	14 400	16 000	16 600	18 500	19 300	22 600	5 900	145 600
2002		4 700	14 800	13 700	13 800	15 900	16 400	18 000	19 100	22 500	5 600	144 300
2003		4 400	15 000	13 800	12 800	15 200	15 800	17 000	18 100	24 100	5 700	142 000
2004		4 100	14 800	14 100	12 100	14 600	15 700	16 300	17 300	25 900	6 400	141 500
2005		3 400	13 200	13 200	11 300	13 500	15 100	15 600	16 600	27 200	6 300	135 600
2006	I	2 900	11 800	12 300	10 800	12 500	14 300	14 800	15 900	26 200	7 300	128 800
2007		2 600	9 700	10 300	9 200	10 000	12 000	12 500	13 700	23 000	8 100	111 000
2008		2 900	10 000	10 400	9 200	9 200	11 400	12 200	13 100	20 100	8 800	107 400
2009		5 000	18 600	17 900	14 900	13 600	16 600	17 700	18 200	22 200	11 300	156 200
2010		4 500	17 100	17 400	14 800	13 300	15 900	17 500	18 000	21 800	13 900	154 300
2011		3 900	14 300	14 900	12 900	11 700	13 600	15 400	16 100	20 300	15 600	138 800
2012		4 000	15 700	15 500	13 700	12 400	13 500	15 800	16 400	20 000	17 500	144 800
2012	I	3 400	17 000	16 300	14 100	12 500	14 200	16 700	17 500	21 400	17 200	150 500
	II	3 800	14 700	14 700	12 800	11 500	12 700	14 900	15 400	19 100	16 900	136 800
	III	4 700	15 200	14 800	13 200	12 000	12 800	14 900	15 300	18 800	17 400	139 100
	IV	4 200	16 100	16 400	14 700	13 400	14 100	16 800	17 400	20 900	18 700	152 700
2013	I	3 800	20 800	19 000	16 900	15 200	15 700	18 900	19 600	22 900	19 800	172 800
	II	4 500	18 500	17 500	15 900	14 100	14 400	17 200	18 000	20 900	19 400	160 600
Naiset - Female												
1998		5 400	16 800	18 600	20 700	20 600	20 600	21 100	19 900	30 100	5 800	179 700
1999		5 300	15 900	16 600	18 900	18 900	18 900	19 500	19 800	28 400	6 300	168 500
2000		5 000	14 200	14 900	17 100	17 600	17 500	18 000	19 900	26 300	6 700	157 200
2001		4 800	12 800	13 400	15 200	16 400	16 200	17 100	18 600	24 600	7 000	146 200
2002		4 400	11 800	12 500	13 700	15 400	15 200	15 800	17 300	24 000	6 700	137 000
2003		4 300	11 700	12 400	12 500	14 700	14 500	14 800	16 000	25 100	6 600	132 600
2004		4 200	11 900	12 600	12 300	14 600	14 600	14 500	15 500	26 600	6 800	133 700
2005		3 300	10 600	11 800	11 600	13 600	14 100	13 900	15 000	28 200	6 800	129 100
2006	I	2 900	9 200	10 500	10 600	12 000	13 000	12 600	13 800	26 400	7 900	119 100
2007		2 600	7 700	9 200	9 100	10 000	11 200	11 000	12 100	23 100	8 600	104 800
2008		2 400	7 000	8 700	8 700	8 700	10 200	10 200	11 100	19 300	9 200	95 500
2009		3 400	9 200	11 100	10 600	10 100	12 000	11 900	12 600	17 800	9 800	108 600
2010		3 600	9 400	11 200	10 800	10 200	12 000	12 100	12 600	17 100	11 400	110 500
2011		3 200	8 700	10 400	10 000	9 400	10 600	11 200	11 500	16 100	13 700	105 100
2012		3 100	9 200	10 700	10 700	9 700	10 400	11 200	11 600	15 700	15 900	108 400
2012	I	2 600	8 600	9 800	9 600	8 800	9 800	10 700	11 400	15 700	15 000	102 200
	II	3 100	9 100	10 600	10 500	9 500	10 200	10 900	11 100	15 300	15 300	105 800
	III	4 000	10 000	11 700	11 800	10 700	11 100	11 800	11 900	15 800	16 300	115 200
	IV	2 900	9 000	10 700	10 900	9 900	10 400	11 500	12 000	16 000	16 800	110 300
2013	I	3 000	10 400	11 600	11 700	10 500	11 100	12 300	12 700	16 500	17 400	117 300
	II	3 500	11 100	12 600	12 800	11 600	11 600	12 700	12 700	16 400	17 600	122 800

1. Vuodesta 2006 lähtien loma-autetut mukaanlukien. - From 2006 including laid offs.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

15. TYÖTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

Jatkuu - Continued

Vuosi ja neljännes	Ammatti - Occupation			
	Tieteellinen, tekninen, yhteiskunnallinen sekä terveydenhuoltotyö	Hallinto- ja toimistotyö	Kaupallinen työ	Maa- ja metsätaloustyö
Year and quarter	Professional, technical and related work and sanitary work	Clerical and related work	Sales work	Agricultural and forestry work
Henkilöä - persons				
1971	980	1 300	1 600	5 300
1972	1 500	1 500	2 200	7 800
1973	1 200	1 300	1 900	6 300
1974	980	1 100	1 600	4 300
1975	1 200	1 300	1 500	4 300
1976	2 600	2 300	2 400	5 200
1977	5 500	4 900	4 300	6 700
1978	8 000	7 200	6 700	8 700
1979	7 300	6 400	6 500	7 100
1980	7 300	6 100	5 100	5 500
1981	6 500	6 400	5 100	5 600
1982	7 400	7 600	6 000	6 400
1983	7 800	8 100	6 100	7 600
1984	7 800	8 000	6 100	7 200
1985	8 600	9 100	7 000	7 200
1986	9 400	9 500	7 400	7 500
1987	12 500	9 000	7 500	7 300
1988	12 000	9 100	7 200	6 700
1989	10 700	8 100	6 300	5 400
1990	10 000	7 800	5 900	5 300
1991	19 800	16 100	12 200	7 900
1992	42 100	31 800	23 100	12 900
1993	66 600	47 200	32 800	16 100
1994	75 500	51 000	36 600	16 800
1995	71 500	49 600	35 500	16 600
1996	69 500	49 200	34 300	16 800
1997	65 500	46 700	31 900	16 000
1998	63 100	41 900	28 500	14 600
1999	60 700	37 900	25 800	13 600
2000	56 500	35 600	23 800	12 600
2001	51 600	33 000	22 600	11 800
2002	48 900	31 700	21 700	10 900
2003	48 500	31 900	21 400	10 100
2004	50 300	33 000	21 500	9 600
2005	50 000	32 900	20 800	9 300
2006 ¹	46 600	30 900	19 400	9 000
2007	41 800	26 900	16 900	7 600
2008	39 300	24 200	15 200	7 100
2009	47 500	28 500	18 900	8 400
2010	49 200	29 100	19 700	7 800
2011	46 000	27 000	18 500	7 400
2012	47 900	28 100	19 100	7 700
2007	I 40 200	28 300	17 900	10 000
	II 42 800	26 800	16 700	6 500
	III 45 600	27 300	17 000	6 000
	IV 38 500	25 200	15 900	8 000
2008	I 36 800	24 700	15 600	9 100
	II 39 900	23 900	14 700	6 000
	III 43 000	24 300	15 100	5 500
	IV 37 300	23 800	15 200	7 900
2009	I 40 200	25 800	17 200	9 800
	II 46 900	27 600	18 300	7 700
	III 53 600	30 300	20 000	6 800
	IV 49 200	30 200	20 300	9 000
2010	I 47 800	29 900	20 300	10 200
	II 50 700	29 300	19 500	6 800
	III 53 100	29 700	19 900	6 200
	IV 45 200	27 600	18 900	8 200
2011	I 44 300	27 300	18 900	9 600
	II 46 500	26 600	18 100	6 300
	III 50 000	27 600	18 700	5 800
	IV 43 100	26 400	18 100	8 000
2012	I 43 400	26 800	18 700	9 400
	II 47 600	27 000	18 300	6 600
	III 52 400	29 100	19 600	6 200
	IV 48 300	29 400	19 900	8 700
2013	I 51 200	31 500	21 800	10 100
	II 56 300	32 000	22 200	7 300

1. Vuodesta 2006 lähtien lomautetut mukaanlukien. - From 2006 including laid offs.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

15. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

Jatkuu - Continued

Ammatti - Occupation					
Vuosi ja neljännes Year and quarter	Kuljetus- ja liikennetyö Transport equipment operators	Teollinen työ - Production and related			
		Talonrakennukseen liittyvä työ Occupations related to construction of buildings	Muuhan rakennustoimintaan liittyvä työ Occupations related to other construction	Muut teollisen työn ryhmät Other work of the major group production etc.	Teollinen työ yhteensä Production and related work, total
Henkilöä - persons					
1971	1 500	10 100	1 200	8 900	20 200
1972	1 800	10 500	1 400	12 800	24 700
1973	1 400	7 600	1 200	10 500	19 200
1974	1 300	5 500	810	7 800	14 200
1975	1 600	8 900	880	10 600	20 300
1976	2 800	13 900	1 300	18 400	33 600
1977	4 300	17 100	1 600	31 600	50 400
1978	6 200	21 000	2 000	47 000	69 900
1979	5 500	17 100	1 700	40 400	59 200
1980	3 900	10 600	1 200	28 300	40 200
1981	3 600	8 600	1 400	29 500	39 500
1982	4 300	9 100	1 500	36 600	47 200
1983	4 600	8 700	1 700	39 000	49 400
1984	4 300	9 000	1 800	36 100	46 900
1985	4 800	9 500	1 800	35 800	47 100
1986	5 000	10 500	1 900	37 900	50 300
1987	4 800	9 800	2 500	33 900	46 200
1988	4 400	8 500	2 300	30 100	40 800
1989	3 400	5 900	1 800	23 000	30 700
1990	3 300	7 400	1 800	22 700	31 900
1991	7 100	18 800	3 300	45 600	67 700
1992	12 600	33 400	5 500	76 700	115 600
1993	17 600	42 600	6 900	100 400	149 900
1994	18 700	44 700	7 200	104 800	156 700
1995	18 000	42 800	7 100	98 700	148 600
1996	17 600	38 700	6 800	97 000	142 500
1997	16 200	32 000	6 200	90 500	128 700
1998	14 400	26 500	5 300	81 400	113 200
1999	12 900	23 200	4 700	76 500	104 400
2000	11 800	19 900	4 200	70 000	94 100
2001	11 100	18 800	3 900	65 100	87 800
2002	10 600	18 400	3 600	63 800	85 800
2003	10 300	17 300	3 500	62 800	83 600
2004	10 100	16 600	3 400	61 800	81 800
2005	9 700	16 100	3 300	58 400	77 700
2006 ¹	9 000	16 000	3 400	54 400	73 800
2007	7 400	13 700	2 800	45 700	62 200
2008	6 600	14 300	2 600	42 800	59 800
2009	9 400	22 000	3 800	65 800	91 500
2010	9 200	20 300	3 700	63 900	87 800
2011	8 600	18 500	3 400	55 200	77 000
2012	9 300	19 800	3 600	55 700	79 100
2007	I	8 500	17 000	4 000	50 700
	II	7 300	12 700	2 500	44 600
	III	7 000	11 400	2 000	43 900
	IV	7 000	13 600	2 800	43 600
2008	I	7 200	15 900	3 500	44 400
	II	6 200	12 200	2 100	39 600
	III	6 000	11 900	1 900	40 300
	IV	7 000	17 400	3 000	47 000
2009	I	9 000	24 000	4 600	60 600
	II	9 100	20 900	3 500	62 700
	III	9 200	19 600	3 000	67 100
	IV	10 200	23 300	4 100	72 700
2010	I	10 600	25 600	5 100	72 200
	II	9 000	19 200	3 300	62 700
	III	8 500	16 800	2 600	60 300
	IV	8 900	19 400	3 700	60 300
2011	I	9 300	22 800	4 600	61 300
	II	8 400	17 500	3 000	53 600
	III	8 200	15 400	2 400	52 300
	IV	8 700	18 100	3 400	53 700
2012	I	9 600	22 700	4 600	57 700
	II	8 800	18 200	3 100	51 700
	III	8 900	17 100	2 700	53 700
	IV	9 900	21 400	3 900	59 700
2013	I	10 800	26 100	5 200	66 000
	II	10 200	21 500	3 700	60 600

15. TYÖTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

Jatkoa - Continued

		Ammatti - Occupation			
Vuosi ja neljännes		Palvelutyö	Muulla luokittelematon työ	Lomautetut	Yhteensä
Year and quarter		Service work	Work not classifiable by occupation	Laid off	Total
Henkilöä - persons					
	1971	4 300	4 800	4 300	44 100
	1972	6 100	9 200	4 700	59 500
	1973	6 200	8 100	4 500	50 200
	1974	5 700	6 600	4 300	40 100
	1975	5 400	7 800	7 500	50 900
	1976	7 300	13 300	10 800	80 200
	1977	11 200	25 000	19 900	132 500
	1978	17 500	34 000	17 000	175 200
	1979	18 200	30 600	9 500	150 300
	1980	16 600	18 300	6 600	109 500
	1981	16 500	20 900	11 400	115 400
	1982	18 400	25 300	15 600	138 100
	1983	18 200	27 200	14 900	143 900
	1984	17 000	26 500	11 400	135 300
	1985	17 600	28 100	11 900	141 500
	1986	17 400	29 400	14 800	150 700
	1987	13 300	30 000	10 000	140 500
	1988	12 300	26 800	8 300	127 600
	1989	10 500	21 500	6 700	103 400
	1990	9 800	19 400	9 700	103 200
	1991	17 300	32 800	32 300	213 200
	1992	31 000	50 400	43 600	363 100
	1993	44 400	61 700	45 900	482 200
	1994	51 000	61 200	26 800	494 200
	1995	50 900	60 300	15 100	466 000
	1996	50 600	53 500	13 900	448 000
	1997	48 100	45 200	10 700	409 000
	1998	45 300	41 400	10 000	372 400
	1999	42 400	39 300	11 100	348 100
	2000	39 100	38 100	9 500	321 100
	2001	36 300	37 600	10 400	302 200
	2002	33 800	37 900	12 700	294 000
	2003	32 000	36 900	14 200	288 800
	2004	31 600	37 400	13 200	288 400
	2005	29 900	34 400	10 600	275 300
	2006 ¹	27 300	31 900	8 000	247 900
	2007	23 700	29 200	6 600	215 800
	2008	21 300	29 500	9 000	202 900
	2009	24 200	36 500	31 000	264 800
	2010	24 400	37 600	21 300	264 800
	2011	23 200	36 200	14 200	243 900
	2012	23 800	38 100	15 200	253 200
2007	I	24 800	29 500	9 500	231 000
	II	23 400	29 200	5 300	212 600
	III	23 800	30 700	4 800	214 700
	IV	22 800	27 300	6 700	204 700
2008	I	21 600	28 900	9 300	207 700
	II	20 900	29 000	5 700	194 400
	III	21 400	30 900	6 200	200 500
	IV	21 400	29 200	14 800	209 000
2009	I	22 700	33 900	30 800	247 900
	II	23 400	36 200	30 400	256 200
	III	25 000	39 400	28 500	274 000
	IV	25 600	36 600	34 300	281 100
2010	I	25 000	37 800	32 800	284 500
	II	24 100	38 300	19 600	263 000
	III	24 400	39 300	14 700	260 700
	IV	24 000	34 800	18 000	251 000
2011	I	23 600	35 700	21 200	257 500
	II	22 500	36 400	12 500	238 900
	III	23 300	38 100	9 700	241 800
	IV	23 200	34 500	13 600	237 300
2012	I	23 400	36 600	19 500	252 700
	II	23 000	38 200	12 400	242 500
	III	24 100	40 600	10 700	254 400
	IV	24 600	37 200	18 100	263 000
2013	I	26 100	41 300	25 200	290 100
	II	26 500	43 200	17 400	283 400

16. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖTTÖMYYDEN KESTON MUKAAN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE
BY DURATION OF UNEMPLOYMENT

Vuosi ja neljännes		Työttömyyden kesto, viikkoa - <i>Duration of unemployment, weeks</i>					Yhteensä <i>Total</i>	Keskimäärin <i>Average</i>	
		0 - 4	5 - 12	13 - 26	27 - 52	53 - 104			Yli 104
<i>Year and quarter</i>								<i>Viikkoa Weeks</i>	
		<i>Henkilöä - Persons</i>							
1981		28 000	27 100	22 500	15 000	7 200	4 300	104 000	24
1982		30 600	30 100	27 500	18 200	9 700	4 400	122 400	25
1983		30 000	31 200	28 400	22 300	11 400	5 700	129 000	27
1984		29 900	29 800	27 400	21 300	9 900	5 700	123 900	27
1985		30 900	32 200	30 000	23 400	8 800	4 400	129 500	25
1986		29 600	33 400	31 400	26 800	10 900	3 900	136 000	25
1987		29 800	31 900	29 200	22 900	11 700	5 000	130 500	26
1988		29 700	31 100	26 400	20 000	7 800	4 300	119 300	24
1989		27 200	26 500	21 600	15 000	4 400	2 000	96 700	20
1990		29 300	28 000	20 500	12 500	2 300	710	93 500	15
1991		44 900	52 800	47 800	30 400	4 400	540	180 900	16
1992		54 900	70 700	88 300	79 400	24 900	1 300	319 500	22
1993		58 200	77 000	106 100	114 700	70 100	10 100	436 300	30
1994		56 700	73 500	98 400	112 000	94 100	32 700	467 500	39
1995		56 200	71 600	91 000	96 200	82 200	53 600	450 900	45
1996		58 100	71 100	86 000	87 800	72 000	59 000	434 100	48
1997		55 000	67 300	76 700	77 300	65 000	57 000	398 300	51
1998		53 600	62 900	70 900	64 200	56 200	54 700	362 500	52
1999		54 000	61 600	66 400	58 700	45 800	50 600	337 100	52
2000		50 700	56 000	62 500	55 700	43 300	43 500	311 700	51
2001		48 900	54 100	57 400	50 100	42 100	39 200	291 800	51
2002		47 400	52 600	55 700	49 200	39 900	36 400	281 300	50
2003		48 300	52 900	55 100	47 300	37 700	33 300	274 600	47
2004		49 400	51 000	56 000	47 900	39 000	31 800	275 200	46
2005		47 600	49 400	51 200	45 500	39 500	31 400	264 700	47
2006	1	52 100	47 600	45 700	38 700	35 000	28 800	247 900	45
2007		49 800	43 300	39 700	31 800	26 400	24 800	215 800	43
2008		51 000	43 200	37 600	28 900	22 600	19 600	202 900	40
2009		64 000	61 000	57 100	41 800	25 300	15 500	264 800	32
2010		57 500	54 500	53 100	46 500	36 900	16 300	264 800	36
2011		51 800	50 300	47 300	37 900	33 600	23 000	243 900	40
2012		51 200	51 100	50 800	39 900	31 400	28 700	253 200	43
2004	I	44 500	55 100	62 600	46 800	38 700	32 000	279 700	46
	II	56 500	43 700	53 600	50 300	38 700	31 400	274 100	46
	III	47 700	53 700	55 000	49 200	39 700	31 800	277 000	46
	IV	49 000	51 600	53 000	45 300	39 000	31 900	269 900	47
2005	I	42 800	53 400	57 800	47 000	40 100	32 400	273 600	47
	II	50 900	41 600	49 700	47 900	39 600	31 500	261 200	46
	III	47 600	53 200	48 900	46 000	40 000	31 300	266 900	46
	IV	49 200	49 300	48 500	41 300	38 400	30 400	257 100	46
2006	I	50 300	52 600	54 300	41 400	38 500	30 300	267 500	45
	II	54 300	41 300	44 100	41 400	35 800	29 100	246 000	46
	III	50 600	49 900	44 200	38 400	34 500	28 500	245 900	45
	IV	53 300	46 600	40 200	33 600	31 200	27 200	232 100	44
2007	I	47 700	47 600	46 600	33 600	28 700	26 800	231 000	43
	II	52 200	37 300	37 900	33 200	26 800	25 300	212 600	44
	III	48 300	45 700	38 600	31 800	25 900	24 300	214 700	43
	IV	50 900	42 500	35 800	28 500	24 200	22 700	204 700	42
2008	I	46 000	45 100	42 300	28 900	23 800	21 600	207 700	41
	II	51 800	35 500	34 500	29 700	22 600	20 200	194 400	42
	III	47 800	44 800	37 100	29 400	22 400	19 000	200 500	40
	IV	58 300	47 300	36 400	27 500	21 800	17 700	209 000	37
2009	I	60 800	64 300	52 800	30 700	22 600	16 800	247 900	33
	II	66 100	54 200	57 100	39 900	23 200	15 700	256 200	33
	III	63 400	62 100	59 600	48 300	25 600	15 000	274 000	32
	IV	65 900	63 600	59 000	48 500	29 600	14 600	281 100	32
2010	I	56 200	63 100	65 400	50 300	34 800	14 700	284 500	33
	II	61 800	47 000	51 300	50 900	36 500	15 400	263 000	36
	III	54 700	55 200	49 800	45 600	38 700	16 800	260 700	37
	IV	57 300	52 600	45 900	39 000	37 800	18 500	251 000	38
2011	I	50 300	55 800	54 700	39 300	36 600	20 800	257 500	38
	II	54 700	43 300	44 900	39 800	34 200	22 000	238 900	41
	III	48 900	52 100	46 100	37 900	32 900	24 000	241 800	41
	IV	53 200	50 100	43 600	34 500	30 500	25 400	237 300	41
2012	I	48 900	54 400	55 400	36 100	30 400	27 500	252 700	42
	II	53 200	42 600	47 400	40 000	30 700	28 700	242 500	45
	III	49 400	52 500	49 600	42 200	31 900	28 800	254 400	43
	IV	53 400	55 100	50 900	41 300	32 700	29 600	263 000	43
2013	I	49 600	63 200	64 300	46 100	36 100	30 900	290 100	42
	II	53 800	48 100	58 800	52 600	38 400	31 700	283 400	45

1. Vuodesta 2006 lähtien lomautetut mukaanlukien. - From 2006 including laid offs.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

17. PÄÄTTYNEIDEN TYÖTTÖMYYSJAKSOJEN KESKIMÄÄRÄINEN KESTO IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN
AVERAGE DURATION OF THE COMPLETED SPELLS OF UNEMPLOYMENT BY AGE AND SEX

Vuosi	Ikä - Age										Yhteensä
Year	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	
Viikkoa - Weeks											Total
Molemmat sukupuolet - Both sexes											
1991	8	10	12	13	14	14	15	17	20	43	13
1992	11	16	18	18	19	19	20	21	22	45	18
1993	15	18	20	21	22	22	23	25	28	53	21
1994	16	21	24	26	26	27	28	31	34	65	25
1995	13	19	22	25	26	27	28	31	38	92	25
1996	11	17	20	24	25	26	28	30	43	109	24
1997	8	14	17	21	22	24	26	28	46	119	22
1998	8	12	16	19	20	22	23	25	43	128	21
1999	7	11	14	17	18	20	21	23	39	131	19
2000	7	10	13	16	17	18	19	21	34	125	18
2001	7	9	12	15	16	16	17	18	28	130	18
2002	7	10	12	15	16	16	18	18	24	112	17
2003	6	9	12	14	15	15	17	17	22	104	16
2004	6	9	12	14	15	15	16	17	21	82	16
2005	6	8	12	14	15	16	16	17	24	85	16
2006 ¹	5	7	11	13	15	15	16	17	20	66	15
2007	5	7	10	11	13	13	14	15	19	62	14
2008	5	6	9	10	11	12	13	14	17	60	13
2009	6	8	10	11	11	12	12	12	14	55	13
2010	6	9	12	13	14	15	15	15	16	34	14
2011	5	8	11	13	14	15	15	16	17	35	14
2012	7	9	12	14	15	16	16	17	18	44	15
Miehet - Male											
1991	9	11	13	14	15	16	17	19	22	41	14
1992	12	17	20	20	21	22	23	24	26	44	20
1993	16	20	23	23	25	26	27	29	33	52	24
1994	16	24	28	28	30	31	32	35	40	67	28
1995	14	21	27	29	31	32	34	37	44	97	28
1996	12	19	25	29	30	33	34	36	50	113	28
1997	9	16	22	26	28	30	34	36	52	122	27
1998	8	14	21	24	26	29	31	34	49	129	26
1999	8	13	19	22	25	28	30	31	46	130	25
2000	8	12	18	21	23	25	27	30	41	126	24
2001	8	11	17	20	22	24	26	28	36	129	23
2002	8	11	17	20	22	24	26	27	33	114	22
2003	7	11	15	19	21	23	25	27	32	110	22
2004	7	11	15	19	21	22	24	26	30	90	21
2005	7	10	15	19	21	22	23	25	37	95	21
2006 ¹	6	8	14	17	20	21	23	24	28	72	19
2007	5	7	12	14	16	18	20	21	27	70	18
2008	5	7	10	13	14	16	17	19	24	69	16
2009	7	9	11	12	13	14	14	15	18	58	14
2010	7	10	14	16	17	18	19	19	21	39	16
2011	5	8	13	16	18	19	19	21	23	45	16
2012	7	10	14	16	18	19	20	22	23	55	18
Naiset - Female											
1991	7	9	11	12	12	11	12	14	18	44	11
1992	10	13	16	16	17	17	17	18	19	46	16
1993	14	16	17	18	19	18	20	21	24	54	18
1994	15	18	20	23	23	24	25	27	29	64	22
1995	13	16	18	22	23	23	24	27	33	89	22
1996	10	14	16	20	21	21	23	25	37	106	20
1997	7	12	14	17	17	18	20	23	40	116	18
1998	7	10	12	15	16	17	17	19	37	128	17
1999	7	9	11	14	14	15	16	17	34	132	16
2000	7	9	10	13	13	13	14	16	29	124	15
2001	6	8	10	12	12	12	13	13	23	131	14
2002	6	8	10	11	12	12	13	13	19	111	14
2003	6	7	9	11	12	11	12	12	17	100	13
2004	5	7	9	11	11	11	12	12	15	76	12
2005	5	7	9	11	11	12	11	12	16	77	13
2006 ¹	5	6	9	10	11	12	12	12	15	61	12
2007	4	6	8	9	10	10	10	11	14	56	11
2008	4	5	8	9	9	10	10	10	13	54	11
2009	5	6	9	9	10	10	10	10	11	52	11
2010	5	7	10	11	11	12	12	11	12	29	11
2011	5	6	9	11	11	12	12	12	13	27	11
2012	6	8	10	12	12	13	13	13	14	35	13

1. Vuodesta 2006 lähtien lomaautetut mukaanlukien. - From 2006 including laid offs.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

18. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION
Jatkuu - *Continued*

Vuosi ja neljännes	Ammatti - Occupation	Tieteellinen, tekninen, yhteiskunnallinen sekä terveydenhuoltotyö	Hallinto- ja toimistotyö	Kaupallinen työ	Maa- ja metsätaloustyö
Year and quarter		Professional, technical and related work and sanitary work	Clerical and related work	Sales work	Agricultural and forestry work
Avoimet työpaikat - Vacancies					
1971		750	570	670	480
1972		910	830	950	470
1973		1 500	1 300	1 200	490
1974		2 300	1 800	1 400	990
1975		2 400	1 600	1 100	440
1976		2 000	810	660	360
1977		1 700	420	450	210
1978		1 300	420	430	270
1979		1 500	570	560	280
1980		1 800	870	670	500
1981		2 000	970	890	740
1982		2 100	810	890	810
1983		2 200	900	890	620
1984		2 100	890	870	780
1985		2 000	880	920	770
1986		2 100	910	890	1 400
1987		2 900	740	880	850
1988		4 000	1 000	1 300	1 300
1989		6 200	1 700	2 000	3 100
1990		6 500	1 400	1 800	3 500
1991		4 500	630	1 300	2 800
1992		1 500	400	1 200	1 800
1993		900	350	1 000	1 800
1994		1 200	400	1 100	1 500
1995		1 700	570	1 200	1 300
1996		2 100	670	1 600	1 800
1997		2 600	940	2 100	2 100
1998		3 100	1 300	2 400	2 400
1999		2 900	1 100	1 800	2 200
2000		4 000	1 300	2 100	2 100
2001		4 700	1 300	2 700	2 300
2002		5 200	1 300	3 100	2 500
2003		5 200	1 300	4 100	2 800
2004		5 200	1 300	3 300	2 100
2005		6 600	1 500	4 600	1 900
2006		8 100	1 900	5 200	2 000
2007		9 100	2 400	6 000	2 100
2008		9 100	2 600	6 300	2 000
2009		7 700	1 900	6 500	1 500
2010		7 900	2 100	6 900	1 400
2011		8 700	3 000	8 200	1 400
2012		9 500	2 700	7 800	1 400
2007	I	14 000	2 600	7 500	4 800
	II	8 900	2 300	5 200	2 600
	III	7 100	2 500	6 100	650
	IV	6 600	2 300	5 200	430
2008	I	12 800	3 400	8 600	4 100
	II	8 900	2 500	5 600	1 500
	III	7 400	2 600	6 000	220
	IV	7 200	2 000	5 000	280
2009	I	11 900	2 500	8 300	4 100
	II	8 100	1 600	6 300	1 500
	III	6 100	1 700	5 800	220
	IV	4 900	1 800	5 600	280
2010	I	10 000	2 400	8 800	3 700
	II	8 500	1 800	6 600	1 300
	III	6 900	2 100	6 700	280
	IV	6 300	2 300	5 400	340
2011	I	12 000	3 600	11 300	3 700
	II	9 200	2 600	7 900	1 000
	III	6 900	2 800	7 300	330
	IV	6 700	2 900	6 300	370
2012	I	14 300	3 600	11 300	4 000
	II	9 700	2 300	8 000	870
	III	7 200	2 500	6 600	320
	IV	6 900	2 400	5 400	200
2013	I	14 400	3 600	10 300	3 500
	II	9 300	2 300	6 900	900

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

18. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

Jatkuu - Continued

		Ammatti - Occupation			
Vuosi ja neljännes		Teollinen työ - Production and related work			
Year and quarter		Talonrakennukseen liittyvä työ	Muuhun rakennustointintaan liittyvä työ	Muut teollisen työn ryhmät	Teollinen työ yhteensä
		Occupations related to construction of buildings	Occupations related to other construction	Other work of the major group production etc.	Production and related work, total
	Avoimet työpaikat - Vacancies				
1971		1 300	130	4 100	5 500
1972		1 700	180	5 100	7 000
1973		2 900	200	9 000	12 000
1974		3 400	290	12 500	16 100
1975		740	90	6 800	7 700
1976		590	60	3 400	4 100
1977		310	40	1 400	1 700
1978		280	50	940	1 300
1979		530	50	2 600	3 200
1980		940	110	4 300	5 300
1981		980	160	3 700	4 800
1982		960	150	2 600	3 700
1983		1 100	130	2 500	3 700
1984		910	150	2 700	3 800
1985		910	120	3 000	4 000
1986		790	110	2 700	3 600
1987		730	150	3 200	4 100
1988		1 000	180	4 400	5 600
1989		1 500	340	8 200	10 000
1990		770	250	5 800	6 800
1991		280	90	1 300	1 700
1992		180	50	760	1 000
1993		140	40	770	950
1994		230	60	1 700	2 000
1995		210	60	1 700	2 000
1996		270	80	1 600	2 000
1997		490	130	2 600	3 200
1998		620	170	3 100	3 900
1999		600	130	2 500	3 200
2000		660	110	3 400	4 200
2001		730	120	3 600	4 500
2002		810	170	3 600	4 600
2003		1 000	200	3 500	4 700
2004		1 200	230	4 500	5 900
2005		1 700	300	5 900	7 900
2006		1 900	350	7 000	9 300
2007		1 900	500	8 900	11 400
2008		1 100	400	6 600	8 100
2009		540	200	2 700	3 500
2010		860	250	3 100	4 200
2011		1 100	350	4 600	6 000
2012		990	320	4 000	5 400
2007	I	1 800	450	15 600	17 900
	II	2 400	700	7 400	10 500
	III	2 200	510	7 300	10 000
	IV	1 400	350	5 500	7 300
2008	I	1 300	460	14 400	16 100
	II	1 500	640	5 200	7 300
	III	1 100	350	4 600	6 000
	IV	400	130	2 300	2 900
2009	I	450	220	6 300	7 000
	II	720	260	1 800	2 800
	III	610	180	1 400	2 200
	IV	380	150	1 500	2 000
2010	I	840	230	5 000	6 000
	II	920	340	2 400	3 700
	III	1 000	260	2 600	3 900
	IV	690	160	2 500	3 300
2011	I	750	300	8 600	9 600
	II	1 400	500	3 600	5 500
	III	1 300	380	3 600	5 300
	IV	800	210	2 500	3 600
2012	I	920	400	7 300	8 600
	II	1 300	400	3 500	5 200
	III	1 100	290	2 900	4 300
	IV	720	200	2 400	3 300
2013	I	1 100	400	6 400	7 900
	II	1 600	480	3 000	5 100

18. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

Jatkoa - Continued

		Ammatti - Occupation			
Vuosi ja neljännes		Kuljetus- ja liikennetyö	Palvelutyö	Muualla luokittelematon työ	Yhteensä
Year and quarter		Transport equipment operators	Service work	Work not classifiable by occupation	Total
Avoimia työpaikkoja - Vacancies					
	1971	330	3 100	360	11 700
	1972	710	4 200	660	15 800
	1973	1 100	4 800	950	23 400
	1974	1 500	5 100	650	29 800
	1975	780	4 100	480	18 500
	1976	310	2 700	320	11 200
	1977	180	1 600	130	6 400
	1978	140	1 400	120	5 500
	1979	250	1 900	110	8 300
	1980	330	2 700	80	12 200
	1981	380	3 100	50	13 000
	1982	270	2 600	40	11 300
	1983	300	3 100	30	11 800
	1984	300	3 300	20	12 000
	1985	330	3 300	20	12 200
	1986	300	3 300	20	12 400
	1987	280	2 700	10	12 400
	1988	380	3 400	310	17 400
	1989	760	5 500	1 200	30 400
	1990	680	4 900	1 400	26 900
	1991	310	1 900	170	13 400
	1992	100	1 000	80	7 100
	1993	80	680	80	5 900
	1994	150	900	150	7 400
	1995	170	1 200	310	8 300
	1996	180	1 500	360	10 100
	1997	330	2 100	410	13 700
	1998	410	2 700	520	16 800
	1999	410	2 700	300	14 600
	2000	540	2 800	130	17 100
	2001	530	3 600	140	19 600
	2002	500	4 200	200	21 600
	2003	650	4 300	200	23 300
	2004	780	4 600	270	23 500
	2005	940	5 500	220	29 100
	2006	1 400	6 400	100	34 400
	2007	2 000	7 600	80	40 700
	2008	1 700	7 500	30	37 200
	2009	810	4 900	80	26 900
	2010	900	5 100	60	28 600
	2011	1 300	6 500	20	35 100
	2012	1 300	7 400	10	35 400
2007	I	1 900	10 500	260	59 300
	II	2 100	7 100	70	38 700
	III	2 300	6 800	0	35 300
	IV	1 800	5 900	0	29 400
2008	I	1 900	11 900	50	59 600
	II	1 900	7 100	60	35 400
	III	1 500	6 300	10	30 400
	IV	1 400	4 700	0	23 500
2009	I	940	7 900	190	42 800
	II	1 000	4 500	110	25 800
	III	620	4 000	10	20 500
	IV	680	3 400	10	18 600
2010	I	780	6 900	110	38 700
	II	960	4 600	110	27 600
	III	810	4 100	0	24 700
	IV	1 000	4 700	0	23 300
2011	I	1 500	10 300	10	52 000
	II	1 400	5 800	40	33 600
	III	1 100	4 700	20	28 400
	IV	1 200	5 100	0	26 200
2012	I	1 300	12 300	30	55 400
	II	1 300	7 100	0	34 500
	III	1 400	5 200	0	27 700
	IV	1 300	4 800	0	24 200
2013	I	1 600	10 600	0	52 000
	II	1 500	6 600	0	32 600

19. TYÖNVÄLITYSTOIMINTA: TYÖNHAKIJAT
EMPLOYMENT SERVICE: JOBSEEKERS

Vuosi ja neljännes	Työnhakijat kuukauden aikana	Näistä työttömiä ¹	Uudet työnhakijat kuukauden aikana	Näistä työttömiä ¹	Päättyneet työnhaut
<i>Year and quarter</i>	<i>Jobseekers during a month</i>	<i>Of these unemployed¹</i>	<i>New jobseekers during a month</i>	<i>Of these unemployed¹</i>	<i>Ended jobseekings</i>
Henkilöä - Persons					
1981	205 200	128 800	40 900	27 400	31 600
1982	234 300	147 500	42 800	29 200	36 200
1983	251 100	154 000	38 400	26 500	36 300
1984	260 300	150 300	38 300	26 500	36 800
1985	273 400	155 100	38 400	26 900	37 000
1986	292 500	160 500	36 200	25 400	36 000
1987	298 600	156 300	35 000	25 000	36 600
1988	287 000	146 100	34 200	23 700	37 500
1989	260 300	122 100	33 500	21 800	36 100
1990	259 600	116 800	38 000	22 500	36 500
1991	396 300	208 400	52 400	25 800	38 300
1992	572 100	351 300	53 300	25 400	41 200
1993	714 000	470 800	49 200	23 400	41 800
1994	755 400	509 400	39 500	21 600	42 000
1995	729 200	513 700	39 000	21 400	42 100
1996	724 400	479 400	39 100	21 100	43 000
1997	691 700	444 300	36 400	19 700	47 400
1998	642 900	404 800	36 100	20 400	42 100
1999	618 800	377 700	36 700	20 100	42 200
2000	584 100	352 700	34 800	19 100	43 300
2001	556 000	329 700	35 200	19 100	41 600
2002	553 200	319 200	34 800	18 400	40 400
2003	552 400	311 500	35 000	18 100	40 700
2004	553 200	312 400	34 300	17 900	40 500
2005	534 200	<u>301 900</u>	33 000	<u>17 600</u>	42 400
2006	510 300	292 700	32 600	19 600	43 600
2007	472 300	258 300	31 800	19 100	43 700
2008	446 500	242 500	34 800	21 300	42 500
2009	521 800	310 700	43 500	26 600	46 800
2010	535 800	311 400	35 800	22 300	47 600
2011	500 600	284 300	33 800	22 100	45 400
2012	495 700	292 800	35 200	23 200	43 100
2004 I	561 800	320 000	35 600	17 200	38 200
2004 II	564 900	310 200	36 300	18 100	42 200
2004 III	552 100	321 400	32 700	19 100	50 200
2004 IV	534 100	298 200	32 700	17 200	31 400
2005 I	549 000	312 900	32 000	16 000	38 600
2005 II	545 900	298 700	36 400	18 100	43 500
2005 III	531 700	309 000	32 100	18 900	53 300
2005 IV	510 300	<u>286 900</u>	31 500	<u>17 300</u>	34 500
2006 I	528 300	315 100	33 400	19 800	41 800
2006 II	521 900	291 200	35 100	19 300	45 700
2006 III	506 600	296 300	31 600	20 200	51 600
2006 IV	484 400	268 100	30 400	19 000	35 200
2007 I	492 300	278 900	32 400	19 000	42 200
2007 II	482 400	255 200	33 600	18 800	44 800
2007 III	468 400	262 700	30 900	19 700	51 900
2007 IV	446 000	236 400	30 300	19 000	36 000
2008 I	454 100	252 200	31 900	19 400	42 300
2008 II	448 100	235 000	35 000	19 900	44 300
2008 III	441 100	243 400	32 600	21 200	48 900
2008 IV	442 600	239 400	39 800	25 000	34 400
2009 I	494 000	294 000	45 600	27 900	42 800
2009 II	523 400	303 000	46 500	26 900	48 500
2009 III	534 400	325 900	41 800	26 500	55 100
2009 IV	535 600	320 100	40 200	25 200	40 800
2010 I	552 000	334 800	37 300	23 000	47 300
2010 II	544 700	310 800	38 200	22 100	49 900
2010 III	533 400	314 400	34 000	22 200	54 800
2010 IV	513 200	285 400	33 800	21 800	38 200
2011 I	520 700	301 800	33 200	21 700	45 400
2011 II	506 900	280 900	35 000	21 700	48 200
2011 III	494 000	286 600	32 900	22 100	51 800
2011 IV	481 100	268 000	34 200	22 800	36 200
2012 I	500 300	294 500	34 800	23 300	44 100
2012 II	493 300	283 100	35 400	22 200	45 400
2012 III	493 700	301 500	34 100	22 600	48 000
2012 IV	495 700	291 900	36 600	24 600	34 800
2013 I	521 900	328 700	35 400	24 800	40 500
2013 II	523 000	323 700	37 400	24 800	42 000

1. Vuodesta 2006 lähtien lomautetut mukaanlukien - From 2006 including laid offs

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

20. TYÖNVÄLITYSTOIMINTA: AVOIMET TYÖPAIKAT
EMPLOYMENT SERVICE: VACANCIES

Vuosi ja neljännes	Avoimet työpaikat kuukauden aikana	Näistä uusia	Täyttyneet työpaikat	Näistä TE-toimiston hakijalla	Avoinnaolon kesto keskimäärin	
Year and quarter	Vacancies during a month	Of these new vacancies	Vacancies filled during a month	Of these filled with job-seekers at the Employment service	Average duration of vacancy	
Työpaikkaa - Vacancies				Päivää - Days		
1981	30 900	17 200	17 100	11 400	21	
1982	27 600	16 400	16 200	11 100	19	
1983	28 400	16 900	16 400	11 300	18	
1984	28 700	16 900	16 500	11 400	18	
1985	28 900	16 700	16 600	11 600	20	
1986	26 000	14 100	13 700	9 000	23	
1987	28 300	16 200	15 500	10 100	21	
1988	37 200	22 500	19 100	10 900	20	
1989	56 000	27 500	23 900	11 800	27	
1990	51 000	24 400	22 500	10 500	30	
1991	27 800	15 000	14 200	7 400	22	
1992	16 500	10 000	9 500	5 400	16	
1993	14 200	8 900	8 300	4 600	17	
1994	18 300	12 100	11 100	6 300	16	
1995	20 400	13 200	12 400	7 000	16	
1996	23 800	15 000	14 100	8 300	17	
1997	30 400	18 900	17 700	9 900	18	
1998	35 000	19 900	18 900	10 300	21	
1999	34 500	20 900	20 000	10 800	19	
2000	39 500	24 100	23 200	11 900	20	
2001	43 400	25 300	24 600	12 300	21	
2002	45 800	26 000	25 200	12 100	22	
2003	48 800	26 600	25 900	12 100	24	
2004	48 800	27 400	26 300	11 200	24	
2005	59 900	32 900	31 300	12 600	24	
2006	70 500	38 900	36 900	15 000	25	
2007	82 700	44 900	42 600	20 200	25	
2008	79 800	45 200	43 000	19 000	24	
2009	58 400	33 900	31 900	12 000	23	
2010	64 200	38 400	35 400	10 900	21	
2011	78 000	45 200	42 900	10 600	22	
2012	76 200	42 900	41 300	9 700	24	
2004	I	58 700	35 300	26 600	11 400	23
	II	58 900	29 000	35 700	15 500	26
	III	39 800	23 700	21 900	10 000	23
	IV	37 800	21 500	21 000	8 100	22
2005	I	71 700	40 600	31 400	11 700	23
	II	67 700	34 700	39 500	16 100	26
	III	52 300	29 600	27 800	11 500	23
	IV	47 900	26 600	26 500	10 900	24
2006	I	88 500	50 100	38 600	15 800	25
	II	76 100	38 200	45 300	18 500	27
	III	58 800	34 100	31 500	12 800	24
	IV	58 800	33 400	32 000	12 900	22
2007	I	103 800	58 500	46 300	21 500	24
	II	87 700	43 500	49 600	24 100	29
	III	72 300	41 400	37 100	18 100	25
	IV	67 100	36 400	37 200	17 000	24
2008	I	108 800	61 500	49 900	22 200	24
	II	86 800	46 100	52 100	23 700	26
	III	67 500	41 100	37 500	16 700	21
	IV	56 200	31 900	32 500	13 200	21
2009	I	78 400	45 700	37 300	14 000	24
	II	63 700	34 200	38 400	15 600	23
	III	47 300	28 700	26 300	10 600	21
	IV	44 300	26 900	25 700	7 800	22
2010	I	74 900	46 300	36 600	11 000	21
	II	68 900	37 000	40 700	13 300	23
	III	58 000	36 400	32 500	10 800	20
	IV	55 200	33 800	31 800	8 600	19
2011	I	98 300	57 800	45 900	10 500	22
	II	85 500	45 800	53 000	13 600	25
	III	66 700	40 900	37 600	9 800	21
	IV	61 300	36 200	35 000	8 400	20
2012	I	103 400	58 800	49 600	10 500	23
	II	85 300	44 500	50 600	12 800	26
	III	61 100	36 400	34 200	8 500	23
	IV	54 800	31 800	30 900	6 800	21
2013	I	96 000	53 300	44 900	8 500	24
	II	77 800	39 200	45 400	9 500	27

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

21. AKTIVOINTIESTEEN LASKETTAVISSA PALVELUISSA
PERSONS COVERED BY SERVICES INCLUDED IN THE ACTIVATION RATE

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Työllistetyt - Number of employed people										Työharjoittelu/työelämävalmennus Traineeship/preparatory training for working life	Vuorotteluvapaa sijaisena As a job alternation substitute	Kuntouttava työtoiminta Rehabilitative work	Omaehtoinen opiskelu Self-motivated studies	Palveluissa yhteensä Participating services Total
	Kunnallinen palkkatuki Municipalities' wage subsidy	Yksityissektorin palkkatuki Private companies' wage subsidy	Valtiolle työllistetyt Employed by the State	Startti- rahat Start-up grants	Muut työllistetyt Other employed people	Työllistetyt yhteensä Number of employed people Total	Työvoimakoulutus Labour market training	Valmennus Training	Työ-/koulutuskokeilu Work/training trials						
1981	15 000	13 500	6 900	-	1 100	36 500	14 800	-	-	-	-	-	-	-	27 400
1982	16 900	9 700	6 300	-	1 500	34 400	16 900	-	-	-	-	-	-	-	40 200
1983	17 800	11 000	6 500	-	2 100	37 400	18 100	-	-	-	-	-	-	-	42 400
1984	19 400	9 500	6 700	-	3 100	38 900	17 400	-	-	-	-	-	-	-	54 300
1985	18 100	7 300	6 000	1 200	3 400	36 200	16 000	-	-	-	-	-	-	-	52 200
1986	17 800	3 600	6 300	1 800	2 200	31 700	15 400	-	-	-	-	-	-	-	47 100
1987	20 100	4 100	6 700	2 500	2 200	35 700	15 900	-	-	-	-	-	-	-	51 500
1988	19 900	6 400	6 600	2 900	1 000	36 800	15 600	-	-	-	-	-	-	-	52 400
1989	18 800	5 700	7 400	2 000	610	34 500	15 600	-	-	-	-	-	-	-	50 100
1990	16 400	4 500	7 900	1 500	280	30 500	16 800	-	-	-	-	-	-	-	47 300
1991	20 800	6 400	11 100	1 600	440	40 300	17 300	-	-	-	-	-	-	-	57 600
1992	24 300	12 700	11 900	2 700	460	52 100	26 300	-	-	-	-	-	-	-	78 400
1993	21 500	15 800	11 400	5 100	3 000	56 800	27 200	-	-	-	-	-	-	-	84 000
1994	25 400	19 200	12 000	4 900	5 100	68 400	28 400	-	-	-	-	-	-	-	98 400
1995	27 700	15 600	12 100	3 500	4 800	63 600	33 900	-	-	-	-	-	-	-	103 700
1996	30 500	12 900	11 800	2 800	6 500	64 600	42 300	-	-	-	-	-	-	-	118 500
1997	26 800	14 300	10 800	2 700	8 000	62 600	46 800	-	-	-	-	-	-	-	123 400
1998	21 400	17 000	7 800	2 500	8 400	57 000	41 400	-	-	-	-	-	-	-	113 300
1999	18 100	18 600	5 900	2 200	6 800	51 600	38 100	-	-	-	-	-	-	-	105 000
2000	16 000	17 600	3 200	1 900	4 500	43 100	30 900	-	-	-	-	-	-	-	89 200
2001	14 600	16 200	2 400	1 700	3 600	38 500	26 100	-	-	-	-	-	-	-	79 800
2002	13 600	17 000	2 500	1 800	3 300	38 300	26 300	-	-	-	-	-	-	-	79 300
2003	13 000	18 700	2 600	2 000	3 500	39 600	29 900	-	-	-	-	-	-	-	86 800
2004	12 000	19 200	2 500	2 600	3 400	39 900	30 700	-	-	-	-	-	-	-	87 300
2005	10 700	18 800	2 000	3 800	3 200	38 500	29 200	-	-	-	-	-	-	-	84 800
2006	10 200	18 500	1 900	4 200	3 200	38 000	26 900	-	-	-	-	-	-	-	86 500
2007	9 400	19 500	1 700	4 500	2 700	37 800	27 500	-	-	-	-	-	-	-	87 900
2008	8 400	18 700	1 200	4 800	2 300	35 400	25 000	-	-	-	-	-	-	-	83 000
2009	7 500	16 700	1 200	5 000	2 500	33 000	27 900	-	-	-	-	-	-	-	83 800
2010	8 600	17 800	1 500	5 400	890	34 100	32 800	-	-	-	-	-	-	-	100 100
2011	9 000	18 700	1 300	5 600	780	35 500	30 200	-	-	-	-	-	-	-	109 100
2012	8 000	16 900	810	4 300	520	30 500	27 600	-	-	-	-	-	-	-	107 500
2009 I	8 000	16 900	940	5 300	2 700	33 800	27 700	-	-	-	-	-	-	-	83 500
2009 II	7 900	17 300	1 200	5 300	2 700	34 400	26 500	-	-	-	-	-	-	-	84 400
2009 III	7 000	16 700	1 400	5 000	2 100	32 200	24 400	-	-	-	-	-	-	-	78 600
2009 IV	7 200	15 900	1 200	4 600	2 600	31 500	32 800	-	-	-	-	-	-	-	88 700
2010 I	7 900	15 500	1 100	4 900	1 300	30 600	33 700	-	-	-	-	-	-	-	93 900
2010 II	8 700	17 500	1 500	5 400	820	34 000	32 700	-	-	-	-	-	-	-	98 900
2010 III	8 500	18 900	1 800	5 600	670	35 500	29 000	-	-	-	-	-	-	-	97 000
2010 IV	9 100	19 100	1 500	5 600	810	36 200	35 900	-	-	-	-	-	-	-	110 800
2011 I	9 400	18 500	1 300	5 700	840	35 700	34 300	-	-	-	-	-	-	-	111 600
2011 II	9 600	19 600	1 400	5 600	820	35 700	30 700	-	-	-	-	-	-	-	109 900
2011 III	8 500	18 800	1 400	5 600	670	35 100	25 100	-	-	-	-	-	-	-	102 200
2011 IV	8 600	18 000	1 200	5 300	820	33 800	30 700	-	-	-	-	-	-	-	112 900
2012 I	8 400	16 700	890	4 900	790	31 700	29 300	-	-	-	-	-	-	-	111 500
2012 II	8 500	17 500	890	4 500	600	31 900	27 300	-	-	-	-	-	-	-	109 400
2012 III	7 500	17 100	820	4 100	390	29 900	24 300	-	-	-	-	-	-	-	100 400
2012 IV	7 600	16 300	640	3 900	310	28 700	26 800	-	-	-	-	-	-	-	108 700
2013 I	7 500	15 700	510	3 900	180	27 700	27 200	380	7 700	5 200	500	19 100	10 500	19 100	103 400
2013 II	8 000	18 200	790	4 200	110	31 300	26 000	980	10 900	770	6 400	11 700	18 000	18 000	106 100

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilasto - Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

**22. TYÖVOIMAKOULUTUKSEEN HAKEMUKSIA, KURSSIN ALOITTANEET, SUORITTANEET TAI KESKEYTTÄNEET
KUUKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN SEKÄ TYÖVOIMAKOULUTUKSESSA OLEVAT KUUKAUDEN LOPUSSA
APPLICATIONS FOR LABOUR MARKET TRAINING AND MONTHLY AVERAGE OF PERSONS WHO
STARTED, COMPLETED OR DROPPED-OUT TRAINING AND PERSONS ATTENDING LABOUR MARKET
TRAINING AT THE END OF THE MONTH**

Vuosi ja neljännes	Koulutukseen hakemuksia	Koulutuksen aloittaneet	Koulutuksen suorittaneet	Koulutuksen keskeyttäneet	Työvoimakoulu- tuksessa olevat
Year and quarter	Applications for Labour market training	Started training	Completed training	Dropped-out training	On Labour market training
Henkilöä - Persons					
1981	5 400	2 900	2 200	480	14 800
1982	6 000	3 200	2 400	480	16 900
1983	6 000	3 200	2 500	510	18 100
1984	5 000	2 800	2 200	420	17 400
1985	4 800	2 600	1 900	390	16 000
1986	4 700	2 500	2 000	370	15 400
1987	4 800	2 600	2 100	410	15 900
1988	3 700	2 500	2 100	360	15 600
1989	3 800	2 500	2 000	350	15 600
1990	4 300	2 800	2 100	340	16 800
1991	8 000	4 000	3 000	350	17 300
1992	11 600	5 700	4 100	370	26 300
1993	12 100	5 300	4 900	350	27 200
1994	14 300	6 900	5 600	570	28 400
1995	16 100	7 300	5 300	590	33 900
1996	18 200	8 400	7 000	760	42 300
1997	20 500	9 300	8 100	870	46 800
1998	18 100	7 500	6 600	760	41 400
1999	17 600	7 300	6 000	850	38 100
2000	17 000	6 400	5 500	820	30 900
2001	14 100	5 600	4 600	760	26 100
2002	14 300	6 000	4 300	720	26 300
2003	13 600	5 900	4 900	780	29 900
2004	14 900	6 100	5 000	850	30 700
2005	14 400	5 800	5 000	780	29 200
2006	15 400	6 500	5 000	980	26 900
2007	14 600	6 500	5 200	1 100	27 500
2008	13 700	5 900	4 700	1 000	25 000
2009	16 700	6 700	4 900	880	27 900
2010	17 600	7 000	5 300	1 100	32 800
2011	15 400	6 200	5 200	980	30 200
2012	14 000	5 700	4 300	870	27 600
2005 I	18 300	7 800	4 400	830	33 000
2005 II	8 900	3 900	6 900	870	29 200
2005 III	14 900	5 900	3 300	630	23 900
2005 IV	15 400	5 600	5 600	790	30 700
2006 I	20 000	8 400	4 500	1100	28 600
2006 II	8 700	4 100	6 300	1000	26 400
2006 III	16 800	6 700	3 100	800	22 300
2006 IV	16 200	6 700	6 100	1000	30 200
2007 I	20 200	9 100	5 100	1 300	31 100
2007 II	9 000	4 400	6 700	1 100	27 400
2007 III	14 700	6 400	3 300	850	22 300
2007 IV	14 700	6 100	5 600	1100	28 900
2008 I	19 100	8 000	4 400	1 100	28 200
2008 II	8 000	4 000	6 300	1 100	24 100
2008 III	13 900	6 100	2 800	850	20 800
2008 IV	13 600	5 400	5 200	1000	26 800
2009 I	18 800	7 900	3 900	970	27 700
2009 II	10 000	4 500	6 100	890	26 500
2009 III	17 700	7 000	3 000	710	24 400
2009 IV	20 200	7 300	6 700	970	32 800
2010 I	24 300	9 200	4 600	1 100	33 700
2010 II	11 500	5 100	6 800	1 200	32 700
2010 III	17 500	7 300	3 400	990	29 000
2010 IV	17 000	6 500	6 600	1 200	35 900
2011 I	20 300	8 500	4 800	1 100	34 300
2011 II	10 000	4 200	6 800	1 100	30 700
2011 III	15 500	6 200	3 200	830	25 100
2011 IV	16 000	5 900	5 900	930	30 700
2012 I	18 200	7 600	4 100	980	29 300
2012 II	8 400	3 800	5 400	860	27 300
2012 III	14 100	5 700	2 500	760	24 300
2012 IV	15 200	5 500	5 100	900	29 600
2013 I	13 700	5 400	3 200	770	27 200
2013 II	8 000	3 200	3 900	760	26 000

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

23. TYÖTTÖMIEN TOIMEENTULOTURVA
UNEMPLOYMENT SECURITY

Vuosi ja neljännes	Työttömät työnhakijat	Työttömät kassan jäsenet	Työttömyyspe- ¹ ruspäivärahan saajat	Työmarkkina- ¹ tuen saajat	Työttömyyseläkkeellä olevat
<i>Year and quarter</i>	<i>Unemployed jobseekers</i>	<i>Unemployed members of insurance funds</i>	<i>Recipients of¹ basic unemployment allowance</i>	<i>Recipients of¹ labour market support</i>	<i>Recipients of unemployment pension</i>
Henkilöä - Persons					
1971	44 100	23 700	1 700	-	300
1972	59 500	28 100	9 500	-	500
1973	50 200	24 500	7 600	-	1 000
1974	40 100	20 600	4 500	-	1 300
1975	50 900	27 800	5 900	-	1 300
1976	80 200	41 000	16 900	-	1 600
1977	132 500	59 300	37 300	-	1 900
1978	175 200	71 500	61 200	-	3 800
1979	150 300	54 900	56 600	-	6 700
1980	109 500	37 400	42 400	-	13 200 ³
1981	115 400	49 600 ²	44 200	-	16 800
1982	138 100	61 600	53 000	-	21 600
1983	143 900	64 700	55 500	-	30 000
1984	135 300	60 100	51 400	-	41 000
1985	141 400	64 000	71 000 ⁴	-	50 200
1986	150 700	70 800	73 600	-	61 400
1987	140 500	42 500	72 800	-	68 800
1988	127 600	56 900	59 600	-	68 700
1989	103 400	46 900	39 200	-	65 200
1990	103 200	47 500	35 500	-	59 300
1991	213 200	109 500	87 700	-	52 000
1992	363 100	194 400	150 500	-	46 500
1993	482 200	268 200	195 900	-	45 500
1994	494 200	264 000	165 300	53 300	44 800
1995	466 000	238 700	76 400	142 700	39 800
1996	448 000	237 100	28 700	178 300	37 900
1997	409 000	208 500	25 500	173 300	41 100
1998	372 400	169 900	19 200	180 500	44 900
1999	348 100	150 000	16 700	175 900	48 000
2000	321 100	135 700	15 900	159 600	50 900
2001	302 200	122 400	15 800	153 500	52 700
2002	294 000	118 200	17 200	150 600	54 700
2003	288 800	121 600	19 100	144 400	53 000
2004	288 400	124 800	20 600	141 900	50 700
2005	275 300	122 100	19 800	134 200	47 600
2006	247 900	109 000	18 000	121 600	46 300
2007	215 800	91 700	15 600	105 200	46 100
2008	202 900	80 400	15 800	94 100	48 200
2009	264 800	114 200	25 600	103 000	49 800
2010	264 800	117 000	28 500	109 800	47 500
2011	243 900	107 000	25 000	115 200	37 700
2012	253 200	108 200	25 700	124 600	27 500
2008 I	207 700	86 900	16 100	99 200	47 700
2008 II	194 400	75 800	14 400	93 000	47 900
2008 III	200 500	75 300	15 200	91 100	48 500
2008 IV	209 000	83 700	17 500	92 900	49 000
2009 I	247 900	106 100	24 000	98 600	49 400
2009 II	256 200	108 100	24 800	100 600	49 700
2009 III	274 000	115 600	25 900	104 500	49 900
2009 IV	281 100	127 100	27 700	108 200	50 200
2010 I	284 500	129 800	31 400	111 200	50 100
2010 II	263 000	113 600	28 100	108 500	49 000
2010 III	260 700	110 700	27 000	108 400	46 900
2010 IV	251 000	113 900	27 700	111 200	43 900
2011 I	257 500	119 800	28 300	115 000	41 300
2011 II	238 900	103 700	24 100	112 900	38 700
2011 III	241 800	100 800	23 100	114 600	36 500
2011 IV	237 300	103 800	24 300	118 300	34 300
2012 I	252 700	112 200	26 800	123 600	31 800
2012 II	242 500	100 600	24 200	121 600	28 800
2012 III	254 400	103 400	24 500	123 800	26 000
2012 IV	263 000	116 800	27 300	129 400	23 300
2013 I	290 100	130 300	30 700	140 100	20 600
2013 II	283 400	121 300	17 800

1. Kansaneläkelaitoksen tilaston mukaan. - According to the statistics of the Social Insurance Institution.

2. Vuoteen 1980 asti työttömyyskassatodistuksen saajat. - Up to 1980 recipients of certificates for unemployment insurance funds.

3. Vuoteen 1979 asti Kansaneläkelaitoksen tilaston mukaan. - Up to 1979 according to the statistics of the Social Insurance Institution.

4. Vuoteen 1984 asti työttömyyskorvauksen saajat. Vuodesta 1985 alkaen Kansaneläkelaitoksen tilaston mukaan. Since 1985 according to the statistics of the Social Insurance Institution.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

24. SIIRTOLAISUUS
MIGRATIONS TO AND FROM FINLAND

Vuosi ja neljännes <i>Year and quarter</i>	Maahan muuttaneet <i>Immigrants</i>		Maasta muuttaneet <i>Emigrants</i>		Nettomaahanmuutto <i>Net immigration</i>
	Yhteensä <i>Total</i>	Pohjoismaista <i>From Nordic countries</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Pohjoismaihin <i>To Nordic countries</i>	
Henkilöä - <i>Persons</i>					
1981	15 800	13 000	10 000	7 500	5 700
1982	14 700	11 800	7 400	5 200	7 300
1983	13 600	10 200	6 800	4 600	8 800
1984	11 700	8 500	7 500	5 100	4 200
1985	10 500	7 500	7 700	5 400	2 700
1986	9 900	6 800	8 300	5 900	1 700
1987	9 100	5 800	8 500	5 900	670
1988	9 700	6 000	8 400	6 000	1 300
1989	11 200	6 500	7 400	5 100	3 800
1990	13 600	6 600	6 500	4 500	7 100
1991	19 000	5 200	6 000	3 800	13 000
1992	14 600	3 700	6 100	3 500	8 500
1993	14 800	3 300	6 400	3 400	8 400
1994	11 600	3 400	8 700	4 100	2 900
1995	12 200	3 900	9 000	4 000	3 300
1996	13 300	4 300	10 600	4 000	2 700
1997	13 600	4 000	9 900	4 600	3 700
1998	14 200	4 500	10 800	5 200	3 400
1999	14 700	4 600	12 000	5 500	2 800
2000	16 900	4 700	14 300	5 500	2 600
2001	19 000	5 000	13 200	5 300	5 800
2002	18 100	4 700	12 900	5 200	5 200
2003	17 800	4 900	12 100	4 800	5 800
2004	20 300	5 000	13 700	4 200	6 700
2005	21 400	5 100	12 400	4 300	9 000
2006	22 500	4 500	12 100	4 100	10 300
2007	26 000	4 400	12 400	4 100	13 600
2008	29 100	4 900	13 700	4 200	15 500
2009	26 700	4 500	12 200	3 800	14 500
2010	25 600	3 900	11 900	3 800	13 700
2011	29 500	4 400	12 700	3 800	16 800
2012	31 300	3 700	13 800	3 700	17 400
2003	I	4 000	950	2 800	1 100
	II	4 300	1 300	2 500	1 800
	III	5 700	1 600	4 100	1 500
	IV	3 900	1 000	2 600	1 300
2004	I	4 300	1 100	3 200	1 000
	II	5 200	1 300	3 000	2 200
	III	6 500	1 600	4 600	1 900
	IV	4 400	1 000	2 900	1 500
2005	I	4 300	960	2 800	1 500
	II	5 500	1 500	2 500	3 000
	III	6 800	1 600	4 300	2 500
	IV	4 700	1 100	2 700	2 000
2006	I	4 800	1 000	2 700	2 200
	II	5 400	1 300	2 400	3 000
	III	7 100	1 400	4 200	2 900
	IV	5 100	890	2 800	2 300
2007	I	5 300	950	2 800	2 400
	II	6 100	1 200	2 700	3 300
	III	8 500	1 400	4 200	4 300
	IV	6 200	900	2 600	3 500
2008	I	6 600	1 100	2 900	3 600
	II	7 100	1 400	2 800	4 200
	III	9 400	1 500	5 100	4 300
	IV	6 100	900	2 800	3 300
2009	I	6 300	1 200	2 900	3 400
	II	6 300	1 200	2 700	3 500
	III	8 400	1 300	3 900	4 400
	IV	5 800	810	2 600	3 100
2010	I	5 300	770	2 600	2 700
	II	5 900	1 000	2 400	3 500
	III	8 500	1 300	4 200	4 300
	IV	5 900	860	2 700	3 200
2011	I	6 200	1 000	2 800	3 400
	II	6 700	1 100	2 700	4 000
	III	9 800	1 400	4 300	5 400
	IV	6 800	830	2 800	4 000
2012	I	6 400	780	3 000	3 300
	II	7 100	970	3 100	4 000
	III	10 300	1 200	4 800	5 600
	IV	7 400	760	2 900	4 500
2013*	I	6 500	720	3 000	3 500

* Ennakkotieto - *Preliminary data*Lähde: Tilastokeskus, Väestötilasto - *Source: Statistics Finland, Population statistics*

25. TYÖTTÖMYYSASTEET ERÄISSÄ OECD-MAISSA
UNEMPLOYMENT RATES IN SOME OECD COUNTRIES

Vuosi ja neljännes	Suomi	Ruotsi	Norja	Tanska	Itävalta	Ranska
	<i>Finland</i>	<i>Sweden</i>	<i>Norway</i>	<i>Denmark</i>	<i>Austria</i>	<i>France</i>
<i>Year and quarter</i>	<i>Prosenttia - Per cent</i>					
1991	6,6	2,9	5,5	10,5	5,8	9,4
1992	11,7	5,3	5,9	11,2	6,0	10,3
1993	16,3	8,2	6,0	12,3	6,8	11,7
1994	16,6	8,0	5,4	12,1	6,5	12,3
1995	15,2	7,7	4,9	10,2	6,6	11,6
1996	14,4	8,0	4,8	8,7	7,0	12,3
1997	12,4	8,0	4,1	7,8	7,1	12,5
1998	11,4	6,5	3,2	6,5	7,2	11,6
1999	10,2	5,6	3,2	5,6	6,7	10,8
2000	9,8	4,7	3,5	5,3	5,8	9,5
2001	9,1	4,0	3,6	5,1	6,1	8,7
2002	9,1	4,0	3,9	<u>5,1</u>	<u>6,9</u>	<u>9,1</u>
2003	9,0	4,9	4,5	5,5 ¹	4,3 ¹	9,9 ¹
2004	8,8	5,5	4,5	5,7	5,0	8,9
2005	8,3	7,3	4,5	4,8	5,2	9,3
2006	7,7	7,1	3,4	3,9	4,7	9,3
2007	6,9	6,1	2,6	3,8	4,4	8,4
2008	6,4	6,2	2,5	3,4	3,8	7,8
2009	8,2	8,3	3,1	6,0	4,8	9,5
2010	8,4	8,4	3,5	7,5	4,4	9,8
2011	7,8	7,8	3,3	7,6	4,1	9,6
2012	7,7	8,0	3,2	7,5	4,4	10,3
2012 I	7,6	7,5	3,2	7,5	4,1	10,0
2012 II	7,7	7,9	3,0	7,9	4,3	10,2
2012 III	7,8	8,0	3,1	7,4	4,5	10,3
2012 IV	7,9	8,1	3,4	7,3	4,6	10,6
2013 I	8,1	8,2	3,6	7,1	4,9	10,8
2013 II	8,0	8,0	..	6,8	4,7	10,9

Vuosi ja neljännes	Saksa	Iso-Britannia	USA	Kanada	Japani	Australia
	<i>Germany</i>	<i>United Kingdom</i>	<i>USA</i>	<i>Canada</i>	<i>Japan</i>	<i>Australia</i>
<i>Year and quarter</i>	<i>Prosenttia - Per cent</i>					
1991	7,3	8,0	6,7	10,4	2,1	9,6
1992	7,7	9,7	7,4	11,3	2,2	10,8
1993	8,9	10,3	6,8	11,3	2,5	10,9
1994	9,6	9,3	6,1	10,4	2,9	9,7
1995	9,4	8,0	5,6	9,6	3,1	8,5
1996	10,4	7,3	5,4	9,7	3,4	8,5
1997	11,5	5,3	4,9	9,2	3,4	8,3
1998	11,1	4,5	4,5	8,3	4,1	7,7
1999	10,5	4,2	4,2	7,6	4,7	7,0
2000	9,6	<u>3,6</u>	4,0	6,8	4,7	6,3
2001	9,4	5,1 ¹	4,7	7,2	5,0	6,8
2002	9,8	5,2	5,8	7,7	5,4	6,4
2003	10,5	5,0	6,0	7,6	5,3	6,1
2004	<u>10,6</u>	4,8	5,5	7,2	4,7	5,5
2005	10,6 ¹	4,8	5,1	6,8	4,4	5,0
2006	9,8	5,4	4,6	6,3	4,1	4,8
2007	8,4	5,3	4,6	6,0	3,9	4,4
2008	7,3	5,6	5,8	6,1	4,0	4,2
2009	7,7	7,6	9,3	8,3	5,1	5,6
2010	7,1	7,8	9,6	8,0	5,1	5,2
2011	6,0	8,0	9,0	7,5	4,6	5,1
2012	5,5	7,9	8,1	7,2	4,4	5,2
2012 I	5,6	8,1	8,3	7,4	4,5	5,2
2012 II	5,5	7,9	8,2	7,3	4,4	5,1
2012 III	5,4	7,8	8,0	7,3	4,3	5,3
2012 IV	5,4	7,7	7,8	7,2	4,2	5,4
2013 I	5,4	7,8	7,7	7,1	4,2	5,5
2013 II	5,4	..	7,6	7,1	4,0	5,6

Vuodesta 2005 lähtien kaikkien maiden tiedot ovat kausitasoitettuja lukuja työvoimatutkimuksesta. - From 2005 all figures are seasonally adjusted figures from Labour force survey.

1. Lähde muuttunut rekisteröidystä työttömyydestä työvoimatutkimukseen. - Source changed from registered unemployment to Labour Force Survey.

Lähde: OECD - Source: OECD

26. TYÖVOIMA ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
LABOUR FORCE BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Koko maa	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district																	
	Whole country	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohj.-Savo	Pohj.-Karjala	Keski-Suomi	Et.-Pohjanmaa	Pohjanmaa	P.-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa		
	1 000 henkilöä - persons																		
1991	2 544	690	227	123	184	218	163	86	124	83	123	96	120	164	44	98			
1992	2 499	685	225	117	180	212	160	85	121	81	122	95	115	165	41	95			
1993	2 476	677	221	119	180	213	159	81	118	79	120	95	115	162	41	96			
1994	2 463	678	223	120	174	213	157	80	117	79	120	94	113	159	42	93			
1995	2 481	693	224	118	172	216	157	80	117	79	120	94	112	164	42	93			
1996	2 490	704	223	117	173	214	156	79	116	78	122	94	115	166	42	91			
1997	2 484	710	229	117	172	216	151	77	112	77	117	93	114	166	42	91			
1998	2 507	725	234	116	173	218	153	75	112	77	119	92	115	168	41	89			
1999	2 557	752	238	115	179	224	153	76	115	77	119	92	115	172	40	90			
2000	2 588	772	241	115	180	227	152	77	116	77	120	90	118	173	40	90			
2001	2 605	784	241	114	181	227	152	75	115	78	126	90	119	176	40	89			
2002	2 610	790	244	112	179	229	152	74	114	78	124	90	119	178	39	88			
2003	2 600	788	244	112	180	226	151	74	115	76	125	89	117	179	38	86			
2004	2 594	788	240	110	178	230	150	74	115	75	124	90	118	178	38	86			
2005	2 620	798	246	110	178	234	151	73	116	77	125	90	119	181	39	84			
2006	2 648	810	251	109	178	234	150	74	116	78	128	92	120	182	39	85			
2007	2 675	824	252	110	181	242	150	72	116	77	130	93	122	185	38	83			
2008	2 703	840	255	112	183	243	151	71	115	76	129	93	124	188	38	82			
2009	2 678	837	251	109	179	245	149	69	115	74	131	92	122	185	37	84			
2010	2 672	836	232	108	182	244	146	69	117	77	128	92	120	185	36	84	15		
2011	2 682	843	233	106	180	247	148	69	116	78	129	93	120	186	36	84	15		
2012	2 690	852	235	107	182	248	143	70	116	75	127	93	122	186	36	83	16		
2008	I	2 650	828	251	108	180	147	70	114	74	124	91	123	185	37	83			
	II	2 776	855	261	117	188	156	75	119	77	131	97	129	196	40	87			
	III	2 717	835	258	112	183	154	72	114	77	133	94	126	186	38	88			
	IV	2 669	843	250	110	179	239	149	68	113	75	127	91	120	184	37	83		
2009	I	2 650	828	255	108	176	150	68	114	74	130	89	120	181	37	83			
	II	2 761	854	259	113	182	154	73	119	76	135	95	128	192	37	88			
	III	2 679	834	248	109	183	149	68	115	73	131	95	120	187	37	83			
	IV	2 623	830	244	105	174	238	142	66	112	74	129	89	118	181	37	83	—	
2010	I	2 632	827	228 ¹	106	177	145	69	115	76	124	92	116	181	36	86	15 ¹		
	II	2 748	857	240	112	186	151	70	118	78	129	95	127	193	36	87	16		
	III	2 686	837	235	108	183	147	70	118	80	130	92	121	186	37	83	16		
	IV	2 621	826	226	105	181	236	142	66	116	76	130	89	117	180	37	80	15	
2011	I	2 635	828	229	104	176	146	66	113	77	124	92	117	185	37	84	15		
	II	2 761	860	238	111	187	153	71	119	79	135	97	124	194	36	90	15		
	III	2 697	842	233	109	180	150	70	116	78	133	92	121	184	37	84	15		
	IV	2 637	839	229	101	177	244	144	70	115	75	125	91	118	181	36	76	15	
2012	I	2 644	845	230	108	180	139	68	111	72	124	94	118	179	35	79	15		
	II	2 762	869	242	108	187	145	71	118	77	134	96	125	191	37	89	16		
	III	2 721	852	239	109	186	148	72	117	76	127	92	124	191	37	85	16		
	IV	2 633	840	228	106	176	237	141	69	116	75	122	91	119	182	35	81	16	
2013	I	2 640	844	235	106	173	136	70	114	74	123	91	119	185	32	82	15		
	II	2 758	875	242	108	181	145	73	118	77	129	96	124	197	37	86	16		

1. Vuoteen 2009 asti Ahvenanmaa kuului Varsinais-Suomen alueeseen, mutta vuodesta 2010 lähtien se tilastoidaan erikseen.
Until 2009 Ahvenanmaa included into Varsinais-Suomi, but from 2010 it will be presented separately.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

27. TYÖLLISET ELINKENO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
EMPLOYED PERSONS BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Koko maa Whole country	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskussalue - Administrative district																			Ahvenanmaa
		Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keskisuomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	P.-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi					
1 000 henkilöä - persons																					
1991	2 375	660	216	113	171	202	151	79	115	75	112	89	112	150	40	90					
1992	2 206	623	203	101	156	184	141	74	106	69	104	84	104	142	34	80					
1993	2 048	585	187	97	144	174	132	67	96	62	97	78	97	128	32	74					
1994	2 054	584	190	98	142	177	129	66	95	63	97	79	97	130	33	74					
1995	2 099	609	194	98	144	180	132	66	96	63	97	80	97	136	33	73					
1996	2 127	625	197	99	145	178	133	66	96	65	99	80	101	140	32	72					
1997	2 170	643	205	101	149	188	132	67	94	63	99	79	105	140	32	73					
1998	2 222	670	212	101	152	193	133	65	96	65	101	81	105	143	34	71					
1999	2 296	704	219	101	159	201	133	66	101	65	103	81	105	149	34	75					
2000	2 335	723	223	102	161	204	135	66	102	65	106	81	107	153	33	74					
2001	2 367	741	222	102	163	206	138	65	100	66	111	82	110	155	33	74					
2002	2 372	744	226	102	164	207	136	66	101	66	110	82	111	155	32	74					
2003	2 365	737	225	102	164	203	136	67	102	64	111	82	109	159	32	72					
2004	2 365	737	220	99	163	210	136	66	103	64	109	83	109	159	31	75					
2005	2 401	750	230	100	162	214	137	65	104	67	110	84	111	163	32	72					
2006	2 444	767	235	101	164	216	136	65	105	70	115	86	112	164	32	74					
2007	2 492	782	237	103	169	227	138	66	106	67	119	88	116	170	32	74					
2008	2 531	800	241	105	172	226	141	65	106	67	118	88	118	172	34	77					
2009	2 457	784	233	101	164	220	135	62	102	65	116	85	114	167	34	74					
2010	2 447	783	213	98	165	220	131	64	105	68	116	84	112	166	33	74					
2011	2 474	793	214	100	166	223	133	64	104	68	117	86	113	170	33	75					
2012	2 483	798	217	99	169	225	133	63	106	66	115	87	115	168	32	75					
2008	I	2 474	790	238	102	169	135	62	103	64	113	86	116	170	32	74					
	II	2 574	807	245	108	175	144	68	108	68	121	91	121	177	37	77					
	III	2 566	798	244	106	173	144	68	107	70	124	90	121	174	34	81					
	IV	2 509	806	236	104	169	224	139	64	107	68	116	86	115	168	32	74				
2009	I	2 448	782	238	101	164	137	62	101	64	115	83	114	166	32	73					
	II	2 497	790	238	104	166	139	65	103	65	117	87	119	168	33	76					
	III	2 476	786	232	102	169	137	62	104	65	118	86	114	168	35	75					
	IV	2 408	779	224	96	159	214	129	60	101	65	115	83	110	165	34	73				
2010	I	2 388	771	208 ¹	95	158	129	62	102	65	110	84	107	162	32	74					
	II	2 485	791	217	99	170	135	65	105	67	115	86	117	170	33	75					
	III	2 490	790	217	100	167	133	66	106	70	120	85	116	169	34	76					
	IV	2 426	779	210	99	167	127	62	107	69	117	82	110	163	33	73					
2011	I	2 408	779	209	97	160	128	62	101	67	110	84	108	165	33	74					
	II	2 517	807	219	103	171	135	65	104	69	120	87	114	172	32	79					
	III	2 514	793	216	103	168	138	65	105	69	122	88	116	173	35	78					
	IV	2 456	794	212	96	164	132	65	104	67	115	85	112	169	33	70					
2012	I	2 432	794	213	99	162	128	62	103	62	112	87	109	159	32	71					
	II	2 524	805	220	100	171	134	64	106	68	121	89	117	171	33	78					
	III	2 529	802	223	99	174	138	66	107	68	118	87	118	176	33	78					
	IV	2 448	791	212	100	167	131	62	107	67	111	85	115	166	29	73					
2013	I	2 408	790	209	97	158	124	62	104	63	109	84	112	166	28	72					
	II	2 506	810	218	98	167	128	64	109	66	115	88	115	174	33	76					

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

28. TYÖLLISYYSSASTEET ELINKENO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN TYÖVOIMATUTKIMUKSEN PERUSTEELLA
EMPLOYMENT RATES BY ADMINISTRATIVE DISTRICT ACCORDING TO THE LABOUR FORCE SURVEY

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Koko maa	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district															Lappi	Ahvenanmaa
	Whole country	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keskisuomi	Etä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	P.-Pohjanmaa	Kainuu			
Prosenttia - Per cent																		
1991	70,0	75,8	72,0	67,0	70,1	69,6	66,6	66,7	66,9	64,2	66,0	68,3	70,5	66,1	62,0	65,8		
1992	64,7	70,8	66,9	61,4	63,9	62,9	62,3	63,1	61,8	58,6	61,7	64,2	64,9	61,6	54,6	58,8		
1993	60,6	66,1	62,7	58,5	60,0	59,7	59,0	57,3	55,9	53,4	57,7	59,8	62,9	56,5	52,3	55,0		
1994	59,9	64,9	63,0	59,0	58,7	60,2	57,8	57,1	55,3	53,8	56,4	59,0	61,4	57,8	52,8	54,4		
1995	61,1	66,9	64,1	58,7	60,6	60,3	59,5	57,7	56,3	54,0	57,0	60,6	61,2	57,8	53,2	53,9		
1996	61,9	67,9	64,8	60,2	60,8	60,4	60,2	57,7	56,4	55,2	57,7	61,3	63,3	59,4	51,9	53,4		
1997	62,9	68,9	66,8	61,7	62,3	63,2	60,2	58,8	55,5	54,7	57,3	61,3	65,8	59,4	51,2	54,4		
1998	64,1	70,8	67,8	62,8	63,1	64,8	61,0	58,1	56,6	56,8	58,8	63,2	65,6	60,1	53,6	56,6		
1999	66,0	73,4	69,3	63,2	66,0	67,5	61,5	59,3	60,3	57,2	61,0	64,0	67,0	63,3	54,6	57,2		
2000	66,9	74,3	70,2	64,6	66,5	67,5	62,6	60,6	61,3	57,2	61,0	64,2	67,0	63,3	54,6	57,2		
2001	67,7	75,3	70,0	64,7	67,5	68,0	64,2	60,1	59,8	58,6	62,8	64,8	69,1	63,7	56,5	57,8		
2002	67,7	74,9	70,6	65,2	67,7	67,8	63,6	61,1	60,4	58,6	62,2	65,1	69,5	63,4	56,1	58,2		
2003	67,3	73,5	70,0	65,9	68,1	66,1	64,0	63,0	61,6	57,4	62,5	65,8	68,3	64,5	55,3	57,9		
2004	67,2	73,2	68,3	64,6	67,6	67,9	64,1	63,1	62,1	57,4	61,2	66,1	68,9	64,2	54,3	60,2		
2005	68,0	73,9	71,1	66,2	66,9	68,1	65,0	63,0	63,3	60,0	61,5	66,8	69,8	65,1	56,9	58,1		
2006	68,9	74,7	72,6	66,8	67,6	68,2	64,7	62,7	63,8	62,6	64,5	68,4	70,6	65,2	58,0	59,9		
2007	69,9	75,3	72,7	68,8	69,0	71,1	65,9	64,3	62,5	60,3	66,1	69,6	72,4	67,2	59,3	59,9		
2008	70,6	76,0	73,4	70,7	69,5	69,9	67,2	64,8	64,7	60,9	65,6	70,0	73,6	67,7	61,9	62,3		
2009	68,3	73,9	70,7	67,9	66,6	67,5	64,8	62,3	62,2	58,9	64,2	67,5	70,7	65,0	62,2	60,5		
2010	67,8	73,2	68,3	66,2	66,7	67,3	62,9	63,8	63,7	61,6	63,9	66,8	69,9	64,1	61,8	60,7		
2011	68,6	73,9	68,5	67,8	66,9	68,1	64,6	65,2	63,6	62,1	64,6	68,5	72,0	65,4	63,5	61,9		
2012	69,0	73,7	69,7	67,8	68,7	68,5	65,9	65,2	63,4	60,9	63,9	69,3	70,4	64,9	61,3	62,1		
I	69,1	75,3	72,7	68,6	68,7	68,1	64,7	61,4	62,9	57,1	62,6	67,4	71,9	67,1	57,6	60,4		
II	71,9	76,8	74,7	72,3	70,9	71,2	68,9	67,2	65,6	61,1	67,1	71,8	75,5	69,4	67,2	62,0		
III	71,6	75,7	74,6	71,7	70,0	71,7	68,9	66,7	65,2	61,0	68,7	72,0	75,3	64,0	62,7	62,0		
IV	69,9	76,2	71,5	70,0	68,3	68,8	66,4	63,7	65,1	61,5	64,0	69,0	71,5	66,0	59,9	60,5		
I	68,1	73,9	72,2	67,7	66,3	66,5	65,5	62,2	61,4	57,9	63,6	65,7	70,4	64,9	59,4	59,4		
II	69,4	74,5	72,4	69,7	67,6	69,6	66,2	64,7	62,7	59,1	64,8	68,9	73,3	65,6	61,7	62,0		
III	68,9	74,0	70,4	69,3	68,3	68,5	65,6	61,9	63,2	59,6	65,1	68,8	70,9	65,4	64,7	61,1		
IV	66,9	73,2	67,7	65,1	64,4	65,4	62,1	60,4	61,6	58,9	63,5	66,3	68,2	64,3	62,9	59,6		
I	66,1	72,3	66,8 ¹	63,7	63,8	65,6	61,9	61,2	61,8	58,9	60,9	66,4	66,2	62,8	59,1	59,9		
II	68,8	74,0	69,4	66,4	68,6	69,3	64,7	65,2	63,6	60,4	63,6	67,8	73,1	65,6	61,4	61,1		
III	68,9	73,6	69,3	67,7	67,0	68,9	63,8	66,0	64,8	64,0	66,4	67,6	72,3	65,3	64,2	62,2		
IV	67,3	72,7	67,5	67,1	67,4	65,5	61,2	62,9	64,8	63,1	64,7	65,3	68,2	62,7	62,4	59,7		
I	66,8	72,8	67,0	65,7	64,2	66,0	61,8	63,2	61,9	60,8	60,7	66,3	66,9	63,6	62,9	60,7		
II	69,7	75,2	69,8	69,6	69,2	68,5	64,7	65,7	63,7	62,9	66,6	69,5	71,3	66,2	61,6	64,7		
III	69,8	73,8	69,4	70,4	68,2	69,5	67,3	65,6	65,0	63,6	67,7	70,0	72,7	66,8	65,9	64,4		
IV	68,2	73,7	67,9	65,6	66,2	68,2	64,7	66,3	63,8	61,3	63,6	68,3	70,5	64,9	63,7	57,7		
I	67,5	73,6	68,2	67,3	65,7	68,8	63,1	63,3	63,4	57,4	61,6	68,3	68,0	61,2	61,4	58,7		
II	70,0	74,4	70,8	68,0	69,6	70,4	66,2	65,7	65,4	62,2	66,8	70,2	73,5	66,1	63,1	64,5		
III	70,3	74,0	71,4	68,0	71,0	68,7	68,8	66,2	66,2	62,4	65,5	70,4	74,0	68,1	63,8	64,5		
IV	68,1	72,9	68,5	68,0	68,4	66,0	65,6	64,1	66,4	61,6	61,5	68,2	72,4	64,2	56,8	60,7		
I	67,0	72,7	67,3	67,1	64,4	65,8	62,4	63,5	64,1	58,5	60,6	68,3	70,2	64,1	55,2	59,9		
II	69,9	74,5	70,3	68,6	68,9	69,9	63,8	67,2	67,8	61,2	64,2	72,0	73,3	67,1	62,7	63,8		

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

29. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Jatkuu - Continued

Vuosi ja neljännes	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskussalue - Administrative district								
	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala
Year and quarter	Avoimia työpaikkoja - Vacancies								
1991	3 100	1 100	560	1 000	910	730	590	1 900	510
1992	1 300	550	350	530	460	330	250	1 200	240
1993	1 100	490	190	400	470	240	130	1 500	160
1994	1 300	730	410	470	720	370	160	990	360
1995	1 700	770	440	570	710	520	200	810	390
1996	2 200	910	570	800	740	610	320	1 000	370
1997	3 500	1 300	950	1 000	1 100	750	540	1 100	360
1998	5 400	1 400	920	1 300	1 300	980	500	1 100	450
1999	3 900	1 400	770	1 100	1 100	880	480	970	430
2000	5 200	1 800	760	1 200	1 300	950	450	960	490
2001	5 800	2 000	890	1 300	1 700	1 100	550	1 300	580
2002	6 700	2 200	1 300	1 400	1 800	1 300	590	1 100	560
2003	7 100	2 900	1 100	1 500	1 900	1 500	660	1 200	530
2004	7 100	2 500	1 200	1 400	1 900	1 400	580	1 100	660
2005	9 300	3 100	1 700	1 900	2 400	1 700	720	1 200	680
2006 ²	10 700	3 000	1 700	2 000	2 600	2 000	700	1 400	900
2007	13 100	3 400	1 700	2 700	3 100	2 100	940	1 700	910
2008	11 300	2 900	1 500	2 400	2 800	1 800	910	1 500	760
2009	7 100	1 800	1 200	1 900	1 900	1 400	740	1 200	550
2010	7 800	1 800 ¹	1 100	2 000	2 000	1 300	840	1 200	610
2011	10 700	2 400	1 300	2 300	2 700	1 700	1 000	1 500	740
2012	10 900	2 300	1 300	2 200	2 800	1 800	880	1 500	760
2003 I	9 300	4 200	1 900	2 100	3 300	3 000	1 000	1 300	930
2003 II	6 500	4 200	1 000	1 600	1 800	1 200	820	2 100	580
2003 III	6 800	1 700	800	1 100	1 500	900	480	690	320
2003 IV	5 800	1 400	760	1 100	1 100	920	330	560	300
2004 I	8 300	3 700	2 300	2 100	3 100	2 800	940	1 500	1 200
2004 II	6 700	2 700	1 100	1 500	1 700	1 000	680	1 600	660
2004 III	6 800	1 900	700	1 000	1 600	800	380	680	420
2004 IV	6 700	1 800	760	970	1 400	830	300	660	370
2005 I	10 800	4 200	2 500	2 600	3 900	3 400	1 300	1 800	940
2005 II	8 800	3 100	1 600	2 800	2 200	1 300	800	1 300	800
2005 III	9 200	2 900	1 500	1 200	1 900	1 100	510	840	530
2005 IV	8 500	2 300	1 100	980	1 800	910	300	700	440
2006 ² I	13 700	4 500	2 500	2 700	3 700	4 000	1 100	2 100	1 700
2006 ² II	9 800	2 800	2 000	2 200	2 200	1 700	820	1 400	840
2006 ² III	9 800	2 600	1 300	1 600	2 200	1 100	480	950	530
2006 ² IV	9 500	2 100	1 100	1 600	2 200	1 100	450	940	520
2007 I	18 000	5 200	2 500	4 300	4 300	3 700	1 400	2 600	1 300
2007 II	11 800	3 200	2 100	2 500	2 800	2 000	1 100	1 700	1 000
2007 III	12 400	3 100	1 400	2 200	3 000	1 500	660	1 300	670
2007 IV	10 000	2 400	1 000	1 900	2 300	1 300	520	1 000	570
2008 I	16 000	4 700	2 800	4 300	4 400	3 300	1 800	2 200	1 300
2008 II	10 900	2 800	1 400	2 200	2 600	1 700	960	1 700	820
2008 III	10 400	2 400	1 000	1 800	2 300	1 300	490	1 200	500
2008 IV	7 900	1 600	800	1 400	1 700	900	350	740	400
2009 I	10 300	3 300	2 100	3 200	2 900	2 400	1 400	1 800	900
2009 II	6 500	1 700	1 200	1 800	1 700	1 400	630	1 300	620
2009 III	6 200	1 300	760	1 200	1 600	850	450	840	370
2009 IV	5 400	1 200	640	1 300	1 500	800	420	800	350
2010 I	9 500	2 600 ¹	1 600	3 000	2 700	1 700	1 600	1 500	940
2010 II	6 600	1 700	1 000	2 000	1 800	1 500	820	1 400	550
2010 III	7 300	1 600	820	1 500	1 900	1 200	540	1 100	560
2010 IV	7 900	1 500	760	1 500	1 700	940	440	910	380
2011 I	13 500	3 600	2 300	3 600	3 800	2 500	2 000	2 200	1 200
2011 II	10 100	2 300	1 400	2 500	2 800	1 600	920	1 500	740
2011 III	9 700	2 000	890	1 900	2 400	1 400	620	1 200	540
2011 IV	9 400	1 600	770	1 400	2 000	1 200	460	1 100	500
2012 I	15 100	4 100	2 600	3 600	4 500	2 700	1 900	2 300	1 300
2012 II	10 300	2 200	1 400	2 100	2 800	1 900	750	1 600	740
2012 III	9 700	1 700	770	1 800	2 300	1 400	470	1 200	520
2012 IV	8 600	1 400	670	1 300	1 800	1 200	430	1 100	450
2013 I	15 100	4 000	2 200	3 400	4 200	2 600	1 600	2 100	1 200
2013 II	10 500	2 300	1 100	1 800	2 600	1 900	780	1 300	800

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.

2. Vuoteen 2005 toimistopohjainen, vuodesta 2006 kuntapohjainen
Until 2005 office-based, from 2006 municipality-based

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työväilytilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

29. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Jatkoa - Continued

Vuosi ja neljännes	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskussalue - Administrative district								
	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	Ulkomaat	Koko maa - Whole country
Year and quarter	Avoimia työpaikkoja - Vacancies								
1991	510	390	540	830	190	490			13 400
1992	240	200	490	440	140	270			7 100
1993	180	200	280	390	130	170			5 900
1994	210	230	470	590	150	220			7 400
1995	320	280	560	690	130	250			8 300
1996	360	320	650	770	140	300			10 100
1997	500	380	720	900	170	440			13 700
1998	480	490	880	890	260	530			16 800
1999	520	430	800	990	190	630			14 600
2000	610	430	840	1 200	300	580			17 100
2001	770	500	1 000	1 100	300	650			19 600
2002	800	500	1 000	1 200	340	650			21 600
2003	760	680	1 000	1 200	320	740			23 300
2004	740	780	1 100	1 200	350	1 100			23 500
2005	930	890	1 200	1 300	430	1 100			29 100
2006 ²	970	1 200	1 500	1 500	350	1 200		2 100	34 400
2007	1 400	1 400	1 800	1 800	460	1 600		2 000	40 700
2008	1 400	1 100	1 800	1 900	400	1 700		2 800	37 200
2009	920	910	1 400	1 700	340	1 200		2 800	26 900
2010	1 200	1 000	1 600	1 800	340	1 400	170 ¹	2 400	28 600
2011	1 100	1 300	1 800	2 200	360	1 300	220	2 400	35 100
2012	1 100	1 300	1 600	2 100	380	1 200	210	2 900	35 400
2003 I	960	1 000	2 000	1 700	560	1 100			34 500
2003 II	880	940	920	1 400	330	910			25 500
2003 III	650	430	640	1 000	190	520			18 000
2003 IV	560	340	640	650	210	460			15 300
2004 I	900	1 300	2 100	1 600	600	1 900			34 600
2004 II	730	1 100	1 000	1 400	300	1 100			23 600
2004 III	680	440	580	900	220	600			18 200
2004 IV	640	330	600	800	280	620			17 500
2005 I	1 100	1 700	2 100	1 500	590	1 900			41 100
2005 II	1 100	770	1 200	1 500	500	1 100			29 300
2005 III	920	480	660	1 100	420	750			24 600
2005 IV	630	570	900	940	220	600			21 300
2006 ² I	1 100	2 200	2 700	2 000	510	2 000		3 100	50 300
2006 ² II	970	1 200	1 400	1 600	380	870		1 800	32 500
2006 ² III	930	680	960	1 300	220	940		1 800	27 700
2006 ² IV	850	810	1 000	1 200	290	1 000		1 900	27 000
2007 I	1 600	2 600	3 300	2 500	620	2 800		2 100	59 300
2007 II	1 300	1 300	1 400	2 000	470	1 200		2 200	38 700
2007 III	1 400	800	1 200	1 500	380	1 400		2 100	35 300
2007 IV	1 200	940	1 400	1 300	360	1 200		1 800	29 400
2008 I	2 100	2 300	3 900	3 000	610	3 000		3 300	59 600
2008 II	1 400	1 000	1 600	1 800	400	1 200		2 600	35 400
2008 III	1 200	600	1 000	1 600	320	1 600		2 600	30 400
2008 IV	830	620	970	1 200	260	940		2 700	23 500
2009 I	1 200	1 800	3 100	2 600	440	1 600		4 000	42 800
2009 II	870	780	1 000	1 800	320	1 300		3 000	25 800
2009 III	860	400	670	1 300	300	1 000		2 600	20 500
2009 IV	740	700	760	1 100	320	840		1 600	18 600
2010 I	1 500	1 900	3 000	2 400	400	2 100	250 ¹	2 000	38 700
2010 II	1 400	960	1 200	2 000	380	1 200	170	2 900	27 600
2010 III	1 000	530	1 000	1 500	310	1 100	160	2 600	24 700
2010 IV	860	670	920	1 300	270	1 100	100	2 000	23 300
2011 I	1 400	2 300	3 500	3 500	460	1 900	310	3 900	52 000
2011 II	1 100	1 100	1 700	2 000	400	1 200	260	2 000	33 600
2011 III	1 000	770	950	1 600	310	1 100	160	2 000	28 400
2011 IV	860	1 100	1 100	1 500	260	960	150	1 800	26 200
2012 I	1 500	2 300	2 900	3 000	530	1 800	330	5 000	55 400
2012 II	1 100	1 200	1 600	2 400	390	1 200	230	2 500	34 500
2012 III	900	670	870	1 700	340	1 100	140	2 100	27 700
2012 IV	700	1 000	870	1 400	240	770	140	2 100	24 200
2013 I	1 300	2 400	3 300	2 900	350	1 600	370	3 300	52 000
2013 II	1 000	1 100	1 400	2 100	430	940	220	2 300	32 600

30. TYÖTTÖMÄÄRÄT ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN TYÖVOIMATUTKIMUKSEN PERUSTEELLA
UNEMPLOYMENT RATES BY ADMINISTRATIVE DISTRICT ACCORDING TO THE LABOUR FORCE SURVEY

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Koko Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district															Ahvenanmaa
	Whole country	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Sata-kunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keskisuomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi
Prosenttia - Per cent																
1991	6,6	4,2	4,8	7,8	6,9	7,4	7,7	7,8	7,5	9,5	9,1	7,6	6,6	8,4	10,4	9,0
1992	11,7	9,0	10,0	13,9	13,1	13,4	12,1	12,7	12,2	14,6	13,5	11,4	10,2	13,5	17,1	15,9
1993	16,3	13,2	14,8	17,2	18,5	18,0	16,8	17,8	18,4	20,6	17,6	16,6	12,9	19,0	20,3	21,4
1994	16,6	13,9	15,0	17,4	18,4	17,2	17,7	17,1	17,6	19,7	19,5	16,8	14,2	18,5	20,7	22,0
1995	15,4	12,0	13,5	17,0	16,6	16,6	15,7	16,5	17,9	20,0	19,0	15,1	13,8	17,1	22,4	21,2
1996	14,6	11,2	11,6	15,7	16,4	16,5	15,0	15,9	17,5	17,5	18,9	14,8	12,3	15,8	22,6	21,1
1997	12,7	9,5	10,4	13,4	12,9	12,9	12,4	13,8	15,6	17,4	16,2	14,6	8,4	15,5	23,5	20,4
1998	11,4	7,6	9,4	12,6	12,3	11,5	13,3	13,3	14,7	15,1	15,2	11,5	8,7	15,0	18,1	19,8
1999	10,2	6,4	8,1	12,2	10,8	11,1	12,2	13,6	12,6	15,1	13,5	11,1	9,4	13,6	15,9	16,3
2000	9,8	6,3	7,6	10,9	10,4	10,4	11,4	13,8	11,8	15,1	12,0	10,4	9,0	11,7	19,4	17,6
2001	9,1	5,5	8,0	10,3	9,9	9,3	9,4	12,5	13,1	14,8	11,7	9,1	7,7	12,0	17,7	16,3
2002	9,1	5,8	7,4	9,4	8,9	9,6	10,6	11,3	12,0	15,5	11,9	8,9	6,8	13,0	16,5	16,2
2003	9,0	6,5	8,1	9,1	8,6	10,1	9,7	11,3	10,7	15,1	11,5	7,8	7,1	11,5	17,0	15,6
2004	8,8	6,5	8,0	10,0	8,8	8,8	9,2	10,1	10,7	14,5	12,1	7,7	7,7	10,5	17,5	12,9
2005	8,4	6,1	6,7	9,0	8,7	8,9	9,1	10,1	10,0	13,1	11,8	6,5	6,7	10,3	16,6	14,0
2006	7,7	5,4	6,3	7,3	8,0	7,9	9,2	11,5	9,8	10,4	10,3	7,3	6,4	9,8	17,1	12,4
2007	6,9	5,0	6,0	6,6	6,5	6,2	7,7	8,7	9,8	12,5	8,9	6,1	5,1	8,2	15,7	10,9
2008	6,4	4,8	5,5	6,0	6,0	7,0	7,2	7,9	7,8	10,7	8,1	5,4	5,0	8,3	11,2	9,9
2009	8,2	6,2	7,3	7,5	8,0	10,0	9,1	9,6	10,8	13,0	11,2	7,9	11,6	10,0	9,3	7,9
2010	8,4	6,4	8,1	8,8	9,0	9,7	10,6	7,9	10,0	12,5	9,9	8,2	6,7	10,2	9,0	11,3
2011	7,8	5,8	7,9	6,1	7,8	9,6	10,2	7,7	10,3	12,3	9,6	7,4	6,1	8,7	8,3	10,2
2012	7,7	6,3	7,7	7,4	7,5	9,2	7,3	9,1	8,2	11,7	9,1	7,0	5,7	9,6	11,4	10,4
2008 I	6,6	4,6	5,0	6,1	6,3	6,9	8,0	10,5	9,2	13,4	9,3	5,8	5,7	7,7	13,6	10,2
2008 II	7,3	5,6	6,0	7,6	6,7	8,0	7,7	8,7	9,7	11,4	7,9	6,8	6,0	9,9	9,0	11,7
2008 III	5,6	4,4	5,1	4,9	5,5	6,7	6,3	6,1	6,2	8,7	6,8	3,7	3,9	6,8	10,8	7,5
2008 IV	6,0	4,3	5,7	5,2	5,5	6,2	6,9	6,5	5,8	9,4	8,6	5,1	4,5	8,6	11,7	10,2
2009 I	7,6	5,5	6,6	6,8	7,1	8,3	8,6	9,3	11,2	14,0	11,2	7,5	5,4	8,6	13,4	11,3
2009 II	9,6	7,5	8,1	8,3	8,7	11,5	10,1	11,1	13,0	14,6	13,1	8,4	7,2	12,6	10,3	13,6
2009 III	7,5	5,7	6,6	6,3	7,6	10,0	8,7	8,7	8,8	10,1	9,6	8,9	5,3	10,3	5,9	10,2
2009 IV	8,2	6,2	8,1	8,7	8,5	10,2	9,6	9,3	10,3	13,0	10,9	6,6	6,3	8,4	7,7	11,1
2010 I	9,3	6,7	8,6 ¹	10,0	10,9	11,0	11,0	10,7	11,1	14,8	11,1	8,1	7,9	10,3	11,1	13,6
2010 II	9,6	7,5	9,5	11,6	9,0	10,6	10,9	7,5	11,4	15,0	10,9	9,8	8,0	11,9	8,2	14,3
2010 III	7,3	5,6	7,6	7,4	8,8	8,0	9,6	6,7	9,5	11,6	7,8	7,2	4,5	9,0	6,2	4,2
2010 IV	7,4	5,7	6,8	5,9	7,2	9,4	10,9	6,9	8,0	8,8	9,7	7,8	6,3	9,5	10,4	2,0
2011 I	8,6	6,0	8,7	7,3	9,3	10,1	12,6	6,8	10,3	12,9	11,0	8,8	8,3	10,5	9,5	9,0
2011 II	8,8	6,2	7,9	7,5	8,3	10,7	11,8	9,2	12,4	13,4	10,9	9,6	7,8	11,4	9,4	12,4
2011 III	6,8	5,8	7,4	4,8	6,4	9,2	8,1	6,9	9,1	11,7	8,4	4,8	3,9	5,8	7,4	2,5
2011 IV	6,9	5,4	7,6	4,7	7,4	8,5	8,3	7,7	9,4	11,0	7,9	6,2	4,4	7,0	7,1	3,3
2012 I	8,0	6,1	7,6	8,1	9,7	8,4	8,2	9,1	7,1	13,7	9,7	7,8	7,3	11,3	9,9	10,7
2012 II	8,6	7,3	9,0	7,2	8,7	10,0	7,7	9,9	10,1	11,9	9,5	7,6	6,7	10,6	10,4	12,4
2012 III	7,1	5,9	6,8	5,6	6,5	9,6	6,4	8,4	8,7	10,1	7,8	5,8	5,3	7,8	10,6	8,3
2012 IV	7,0	5,8	7,2	5,6	5,0	8,7	6,8	9,2	7,7	11,0	9,6	6,9	3,6	8,9	15,0	1,6
2013 I	8,8	6,4	10,9	8,7	8,6	10,1	8,6	12,0	9,0	15,0	11,5	7,5	6,2	10,0	14,0	11,9
2013 II	9,1	7,5	9,7	8,8	7,5	9,4	11,6	12,3	7,9	14,7	10,7	8,2	7,1	11,8	12,8	5,6

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

31. TYÖTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Jatkuu - Continued

Vuosi ja neljännes	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district								
	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala
Year and quarter	Henkilöä - Persons								
1991	36 000	16 700	12 700	15 600	21 800	15 900	8 500	12 000	9 300
1992	77 100	28 400	20 100	27 600	34 700	25 200	13 400	19 000	14 100
1993	108 900	40 200	24 900	37 700	44 600	32 600	17 600	24 700	17 600
1994	114 100	40 200	25 500	38 700	44 300	33 400	18 500	25 200	18 800
1995	108 400	36 200	23 700	35 700	41 100	31 500	17 500	24 600	18 700
1996	101 900	33 700	22 900	34 700	40 200	30 300	16 800	23 800	18 800
1997	89 900	30 500	21 300	31 600	37 000	28 900	15 500	22 000	17 900
1998	77 200	28 500	19 400	28 600	34 000	26 600	14 200	20 500	16 900
1999	67 400	27 300	19 400	26 800	31 700	25 800	13 400	19 400	15 700
2000	59 400	25 300	18 200	24 500	30 000	24 200	12 600	18 400	14 800
2001	55 800	23 000	16 900	22 800	28 200	22 200	11 900	17 600	14 100
2002	57 700	23 100	16 100	22 100	27 700	21 500	10 700	16 100	13 500
2003	59 900	22 800	15 600	21 600	27 900	20 700	9 900	15 300	13 100
2004	62 000	23 000	15 900	21 400	27 600	20 400	9 800	15 000	12 900
2005	60 000	20 800	14 400	20 600	26 100	19 700	9 400	14 400	12 300
2006 ²	54 700	18 200	12 400	19 100	22 800	17 600	8 500	13 100	11 400
2007	46 400	15 800	10 600	16 300	20 000	15 700	7 400	11 700	10 500
2008	41 800	14 800	9 600	15 300	19 700	15 000	6 900	11 000	10 200
2009	57 300	20 800	11 700	20 800	27 900	18 500	8 200	14 100	11 900
2010	60 500	22 600 ¹	11 600	20 900	28 300	18 100	8 100	13 400	10 700
2011	55 700	21 400	10 900	18 700	25 200	17 300	7 400	12 200	9 900
2012	57 800	22 300	10 900	18 900	25 800	17 900	7 800	12 400	10 700
2003 I	59 300	23 100	16 300	22 200	28 500	21 900	10 800	16 500	13 800
2003 II	59 000	22 100	15 100	21 000	27 200	20 000	9 600	14 900	12 900
2003 III	61 800	23 100	15 300	21 700	27 900	20 100	9 500	14 700	12 800
2003 IV	59 500	22 800	15 600	21 400	27 800	20 800	9 900	15 200	12 800
2004 I	62 400	24 100	16 800	22 400	28 600	21 300	10 300	16 000	13 400
2004 II	61 800	22 700	15 600	21 000	27 500	19 900	9 500	14 900	12 900
2004 III	63 500	23 000	15 500	21 300	27 600	20 100	9 400	14 600	12 700
2004 IV	60 400	22 300	15 700	20 900	26 800	20 500	9 800	14 600	12 800
2005 I	61 400	22 500	15 600	21 700	27 000	20 900	10 300	15 200	13 100
2005 II	59 600	20 700	13 900	20 300	25 600	19 300	9 100	13 900	12 100
2005 III	61 500	20 800	14 000	20 300	26 400	19 100	9 100	14 300	12 200
2005 IV	57 300	19 100	14 000	20 100	25 300	19 300	9 300	14 100	11 800
2006 ² I	57 400	19 300	13 600	20 600	24 400	19 100	9 600	14 400	12 300
2006 ² II	55 000	18 100	12 300	19 000	22 800	17 100	8 200	12 800	11 300
2006 ² III	55 800	18 500	12 100	18 900	22 900	17 300	8 100	12 700	11 400
2006 ² IV	50 800	17 000	11 700	17 800	21 200	17 100	8 000	12 300	10 600
2007 I	49 300	16 900	11 600	17 600	20 900	17 200	8 300	12 700	10 900
2007 II	46 800	15 700	10 200	16 100	19 500	15 200	7 200	11 300	10 300
2007 III	47 300	16 000	10 400	16 200	20 200	15 200	7 000	11 500	10 500
2007 IV	42 300	14 800	10 200	15 400	19 300	15 200	7 200	11 200	10 300
2008 I	41 900	15 000	10 100	15 700	19 600	15 900	7 300	11 700	10 600
2008 II	40 900	14 200	9 100	14 500	18 600	14 300	6 400	10 300	9 800
2008 III	42 600	14 900	9 500	15 000	19 700	14 300	6 500	10 500	10 000
2008 IV	41 600	15 200	9 800	16 100	20 800	15 400	7 200	11 600	10 500
2009 I	49 700	18 600	11 300	19 600	25 200	17 800	8 200	14 100	12 000
2009 II	55 300	19 600	11 200	20 000	26 700	17 700	7 800	13 600	12 000
2009 III	61 900	22 000	11 800	21 300	29 500	18 800	8 100	14 100	12 000
2009 IV	62 100	23 200	12 400	22 400	30 200	19 700	8 700	14 600	11 500
2010 I	62 600	23 700 ¹	12 500	22 400	30 400	19 600	9 000	15 100	11 500
2010 II	60 700	22 200	11 200	20 600	28 300	17 600	7 800	13 300	10 600
2010 III	61 900	22 500	11 200	20 500	28 100	17 400	7 600	12 800	10 500
2010 IV	56 800	21 900	11 200	20 000	26 600	17 900	7 800	12 600	9 900
2011 I	56 900	22 600	11 700	20 300	26 700	18 400	8 200	13 400	10 400
2011 II	55 400	20 900	10 600	18 300	25 000	16 700	7 100	11 800	9 600
2011 III	57 100	21 600	10 700	18 200	25 000	16 600	7 100	11 800	9 800
2011 IV	53 600	20 600	10 600	17 900	24 100	17 400	7 400	11 800	9 900
2012 I	55 700	21 400	11 200	19 300	25 300	18 500	8 200	12 900	11 000
2012 II	56 100	20 900	10 100	18 000	24 300	17 200	7 500	11 800	10 500
2012 III	60 100	23 100	10 800	18 700	26 200	17 400	7 500	12 000	10 700
2012 IV	59 500	23 700	11 600	19 600	27 400	18 500	8 000	12 800	10 800
2013 I	66 000	26 000	12 500	21 700	30 400	19 800	8 800	14 200	11 900
2013 II	68 500	25 400	11 500	20 700	30 000	18 400	8 100	13 000	11 300

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.

2. Katso alaviite taulukkoon 29. - See note to table 29.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

31. TYÖTÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Jatkoa - Continued

Vuosi ja neljännes	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district								
	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	Ulkomaat	Koko maa - Whole country
Year and quarter	Henkilöä - Persons								
1991	12 600	8 500	9 300	16 100	5 900	12 400			213 200
1992	20 100	13 300	15 000	26 100	9 100	19 900			363 100
1993	26 800	18 000	19 700	34 000	10 900	24 000			482 200
1994	28 100	18 100	19 900	34 600	10 500	24 500			494 200
1995	26 400	16 800	18 200	32 800	10 500	24 000			466 000
1996	25 100	15 600	17 400	31 900	10 800	24 000			448 000
1997	23 600	13 600	15 700	29 000	10 100	22 400			409 000
1998	22 300	11 800	14 400	27 600	9 200	21 300			372 400
1999	21 300	11 300	13 800	26 100	8 700	20 000			348 100
2000	19 600	10 300	12 700	23 800	8 600	18 700			321 100
2001	18 900	9 900	11 600	23 300	8 400	17 700			302 200
2002	18 100	9 300	10 700	23 200	8 000	16 200			294 000
2003	17 800	8 900	10 400	22 600	7 400	15 000			288 800
2004	17 500	8 500	10 200	22 400	7 100	14 600			288 400
2005	17 100	8 100	9 700	21 600	6 900	14 300			275 300
2006 ²	15 700	7 100	8 300	19 700	6 200	13 000		20	247 900
2007	14 300	6 200	6 800	17 500	5 400	11 100		20	215 800
2008	13 600	6 000	6 300	17 300	4 900	10 400		30	202 900
2009	16 400	8 700	8 700	22 100	5 500	12 200		60	264 800
2010	16 200	7 900 ¹	8 500	21 100	5 000	11 500	430	50	264 800
2011	15 400	6 800	7 500	19 800	4 500	10 700	400	40	243 900
2012	16 400	7 200	7 700	21 100	4 600	11 100	460	60	253 200
2003 I	18 400	9 700	11 000	23 500	8 000	15 800			298 800
2003 II	17 500	8 500	10 200	22 400	7 300	15 100			282 900
2003 III	17 800	8 600	10 500	22 300	7 100	14 700			287 800
2003 IV	17 600	8 700	10 200	22 100	7 100	14 500			285 900
2004 I	18 000	9 200	10 600	23 200	7 400	14 900			298 500
2004 II	17 500	8 300	10 200	22 300	7 000	14 800			285 900
2004 III	17 400	8 100	10 300	22 100	6 800	14 300			286 800
2004 IV	17 100	8 400	9 800	21 900	7 000	14 400			282 400
2005 I	17 600	8 800	10 100	22 600	7 300	15 000			289 000
2005 II	16 800	7 800	9 400	21 200	6 700	14 500			271 000
2005 III	17 100	7 900	9 800	21 500	6 700	14 000			274 700
2005 IV	16 800	7 900	9 400	21 400	6 800	13 900			266 600
2006 ² I	16 800	8 100	9 100	21 800	6 900	14 200		20	267 500
2006 ² II	15 500	6 800	8 100	19 600	6 200	13 200		20	246 000
2006 ² III	15 600	6 900	8 200	19 300	6 000	12 500		20	245 900
2006 ² IV	15 000	6 800	7 600	18 400	5 900	12 000		20	232 100
2007 I	15 100	6 700	7 400	18 500	6 000	11 900		20	231 000
2007 II	14 000	5 800	6 800	17 300	5 400	11 200		20	212 600
2007 III	14 300	6 000	6 900	17 300	5 100	10 800		20	214 700
2007 IV	13 800	6 200	6 200	16 800	5 000	10 600		20	204 700
2008 I	14 100	6 300	6 300	17 300	5 200	10 600		30	207 700
2008 II	13 200	5 400	5 900	16 600	4 800	10 300		30	194 400
2008 III	13 400	5 700	6 300	17 200	4 600	10 100		30	200 500
2008 IV	13 800	6 700	6 700	17 900	5 200	10 400		40	209 000
2009 I	15 800	8 500	8 100	21 200	5 900	11 900		50	247 900
2009 II	16 100	8 100	8 300	21 900	5 600	12 400		60	256 200
2009 III	16 700	8 600	9 200	22 500	5 200	12 200		60	274 000
2009 IV	16 900	9 500	9 400	22 700	5 400	12 300		70	281 100
2010 I	17 400	9 300	9 500	23 000	5 500	12 400	470 ¹	70	284 500
2010 II	15 900	7 700	8 700	21 100	5 000	11 800	430	50	263 000
2010 III	15 900	7 300	8 300	20 400	4 800	11 000	400	40	260 700
2010 IV	15 500	7 300	7 700	19 800	4 700	10 800	420	40	251 000
2011 I	16 100	7 700	7 900	20 700	5 000	11 100	430	40	257 500
2011 II	15 000	6 300	7 200	19 400	4 400	10 700	370	40	238 900
2011 III	15 200	6 500	7 400	19 600	4 300	10 500	400	40	241 800
2011 IV	15 400	6 900	7 300	19 300	4 400	10 400	410	40	237 300
2012 I	16 500	7 600	7 800	21 000	4 700	11 100	460	50	252 700
2012 II	15 800	6 600	7 400	20 300	4 400	11 200	400	60	242 500
2012 III	16 300	6 800	7 800	21 100	4 400	10 800	450	60	254 400
2012 IV	17 100	7 600	7 700	22 100	4 700	11 300	510	70	263 000
2013 I	18 700	8 500	8 800	24 500	5 400	12 200	570	80	290 100
2013 II	17 900	7 400	8 500	24 300	5 100	12 600	440	80	283 400

32. TYÖTÖMYYDEN KESTO KESKIMÄÄRIN ELINKAINEO, LIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
THE AVERAGE DURATION OF UNEMPLOYMENT BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Koko maa Whole country	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district															Ulkomaat
		Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keskisuomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	P-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	
Viikko - Weeks																	
1991	16	13	17	19	16	17	17	17	15	15	19	15	17	14	13	13	
1992	22	24	23	26	23	23	23	22	21	20	24	21	22	20	19	20	
1993	30	33	31	32	32	31	31	30	28	25	32	28	29	28	25	26	
1994	39	44	40	40	44	40	40	38	34	30	42	37	39	34	27	29	
1995	45	51	45	46	51	45	47	45	38	36	50	41	44	39	29	32	
1996	54	57	47	48	55	49	50	48	43	41	53	41	48	42	32	36	
1997	51	54	48	50	62	52	52	49	46	45	57	38	52	44	36	41	
1998	52	59	51	51	65	53	53	50	45	48	59	37	54	46	44	44	
1999	52	58	52	51	65	52	51	50	43	50	59	36	52	45	37	45	
2000	51	56	53	52	64	51	52	50	41	50	59	35	52	44	37	44	
2001	51	55	50	53	64	51	54	52	42	49	58	35	51	44	38	44	
2002	50	53	47	52	63	51	51	52	41	49	56	34	50	43	37	44	
2003	47	50	45	50	60	49	50	47	39	47	54	33	46	42	35	38	
2004	46	50	44	48	59	49	49	44	38	47	52	33	45	41	34	35	
2005	47	51	45	49	57	49	50	43	37	48	51	33	45	41	35	35	
2006 ^{2,3}	45	49	44	48	51	48	46	42	35	46	48	33	45	39	35	34	
2007	43	47	41	49	49	47	45	43	35	43	47	32	43	36	34	32	
2008	40	42	37	47	46	44	42	40	30	40	45	31	38	34	31	29	
2009	32	32	29	37	37	35	34	35	30	35	38	26	28	30	26	25	
2010	36	35	34 ¹	38	41	40	37	37	34	35	42	31	31	33	27	28	
2011	40	39	40	42	47	46	41	41	39	38	47	33	36	36	30	32	
2012	43	42	43	47	48	49	45	43	44	42	51	34	39	38	34	36	
2008 I	41	45	38	48	47	46	43	41	34	41	45	31	41	35	32	31	
2008 II	42	43	38	49	49	46	45	43	36	42	46	34	42	35	32	30	
2008 III	40	41	36	46	47	44	43	41	34	41	45	32	38	34	32	29	
2008 IV	37	39	34	43	42	41	38	37	31	38	42	27	33	32	27	27	
2009 I	33	33	30	38	37	36	34	35	29	35	39	24	30	30	26	26	
2009 II	33	31	30	38	37	35	35	37	30	35	39	26	29	30	26	25	
2009 III	32	31	29	36	37	35	33	34	30	35	38	26	28	30	27	25	
2009 IV	32	32	29	35	36	35	33	34	30	34	38	26	27	30	26	25	
2010 I	33	33	31 ¹	36	38	37	34	34	31	34	39	28	28	32	26	26	
2010 II	36	34	34	38	41	40	37	38	34	35	42	32	30	34	27	27	
2010 III	37	36	36	39	42	42	38	36	36	36	43	32	32	34	29	27	
2010 IV	38	38	37	39	43	43	37	38	36	36	43	30	33	34	27	29	
2011 I	38	39	38	40	44	44	39	38	36	37	44	31	34	35	28	30	
2011 II	41	39	40	42	48	46	42	42	40	39	48	35	37	36	30	31	
2011 III	41	39	40	43	48	47	43	43	41	39	48	34	37	36	31	27	
2011 IV	41	40	42	43	47	47	42	42	41	39	48	32	37	36	30	33	
2012 I	42	41	43	45	46	47	43	41	41	39	50	32	37	37	33	34	
2012 II	45	43	45	51	50	50	48	45	46	44	53	37	40	40	36	26	
2012 III	43	41	42	46	49	49	46	45	46	43	51	35	39	39	34	29	
2012 IV	43	42	41	45	47	51	44	43	44	43	50	32	39	38	33	26	
2013 I	42	41	41	45	46	51	44	42	43	42	49	32	39	38	33	37	
2013 II	45	42	42	48	49	55	48	46	47	45	52	36	41	40	36	27	
2013 III	45	44	44	48	49	55	48	46	47	45	52	36	41	40	36	38	
2013 IV	45	44	44	48	49	55	48	46	47	45	52	36	41	40	36	38	

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.

2. Katso alaviite taulukkoon 29. - See note to table 29.

3. Vuodesta 2006 lähtien lomautetut mukaanlukien. - From 2006 including laid offs.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto. - Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

33. YLI VUODEN TYÖTTÖMÄNÄ OLLLEIDEN TYÖNHAKIJOIDEN OSUUS KAIKISTA TYÖTTÖMISTÄ, ELINKENO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
 JOBBSEEKERS UNEMPLOYED OVER A YEAR, PROPORTION OF ALL UNEMPLOYED, BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Koko maa Whole country	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district														Ulkomaat	
	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjo-Savo	Pohjo-Karjala	Kesk-Suomi	Et.-Pohjanmaa	Pohjanmaa	P.-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi		Ahvenanmaa
Prosenttia - Per cent																	
1991	2	1	3	5	3	3	3	2	2	4	2	3	2	1	1		
1992	8	10	9	11	9	9	9	6	4	9	6	7	6	4	4		
1993	18	22	18	19	20	19	18	14	11	19	16	17	14	11	12		
1994	27	32	27	28	27	28	27	26	17	30	26	27	22	14	16		
1995	30	35	29	32	35	30	32	24	24	34	28	29	25	16	20		
1996	30	35	28	31	35	31	30	27	26	33	25	29	26	20	23		
1997	30	35	28	31	37	31	30	27	28	33	21	30	26	23	27		
1998	30	35	29	31	37	30	30	26	28	33	20	30	26	22	26		
1999	28	32	29	28	35	27	27	23	28	31	19	26	24	21	25		
2000	28	31	30	29	33	27	28	22	26	31	19	26	23	20	23		
2001	27	30	26	29	34	28	30	23	26	30	18	25	23	22	24		
2002	26	29	25	28	32	27	28	21	26	28	18	26	22	22	24		
2003	25	28	23	26	30	26	27	20	25	27	17	23	22	20	20		
2004	25	29	23	26	31	27	27	21	26	27	18	23	22	19	18		
2005	26	30	26	28	30	28	28	21	27	27	18	24	23	20	19		
2006 ²	26	29	25	28	28	28	28	21	26	28	19	25	22	21	20		
2007	24	27	22	28	27	26	26	20	23	26	18	23	19	20	18		
2008	21	23	19	25	24	23	24	19	21	24	16	19	18	17	15		
2009	16	15	14	18	18	17	17	15	17	19	12	12	15	13	12		
2010	20	20	20 ¹	20	23	24	21	21	19	23	17	16	19	15	15		
2011	23	23	24	24	27	27	24	24	22	27	17	20	20	17	18		
2012	24	24	24	27	26	27	26	26	24	28	17	21	21	19	20		
I	22	25	19	26	25	24	25	19	21	24	16	21	18	18	16		
II	22	24	20	26	26	25	25	21	22	25	18	21	18	17	16		
III	21	21	18	24	25	23	24	20	20	25	17	19	18	17	15		
IV	19	20	17	22	22	22	21	17	20	23	14	16	16	15	14		
I	16	17	14	18	18	18	17	15	17	20	11	13	14	12	12		
II	15	15	14	18	17	17	17	15	17	19	12	12	14	12	11		
III	15	14	13	18	17	17	17	15	17	19	12	12	15	13	11		
IV	16	15	15	17	18	18	17	16	18	20	13	12	16	14	12		
I	18	17	17 ¹	18	20	20	19	17	18	21	15	13	17	14	13		
II	20	19	20	20	23	23	21	20	19	23	18	15	19	16	15	9 ¹	
III	22	21	22	21	25	26	22	23	20	24	18	17	20	16	13	18	
IV	23	23	23	22	26	27	23	23	23	25	19	19	20	16	21	30	
I	23	23	23	22	26	27	23	22	20	25	16	19	20	16	17	21	
II	24	23	25	25	28	28	25	24	22	26	18	20	21	17	18	21	
III	24	23	24	25	27	27	25	23	22	27	17	20	21	18	11	16	
IV	24	23	25	25	27	27	25	25	25	28	17	21	21	18	19	20	
I	23	23	24	26	25	26	25	24	22	27	16	20	20	18	19	9	
II	25	24	25	27	27	28	27	24	24	28	19	21	22	19	21	14	
III	24	23	23	27	26	27	27	25	27	28	18	21	22	20	21	21	
IV	24	24	22	26	26	29	26	26	26	27	17	21	22	20	21	10	
I	23	23	21	25	24	29	25	24	25	26	16	20	21	18	20	9	
II	25	23	23	27	27	33	27	26	27	28	18	21	22	20	21	16	

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.

2. Katso alaviite taulukkoon 29. - See note to table 29.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto - Source: The Ministry of Employment and the Economy, Employment Service Statistics

TAULUKOIDEN SELITYKSIÄ

1. YLEISTÄ

Taulukoiden luvut ovat useimmissa tapauksissa alkuperäisen tilaston kuukausiluvuista laskettu ja neljännesvuosi- ja vuosikeskiarvoja. Työ- ja elinkeinoministeriön laatimien tilastojen alkuperäiset kuukausiluvut julkaistaan Työllisyyskatsauksessa, joka ilmestyy kuukausittain.

Pyöritysten vuoksi taulukoissa esiintyvien prosenttilukujen summan ei tarvitse aina olla = 100.

Käytetyt symbolit:

- 0,0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä
- . Tieto on epälooginen esitettäväksi
- .. Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen
- Ei yhtään havaintoa
- * Ennakkotieto

2. TILASTOKESKUKSEN TYÖVOIMA-TUTKIMUKSEN KÄSITTEET

Työikäiseen väestöön luetaan maassa asuva 15–74-vuotias väestö.

Työvoima on työllisten ja työttömien summa.

Työlliseksi luokitellaan henkilö, joka on tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä jonkin verran (vähintään tunnin) palkkaa tai luontaisetta vastaan tai voittoa saadakseen tai oli työpaikastaan tilapäisesti poissa. Työllinen voi olla palkansaaja, yrittäjä tai perheenjäsenen yrityksessä palkatta avustava.

Työttömäksi luokitellaan henkilö, joka on tutkimusviikolla työtä vailla, on etsinyt työtä aktiivisesti viimeisen neljän viikon aikana ja voisi vastaanottaa työtä kahden viikon kuluessa tai odottaa sovitun työn alkamista kahden viikon kuluessa. Myös opiskelija, työpaikastaan toistaiseksi lomautettu ja työttömyyseläkkeellä oleva voi olla työtön, mikäli edellä mainitut aktiivisen työnhaun ja työn vastaanottamisen kriteerit täyttyvät.

Työvoimaosuus on työvoimaan kuuluvien prosenttiosuus työikäisestä väestöstä.

Työllisyysaste on työllisten osuus 15–64-vuotiaasta väestöstä.

Työttömyysaste on työttömien prosenttiosuus työvoimasta.

EXPLANATORY NOTES

1. GENERAL

Most of the figures in the tables are quarterly and annual averages computed from monthly data of original series. The Ministry of Employment and the Economy's original monthly figures appear in Employment Bulletin.

The sum percentage in a table does not always equal 100 because the figures are rounded.

Symbols used:

- 0,0 Magnitude less than half of unit employed
- . Category not applicable
- .. Data not available or too uncertain for presentation, or subject to secrecy
- Magnitude nil
- * Preliminary data

2. DEFINITIONS OF THE LABOUR FORCE SURVEY OF STATISTICS FINLAND

Working-age population, all persons aged 15 to 74 resident in Finland.

Labour force, the sum of employed and unemployed persons.

Employed persons, all persons who during the survey week did some work (for at least an hour) for a pay or fringe benefit or to gain profit or were temporarily absent from work. The employed may be employee, self-employed person or unpaid family worker.

Unemployed persons, all persons who for the whole survey week were without work, had been seeking a job actively in the past four weeks for pay or profit, and could accept a job within two weeks or have arranged to start a work within two weeks but not yet begun it. A student, a temporarily laid-off person and a unemployment pensioner are also considered unemployed if person meets the above mentioned job seeking and job acceptance criteria.

Labour force participation rate, the ratio of all persons in the labour force to the total population of working age.

Employment rate, the ratio of the employed to the population aged 15 to 64.

Unemployment rate, the ratio of the unemployed to all persons in the labour force.

3. TIETOJEN LÄHTEET JA LUONNE

Taulukot 1–12, 26–28, 30: Työvoimatutkimus, laatija Tilastokeskus. Työvoimatutkimus perustuu 15–74-vuotiaasta väestöstä poimittuun otokseen. Otokoko on neljännesvuodessa 36 000 henkilöä. Otoks on jaettu kolmeen 12 000 henkilön kuukausi-otokseen. Tiedot kerätään kuukausittain pääasiassa puhelimitse haastattelemalla. Vuoden 2000 alussa tietojen keräämisessä siirryttiin jatkuvaan tutkimusviikkoon. Aikaisemmin kuukausitiedot kerättiin yhdeltä viikolta, joka oli kuukauden 15. päivän sisältävä viikko. Otoksesta saatavat tiedot suurennetaan vastaamaan perusjoukkoa eli 15–74-vuotiaasta väestöstä.

Työvoimatutkimuksen tuloksiin liittyy otoksen satunnaisvaihtelusta johtuva virhe. Lukuihin voi sisältyä muitakin virheitä, mm. kadosta johtuvia. Mitä yksityiskohtaisempi tietojen luokitus on, sitä epävarmemmat tiedot ovat.

Taulukot 13–16, 18, 29, 31–33: Työnvälitystilaston tilannekatsaus, laatija työ- ja elinkeinoministeriö. Työttömien työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen tilasto kerätään työnvälitystoiminnan yhteydessä: vuoteen 1980 asti kunkin kuukauden puolivälissä sekä vuodesta 1981 alkaen kuukauden viimeisen työpäivän mukaan.

Avoimella työpaikalla tarkoitetaan työnvälitykselle ilmoitettua työpaikkaa, joka laskentapäivänä on ollut avoinna työ- ja elinkeinotoimistossa. Kaikkia avoimia työpaikkoja ei ilmoiteta työnvälitykselle. Arviolta noin 40–50 % niistä tulee työnvälityksen tietoon.

Työttömäksi työnhakijaksi luetaan ne laskentapäivänä työnhakijoina olevat, jotka eivät ole työsuhteessa eivätkä työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole päätoiminen opiskelija. Työnhakijoina olevat lomautetut lasketaan mukaan työttömien työnhakijoiden kokonaismäärään.

Vuodesta 1980 alkaen työttömyyseläkkeen saajia ei ole laskettu mukaan työttömiin työnhakijoihin. Tarkemmin työnvälitystilasto peittää ne työttömät, jotka ovat työttömyysturvan piirissä. Muista työttömistä osa saattaa jättää ilmoittautumatta työnvälitykseen.

3. SOURCES AND NATURE OF THE STATISTICS

Tables 1–12, 26–28, 30: Labour Force Survey compiled by Statistics Finland, basing on a sample of the population aged 15 to 74. The sample numbers 36,000 per quarter and is divided into three monthly samples of 12,000. Data are gathered mainly by telephone interviews. Since January 2000, data have been collected for every week of the month, whereas previously they were only collected for the week containing 15th day of the month. The figures obtained are increased to correspond to the base group (the population aged 15 to 74).

The results of the Labour Force Survey are subject to an error due to the randomness of the samples. The figures sometimes contain other errors due to non-response, etc. The more detailed a classification is, the greater is the risk of error.

Tables 13–16, 18, 29, 31–33: Employment Service Statistics of the Ministry of Employment and the Economy. Statistics on vacancies and unemployed jobseekers were compiled at the middle of each month upto 1980, and have been compiled at the end of each month (last working day) since 1981.

Vacancies refer to vacancies reported to Employment and Economic Development Offices, which had not yet been filled on the reference dates. It is estimated that only 40 % to 50 % of all vacancies in Finland are notified to employment services.

Unemployed jobseekers comprises all jobseekers who does not have an employment relationship, does not work full-time as an entrepreneur or self-employed worker and is not a full-time student. Jobseekers are also considered unemployed if they are fully laid off.

Since 1980 unemployment pensioners have been counted as jobseekers, but not as unemployed persons. The Employment Service Statistics relate to persons receiving unemployment compensation, for which they have to register with unemployment services. Some unemployed persons not receiving such benefits do not register with employment services.

Taulukko 17: Päättyneiden työttömyys-jaksojen keskimääräinen kesto. Saadaan työnvälitystilaston vuositilastosta, laatija työ- ja elinkeinoministeriö. Taulukon luvut kuvaavat koko vuoden aikana päättyneiden työttömyysjaksojen keskimääräistä kesto, jossa on mukana paljon lyhytaikaisia työttömyysjaksoja. Käsite eroaa kuukauden lopussa työttömänä olleiden päättymättömien työttömyyksien kestopa (taulukot 16 ja 32), joka on keskimäärin pidempi, koska siinä painottuvat pidempiaikaiset työttömyysjaksot.

Taulukot 19 ja 20: Työnvälitystoiminta. Saadaan työnvälitystilaston kuukausikertomustauluista, jotka kuvaavat toimintaa koko kuukauden ajalta.

Taulukko 21: Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa olevat, tilaston laatija työ- ja elinkeinoministeriö. Taulukon luvut kuvaavat palveluissa olevia keskimäärin kuukauden lopussa. Eri palveluiden sisällöt saattavat vuosittain muuttua.

Taulukko 22: Työvoimakoulutuksen tiedot saadaan työvoimakoulutuksen kuukausitilastosta, laatija työ- ja elinkeinoministeriö. Taulukon luvut kuvaavat keskiarvoja kuukauden aikana, paitsi viimeisen sarakkeen tieto ”työvoimakoulutuksessa olevat”, joka kuvaa koulutuksessa olevien määrää keskimäärin kuukauden lopussa olevana laskentapäivänä.

Taulukko 23: Työttömyysturva. Työttömyyden aikaisen toimeentulon turvaamiseksi on kaksi eri järjestelmää: Kelan hoitama perusturva (peruspäiväraha ja työmarkkinatuki) ja vakuutusmuotoinen ansioturva. Ansiosidonnaista päivärahaa saa lain vaatimukset täyttävä työtön kassan jäsen. Jos työtön ei ole oikeutettu ansioturvaan, hän voi saada valtion maksamaa perusturvaa. Saadaksesen työttömyyspäivärahaa työttömän tulee olla työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Työmarkkinatuki on tarveharkintainen, mutta sen maksamiselle ei ole enimmäisaikaa.

Perus- ja ansiopäivärahaa maksetaan kerrallaan enintään 500 työttömyyspäivältä. Vuosina 1950–1954 syntyneelle, joka on täyttänyt 59 vuotta tai vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneelle, joka on täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan umpeutumista ja on ollut työssä vähintään 5 vuotta edellisen 20 vuoden aikana, maksetaan päivärahaa kunnes hän täyttää 65 vuotta.

Table 17. Average duration of completed spells of unemployment. Taken from the annual Employment Service Statistics of the Ministry of Employment and the Economy. The figures in the table denote average durations of completed spells for the entire year. This differs from ”duration of unemployment up to the reference date” in tables 16 and 32, which is longer. That is because the figures in tables 16 and 32 seldom include short spells (which are contained in the average duration of completed spells), so they are weighted by long spells.

Tables 19 and 20. Employment services proper. Taken from tables in the Employment Service Statistics, which depict activity during entire months.

Table 21. Number of persons participating services included in the activation rate, compiled by the Ministry of Employment and the Economy. Average figures at the end of each month. The types of services vary in time.

Table 22. Data on labour market training, taken from monthly labour market training statistics, compiled by the Ministry of Employment and the Economy. The figures in the table denote averages for whole months, except for the last column, ”on labour market training”, which gives average numbers of trainees on course on the reference date at the end of the months.

Table 23. Unemployment security. State compensations (basic unemployment allowance and labour market support) are the basic modes of security and earnings-related unemployment allowance is a form of unemployment insurance that is limited to members of an unemployment fund. Unemployed persons not entitled to them can obtain state compensation. For both types of benefit the applicant must be registered at an Employment and Economic Development Office. Labour market support is means-tested but it has not a maximum payment period.

A basic and an earnings-related unemployment allowance can be paid for a maximum period of 500 working days. Persons born in 1950–1954 and are over 59 or born 1955 or thereafter and are over 60 before maximum period has accrued and has been in employment at least 5 years during past 20 years can be paid an allowance until they are 65.

Yli 60-vuotias ennen vuotta 1950 syntynyt, laissa tarkemmin määritelty pitkään työttömyysturvaa saanut työtön työnhakija on oikeutettu työttömyyseläkkeeseen. Työttömyyseläkkeen saamisaikana tulee saajan olla työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa.

Taulukko 24: Muuttoliiketilasto. Lähde: Tilastokeskus, väestötilasto.

Taulukko 25: Työttömyysasteet eri maissa. Lähde: OECD, Main Economic Indicators.

A long-term unemployed person born prior year 1950 and over 60 years old can receive an unemployment pension under terms laid down by law. While in receipt of such a pension, person must remain a jobseeker at an Employment and Economic Development Office.

Table 24. Statistics on migration. Source: Statistics Finland, Population Statistics.

Table 25. Unemployment rates in some countries. Source: OECD, Main Economic Indicators.

4. LUOKITUKSET

Ammattiluokitus. Työ- ja elinkeino-ministeriön työnvälitystilastossa käytetään ammateittain laadittavissa tilastoissa luokitusta, joka perustuu Pohjoismaiseen Ammattiluokitukseen (Nordisk Yrkesklassificering, NYK). Ammattiluokitus, Työministeriö, 2005.

Toimialaluokitus. Toimialaluokituksessa Suomessa käytetään kansainvälisesti sovittua luokitusta (Nomenclature Générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes, NACE). Vuodesta 2005 lähtien Toimialaluokitus TOL 2008, Tilastokeskus.

Vuoteen 2009 asti Ahvenanmaa kuului Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinokeskuksen alueeseen. Vuoden 2010 alusta lähtien Ahvenanmaa tilastoidaan erikseen aluehallintouudistuksen vuoksi.

Työnvälitystilaston alueelliset tiedot esitetään vuodesta 2006 lähtien kuntapohjaisina entisen toimistopohjaisuuden sijasta. Kuntapohjaisissa tiedoissa alueen tiedot lasketaan siihen kuuluvien kuntien summana. Kunnan tiedot perustuvat esim. työnhakijana olevan henkilön asuinkuntaan ja työnantajan ilmoittaman työpaikan sijaintikuntaan. Aikaisemmin käytetyt toimistopohjaiset tiedot perustuvat henkilön ja työnantajan asiointitoimistoon.

4. CLASSIFICATIONS

Occupational classification. The classification used in Ministry of Employment and the Economy's Employment Service Statistics is based largely on the Nordic Classification of Occupations (NYK). Occupational Classification, Ministry of Labour, 2005.

Industrial classification. NACE (Nomenclature Générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes) is used in Finland. From 2005 Standard Industrial Classification TOL 2008, Statistics Finland.

Until 2009 Ahvenanmaa (Åland) included into Varsinais-Suomi administrative district. From 2010 Ahvenanmaa (Åland) will be presented separately based on the revision of the administrative districts.

From 2006, regional data of Employment Service Statistics will be presented for each local authority rather than for each office, as used to be the case. In the data for the local authorities, information for the region in question will be jointly assembled for all municipalities included within the region. Data for a local authority, will be based, for example, on the jobseeker's municipality of residence and the municipality in which the workplace is located as notified by the employer. The previously used data, which is office-based, rely on data supplied by the person's and employer's customer service agency.

Työpoliittinen Aikakauskirja

Kestotilaus:
kotimaa 27 €/vuosi, Pohjoismaat 32 €/vuosi,
Eurooppa 34€/vuosi.

Osoitteenmuutos: Vanha osoite

Peruutus

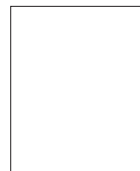
Tilaaajan nimi

Yritys tai yhteisö

Jakeluosoite

Postinumero ja toimipaikka

Asiakaspalvelu, puh. 020 450 05
faksi 020 450 2380
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi

Edita Publishing Oy
Myyntipalvelut

PL 800
00043 EDITA

Työpoliittinen Aikakauskirja

Työpoliittisen Aikakauskirjan tarkoituksena on edistää työpolitiikkaan liittyvää tutkimukseen ja asiantuntijuuteen perustuvaa keskustelua sekä tukea työ- ja elinkeinoministeriön strategiatyötä.

Ohjeita kirjoittajille

Työpoliittinen Aikakauskirja julkaisee kirjoituksia kolmessa osastossa: artikkeleita, katsauksia ja keskustelua sekä uutta työ- ja yrittäjyystutkimuksen alalta.

Artikkeleita-osastossa julkaistaan tieteellisen artikkelin tyyppisiä, aiemmin julkaisemattomia esityksiä. Lähdeviitteet on mainittava. Alaviitteitä olisi kuitenkin vältettävä, viitteiden tulisi olla tekstissä. Artikkeleista tulisi toimittaa ½ liuskan pituinen englanninkielinen tiivistelmä. Lisäksi kirjoittajia pyydetään toimittamaan ammatti- ja koulutusnimikkeensä, sekä suomeksi että englanniksi. Työnantaja on myös mainittava. Ellei työnantajaa ole, ilmoita kotipaikkakuntasi.

Katsauksia ja keskusteluja-osastossa julkaistaan muita työpolitiikkaan liittyviä artikkeleita sekä kirjallisuusarvioita. Lähdeviitteiden käyttöä ei edellytetä.

Uutta työ- ja yrittäjyystutkimuksen alalta-osastossa julkaistaan tutkimusten tiivistelmiä.

Artikkeleiden ohjepituus on enintään 15 liuskaa 1½ rivivälillä sekä katsauksia ja keskustelua-kirjoitusten 6 liuskaa.

Lähteet toimitetaan seuraavien esimerkkien mukaisesti:

Andreassen, T., Drange, I., Thune, T. ja Monkerud L. (2007) På vej mot integrert velferdsforvaltning? AFI-rapport 4. Oslo: Arbeidsforskningsinstituttet.

Valtakari Mikko, Hannele Syrjä ja Pertti Kiuru (2008). Julkisen työvoimapalvelun palvelurakenteen uudistamisen vaikuttavuus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Työ ja yrittäjyys. 19/2008. Helsinki.

Schmid, G. (2002b), Transitional Labour Markets and the European Social Model: Towards a New Employment Pact, teoksessa: G. Schmid ja B. Gazier (toim.): The Dynamics of Full Employment. Social Integration through Transitional Labour Markets, Cheltenham, UK: Edward Elgar, 393–435.

Artikkelit on toimitettava sähköpostitse (heikki.raisanen@tem.fi tai annika.blomster@tem.fi). Excel- ja Word-kaaviot on toimitettava erillisinä alkuperäistiedostoina. **Kaavioissa ei saa käyttää värejä.**

Kirjoittajan tulee ilmoittaa myös yhteystietonsa (nimi, osoite, puhelin, fax, e-mail). Toimitus voi pyytää asiantuntijalausuntoja julkaistavaksi tarjotuista artikkeleista. Toimitus pidättää itsellään oikeuden lyhentää ja muokata artikkeleita julkaisua varten. Julkaistuista kirjoituksista maksetaan palkkio ministeriön ulkopuolisille kirjoittajille.

Työpoliittisen aikakauskirjan numeron 4/2013 aineiston määräpäivä on **8.11.2013**.

Painettu
ISSN 0787-510X
ISBN 978-952-227-015-3

Verkojulkaisu
ISSN 1797-5085
ISBN 978-952-227-016-0

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY